

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

34'üncü Birleşim 16 Aralık 2018 Pazar

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	390
II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	396,409,444,457,475, 502,529,549,561,581, 585,601,604

A) KANUN TEKLİFLERİ

396:407,409:426,444:449,
457:472,475:497,502:526,
529:548,549:560,561:580,
581:585,585:598,601:603,
604:616

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 10)

396:407,409:426,444:449,
457:472,475:497,502:526,
529:548,549:560,561:580,
581:585,585:598,601:603,
604:616

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 11)

396:407,409:426,444:449,
457:472,475:497,502:526,
529:548,549:560,561:580,
581:585,585:598,601:603,
604:616

A) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

396:407,409:426,444:449,
457:472,475:497,503:526,
529:548,550:560,562:580,
581:585,586:598,602:603,
604:605,606

1) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 396:407,409:426,444:449,
457:472,475:497,503:526,
529:548,550:560,562:580,
581:585,586:598,602:603,
604:605,606

2) İçişleri Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 396:407,409:426,444:449,
457:472,475:497,503:526,
529:548,550:560,562:580,
581:585,586:598,602:603,
604:605,606

B) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 397:407,409:426,444:449,
457:472,475:497,503:526,
529:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
604:605,606:607

1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 397:407,409:426,444:449,
457:472,475:497,503:526,
529:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
604:605,606

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 397:407,409:426,444:449,
457:472,475:497,503:526,
529:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
604:605,606:607

C) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI 397:407,409:426,444:449,
457:472,475:497,503:526,
529:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
604:605,607

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 397:407,409:426,444:449,
457:472,475:497,503:526,
529:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
604:605,607

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 397:407,410:426,444:449,
457:472,475:497,503:526,
529:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
604:605,607

Ç) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI 397:407,410:426,444:449,
458:472,475:497,503:526,
529:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
604:605,607:608

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 397:407,410:426,444:449,
458:472,475:497,503:526,
529:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
604:605,607

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 397:407,410:426,444:449,
458:472,475:497,503:526,
529:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
604:605,608

D) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 397:407,410:426,444:449,
458:472,475:497,503:526,
529:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
604:605,608

1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 397:407,410:426,444:449,
458:472,475:497,503:526,
529:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
604:605,608

2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 397:407,410:426,444:449,
458:472,475:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
604:605,608

E) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI 397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,608:609

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,608:609

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,609

F) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,609

1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim
Kesin Hesabı

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,609

G) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,609

1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî
Yönetim Bütçesi

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,609

Ğ) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,610

1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,610

H) AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,610

1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,610

İ) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,610:611

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,610

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,611

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,611:612

1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,611

2) Devlet Personel Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,503:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,611:612

J) SAĞLIK BAKANLIĞI

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,504:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,612

1) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,504:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,612

2) Sağlık Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,504:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,586:598,602:603,
605,612

K) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,504:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,587:598,602:603,
605,612:613

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi
Yönetim Bütçesi 397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,504:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,587:598,602:603,
605,612:613

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezi
Yönetim Kesin Hesabı 397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,504:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,587:598,602:603,
605,613

L) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU 397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,504:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,587:598,602:603,
605,613:614

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim
Bütçesi 397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,504:526,
530:548,550:560,562:580,
582:585,587:598,602:603,
605,613

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim
Kesin Hesabı 397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,504:526,
530:548,551:560,562:580,
582:585,587:598,603,
605,614

M) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI 397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,504:526,
530:548,551:560,563:580,
582:585,587:598,603,
605,614:615

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim
Bütçesi 397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,504:526,
530:548,551:560,563:580,
582:585,587:598,603,605,
614

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim
Kesin Hesabı 397:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,504:526,
530:548,551:560,563:580,
582:585,587:598,603,605,
615

N) TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU 398:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,504:526,
530:548,551:560,563:580,
583:585,587:598,603,605,
615

1) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 398:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,504:526,
530:548,551:560,563:580,
583:585,587:598,603,605,
615

O) TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU 398:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,504:526,
530:548,551:560,563:580,
583:585,587:598,603,605,
615:616

1) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 398:407,410:426,445:449,
458:472,476:497,504:526,
530:548,551:560,563:580,
583:585,587:598,603,605,
615:616

III.- AÇIKLAMALAR 407,426,432,449,472,497,
526,548,560,580,585,598,
600,603

1.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Mustafa Şentop'un birleşimi yönetiş biçiminin nasıl olacağını, McKinsey'in nasıl ve niye savunulduğunu, ülkedeki Amerikan üslerinin nerede ve kaç tane olduğunu, muhalif medyanın olmadığı bir zamanda medyaya ne dersi verildiğini öğrenmek istediğine ve mülteci sorununun sonuç olduğuna ilişkin açıklaması

407:409

- 2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın altıncı tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 426:428
- 3.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Cumhuriyet İttifakı'nın Türkiye'yi zayıflatarak uluslararası operasyonlara açık hâle getirmeye yönelik her türlü faaliyetin karşısında yer almaya kararlı bir ittifak olduğuna ilişkin açıklaması 428:429
- 4.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve 6 milyon oy almış bir partinin terörize edilmesini doğru bulmadıklarına ilişkin açıklaması 429:431
- 5.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, bütün yanlış politikaların yükünün İçişleri Bakanlığına kalmış olmasının Bakanlığın en büyük bahtsızlığı olduğuna ve bir devleti başka yapılanmalardan ayıran şeyin hangi koşullar olursa olsun, muhatap kim olursa olsun hukuka bağlı kalmak olduğuna ilişkin açıklaması 432:435
- 6.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 435

7.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, Aysel Tuğluk'un annesinin cenaze töreninde provokasyon çıkmasını diye nezaret eden bir anlayış ortaya koyduğuna, terörist olarak öldürülenlerin cenazelerine HDP'li vekillerin gitmesini engellediklerine, Cumartesi Annelerinin istismar edilmesine müsaade etmeyeceklerine, terörle iltisaklı belediyelere kayyum atandığına ve terörü destekleyenlerden hesap sormaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması

435:437

8.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, yeni sistemde yürütmenin partilere sataşma hakkının bulunmadığına, hiçbir hak talebinin terörizme meşruiyet, teröriste masumiyet kazandırmayacağına ancak hiçbir güvenlik kaygısının da temel hak ve özgürlüklerin gasbına dayanak olamayacağına ilişkin açıklaması

437:439

9.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

439:440

10.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağralıoğlu'nun, AK PARTİ'nin "çözüm" diye ortaya koyduğu iradeden terörü kuvvetlendirerek bugüne gelindiğine, iktidar grubunun söylemeye niyet edeceği her cümleyi bin misliyle söyleyeceklerine ilişkin açıklaması

440:442

11.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, PKK'ya söylenilenlerin siyasi tercihlerinden dolayı vatandaşlara söyleniyormuş gibi yorum yapıldığına, AK PARTİ'nin yaptığı terörle etkin mücadele olduğuna ilişkin açıklaması 442:443

12.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın altıncı tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 449:452

13.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Maraş olaylarında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediklerine ve her kesimden, her sosyal yapıdan insanın hayatını kaybettiğine ilişkin açıklaması 452:453

14.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in "Maraş milletvekillerine çağrıda bulunuyorum." ifadesine istinaden Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'a söz hakkı verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 453:454

- 15.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Maraş milletvekillerine ve Maraşlılara yaptığı çağrının acıları birlikte analım, birlikte hatırlayalım ve tekrarlamayalım duygusu taşıdığına ilişkin açıklaması 454:455
- 16.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 455
- 17.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 455:456
- 18.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, ülkenin yıllardır PKK terör örgütünün katliamlarına, provokasyonlarına muhatap olduğuna fakat bu hadiselerle karşı söyleyecek bir çift sözü olmayanları da gayet iyi bildiklerine ilişkin açıklaması 456
- 19.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, fotoğrafları bir kimseyi ya da bir grubu itham etmek için göstermediğine ilişkin açıklaması 456:457

20.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, "Sadece Kürt olduğu için hapsedir." ifadesini kabul etmelerinin mümkün olmadığına, AİHM'in Selahattin Demirtaş için verdiği karara ilişkin açıklaması

472

21.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın "Üç hilali de gösteren fotoğrafları sergilemek provokatif bir davranıştır ve alçaklıktır." ifadesinin kabul edilemez olduğuna ve milletvekillerinin temiz dil kullanmaya özen göstermesi gerektiğine ilişkin açıklaması

473

22.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, yaptığı açıklamada kullandığı sözlerinin İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'e yönelik olduğuna ilişkin açıklaması

473:474

23.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'ün, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un ve Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın altıncı tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

497:498

- 24.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, devletin bütün kadrolarına, yönetim kademelerine ehliyete, liyakate bakmadan atama yapılırsa “kaza” adı altında cinayet ve facialar olacağına ilişkin açıklaması 498:501
- 25.- Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz'ın, Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin'in 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın altıncı tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 501
- 26.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 502
- 27.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Konya Büyükşehir Belediyesine ait araçların niçin Rakka'da olduğunun açıklanması gerektiğine, Galatasaray taraftarları ile Trabzonspor taraftarları arasında yaşanan gerilime ve uyuşturucunun yaygınlaşmasının sebeplerinin yanlış yerde arandığına ilişkin açıklaması 526:527
- 28.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 527:528

29.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Selim Yağmur'un "İŞİD iyi ki varsın, Allah kurşununu azaltmasın." ifadesine yönelik olarak AK PARTİ'den ihraç edilip edilmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

528

30.- Ankara Milletvekili Mustafa Destici'nin, İçişleri, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının hizmetlerinin parayla ölçülemeyecek kadar mühim olduğuna, bütçenin ülkemiz, milletimiz, devletimiz için hayırlara vesile olmasını niyaz ettiğine ilişkin açıklaması

548:549

31.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'dan şehir hastanelerine yönelik gerek yapım gerekse işletme sözleşmelerini yüce millet adına talep ettiklerine ilişkin açıklaması

560

32.- Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın, Sağlık Bakanlığı olarak hiçbir şekilde geri ödeme anlamında, borç yüklenimi anlamında sözleşmeye imza atılmadığına ilişkin açıklaması

560:561

33.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Sağlık Bakanına yönelik talebini geri çektiğine çünkü talep ettiği hâlde sözleşmelerin Sayıştaya verilmemesinin TBMM'nin varlık sebebini ortadan kaldırdığına ilişkin açıklaması

580

34.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, atanmışlar ile seçilmişler arasındaki ilişkinin demokrasi tarihi olduğuna, AK PARTİ'nin Ağrı Belediye Başkan Adayı Savcı Sayan'ın "Kürtçe zorunlu ders olsun." ifadelerine ilişkin açıklaması

580:581

35.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın altıncı tur görüşmelerinde aleyhte yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

585

36.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Mustafa Şentop'tan İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu için sarf ettiği ifadelerin kastı aşan ifadeler olduğundan bahisle özür dilemesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

598:599

37.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Şevket Bülent Yahnici'nin "Eğer polis temiz olursa toplum temiz olur ama polisin içerisinde bu tip işlere bulaşanları teşhir etmek de aslında kurumu yıpratmak değil, tam tersine hukuka bağlılıktır." sözlerine ilişkin açıklaması

599

38.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 600

39.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Sayıştay raporlarının gereğinin yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması 600:601

40.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Mustafa Şentop'un hem milletvekilleriyle olan kişisel hukukuna hem de Parlamento hukukuna hanel gelmemesi için üslubunu gözden geçirmesinde yarar olduğuna ilişkin açıklaması 603:604

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

409, 599

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, konuşmacılardan sonra talep olursa grup başkan vekillerine söz verdiğine, farklı bir uygulamasının söz konusu olmadığına ilişkin konuşması 409

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, ifade ettiği sözlerin İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu'nun durumuyla, hâliyle ilgili olmadığına ilişkin konuşması

599:600

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

432

1.- Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasında Halkların Demokratik Partisine ve HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

432

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.03'te açılarak beş oturum yaptı.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 10), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 11) görüşmelerine devam edilerek;

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı,
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı,
Karayolları Genel Müdürlüğü,
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu,
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü,
Millî Eğitim Bakanlığı,
Yükseköğretim Kurulu,
Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı,
Yükseköğretim Kalite Kurulu,
Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü,
Üniversiteler:

Ankara Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Trakya Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, Dicle Üniversitesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Gebze Teknik Üniversitesi, Harran Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Adnan Menderes Üniversitesi, Bülent Ecevit Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Kafkas Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Dumlupınar Üniversitesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kırıkkale Üniversitesi, Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi, Galatasaray Üniversitesi, Ahi Evran Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Düzce Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Uşak Üniversitesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Namık Kemal Üniversitesi, Erzincan Üniversitesi, Aksaray Üniversitesi, Giresun Üniversitesi, Hitit Üniversitesi, Bozok Üniversitesi, Adıyaman Üniversitesi, Ordu Üniversitesi, Amasya Üniversitesi,

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sinop Üniversitesi, Siirt Üniversitesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Karabük Üniversitesi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Artvin Çoruh Üniversitesi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Bitlis Eren Üniversitesi, Kırklareli Üniversitesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Bingöl Üniversitesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Mardin Artuklu Üniversitesi, Batman Üniversitesi, Ardahan Üniversitesi, Bartın Üniversitesi, Bayburt Üniversitesi, Gümüşhane Üniversitesi, Hakkari Üniversitesi, Iğdır Üniversitesi, Şırnak Üniversitesi, Munzur Üniversitesi, Yalova Üniversitesi, Türk Alman Üniversitesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Bursa Teknik Üniversitesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Abdullah Gül Üniversitesi, Erzurum Teknik Üniversitesi, Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, İskenderun Teknik Üniversitesi, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, İzmir Bakırçay Üniversitesi, İzmir Demokrasi Üniversitesi, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi,

2019 yılı merkezî yönetim bütçeleri ile 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesapları;

Bursa Uludağ Üniversitesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi, Yozgat Bozok Üniversitesi, Konya Teknik Üniversitesi, Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Malatya Turgut Özal Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Samsun Üniversitesi, Tarsus Üniversitesi, Trabzon Üniversitesi, Kayseri Üniversitesi, Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi, Eskişehir Teknik Üniversitesi, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi 2019 yılı merkezî yönetim bütçeleri;

Kabul edildi.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Levent Gök;

Maraş katliamının Türkiye'nin ortak acısı olduğuna ve Meclis çatısı altındaki milletvekillerinin katliamı lanetlediklerine inandığına,

Çorlu tren kazası ve sonrasında meydana gelen hızlı tren kazasının önemli sorulara yol açtığına, İlişkin birer açıklamada bulundu.

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın beşinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Ayhan Bilgen, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelere,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, sözde F tipi cezaevlerinin protesto edilmesi olarak başlatılan kalkışma hareketinde ödenen bedellerden sonra Türk devletine, Türk ordusuna karşı silah çekenlerin kutsanmasına asla müsaade etmeyeceklerine,

Kars Milletvekili Ayhan Bilgen, cezaevinde de, toplumsal olaylara müdahalede de hukukun egemen olması gerektiğini savunduklarına,

İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırhaoğlu, terörle araya mesafe konulmadığı müddetçe HDP Grubunun hak, hukuk, şiddet ve terörle ilgili kurduğu hiçbir cümlelerin İYİ PARTİ Grubunda karşılığının olmadığını,

Kars Milletvekili Ayhan Bilgen, İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırhaoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, bütçenin milletin bütçesi olduğuna,

Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman, “Başka Türkiye yok.” diyerek görüşmelerin bütçe üzerine olmasını temenni ettiğine,

Kahramanmaraş Milletvekili Habibe Öçal, Antalya Milletvekili Kemal Bülbül’ü Kahramanmaraş olaylarıyla ilgili ifadelerinden dolayı kınadığına,

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, ana dil temelli çok dilde eğitim konusunda Millî Eğitim Bakanına çağrıda bulunduğuna,

Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, Maraş’ta yaşanan katliamın tam anlamıyla ortaya çıkarılması için Genelkurmay Başkanlığının arşivlerinin açılmasını talep ettiklerine,

Antalya Milletvekili Kemal Bülbül, Maraş halkını ya da inançsal kesimi suçlamadığına,

İstanbul Milletvekili Gökhan Zeybek, Yavuz Sultam Selim Köprüsü’nün ulaşımına açılmasından sonra Fatih Sultan Mehmet Köprüsü’nden geçiş yapan aks aralığı 3.20’nin üzerindeki araç sürücülerinin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Zeynel Özen, Maraş milletvekillerine Maraş katliamını lanetlemesi için çağrıda bulunduğuna,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar’ın 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın beşinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kocaeli Milletvekili Haydar Akar, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, bu bütçenin en büyük kaleminin millî eğitim, ardından sağlık, sonra da sosyal yardımlar olduğuna,

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi’nin 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın beşinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Sakarya ilindeki depreme dayanıksız 21 okulun yıkımı ve yeni okulların inşası için bütçe ayrılması konusunda Millî Eğitim Bakanına seslendiğine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel’in 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın beşinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya, 163 bin derslik için ek bütçe konulup konulmadığı ile okul aile birliklerinin yasal statüye kavuşturulması konusunu Millî Eğitim Bakanından öğrenmek istediğine,

Kütahya Milletvekili Ahmet Tan, devletin Zafer Havalimanı’yla ilgili zarara uğratılmasının söz konusu olmadığına,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, KHK’yle Millî Eğitim Bakanlığında ihraç edilenlerin zor durumda olduğuna,

Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu, eğitimdeki başarısızlığı vicdanların ve gelecek nesillerin affetmeyeceğine, eğitime sahip çıkılması gerektiğine,

İzmir Milletvekili Kani Beko, İZBAN’da çalışan işçilerin greve çıkması nedeniyle yaşanan mağduriyete ilişkin olarak Ulaştırma ve Altyapı Bakanını greve davet ettiğine,

İstanbul Milletvekili Arzu Erdem, engelli öğretmen adaylarının tamamına istihdam sağlamada öncelik tanınıp tanınmayacağını Millî Eğitim Bakanından öğrenmek istediğine,

Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu, Malatya ilindeki Kuzey Çevre Yolu Projesi’nin kamulaştırma bedelleri için ödenek tahsisine gidilip gidilmeyeceğini, Malatya-Ankara ve Malatya-İstanbul uçak seferlerinin artırılıp artırılmayacağını, Malatya Havalimanı terminalinin ne zaman bitireceğini Ulaştırma ve Altyapı Bakanından öğrenmek istediğine,

Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinsli, Erzurum'dan Doğu Anadolu Bölgesi'ne yapılan uçak seferlerinde azalma olduğuna ve uçak sefer saatleri ile fiyatlarının tekrar gözden geçirilmesini Ulaştırma ve Altyapı Bakanından rica ettiğine,

İstanbul Milletvekili Nazır Cihangir İslam, grubu olmayan siyasi partiler ile bağımsız milletvekillerine söz hakkı verilmesi konusuna kalıcı çözüm bulunması gerektiğine, KHK'yle Millî Eğitim Bakanlığında ihraç edilenlerin listesinin kim tarafından ve hangi şartlar göz önüne alınarak hazırlandığını öğrenmek istediğine ve "Trenlerde sinyalizasyon sistemi var mıydı?" sorusuna Ulaştırma ve Altyapı Bakanının verdiği cevaba,

Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver, Karaman-Konya hızlı tren hattının ne zaman açılacağını Ulaştırma ve Altyapı Bakanından öğrenmek istediğine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın beşinci tur görüşmelerinde İYİ PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, demokrasinin bir tepki ve protesto rejimi olduğunu Recep Tayyip Erdoğan'a milletin Meclisinden hatırlatmayı milletin vekâletini üstlenmiş bir siyasetçi olarak görev saydığına,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, toplumda bir ayrışma olduğuna inanmadığına, sokağa çıkmanın yöntemlerinin belli olduğuna,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, Kahramanmaraş iline yapılan yatırımlara,

Isparta Milletvekili Recep Özel, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın beşinci tur görüşmelerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Mardin Milletvekili Tuma Çelik, Müslüman olmadığını beyan ederek Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersine girmeyenlerin uğradığı mağduriyetin giderilmesi için önlem alınması gerektiğine,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, Adana Havalimanı'nın kapatılıp yerine alışveriş merkezi ve konut projeleri yapılacağına doğru olup olmadığını Ulaştırma ve Altyapı Bakanından öğrenmek istediğine,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, Muratlı kara yolu ile çevre yolu ışıklandırmasının ve Süleymanpaşa-Muratlı yolunun yapılıp yapılmayacağını, Çorlu Havalimanı'na düzenli seferlerin konulup konulmayacağını, Çorlu'daki tren kazası gibi Ankara'daki kazanın sebebinin doğal şartlara mı bağlandığını ve istifa etmeyi düşünüp düşünmediğini Ulaştırma ve Altyapı Bakanından öğrenmek istediğine,

Iğdır Milletvekili Habip Eksik, Iğdır çevre yolunun şehir dışına çıkarılması hususunda bir çalışmanın olup olmadığını Ulaştırma ve Altyapı Bakanından öğrenmek istediğine,

Van Milletvekili Muazzez Orhan, STK'lerin basın açıklaması yapması yasaklandığı gibi kendi üyeleriyle kapalı alanda yaptıkları etkinliklerin hukuksuz şekilde kamerayla kaydedildiğine,

Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz, Zonguldak ili ve tüm Türkiye'deki kara yollarında toplam çelik ve beton bariyer ihtiyacının kaç kilometre olduğunu, Zonguldak Mithatpaşa tünellerinin inşaatı için ne kadar bütçe ayrıldığını ve hangi tarihte trafiğe açılacağını Ulaştırma ve Altyapı Bakanından öğrenmek istediğine,

Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş, Kütahya ili Tavşanlı, Emet, Gediz, Simav ilçelerine sosyal bilimler lisesi ile fen lisesi açılmasını talep ettiklerine,

İzmir Milletvekili Atıla Sertel, "ölüm yolu" olarak bilinen İzmir'in Tire-Belevi yolunun duble yol olarak yapılması gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan, ulaşımda altyapısı hazırlanmadan yürütülen büyüme politikalarını değiştirmek için kaç kaza olması gerektiğini Ulaştırma ve Altyapı Bakanından öğrenmek istediğine, Ankara-Konya hattının yapıldığı dönemdeki Ulaştırma Bakanı ile TCDD Genel Müdürü hakkında soruşturma başlatılmasını, İsa Apaydın ile Mehmet Cahit Turan'ın istifasını beklediklerine,

Denizli Milletvekili Kazım Arslan, Çardak Havalimanı'ndaki taksi sorununa, Denizli-Aydın Otoyolu Projesi'nin ne zaman yapılacağını, Denizli'nin Kale ilçesini Muğla iline bağlayacak yol ile Çivril-Dinar yolunun ne zaman tamamlanacağını öğrenmek istediğine,

Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak, 2018 yılında öğretmenlik mesleği dışında kaç kişinin vekil öğretmen olarak atandığını Millî Eğitim Bakanından öğrenmek istediğine,

Kocaeli Milletvekili Haydar Akar, TCDD'nin Türkiye'nin en borçlu kurumu hâline getirildiğine, İstanbul-Ankara hızlı tren hattının tamamlanıp tamamlanmadığını öğrenmek istediğine, TCDD eski Genel Müdürünün yanlış bilgilendirdiğine ve özür dilemesi gerektiğine,

Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman, Pamukova tren kazasının sebebinin yönetsel değil kişisel hata olduğuna,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, Muş ilinin Korkut ilçesi Çakırlı köyü ilköğretim öğretmenin görevden alınma sebebine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, hızlı tren kazasının yaşandığı Başkentray Projesi'nin kapsamında sinyalizasyonun olup olmadığını, bu projenin tamamlanmadan nasıl teslim edilip, teslim alındığını, altyapı bitirilmeden tren hatlarının nasıl çalışmaya başlatıldığını, yüzlerce insanın canını makas değiştirme görevlisinin hafızasına bırakan başka ülkenin olup olmadığını öğrenmek istediğine, Ulaştırma ve Altyapı Bakanını istifaya çağıracağına,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, CHP Grubu tarafından açılan "İstifa" yazılı pankarta,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Meclisin genel adabını, sükûnetini bozan bir eylemi hoş karşılamalarının mümkün olmadığına,

İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu, Ankara-Konya seferini yapan hızlı tren kazasında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, kazanın sorumluları hakkında gereğinin yapılacağına inançlarının tam olduğuna ve sözleşmeli öğretmenlerin kadroya geçirilmesinde geç kalınmaması gerektiğine,

Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim, 2019 yılı bütçesinin hayırlı olmasını dilediğine, Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün Kızılcaaköy'de yapılan jeotermal enerji tesisi üzerinden provokasyon yaptığına,

Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, Ulaştırma ve Altyapı Bakanının hızlı tren kazası yaşandığından beri başını yastığa koyduğunda uyuyup uyuyamadığını öğrenmek istediğine,

İzmir Milletvekili Murat Çepni, fişleme notları nedeniyle atanmış emekçilerin görevlerine başlayamadığına, atanması gereken emekçilerin sadece AKP'li mi olması gerektiğini ve bu tarz yöntemlerle nasıl bir eğitim sistemi, nasıl bir model kurulmaya çalışıldığını öğrenmek istediğine,

Kars Milletvekili Ayhan Bilgen, idari soruşturma sürecinin saygın biçimde gerçekleşmesi için siyasi sorumlunun ya da en üst düzey bürokratin geçici olarak da olsa görevi bırakmasının önemli olduğuna,

İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu, hesap veren devletin hesap soran devlet kadar saygın olduğuna,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın beşinci tur görüşmelerinde aleyhte yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, Jeotermallerin, HES'lerin halka, toprağa, suya verdiği zararı söylemenin, halkın yanında olmanın siyasi bir partinin üyesi olmayı gerektirmediğine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy, Kayserililerin beklediği hızlı tren projesinin ne zaman gerçekleşeceğini Ulaştırma ve Altyapı Bakanından öğrenmek istediğine,

İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu, İHEB'in ne ölçüde ders programlarında yer aldığını, KHK listelerinde adları yer alan binlerce öğretim üyesi bilimsel soykırıma tabi tutulmuşken beyin göçünü geri döndürme söyleminin çelişki olup olmadığını öğrenmek istediğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasında şahsına,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında Cumhuriyet Halk Partisine ve şahsına,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Alınan karar gereğince, 16 Aralık 2018 Pazar günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşime 00.27'de son verildi.

Levent GÖK
Başkanvekili

Barış KARADENİZ
Sinop
Kâtip Üye

İshak GAZEL
Kütahya
Kâtip Üye

Rümeysa KADAK
İstanbul
Kâtip Üye

16 Aralık 2018 Pazar

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 34'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yetersayıtı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün altıncı turdaki görüşmeleri yapacağız.

Altınca turda İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Devlet Personel Başkanlığı, Sağlık Bakanlığı, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu ve Türkiye Halk Sağlığı Kurumu bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 10) (x)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 11) (x)

A) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

1) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) İçişleri Bakanlığı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

(x) 10, 11 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 10.12.2018 tarihli 28'inci Birleşim Tutanağı'na ektir.

B) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI

- 1) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Jandarma Genel Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI

- 1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

- 1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI

- 1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

- 1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

- 1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI

- 1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

- 1) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI

- 1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Personel Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) SAĞLIK BAKANLIĞI

- 1) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sağlık Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU

- 1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI

- 1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

*N) TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU**1) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı**O) TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU**1) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Alınan karar gereğince, tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye yetmişer dakika söz verilecek; bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir ve şahsı adına yapılacak konuşmaların süresi ise beşer dakika olacaktır. Ayrıca, konuşmalar tamamlanınca soru-cevap işlemi on dakika soru, on dakika cevap olarak yapılacak ve sorular gereksiz olarak yerinden sorulacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Altıncı turda siyasi parti grupları, yürütme ve şahısları adına söz alanların adlarını sırasıyla okuyorum:

AK PARTİ Grubu adına; İstanbul Milletvekili Mustafa Demir, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Yel, Antalya Milletvekili Kemal Çelik, Giresun Milletvekili Kadir Aydın, İstanbul Milletvekili Serap Yaşar, Hatay Milletvekili Hüseyin Şanverdi, Çanakkale Milletvekili Jülide İskenderoğlu, Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Konya Milletvekili Halil Etyemez, Ankara Milletvekili Arife Polat Düzgün, Karaman Milletvekili Recep Şeker, Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz, Niğde Milletvekili Selim Gültekin.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına; Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç, Muş Milletvekili Mensur Işık, İstanbul Milletvekili Zeynel Özen, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözgeçü, Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm, Diyarbakır Milletvekili Adnan Selçuk Mızraklı, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel, Iğdır Milletvekili Habip Eksik.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına; Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan, Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin, Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan, İzmir Milletvekili Kani Beko, Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer, Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş, Adana Milletvekili Burhanettin Bulut, Ankara Milletvekili Gamze Taşcier, İstanbul Milletvekili Ali Şeker.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına; Gaziantep Milletvekili Sermet Atay, Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz, Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak, Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, İstanbul Milletvekili Arzu Erdem, Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay, Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy, Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan, İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz.

İYİ PARTİ Grubu adına; Mersin Milletvekili Behiç Çelik, İstanbul Milletvekili Ümit Özdağ, Isparta Milletvekili Aylın Cesur, Adana Milletvekili İsmail Koncuk, Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal, Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu.

Şahıslar olarak; Isparta Milletvekili Cengiz Aydoğdu.

Yürütme adına; İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca.

Şahıslar olarak; aleyhinde, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir.

Daha sonra, soru-cevap işlemi.

Arkadaşlarımızdan süreye riayet etmelerini rica ediyorum, belki tamamlamak üzere çok kısa söz verebilirim, hem arkadaşımızın söz hakkını hem de burada dinleyenlerin hukukunu gözetmek mecburiyetindeyim.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ilk söz, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir’de.

Buyurun Sayın Demir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA DEMİR (İstanbul)– Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığımızın 2019 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bakanlığımız, görevlerini yerine getirirken çağdaş kamu yönetiminin önde gelen ilkelerinden olan şeffaflık ve hesap verebilirlik anlayışı içerisinde, vatandaş memnuniyeti, yerindelik ve katılımcılık esaslarına dayanan bir politika izlemektedir.

Bakanlığımız, güçlü teşkilat yapısıyla mevcut bütçe kaynaklarını en etkili ve ekonomik kullanarak vatandaşlarımıza güvenlikten nüfus hizmetlerine, sivil toplumdan yerel yönetimlere kadar her konuda teknolojiyi de kullanarak modern yönetim ilkelerine uygun bir anlayışla hizmet vermektedir.

Değerli milletvekilleri, Bakanlığımız devlet-vatandaş ilişkilerinde verimliliği ve memnuniyeti esas alarak bürokrasiyi ve zaman kayıplarını en aza indirmek için çalışmaktadır. Görev ve hizmetleri yerine getirirken aynı zamanda, kamu kaynağının etkili ve verimli kullanılmasına azami ölçüde dikkat etmektedir.

Tüm bu çalışmaların yanı sıra, bölgemizin içinde bulunduğu coğrafyanın sıkıntılarıyla da uğraşmaya devam eden ve bölgemizin yeni ve zor durumundan kaynaklanan dünya çapındaki kitlesel göç ve aynı zamanda terör belasıyla da başarılı ve proaktif bir mücadele vermektedir.

Devletlerin birinci önceliği kamu hizmetlerini, kamu düzenini ve güvenliğini sağlamaktır. Terör, özgürlüklerin ve kalkınmanın önündeki en büyük engeldir. Bölgemizde planlanan terör oyunları etnik ve mezhepsel ayrışmayı körükleyerek sınırları değiştirmeyi hedeflemektedir. İnanç birliğimiz ve bin yıllık kardeşliğimiz bu planlara, bu oyunlara fırsat vermeyecektir. Amacımız, terörü bütün yönleri ve sonuçlarıyla ortadan kaldırmaktır. Güvenliği öncelerken güvenlik-özgürlük dengesi içerisinde ve bundan asla taviz vermeden bölgelerimiz arasındaki kalkınma ve sosyal gelişmişlik farklılıklarını da ortadan kaldırmak için tam on altı yıldır gece gündüz çalışıyoruz. Terörün istismar alanlarını ortadan kaldırıyoruz. Millet huzur ve refahını daha da yukarıya taşıyoruz. Ülkemizin her alanında arkasında millet olan gerçek demokrasiyi hâkim kılıyoruz. Bakanlığımızın “gününden ve geleceğinden emin Türkiye” vizyonu ile belirlemiş olduğu politikalara her geçen gün daha da yaklaştığını görmekten büyük memnuniyet duyuyoruz.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde bir diğer önemli sorun da maalesef uyuşturucu sorunudur. Gençlerimizin ve ailelerinin huzurunu kaçıran, gençlerimizin beden sağlığını, ruh sağlığını bozan bu kötü alışkanlıklarla Bakanlığımız kararlılık içerisinde mücadele etmektedir. Bu mücadeleyi İçişleri Bakanlığı, uyuşturucuyla mücadele politikası kapsamında bir politika hâline getirmiştir. Bu politikanın

uygulanmasıyla uyuşturucunun arzı ve kullanımının önlenmesiyle ilgili çalışmalar yapılmış, 2019 yılında yapılan operasyonlarla büyük miktarda uyuşturucu ele geçirilmiştir.

Arzın önlenmesi yanında talebin önlenmesi için, uyuşturucunun zararlarıyla ilgili toplumun ve de özellikle gençlerin bilgilendirilmesi için çalışmalar durmadan devam etmektedir ve bu çalışmalar projelerle de desteklenmektedir. Milletimize, milletimizin geleceği gençlerimize musallat olan bu illetle topyekûn mücadele etmek hepimizin görev ve sorumluluğudur. İçişleri Bakanlığımızın yurt içinde terör ve uyuşturucuya karşı verilen mücadeledeki başarısını görmezden gelmek mümkün değildir.

Sayın Cumhurbaşkanlığımızın öncülüğünde millî politika hâline gelen savunma sanayimizin gelişmesiyle yapılan millî ve yerli silahlarla terörün inine giren güçlerimiz, uyuşturucuyla mücadele konusunda da büyük başarılar elde etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Demir, tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Başta Sayın Bakanımız nezdinde tüm güvenlik güçlerimizi kutluyoruz.

Değerli milletvekilleri, 15 Temmuz gecesi demokrasi ve millî iradeye yapılan hain saldırı, ülkenin hak ve hürriyetlerine yapılmış büyük bir saldırıdır. Bu, vatanın aziz topraklarını işgal ve bölme girişimidir.

Bu saldırıya, başta Sayın Cumhurbaşkanımız öncülüğünde Gazi Meclisimiz ve aziz milletimiz fırsat vermemiştir ve bundan sonra da asla fırsat vermeyecektir.

Bu süreçte, bayrağı ve vatani için canını veren tüm şehitlerimizi rahmetle minnetle yâd ediyor, tüm gazilerimize şükranlarımızı sunuyoruz.

Vatandaşlarımızın, modern bir toplumda huzur ve güven içerisinde bir yaşam sürdürebilmesi için Bakanlığımızın tüm mensuplarına teşekkür ediyor, 2019 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İkinci söz sırası Tekirdağ Milletvekili Mustafa Yel'e aittir.

Buyurun Sayın Yel. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimiz; hepimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Çok Değerli Başkan ve değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle, bizlerin bugün, burada, huzur ortamında, böylesine rahat bir ortamda konuşmamızı sağlayan, bu topraklar için, bu aziz vatan için toprağa düşmüş olan tüm şehitlerimize şükranlarımızı sunuyor ve rahmet duygularımız iletiyoruz. Tüm gazilerimize de minnet duygularımızı iletiyoruz. Onlardan Allah razı olsun diyorum.

Evet, değerli arkadaşlar, İbni Haldun'un dediği gibi coğrafya kaderdir. Tam da Türkiye için söylenmiş bir sözdür. Gerçekten, baktığımız zaman, Anadolu coğrafyamız, Trakya coğrafyamız insanoğlunun yeryüzüne gelmiş olduğu zamandan bu yana en fazla medeniyetin yaşadığı, 25'inci medeniyet olarak da bizlerin yaşadığı bir toprak parçasıdır. Bizden sonra Mezopotamya'da toplam 10 medeniyet yaşamıştır. İnsanoğlunun her daim gözünün üzerinde olduğu bu verimli topraklar, işte Türkiye'nin üzerinde oynanan oyunların da bir nevi sebebidir. Bizden sonra gelmek isteyen 26'ncı medeniyete karşı aziz milletimiz her daim bu topraklara sahip çıkabilmek için varlığını, iradesini ortaya koymuş ve bizlere gerçekten gelecek nesillerimize de miras bırakabileceğimiz çok aziz bu toprak

parçasını armağan etmiştir ve baktığımız zaman, bu toprak parçaları kolay kazanılmamıştır. “Tarihin dilinden düşmez bu destan, / Nehirler gazidir, dağlar kahraman / Her taşı yakut olan bu vatan, / Can verme sırrına erenlerindir.” dediğimiz gibi, işte 15 Temmuz gecesi Ömer Halisdemirlerin can verme sırrına erdiği gibi, yine bundan önceki tüm savaşlarda bu toprak parçalarının, bizim aziz vatanımızın gelecek nesillerimize bırakılabilmesi için, bizlere emanet edilen bu toprağın aziz bekçileri olmaya devam edeceğiz.

Yine İstiklal Marşı’ımızda belirtildiği gibi “Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar, / Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var. / Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar, / ‘Medeniyet’ dediğin tek dişi kalmış canavar.” sözlerinde olduğu gibi bugün de tek dişi kalmış canavarın ne yazık ki bazı yerli iş birlikçileri “Biz sırtımızı PYD’ye dayadık, biz sırtımızı şuna dayadık.” diyerek kendi öz varlıklarından uzaklaşmış. Ama bir kez daha onlara söylüyoruz, birkaç ay sonra sırtınızı dayayacak ne PYD kalacak ne PKK kalacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bizler, azim ve kararlılık duygusu içerisinde, sadece 81 milyonun değil tüm mazlum milletlerin güvendiği, baktığı, gördüğü ve kendisinden umut edinilen bir ülke olarak ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın mazlum milletlerin de önder bir lideri olarak yolumuzda yürümeye devam edeceğiz. Dolayısıyla bizleri ayırmak isteyen Hans’ın, George’un mu yoksa Hasan’ın, Mehmet’in mi kardeşisiniz, buna karar verme zamanı diyorum. Ve bu kararı verdikten sonra da hep beraber, 81 milyon olarak, bu aziz milletimizi birlikte yolunda devam ettireceğiz.

İşte, İçişleri Bakanlığımızın bütçesinin görüşüldüğü bugünde de bizim gerçekten güvendiğimiz ve son derece de başarılı işlere imza atmaya devam eden İçişleri Bakanlığımızın başta Sayın Bakanımız Süleyman Soylu olmak üzere, onun tüm çalışma arkadaşlarına ben huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

Ben de bir İçişleri Bakanlığı mensubu olarak bugüne kadar Türkiye’mizin çok çeşitli yerlerinde görev yaptım. 2004-2005 tarihinde o kadim medeniyetin tüm izlerini taşıyan Şırnak’ta görev yaptım. Şırnak’taki o asil milletin, o asil halkın gerçekten içlerine sızmaya çalışan, âdeta kanser hücresi gibi içlerine sızmaya çalışan PKK’lılara karşı vermiş olduğu mücadeleyi gördüm ve onlara söz verdim: “Sizlerin bundan sonra temsilcisi olacağım. Ben de artık fahri bir Şırnaklı olacağım. Bir Tekirdağlı kardeşiniz olarak biz et ile tırnak gibi iç içe geçtik, bizi hiç kimse bölemeyecek ve hiç kimse bundan sonra bizim kardeşliğimize halel getiremeyecektir.” dedim.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – 31 Martta göreceğiz temsilciliğinizi!

MUSTAFA YEL (Devamla) – Ve bu sözümde de durarak, bundan sonra da inşallah tüm Şırnaklı ve doğudaki kardeşlerimizin, Kürt kardeşlerimizin hak ve hukukunu da savunabilmesi için, bir batılı kardeşleri olarak onlarla beraber yürümeye devam edeceğiz.

Bizim yolumuz Hak yoludur, bizim yolumuz yüce Türk milletinin yoludur...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA YEL (Devamla) - ... ve hep beraber aydınlık yarınlara çıkabilmek için de inşallah gecemizi gündüzümüze katarak Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın önderliğinde yolumuza devam edeceğiz.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Antalya Milletvekili Kemal Çelik’te.

Buyurun Sayın Çelik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 yılı Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

15 Temmuz gecesi FETÖ'cü hainlerin saldırısıyla alçakça vurulan ve şehit olanlara, PKK ve DEAŞ'ın şehit ettiği tüm kahramanlarımıza ve yakın zamanda kaybettiğimiz Emniyet Müdürümüz Altuğ Verdi'ye Allah'tan rahmet diliyorum, milletimize ve yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Sağlık ve eğitimde olduğu gibi, güvenlik hizmetlerinde de ilke olarak yapılan harcamalar hiçbir zaman yeterli görülemez. Hepimiz ülkemizin güvenliği konusunda farklı yaklaşımlara, farklı yöntemlere sahip olabiliriz. Ancak en iyi Türkiye idealinde birleşiyorsak daha güvenli ve daha huzurlu bir Türkiye'yi hepimiz istiyoruz demektir. Tam da bu anlamda Emniyet teşkilatımızın ruhunda var olan vatan sevgisinin etkisini asla unutmamalıyız.

Değerli milletvekilleri, bireysel özgürlük elbette çok önemlidir ve bu özgürlük ancak ülkenin özgürlüğü zemininde yaşanabilir. Teröre, darbelere ve dış müdahalelere açık bir ülkede devlet de birey de özgür değildir. Özgür devlet ve özgür birey ilişkisi ülkemizde 15 Temmuzda, başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere, her bir vatandaşımızın ve Emniyet teşkilatımızın darbeye ve işgal girişimine karşı gösterdiği ortak özgür iradeyle karşılığını bulmuştur. 15 Temmuzdaki bu birlik, bir sevgi birliği olduğu kadar aynı zamanda bir akıl birliğidir. Tarih, bize bu birliğin yenilmez olduğunu göstermiştir. Artık, devletimiz ve her bir bireyimiz bağımsız ve özgürdür ancak terörle aralarına mesafe koyamayanlar asla özgür olamazlar. 15 Temmuzdan bu yana, FETÖ'den arındırılmış Emniyet teşkilatımız hem yurt içinde hem de yurt dışında destanlar yazmaya devam etmektedir.

Sayın milletvekilleri, AK PARTİ hükümetlerince güvenlik sanayi ve teknolojisinde atılan adımlarla polisimiz önleyici kolluktan ön alan, ön gören kolluk düzeyine gelmiştir.

Yine olay bazlı operasyondan kesintisiz operasyona ve terörü kaynağında kurutma stratejisiyle Türkiye, güvenlik konularında daha güçlü, daha dinamik bir ülke konumuna yükselmiş ve destansı başarılarla imza atmıştır.

Millî ve yerli silahlarla, İHA, SİHA ve helikopterlerle teröristin inine giren güvenlik güçlerimiz çok büyük başarılarla imza atmaktadır. Silopi'de, Cizre'de, Nusaybin'de, Sur'da hendekleri kimin kazdığını, kime karşı kazdığını, hangi belediye araçları ve personeliyle, ne amaçla kazdığını gayet iyi bilen Türk polisi teröristlere gerekli dersi vermiş, bu ilçelerimizde ve tüm bölgede huzur ve güveni sağlamıştır. Bu mücadelemizi gayet iyi anlayan, özgürlüğüne kavuşan, polisimize ve tüm güvenlik teşkilatımıza tam destek veren bölge insanımıza gerçekten şükran borcumuz vardır. Kazılan hendek ve çukurları kapatarak, milletin vergilerini millete harcayarak şehirlerimizi imar eden ve o bölgede hayatı kolaylaştıran belediye başkanlarımıza da ayrıca bir şükran borcumuz vardır.

Sayın milletvekilleri, aynı üst akıldan emir alan DEAŞ ve PKK/PYD terör örgütleri, 15 Temmuzdan sonra ülkemizde toplumsal ve stratejik eylemler yapamaz hâle gelmişlerdir. Polis, Özel Harekât birliklerimiz, yurt dışı operasyonlarına Türk Silahlı Kuvvetlerimizle birlikte katılarak Fırat Kalkanı Harekâtı'yla DEAŞ'ın bitirilmesinde, Zeytin Dalı Harekâtı'yla da Afrin'de PKK/PYD tehdidinin bertaraf edilmesinde önemli katkılar sağlamıştır.

Afrin başta olmak üzere, o bölgedeki uyuşturucu atölyeleri ve terör sığınakları darmadağın edilerek bölge sakinleri huzura ve özgürlüğü kavuşturulmuştur. Önümüzdeki günlerde de Fırat'ın

batisında olduğu gibi, doğusunda da PKK/PYD ve DEAŞ unsurları temizlenecek, sınırlarımızda ve bölgede ÷lkemize yönelik tehditler bertaraf edilecektir. Bu nedenle, Sayın Bakanımız nezdinde tüm güvenlik güçlerimizi kutluyorum.

Değerli milletvekilleri, polis teşkilatımıza inanalım, güvenelim. Çağın gereklerine, hukuk kurallarına uygun olarak kendisini geliştiren ve yenilenen bir güvenlik teşkilatına sahip olduğumuzu bilelim. Polisimizin son yıllardaki gelişmesi Avrupa standartlarının üzerindedir. Örneğın, polisin kötü muamele yaptığına yönelik iddialar bugün için yüzde 90 oranında düşmüştür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Uğur Kurt’u cemevinin önünde öldürdüler be! İddiaymış... Katil hâlâ serbest dolaşıyor.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Ayrıca, Emniyet ve Jandarma personeli hakkında işkence ve kötü muamele iddialarına ilişkin adli soruşturmalarda da ciddi azalmalar yaşanmıştır. Uyuşturucu operasyonlarında da polisimiz son derece başarılı ve dünya gençliğine katkıda bulunmaktadır. Terörle mücadelede göstermiş olduğu kahramanlıkla sadece üs güvenliğimize değıil, dünya güvenliğine yönelmiş tehditlere karşı da önemli bir duruş ortaya koyan polisimiz, dün olduğu gibi bugün de hakkın ve haklının yanında, kararlı, vicdanlı ve başarılı bir duruş sergilemektedir.

Değerli milletvekilleri, Emniyet teşkilatımızın özlük haklarında ne yapsak azdır ve inşallah, AK PARTİ iktidarları bundan sonra da Emniyet teşkilatımızdaki iyileştirmelere de devam edecektir. Güvenlik teşkilatlarımızda yapılanların, ÷lkemize ve milletimizin huzur ve güvenliğine yapılan hizmetler olarak geri döneceğini biliyor ve yüce Meclisi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun, var olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Giresun Milletvekili Kadir Aydın’da.

Buyurun Sayın Aydın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA KADİR AYDIN (Giresun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığı bünyesinde bulunan Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı bütçeleri üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Öncelikle, yüce heyetinizi ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

÷lkemizin özgür, milletimizin bağımsız olarak bugünlere gelmesine canları ve kanlarıyla vesile olan Gazi Mustafa Kemal Atatürk ile bütçesini görüştüğümüz Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlıklarında görev yapanlar başta olmak üzere, bütün şehitlerimizi rahmet ve minnetle, kahraman gazilerimizi şükranla yâd ediyorum.

Jandarma Genel Komutanlığı ÷lke topraklarımızın yüzde 93’ünde, Sahil Güvenlik Komutanlığı ÷lke topraklarımızın yaklaşık yarısı büyüklüğündeki mavi vatan kara sularımızın tamamında denetim ve gözetim faaliyetlerini özveriyle sürdürmektedir. Dünyanın en dirayetli ve en yüksek muharebe yeteneğine sahip güvenlik kuvvetlerimize her daim devletimizin bütün imkânları seferber edilmiştir. Ancak yüreğı yerli olan ordumuzun kullandığı araç, gereç ve mühimmatların neredeyse tamamını başka ÷lkelerden satın almak zorunda kalıyorduk ve bunları yerli ve millî kılmak için çok ciddi çalışmalar yaptık.

Özetle, ATAK helikopterinden Altay tankına, Millî Piyade Tüfêği'nden silahlı insansız hava araçlarına, her türlü akıllı mühimmatlardan füze sistemlerine, savaş gemilerinden yerli ve millî radar sistemlerine kadar her alanda yaptığımız inanılmaz yatırımlarla dosta güven, düşmana korku ve kaygı veren bir güce ulaştık.

Dün, 15 Temmuz ve benzeri hain kalkışmalarda devletimizi yok etmeye, milletimize diz çöktürmeye ve gücümüzü teste çalışanlar bilsinler ki dün yoksulluğunda yenemedikleri milletimizi, bugün asla yenemezler. Gücümüz ve kudretimiz nerede ve kime karşı olursa olsun, haksızlığı haykırmaya fazlasıyla yetmektedir. Onun içindir ki Birleşmiş Milletler çatısı altında dahi “Dünya 5'ten büyüktür.” diyoruz. Onun içindir ki dün sesimiz kısık olarak “Diyarbakır” “Hakkâri” bile diyemez iken şimdi bağıra bağıra “Afrin” diyoruz, “Münbiç” diyoruz, “Kandil” diyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

On altı yıllık AK PARTİ iktidarı, sadece yerli ve millî üretimle yetinmemiş Jandarma ve Sahil Güvenlik birimlerinin tamamını İçişleri Bakanlığımıza bağlayarak âdeti sivil bir devrim gerçekleştirmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; elbette, biliyorum ki hepimiz milletimizi temsilen bu çatı altında görev yapıyor ve sahibi millet olan bu kürsüden düşünce, öneri ve şikâyetlerimizi dile getiriyoruz. Her bir milletvekilimizin ve her bir siyasi parti grubunun millettten aldığı güçle bu kürsüden yaptığı konuşmada, her partinin aldığı oylardan çok daha fazlasını alarak Cumhurbaşkanı seçilen Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'la ilgili ifadeler ne Sayın Cumhurbaşkanımıza yakıştırdığımız sıfatlar ne de milletvekillerimize yakışan ifadelerdir. Hiç kimsenin önemine ve değerine dil uzatmak haddimiz olmadığı gibi, bizim de önem ve değerlerimize dil uzatmak hiç kimsenin haddi değildir. İktidara dil uzatmayı siyaset yapma biçimi olarak gören anlayışın ne milletimize ne de sahiplerine hiçbir faydası olmayacaktır. On altı yıldır iktidarda olan, girdiği 13 seçimden zaferle ve artan halk desteğiyle çıkan bu ülkenin Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ı sevmesiniz de 26 milyon 330 bin 823 seçmenimizin oy verdiği ve milletimizin yarısından fazlasının desteğini alan Cumhurbaşkanımıza katlanmasını bileceksiniz çünkü demokrasi, katılmayı ve katlanmayı bilenlerin rejimidir.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bir partinin genel başkanına “şerefsiz” dediniz ya, ayıptır ya!

KADİR AYDIN (Devamla) – Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne ısrarla “kaçak saray” ve Cumhurbaşkanımıza “diktatör” diyenler, yaşadığımız her kazayı cinayet olarak tanımlayanlar, her tutuklamayı bir savaş dili gibi “tutsaklık” olarak değerlendirenler, alkış tutanlara “yandaş” ve “iktidar beslemesi”, oy verenlere “makarnacı” yakıştırmaları yapanlar ve sabah kalktıklarında âdeti “İnşallah -iktidarı dövmek için- milletimizin başına bir felaket gelir.” diye dua edenler bilsinler ki bu dil, doğru bir dil değildir ve bu dua asla kabul olmayacaktır.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Parti eş başkanlarını tehdit etmek doğru dil mi? Bir partinin genel başkanına “şerefsiz” demek doğru dil mi? Onları da eleştirin, beraber eleştirelim.

SALİH CORA (Trabzon) – Sakin, sakin.

KADİR AYDIN (Devamla) – Ayrıca, terör ve toplumsal olayları milletin kürsüsünden paylaşırken olaya müdahale eden güvenlik güçlerimizin çalışmalarını “halka saldırı”, teröre karşı verilen mücadeleyi “savaş” olarak ifade edenlerin dillerini de düzeltmesi gerektiğine yürekten inanıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – İçişleri Bakanımız da önce dilini düzeltsin.

KADİR AYDIN (Devamla) – Dağa çıkınca ihanet oyunu oynayanların Meclis kürsüsünden barış şarkıları söylemeleri de son derece anlamsız ve inandırıcılıktan yoksundur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Size barış anlamsız gelir, doğru.

BAŞKAN – Ek süre mi istiyorsunuz?

KADİR AYDIN (Devamla) – Evet.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

Buyurun.

KADİR AYDIN (Devamla) – Bu tavrın Meclisimiz ve milletimiz katında hiçbir değeri yoktur. Her ne kadar bazı partilerde siyaset, parti ve delege yönetmek için yapılsa da başta milletimiz olmak üzere cümle âlem bilir ki AK PARTİ’de siyaset, ülkeyi yönetmek ve millete hizmet etmek için yapılır.

Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; siyasi görüşlerimiz, hayata ve olaylara bakış açımız ve inançlarımız farklı olabilir ancak bu durum, hiçbir zaman milletimize olan ödevlerimizi ve devletimize olan borçlarımızı ertelemenin gerekçesi olamaz. Yalanı yazanı, iftirayı atanı çok gördük; ancak yazdığı yalana, attığı iftiraya inananı da maalesef burada tanımış olduk.

AK PARTİ’nin on altı yıldır tökezlemeden, devrilmeden yoluna devam etmesinin sırrı iki cümlede gizlidir; ileriye bakmak ve çok çalışmak. Emin olun ki siz koştuğca bizim de hızımız artacaktır. Böylece, iktidarda olmasanız da milletimizin daha fazla hizmet almasında sizin de bir katkınız ve emeğiniz bulunacaktır. Millet ve devlet olarak yedi düvele karşı vermiş olduğumuz bu amansız mücadelede bedelsiz ve beklentisiz olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADİR AYDIN (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Bir daha da vermiyorum, bir kere veriyorum, bir dakika sadece. Süreniz bitti.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir şey olmaz Başkanım, bir daha verin, ne olacak? Ver Başkan, demokratiz biz.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Diğer başkanlar veriyor, siz niye vermiyorsunuz Başkanım?

BAŞKAN – Onların zamanında denersiniz Tanal.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Zaten hikâye okuyor yani bir şey olmaz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani ne kaybınız olacak ki? Oturan biz, bekleyen biz, öğrenmek isteyen biz. Öğrenme hakkımız var, hatipten öğrenilecek şeylerimiz var, onun için dinliyoruz.

BAŞKAN – Dışarıda dinlersiniz devamını, size anlatsın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – E, olur mu? Kamuoyu dinliyor. Bu, anayasal bir hak, 74’üncü madde.

BAŞKAN – Tam anlayamıyorum söylediklerini de çok önemli değil zaten.

KADİR AYDIN (Devamla) – Terörle mücadele konusunda milletimizin duygu ve düşüncelerine tercüman olan ve bunu her türlü terör gruplarına onların anlayabileceği bir dilde izah eden, başta Cumhurbaşkanımıza, İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu’ya, bu konuda canlarını veren bütün Emniyet güçlerimize şahsım ve milletim adına şükranlarımı sunuyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle, bütçemiz hayırlı olsun, Allah yâr ve yardımcımız olsun diyor, yüce heyetinizi ve Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi söz sırası, İstanbul Milletvekili Serap Yaşar’da.

Buyurun Sayın Yaşar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SERAP YAŞAR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin Göç İdaresi Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Tarih 2 Eylül 2015, tüm haber ajanslarına bir haber düştü, savaştan kaçarak Türkiye'den Yunanistan'a geçmek üzere denize açılan botta 12 kişinin suda boğularak öldüğünün haberi ve ölenlerin içerisinde kıyıya vuran bir bebek cesedi tüm dünyayı sarstı. Bahsettiğim haber hepimizin bildiği, hafızalarımızdan ve vicdanımızdan silinmeyen Aylan Kurdi'nin haberi. O güne kadar dünya, Suriye savaşının başlangıcından beri her gün bir yenisi eklenen bu haberlere sanki alışmış gibiydi, sağır ve dilsizdi; büyük bir dram yaşanıyor olmasına rağmen üç maymun oynanıyordu. O gün mızrak çuvala sığmadı, kıyıya vuran Suriyeli minik mülteci tüm dünyanın gündemini sarstı.

O fotoğrafı gördüğümde kendi ülkemin bir ferdi olduğum için bir kez daha hamdettim, “İyi ki ben bu aziz milletin bir evladıyım.” dedim. Geçmişte olduğu gibi bugün de zalime karşı mazlumdaki tutum takındığımız için, söz konusu utanca ortak olmadığımız için hamdettim.

“Zulüm” kavramı aynı zamanda “karanlık” anlamına da gelir. Zulümlerin yaşandığı dönemler de genellikle karanlık dönemlerdir. İşte yine, başta göçmenlere yapılanlar, göçü tetikleyen nedenler olmak üzere, bana göre, insanlık için karanlık dönemlerden geçiyoruz. Kişiler gibi devletler de bu yaşananlar karşısında kendi sınavlarını veriyorlar. Ülkemiz, göçmenlere yapılan zulüm karşısında sadece sessiz kalıp beklememiş, aktif bir tutum takınarak insanlık tarihine yazılacak bir şeye imza atmıştır. Biz dünyanın düzenini adaletin sağlayacağına inanırız. Tüm dünyanın insanlıkla sınıandığı bu zamanda biz devletimiz, milletimiz, kurumlarımızla -çok şükür Allah'a- yapabileceğimizin en iyisini yapıyor olmanın haklı gururunu yaşıyoruz, çok şükür ki zulmün utancını bu millete yaşatmıyoruz.

Yunanistan'da göçmen teknelerinin batırılması, tekneye tutunanların parmaklarına vurularak denize düşürülmesi, sınırda çıplak soyulan göçmenlerin donmuş cesetleri ajanslara daha yeni düştü. Ben de bunların resimlerini aslında sizlere göstermek istiyorum çünkü bunlar yeni resimler. Bizler hem siyasi hem de ekonomik maliyetlerini göze alarak, tarihsel ve dinî mesuliyetimizi yerine getirdik. Aylan bebeğin kıyıya vuran bedeni tüm dünyanın dikkatini çekmeden önce de, bundan sonraki süreçte de uyguladığımız açık kapı politikasıyla ölümden kaçan insanlara kucak açtık.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğümüz, bir genel müdürlüğün yapabileceğinin çok üzerinde ağır mesuliyet üstlenerek tüm çalışanlarının gönlünü ve yüreğini de katmasıyla bu yükü göğüsledi. Ülkemiz, göç meselesine yaklaşımıyla tüm dünyaya iyi bir örnek oldu, insanlık tarihine de eşsiz bir not düştü. Bugün Türkiye'deki toplam sığınmacı sayısı pek çok ülkenin nüfusundan daha fazla. Ülkemizdeki yabancıların toplam sayısı 4,7 milyona ulaştı, bunların 3,6 milyonu, geçici koruma altındaki Suriyelilerdir. Sadece Kilis şehrimizde bile 137 bin kişilik yerli nüfusa karşılık, 122 bin Suriyeli mülteci yaşamakta. Ülkemizde 385 bin Suriyeli bebek dünyaya geldi. Bu, günde 395 Suriyeli bebek demektir. Bütün bu göçmen nüfusu kavramak, eğitimden sağlığa tüm hizmetleri sunmak kuşkusuz kolay değil. Aradan geçen yedi sene, değişen durumları da dikkate alarak, uyum bazlı hizmet anlayışını hayata geçiren Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, her türlü takdiri hak edecek işlere imza atmıştır. Mülteci akımının başından beri Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan başta

olmak üzere devletimizin tüm yetkilileri, göç konusuna hassasiyetle eğilerek uluslararası kamuoyunun dikkatini bu insanların yaşadığı drama çekmektedirler. Bu ölçekteki göç akımını en iyi ve insancıl yöneten ülkeyiz. Bu soruna yaklaşımımız, medeniyetimize ve tarihimize yakışır şekilde insan odaklıdır. Dünyada en iyi uygulama örneklerinin bizde olduğunu iddialı biçimde söyleyebiliriz. Göçmenler konusunda yaptıklarımız ve mültecilere yönelik tutumumuz da ancak takdirle karşılanacak niteliktedir. Biliyoruz ki bugün yaptıklarımız bugünle sınırlı kalmayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SERAP YAŞAR (Devamla) – Mülteciler genci, yaşlısı, bu topraklarda doğanları, yapılanları ve yapılmayanları iyi ve kötü yâd edeceklerdir, tarihin terazisi de bunu tartacaktır. Boşuna değil ecdadımız Topkapı Sarayı'nın kapısına “tüm mazlumların sığınağı” diye yazmıştır. Bizler de ne mutlu bize ki aynı bilinci bu topraklarda hâlen sürdürüyoruz.

Dünyanın birçok mülteci kampında çalışma ziyaretleri yapmış bir milletvekili olarak kamplarda yaşayan mazlumlar nezdinde ülkemizin nasıl minnetle ve şükranla anıldığına şahitlik ettim. Buradan, en başta Filistin mülteci kampında, Arakan'da, Ürdün'de, Lübnan'da, Suriye'de ve dünyanın diğer birçok bölgesinde yaşayan mülteci kardeşlerimi ve tüm mazlumları selamlıyorum.

Sözlerime son verirken başta kuruluşundan itibaren kuruma emek veren tüm genel müdürlerimiz olmak üzere Göç İdaresi Genel Müdürümüz Abdullah Ayaz'a, Genel Müdürlüğün merkez ve taşra teşkilatında fedakârca görev yapan çalışanlara kolaylıklar diliyorum, 2019 yılı bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlar getirmesini diliyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bilgen, söz talebiniz vardı.

Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Mustafa Şentop'un birleşimi yönetiş biçiminin nasıl olacağını, McKinsey'in nasıl ve niye savunulduğunu, ülkedeki Amerikan üslerinin nerede ve kaç tane olduğunu, muhalif medyanın olmadığı bir zamanda medyaya ne dersi verildiğini öğrenmek istediğine ve mülteci sorununun sonuç olduğuna ilişkin açıklaması

AYHAN BİLGEN (Kars) – Sayın Başkan, öncelikle tabii, bu cihazlarla ilgili sorunu çözmeden bugün nasıl çalışacağız, doğrusu bilmiyorum.

BAŞKAN – Onunla ilgili kısa bir açıklama yapayım: En fazla 30 giriş yapılabiliyor sisteme, 30'u geçince girilemiyor. Şu anda 30...

AYHAN BİLGEN (Kars) – Bundan önceki altı gün boyunca 30 giriş olmadığı için mi çalıştı cihazlar gün boyunca? Bugün soru sorma talebi yüksek galiba.

BAŞKAN – Muhtemelen arada söz vermeler olduğu için 30'un altına düşmüştür.

Buyurun.

AYHAN BİLGEN (Kars) – Sayın Başkan, ben, tabii, toplantı yönetiş biçiminizle ilgili tutumunuzu en azından öğrenmek açısından söz istedim.

Şimdi, tabii, her Meclis başkan vekilinin kendine göre bir tercihi ve toplantı yönetme biçimi var ama gün boyu en azından o günkü oturumu yöneten Meclis başkan vekilinin partiler arasında eşit

davranma gerekçesiyle nasıl davranacağını bilmemiz gerekiyor. Çünkü diğer günlerde bazen Meclis başkan vekilleri kürsüde konuşan her hatipten sonra 1'inci grubun sözcülerinin söz isteyerek hatibin sözüne dair cevabını vermesine olumlu yaklaşıyorlar ve söz veriyorlar. Bazen de Meclis başkan vekilleri tersini düşünüyor, konuşmacıların insicamı bozulmasını diye o grup bitene kadar grup başkan vekillerine söz vermiyorlar. Bu konudaki yaklaşımınızın nasıl olacağını bilirsek biz de en azından 1'inci grup milletvekillerinin konuşmalarında doğrudan bizi hedef alan, bizi işaret eden, bizi ima eden sözlerine dair cevap her birinden sonra verecek miyiz yoksa bizim grubumuzdakiler konuşurken nasıl kimseye söz vermeyecekseniz -eğer böyle olacaksa- biz de bunu sonuna kadar bekletecek miyiz, bunu öğrenmek istiyorum. Yani çok açık biçimde burada hem konuları değerlendiriş biçimi hem de iktidar sorumluluğuyla bağdaşmayacak bir yaklaşımla karşı karşıyayız.

Şimdi, bizi, Hasan yerine Hans'ı tercih etmekle itham edenlere soruyorum: Bu ülke, McKinsey'i aylarca nasıl savundu ve niye savundu? McKinsey'in akreditasyon kurumu olmasına muhalefetin tepkisi olmasaydı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım arkadaşlar Sayın Grup Başkan Vekilinin mikrofonunu.

AYHAN BİLGİN (Kars) - ...Cumhurbaşkanı o tavrı koyar mıydı ve o geri adım, atıldı mı onu da bilmiyoruz ama en azından vazgeçildiği söylenen ilişki kalır mıydı?

Şimdi, bu ülkede 1950'li yıllardan beri sayısını, nerede olduklarını sizin de öğrenme imkânınız olmayan, benim de öğrenme imkânım olmayan Amerikan üsleri var. Kaç tanedir, nerededir bilmiyoruz. İktidarınız boyunca 1 tane Amerikan üssünün kapatılmasına dair bir talebi bu ülkeye, bu ülkenin Parlamentosuna getirdiniz de muhalefet mi karşı çıktı? Şu anda, devlet bankaları dışında, mevcut özel sektör bankalarının sermayelerinin neredeyse tamamına yakınının yabancı sermayeye geçtiğini galiba siz de biliyorsunuz, ben de biliyorum. Ya Arap sermayesi ya Batı'daki, Avrupa'daki, İtalya'daki, Almanya'daki bankalar, Türkiye'deki ismi Türkçe olan bankaların gerçek sahibi konumundadır. Dolayısıyla, arazisi ipotek edilmiş olan Hasan amcanın arazisinin sahibi aslında İtalya'daki bir sermayedardır, Almanya'dadır, Birleşik Arap Emirlikleri'ndedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım mikrofonu.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Dolayısıyla, burada, bize yerlilik, millilik konusunda bir mesaj verirken bütün muhalefete, galiba bu on altı yılın, on yedi yılın pratiğine dair daha net bir şey konulması lazım.

Medya mesajları açısından da sadece bir örneği hatırlatmak istiyorum size. Bakın, birkaç gün önce, tabii, hiçbirimizin acısı üzerinden bir siyaset yapmayı doğru bulmam ama Ömer Dinçer, bakanlık yapmış, müsteşarlık yapmış bir isim. Bir cenaze töreni ve cenazede bir tarafında Sayın Davutoğlu ve öbür tarafında Sayın Gül var. Hükûmete yakın bir medya kuruluşu “Hayırdır, bu ne hâl?” diye başlık atıyor.

Şimdi, cenaze törenleri üzerinden ve iç politik çekişmeler bile, parti içi politik çekişmeler bile bu dozda, bu tarzda yürüdüğünde, muhalif medya zaten kalmadı ki onlara ne medya dersi veriyorsunuz?

Son olarak da Sayın Başkan, mültecilerle ilgili, mülteci konusu partilerüstü bir sorundur ve Türkiye'nin mülteciler konusunda gösterdiği duyarlılık da elbette takdire şayandır ama mülteci sorunu bir sonuçtur. Suriye savaşının bu noktaya geleceğini, yüz binlerce mülteci olacağını kestiremediyse,

orada rejim değiştirme hevesiyle, savaşın ilk günlerinden beri yapılanların bir sonucunun, bir bedelinin aynı zamanda bebelere de çıkacağını ngrememişsek bu, bizim eksiğimizdir.

Teşekkür ediyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, konuşmacılardan sonra talep olursa grup başkan vekillerine söz verdiğine, farklı bir uygulamasının söz konusu olmadığına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın Bilgen, tutumumla ilgili soruyorsunuz.

Benim daha önceki uygulamamda da konuşmacılardan sonra eğer ihtiyaç olursa, talep olursa grup başkan vekillerine söz veriyorum, Grup konuŐmalarının tamamlanmasını beklemeden veriyorum. Benim bildiğim kadarıyla, takip edebildiğim kadarıyla bütün arkadaşlarımızın uygulaması da bu yönde, farklı bir uygulama yok benim grdğim kadarıyla.

AYHAN BİLGEN (Kars) – Cihaz aılmayınca, acaba tutumunuzun sonucu mu dedim.

BAŞKAN – O, benden değil sistemden kaynaklanıyor, sistemi değiştirmek lazım.

Teşekkür ederim.

AYHAN BİLGEN (Kars) – Sistem sorunumuz var Sayın Başkan.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİğER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak zere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 11) (Devam)

A) İÇİŞLERİ BAKANLIğI (Devam)

1) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İçişleri Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) EMNİYET GENEL MüDüRLüğü (Devam)

1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) JANDARMA GENEL KOMUTANLIğI (Devam)

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

- 2) Jandarma Genel Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
Ç) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)
- 1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- D) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
- 1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- F) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)
- 1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- G) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
Ğ) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- H) AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- I) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
2) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
2) Devlet Personel Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- J) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
2) Sağlık Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- K) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
- 1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- L) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)
- 1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- M) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- N) TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU (Devam)
- 1) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- O) TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU (Devam)
- 1) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şimdi, Hatay Milletvekili Hüseyin Şanverdi.

Buyurun Sayın Şanverdi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; afetlerin daha etkin ve tek çatı altında yönetilebilmesi amacıyla, Başbakanlığa bağlı olarak, 2009 yılında kurulan AFAD, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişle birlikte, 15 Temmuz 2018 tarihinde yayımlanan 4 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır.

AFAD, afetlerin meydana gelmesinden önce hazırlık ve zarar azaltma, olay sırasında yapılacak müdahale ve olay sonrasında gerçekleştirilecek iyileştirme işlemlerini en kısa sürede yerine getirmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AFAD, geliştirilen kapasitesi, artan insan kaynakları ve ürettiği projelerle Türkiye'yi sürdürülebilir bir kalkınma modeline doğru taşımakta ve 2023'ün Türkiye'sine adım adım yaklaşırken afet yönetiminde önemli bir sistem ve teknolojik dönüşüm gerçekleştirmektedir. Afetlerden sonra, afet bölgesine en kısa sürede ulaşılması, barınma ihtiyaçlarının etkin ve hızlı bir şekilde karşılanması, çadır için malzemelerin depolanması için 25 ilde lojistik depo kurulum çalışmaları tamamlanmış olup lojistik depo bulunmayan 30 ilimizde de afet ve acil durum hâllerinde, afetzedelerden geçici barınmalarını sağlamak amacıyla, malzemelerin stoklandığı lojistik destek depoları kurulmuştur. Diğer illerde de bu çalışmalar 2019 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 115 adet hafif, 101 adet orta ve 21 adet ağır tonajlı, tam donanımlı kentsel arama ve kurtarma aracı ile 103 adet her türlü coğrafi yapıya uygun, suda ve karada hareket edebilen arazi aracının, il müdürlüklerine dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Eğitim ve farkındalık çalışmalarına başlanarak il sağlık ve hastane sağlık planları hazırlanmıştır. Eğitim çalışmaları kapsamında, temel afet bilinci, arama ve kurtarma, yangın, ulusal ve uluslararası kimyasal, biyolojik, radyasyon ve nükleer tehlikeli maddeler eğitimleri ile eğitimcilerin eğitimi konularındaki çalışmalar devam etmektedir. Afete Hazır Türkiye Projesi kapsamında, bugüne kadar ülke genelinde 11,5 milyon kişiye ulaşılmıştır.

Ulusal sismolojik gözlem ağında zayıf ve kuvvetli yer hareketi istasyonlarının toplamı 2018 yılı itibarıyla 1.056'ya ulaşmıştır. AFAD Deprem Gözlem Ağı, yüksek standartlardaki altyapısıyla dünyanın önde gelen ağları arasındadır. Ulusal deprem stratejimize destek olmak üzere kurduğumuz Ulusal Deprem Araştırma Programı'yla, başta üniversiteler olmak üzere, kamu kurumları ve araştırma enstitülerinin deprem ve afet risklerini azaltma konularındaki araştırma projelerine maddi destek sağlanmaktadır. Depreme dayanıklı yapılaşma ve depremlere dirençli şehirleşmeye katkı sağlayacak olan Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği hazırlanmış, Türkiye Deprem Tehlike Haritası güncellenmiş, 11.528 afet ve acil durum toplanma alanı e-devlet üzerinden hizmete sunulmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çanakkale ve Adıyaman'da meydana gelen depremlerde zarar gören afetzedeler için Çanakkale Ayvacık'ta yapılan 245 konuttan 205'i teslim edilmiş olup yapımı devam eden Çanakkale Ayvacık'taki 40 konut ile Adıyaman Samsat'taki 394 konutun 2019 yılı Şubat ayında teslim edilmesi planlanmaktadır. AFAD'ın koordinasyonunda, son dönemde, 500'den fazla

yurt içi ve yurt dışı insani ve acil yardım faaliyeti icra edilmiştir. Suriye’den Filistin’e, Arnavutluk’tan Kırgızistan’a, Pakistan’dan Myanmar’a, Somali’den Afganistan’a, Bosna-Hersek’ten Irak’a kadar çok sayıda ülkeye insani yardım yapılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

İngiltere merkezli Kalkınma İnisiyatifleri Örgütü’nün 2018 raporuna göre Türkiye 8 milyar dolar yardımıyla dünyada en çok insani yardım yapan ülke hâline gelmiştir. “İlk Önce Hayat” “Dünya İçin Hazırız” gibi sloganlarıyla birçok hayata umut olan AFAD, 2018 yılında Uluslararası İnsani Yardım Ödülü olarak küresel bir marka olduğunu bir kez daha kanıtlamıştır.

Sayın Başkanım, 2019 bütçesinin ülkemiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi Çanakkale Milletvekili Jülide İskenderoğlu...

Buyurun Sayın İskenderoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 yılı Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyor, Gazi Meclisimizi, değerli milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

Bugün uluslararası alanda güçlü ve saygın bir ülke olmanın en önemli ölçütleri, güçlü bir toplum yapısına, çalışan, üreten ve işleyen bir ekonomiye sahip olmaktan geçmektedir. AK PARTİ Hükümeti olarak bunu sağlayabilmek için de Genel Başkanımız ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın düsturu olan “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” ilkesiyle hareket etmekteyiz.

Son on altı yılda sosyal devlet anlayışı ve uygulamalarında büyük bir hamle gerçekleştirdik. Yaptığımız çalışmalara kısaca göz atacak olsak bile, burada zamanımızın yetmeyecek olması bizi hassaten sevindirmekte; 2023, 2053, 2071 hedeflerimize varacağımız inancımızı da artırmakta.

Kadına yönelik şiddetle mücadeleyi “sıfır tolerans” ilkesiyle en üst düzeye çıkardık. Kadına yönelik şiddetle mücadele eğitim seminerleri kapsamında 2018 yılı başından bugüne kadar 27.785 kamu personeline ulaşılmış ve çalışmalarımız devam etmekte.

Sokakta çalıştırılan çocuklar için 130 mobil ekip kurulmuş, alan çalışmalarında 10.873 çocuğa sosyal yardım ve ekonomik destek verilmiştir, 224 çocuğumuz da koruma altına alınmıştır.

Engelli kardeşlerimizin atamalarına devam edilmektedir. Ekim ayı sonu itibarıyla kamuda istihdam edilen engelli memur sayısı 53.964’e ulaşmıştır.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız tarafından 2014 yılından bugüne 23.829 şehit yakını, gazi ve gazi yakınının kamuda istihdamı gerçekleştirilmiştir. Ailelerimizin her zaman yanlarında olduk, olmaya da devam edeceğiz.

Sosyal devlet ilkesi kapsamında son on altı yılda ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yaklaşık 283 milyar lira tutarında sosyal yardım yapılmıştır. Öksüz ve Yetim Yardım Programı’nın hayata geçmesiyle birlikte 2015 yılından bugüne 174 milyon lira ödeme yapılmış, sosyal yardım alan çalışabilir durumdaki 173.689 kişi de 2018’de İŞKUR’dan faydalandırılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çalışma hayatı ve istihdam alanında önceliğimiz, çalışma hayatını düzenlemek, denetlemek ve iş gücü piyasasının yapısal sorunlarını çözmek suretiyle

büyümenin istihdama katkısını, istihdam ve iş gücüne katılım oranını artırmaktır. Nitelikli insan kaynağı oluşturmak, sosyal güvenliği yaygınlaştırıcı tedbirler almak, iş sağlığı ve güvenliği kültürünü geliştirerek tüm çalışmalarımızda sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı oluşturmak yine önceliklerimiz arasındadır. İstihdamın artırılması noktasında, istihdam-sosyal koruma ilişkisinin güçlendirilmesi için bilişim, finans, inşaat, sağlık, tarım, turizm, tekstil ve hazır giyim sektörlerinde 165 tedbirin yer aldığı 2017-2019 dönemi Eylem Planı'na ilişkin çalışmalarımız sürdürülmektedir.

Güçlü Türkiye, 2018 yılının ilk yarısında gerçekleştirdiği büyüme hızıyla birçok Avrupa Birliği ülkesini geride bırakmıştır. İlk çeyrekte yüzde 7,3 olan büyüme, ikinci çeyrekte de devam ederek yüzde 5,2 olmuştur. Ülkemiz tüm engelleme, ekonomik saldırı ve uygulanmaya çalışılan yaptırımlara rağmen büyüme ve istihdamını artırmaya devam etmektedir. Son on bir yılda iş gücüne katılma oranında Türkiye 7,3 puanlık artış gösterirken Avrupa Birliği genelinde iş gücüne katılma oranı 0,7 oranında kalmıştır. Türkiye'de kadınların iş gücüne katılma oranı da 10,4 puan artarak yüzde 33,5'a yükselmiştir. 2005 yılında ülkemizde istihdam edilen kadın sayısı 5 milyon 108 bin iken 2018 Ağustos itibarıyla kadın istihdamını 9 milyon 109 bine ulaştırdık. Hedefimiz, kadın istihdamını daha da artırmak.

2018 yılından itibaren kendi işini kurmak isteyen engellilerimize 50 bin lira hibe desteği sağlayarak 1.326 engelli kardeşimizi kendi işinin sahibi yaptık, 2018 yılını çocuk işçiliğiyle mücadele yılı ilan ettik. 2023 hedeflerine giden yolda başta Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler olmak üzere, toplumsal refahı artıracak büyük proje ve yatırımlarla yolumuza devam ediyoruz. Bizler, farklılıklarımızla, çok yönlü kültürümüz, zengin insan çeşitliliğimiz, inançlarımız, toplumsal değerlerimizle 81 milyon tek bir aileyiz.

Sözlerime son verirken Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemimizin ilk bütçesi olması nedeniyle tarihî bir önem taşıyan 2019 yılı bütçesinin ülkemize hayırlar getirmesini diliyor, şahsım ve AK PARTİ Grubumuz adına hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, Kocaeli Milletvekili Sami Çakır.

Buyurun Sayın Çakır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Yeni sistemle birlikte, bakanlıkların azaltılması çerçevesinde, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının birleştirilmesiyle oluşturulan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2019 yılı bütçesini görüşüyoruz. Hem yeni Bakanlığın hem de görüşeceğimiz bütçenin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyoruz.

“Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilâtı kurar.” ifadesiyle anayasal bir güvenceyle kayıt altına alınmış bir alanın sorumluluğunu üstlenmiş bir bakanlığın bütçesini görüşüyoruz.

Devlet yapısının kök hücreleri gibi kabul edebileceğimiz aile, kan bağılılığı, evlilik ve diğer yasal yollardan aralarında akrabalık ilişkisi bulunan ve çoğunlukla aynı evde yaşayan bireylerden oluşan,

bireylerin psikolojik, sosyal, ekonomik ihtiyaçlarının karşılandığı, topluma uyum ve katılımlarının sağlandığı ve düzenlendiği temel birimdir. Güçlü bir aile oluşturmaya yönelik atılacak her adımın, güçlü devlet olma yönünde atılmış bir adım olacağını biliyoruz.

Hem çalışma hayatıyla ilgili hak ve menfaatlerin korunmasını temin etmek hem de ailenin arzu edilen bir konuma ulaşmasını temine yönelik bir çalışma alanı zor ama bir o kadar da güzel ve kutsal olanı. Bunun başarılmasıyla da ana hedefi insanın mutluluğunu ve insanın memnuniyetini sağlayacağı bilinen bir gerçektir.

Aile birlikteliği, önemseydiğimiz, inkâr edilemez ve burada bulunan hemen hemen herkesin üzerinde ittifak ettiği bir konudur. Eğitimin bunda inkâr edilemez bir karşılığı vardır. Aile birlikteliğini bozabilecek tüm yaklaşım ve metotların, savrulmaların ittifakla karşısında durmayı da başarabilmeliyiz.

Çalışma hayatını düzenlemek, denetlemek, çalışma barışını sağlamak, istihdamı artıracak ve sosyal güvenliği yaygınlaştıracak tedbirler almak toplum refahının artmasına katkı sağlayacağı gibi, aile içinde birlik ve beraberliği ve aile olma bilincini yerleştirmeye yönelik etkileşim sağlayacağı da açıktır.

Tam istihdamın ve herkes için sosyal güvenliğin sağlandığı, çalışma şartlarının her geçen gün daha da iyileştirildiği ve çalışma barışının hâkim olduğu dünya ölçeğinde iyi bir yerde bir Türkiye arzulanıyorsa, bu, tarihimizden, medeniyetimizden, kültürümüzden bugüne taşıyacağımız mirasla mümkün olabilecektir.

Çalışma hayatına getirilen yenilikleri başlı başına saymak vakit darlığı itibarıyla mümkün olmayacaktır. Sadece, 1 Mayısın Emek ve Dayanışma Günü olarak kabul edilmiş olmasını, emeğin kutsallığına inanmışların, yola çıkarken “İşçinin emeğinin karşılığını alın teri kurumadan veriniz.” düsturunun bir yansıması olarak görebilmeliyiz. Bu anlayışı belki de bugün geçtiğimiz süreçlerden, zorlu süreçlerden sağlıklı çıkmayı başaracak bir ön adım olarak görmek mümkün olacaktır.

Çalışma hayatında insan onurunu korumayı, insana saygıyı, insanın sağlığını ve geleceğini, istisnasız bütün vatandaşlarımızı kucaklayacak temel alanlarda reformları hayata geçirmenin, dün olduğu gibi bugün de ana stratejimiz olmaya devam edeceğine inanıyoruz ve Bakanlığın bu alanda ve sosyal devlet olma adına sosyal yardımlarla ilgili yaptığı çalışmaları sonuna kadar arkasında durulması gereken hususlar olarak görüyoruz.

Son ILO raporlarında, tüm dünyada sürüp gitmekte olan işsizlik oranlarının, yükselen ve gelişmekte olan pek çok ülkede görülen kronik ve kırılğan istihdamın çalışma yaşamını da etkilemeye devam edeceği uyarısı bulunmaktadır. Bu politika yapanların, istihdam politikalarını güçlendirme ve aşırı eşitsizliklerinin giderilmesine daha fazla odaklanmalarını gerekli kılmaktadır. AK PARTİ iktidarlarının bu husustaki gayretleri ve çalışmaları bu anlayışın bir tezahürüdür.

Toplam 103 milyar 91 milyon 801 bin lira olan 2019 Bakanlık bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çakır.

Şimdi söz sırası Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'da.

Buyurun Sayın Erdoğan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mesleki Yeterlilik Kurumunun 2019 yılı bütçesi hakkında AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Sözlerime başlarken Gazi Meclisimizi ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan öncülüğünde, güçlü bir ekonomiye sahip olmak için birçok uygulamayı hayata geçirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Değişmez bir gerçek var ki uluslararası alanda güçlü ve saygın bir ülke olmanın en önemli ölçütlerinden biri, sağlıklı ve istikrarlı gelişim gösteren güçlü bir ekonomiye sahip olmaktır. Şüphesiz bunu sağlamada birbiriyle uyumlu mesleki eğitim ve istihdam politikalarının uygulanması, istihdam edilebilir niteliklere sahip iş gücünün yetiştirilmesi oldukça önemlidir.

Bugün, ekonomisi gelişmiş ülkelerde mesleki ve teknik eğitimin meslek standartları ve yeterliliklere uygun olarak verilmesi hem eğitimde, ekonomide verimin artmasında hem de rekabet gücünün artırılmasında çözümler üretmektedir. Ayrıca, çalışma hayatında, üretimde etkinlik ve verimliliğin sağlanması, iş kazalarının asgariye indirilmesi hususlarının nitelikli ve belgeli iş gücünün varlığına bağlı olduğu bilinen bir gerçektir. Tehlikeli sınıfta yer alan işlerde mesleki yeterlilik belgesi zorunluluğunun iş sağlığı ve güvenliğine olumlu katkısı olacaktır. Bu anlamda ekonomisi gelişmiş ülkelerde uygulanan ortak yöntem, standartlara ve akreditasyona dayalı, kalite güvencesi sağlanmış ölçme, değerlendirme, belgelendirme sistemlerinin kurulup işletilmesidir.

Türkiye’de bu ihtiyacın karşılanması için kurulan ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının ilgili kuruluşu olan Mesleki Yeterlilik Kurumu, kurulduğu 2006 yılından itibaren ülkemizin ulusal meslek standartlarını ve yeterlilikleri oluşturarak akredite sınav ve belgelendirme sistemiyle çalışma hayatına nitelikli eleman kazandırmaktadır. Mesleki Yeterlilik Kurumu, Türkiye’de insan kaynakları yönetimi ve çalışma hayatına yeni bir bakış açısı getirmiştir. Mesleki ve teknik eğitimin ve iş gücünün belgelendirilmesi ve yeniden yapılandırılması misyonunu üstlenmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumu, on üç yılda önemli çalışmalara imzasını attı. İnşaat, enerji, otomotiv, madencilik gibi tehlikeli ve çok tehlikeli mesleklerin yer aldığı sektörlerin yanında, vatandaşların birçok kısmının günlük hayatlarında hizmetlerinden istifade ettiği emlakçılık, ikinci el otomotiv satıcılığı, servis şoförlüğü gibi işlerde de mesleki yeterlilik belgesi zorunluluğu getirdi. Her zaman işçiyi ve işvereni kollayan bir anlayışla, mesleki yeterlilik belgesi zorunluluğuyla çalışanlarımızı ve işverenlerimize ilave mali yük getirilmemiş, yaklaşık 350 bin kişiye 265 milyon TL tutarında sınav ve belgelendirme desteği sağlanmıştır.

Güçlü ve istikrarlı bir ekonomiye sahip olmanın yollarından biri de mesleki yeterlilikte katedilen mesafenin yanı sıra, ülke nüfusunun sahip olduğu iş gücünün aktif şekilde istihdam edilmesidir. Bu anlamda kadın istihdamının artırılması, ülkemizin güçlü bir ekonomiye sahip olmasını sağlayacaktır.

Bakanlığımızın, giderek daha çok sayıda kadının iş hayatında aktif olarak yer almasını sağlamak amacıyla çalışan annelere ve anne adaylarına getirdiği çok sayıda haklar ve avantajlar vardır. Aynı zamanda çalışan bir anne olarak konuşmama bunlardan bahsederek devam etmek istiyorum.

AK PARTİ döneminde yapılan düzenlemeler çalışan kadınların iş hayatında anne olarak var olabilmelerini kolaylaştırmanın yanı sıra onları pek çok anlamda desteklemiştir. Hamilelik sürecinden başlayacak olursak, hamilelik döneminde çalışma saatleri günde en fazla yedi buçuk saat olarak düzenlenmiştir. Anne adaylarının gece vardiyalarında çalışmaları da yasaklamıştır. Hamilelik süresince anne adayları periyodik doktor kontrolleri için ücretli izin kullanma hakkına kavuşmuştur. Hekim raporuyla gerekli görüldüğü takdirde hamile kadın, çalışan sağlığına uygun daha hafif işlerde ücret indirimi yapılmaksızın çalışma hakkını elde etmiştir.

Kadın çalışanların doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra sekiz olmak üzere on altı haftalık izin hakları vardır. Ayrıca çalışan babaların da eşinin doğum yapması hâlinde beş gün izin hakkı vardır. Yeni doğum yapmış çalışan annenin, doğumu izleyen bir yıl boyunca gece çalıştırılması yasaktır. Anneye, çocuğu 1 yaşına gelene dek günde bir buçuk saatlik süt izni hakkı verilir. Annelere getirilen en son desteklerden biri de doğumdan sonra yarı zamanlı çalışma hakkıdır ki devrim niteliğindedir. Yasal doğum izninin bitiminden itibaren çocuğunun bakım ve yetiştirilmesi amacıyla isteği hâlinde anneler, birinci, ikinci, üçüncü çocuğa doğru giderek artan süreyle haftalık çalışma süresinin yarısı kadar ücretsiz izin kullanabilirler.

Doğum yapan annelere Bakanlığımızca maddi destek de verilir. Bunlardan ilki çocuk parasıdır. Doğum yapan anneye yapılan ikinci maddi destek ise, çalışsın veya çalışmasın tüm annelere verilen süt parasıdır. Bakanlığımızın verdiği üçüncü destek ise iş göremezlik ödemesidir. Bu, özellikle asgari ücretle çalışan annelerimiz için büyük destektir. Verilen doğum öncesi ve sonrası 8+8 hafta şeklindeki izinler için devlet geçici iş göremezlik ödemesi yapmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ASUMAN ERDOĞAN (Devamla) – Sözlerimi bitirirken, Bakanlığımızın 2019’da başlayacak, Plan ve Bütçe Komisyonu sunumunda Sayın Bakanımızın da müjdelediği çoğul gebelik desteği için, ben de bir üçüz annesi olarak teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

2019 yılı bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını diler, Genel Kurula saygılarımı sunarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi söz sırası Konya Milletvekili Halil Etyemez’de.

Buyurun Sayın Etyemez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HALİL ETYEMEZ (Konya) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi Devlet Personel Başkanlığı bütçesi hakkında grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

On altı yıllık AK PARTİ iktidarımız döneminde, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın öncülüğünde büyük projeler, dev yatırımlar ve ekonomik kalkınmanın yanı sıra çalışanını koruyan, çalışamayanına bakan gerçek bir sosyal devlet anlayışıyla politikalarımızı yürüttük. Özellikle devlet yönetiminde ve kamu personel sisteminde kariyer, liyakat ve ehliyet ilkelerini her zaman temel unsur olarak gördük. Devletin vesayet unsurlarından kurtulması ve şeffaf bir yönetim anlayışı benimseyebilmesi için tüm çalışmalarımızı bu temel değerler üzerine inşa ettik.

Bu çerçevede Devlet Personel Başkanlığı, kamu personelimizin kadro işleri, mali ve sosyal hakları, sicil, disiplin ve ödüllendirme işlemlerini yürütürken kamu yönetimi ve kamu personel sistemini yönlendirmek, rehberlik etmek amacıyla Türkiye’nin dört bir yanında ve yurt dışında düzenlediği eğitimler, çalıştaylar ve seminerlerle kamu çalışanlarının mesleki gelişimlerine önemli katkılar sunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vatandaşlarımıza verilen hizmetin niteliğinin ve kalitesinin en önemli etkeni, elbette ki hizmet götüren kamu görevlimizin memnuniyeti ve çalışma motivasyonudur. Bu bilinçle, on altı yıllık AK PARTİ hükümetlerimizin politikaları doğrultusunda, halkımızın

tüm kesimlerine olduğu gibi milletimize devlet hizmeti sunan kamu görevlilerimiz için de çeşitli düzenlemeler yaptık, önemli haklar sağladık. Bu noktada sendikal örgütlenmeleri demokrasimizin vazgeçilmez unsurları olarak görerek özellikle son altı yılda kamu görevlilerinin örgütlenme hakkına ilişkin ciddi gelişmeler sağladık. 12 Eylül 2010 referandumu ve 2012 yılında paydaşlarımızla birlikte yaptığımız kanun değişikliğiyle kamu görevlileri sendikacılığını, toplu sözleşme dönemini başlattık. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız öncülüğünde Devlet Personel Başkanlığımız, toplu sözleşme sürecini, tüm ilgili paydaşlarla istişare kanallarını sürekli açık tutarak, şeffaf, katılımcı ve müzakereci bir anlayışla yürütmektedir. Kamu yönetiminde örgütlenme hakkını geliştirmemiz ve memurlarımıza tanıdığımız toplu sözleşme hakkı, sendikalaşma oranının yüzde 68'lere kadar ulaşmasını sağlamıştır.

Kıymetli milletvekilleri, Hükümetimiz döneminde kamu çalışanlarımızı hiçbir zaman enflasyona da ezdirmedik. Aile yardımı ödeneği dâhil en düşük memur maaşı 2002 yılında 392 TL iken 2018 itibarıyla en düşük memur maaşını 3.133 TL'ye çıkardık. Bu artış tam yüzde 700 oranındadır. Ayrıca 300 bini aşkın sözleşmeli personeli kadroya aldık. 4/C'lileri 4/B statüsüne geçirerek 4/C statüsünü ortadan kaldırdık. 2005 sonrası işe başlayan devlet memurlarımıza ilave 1 derece verdik. Kamu çalışanlarımız arasında "eşit unvana eşit ücret" düzenlemesini hayata geçirdik. Çıkardığımız kanunla memurlarımıza disiplin affi getirdik. Banka promosyonlarının tamamının kamu çalışanlarına ödenmesini sağladık. Antidemokratik uygulamalardan kaynaklanan mağduriyetlere de son verdik. İnançları gereği başını örterek çalışmak isteyen kamu görevlilerimizin çalışmaları önündeki engelleri kaldırdık. 28 Şubat sürecinde başörtüsü sebebiyle aday memurken görevine son verilenlerin kurumlarına yeniden atanmalarına imkân sağladık. Sicil raporu uygulamasına son verdik. Akademik personele "yükseköğretim tazminatı" ve "akademik teşvik ödeneği" adı altında iki ödeme unsurunu getirerek maaşlarında ciddi iyileştirmeler sağladık. 1 milyona yakın taşeron işçiyi daimî işçi kadrosuna geçirerek önemli bir mağduriyeti giderdik. 1 Mayısı resmî tatil ilan ederek Emek ve Dayanışma Günü olarak kutlanmasını sağladık.

Değerli milletvekilleri, geriye dönüp baktığımız zaman pek çok alanda olduğu gibi kamu personel yönetimi alanında da geçmişte el sürülmemiş, kangren hâlini almış birçok soruna Hükümetimiz döneminde el atıldığını, sorunların birer birer çözüldüğünü görmekteyiz. Tasarrufu Teşvik Fonu'nda 15,1 milyar TL'yi, KEY hesaplarında 3,5 milyar TL'yi hak sahiplerine ödedik.

Değerli milletvekilleri, kendilerine her zaman minnet borçlu olduğumuz şehit ve gazi yakınları ile gazilerimizin 24 bininin istihdamını son dört yılda gerçekleştirdik. 2002 yılında 5.777 olan engelli memur sayısını bugün itibarıyla 53.964'e ulaştırdık. Bu ay içerisinde 2.504 engelli kardeşimizin daha atamalarının gerçekleştirilmesi planlanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Etyemez.

HALİL ETYEMEZ (Devamla) - Devletimizin şefkatine emanet edilen çocuklarımızı da hiçbir zaman ihmal etmedik. Aralık ayı içerisinde 3.274 kadro için ilana çıkıldığını da görmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, elli sekiz yıllık mazisiyle kamu yönetimi sisteminin belirlenmesi gibi kritik bir misyonu icra etmeye çalışan, âdeta devletin hafızası diyebileceğimiz Devlet Personel Başkanlığımızın 36 milyon TL'lik 2019 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyor, tüm çalışanlarımıza başarı dolu bir yıl temennisıyla Genel Kurulumuzu tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi sıra Ankara Milletvekili Arife Polat Düzgün'de.

Buyurun Sayın Polat Düzgün. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli vatandaşlarımız; Sağlık Bakanlığının 2019 yılı bütçesi hakkında grubum adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, hükümetler vatandaşlarına en iyi sağlık hizmetini sürdürülebilir bir şekilde sunmak için çaba gösterirler. AK PARTİ Sağlıkta Dönüşüm Programı uygulamalarıyla sağlık hizmetlerinin daha verimli, etkili bir şekilde sunulması yolunda çok önemli adımlar atmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2002 yılında bütçeden sağlığa ayrılan pay yüzde 2,6'yla 5 milyar Türk lirasıyken 2019'da yaklaşık yüzde 4,5'la 49 milyar Türk lirasına çıkmıştır. Temel sağlık göstergelerine baktığımız zaman önemli iyileşmeler olduğunu görüyoruz. Bebek ölüm hızı binde 31,5'ten binde 6,8'e; anne ölüm oranı yüz binde 64'ten 6,4'e gerilemiştir. Doğumda beklenen yaşam süresi 72 yıldan 78 yıla yükselmiştir. Sağlık hizmetleri memnuniyet oranı TÜİK verilerine göre 2004 yılında yüzde 47 iken 2017 yılında yüzde 72'ye yükselmiştir. Türkiye, OECD verilerine göre, harcadığı paraya göre en yüksek memnuniyet sağlayan ülke konumundadır. Tüm sağlık çalışanlarının özverili gayretleri neticesinde sağlıkta başarılı sonuçlar sağlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, 2002 yılında toplam hasta yatağı sayısı 164.471 idi, bu sayı bugün 225.863'tür. Aynı şekilde, yoğun bakım yatak sayısını 869'dan 16 bine, yanık tedavi yatak sayısını 35'ten 487'ye, palyatif bakım yatak sayısını 35'ten 4.750'ye çıkardı. 2002 yılında nitelikli yatak oranı sadece yüzde 6 iken 2018 yılında bu oran yüzde 70'e yükselmiştir. 2023 hedeflerimizle, inşallah, tüm hasta yataklarımızı nitelikli hâle getireceğiz.

Değerli milletvekilleri, sağlık kuruluşlarında gerçekleşen doğum oranı 2002 yılında yüzde 75 iken şu an 99,8 olmuştur. Yeni doğan işitme taraması yaptığımız 1 milyon 234 bin çocuğumuzun 2.569'una erken tanı koyup işitme kaybına karşı tedavi ettirdik. Organ nakli sayısı 2002 yılında 745 iken 2018 yılında 5 bine ulaşmış olup gönüllü bağışçı sayımız ise 385 bine ulaşmıştır. TÜRKÖK Ulusal Kemik İliği Bankasıyla 921 hastaya TÜRKÖK donörlerinden alınan hücrelerle nakil yaptık.

2010 yılı başından itibaren evde sağlık hizmetleri uygulaması başlatılmıştır. Bakanlığımız, evde sağlık hizmetleri birimleri aracılığıyla, yatağa bağımlı hastalara, solunum sistemi hastalığı olanlara ve terminal dönemdeki kanser hastalarına palyatif bakım ve tedavi hizmetlerini hastaların evinde vermektedir. Bugüne kadar 1 milyon 200 bin hastaya evde sağlık hizmeti verilmiş olup bugün için takipli hasta sayısı 380 bindir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidarımız döneminde sağlıkta insan gücü oranında da ciddi artışlar olmuştur. 2002 yılında kamudaki toplam sağlık çalışanı sayısı 206 bin iken bu sayı bugün 630 bine ulaşmıştır. Yine, sağlık çalışanlarının özlük haklarına yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda, yıpranma hakkı düzenlemesi ve emekli tabiplerimizin maaşında bütçe imkânları dâhilinde iyileştirmeler yapılmıştır.

Son yıllarda sağlık çalışanlarına yönelik şiddetin arttığını maalesef üzülerken görüyoruz. Sağlık çalışanlarının güvenli bir ortamda hizmet vermelerini sağlamak, şiddete maruz kalmalarını önlemek için yeni yasal düzenlemeler yaptık.

Sağlık Bakanlığımızın bütçesinin hazırlanmasında tüm emeği geçenlere teşekkür ediyor, sağlıklı nesillere vesile olmasını diliyor ve sağlık çalışanları başta olmak üzere hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi sıra Karaman Milletvekili Recep Şeker'de.

Buyurun Sayın Şeker. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RECEP ŞEKER (Karaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde söz aldım. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Aynı zamanda, bu vesileyle, Karaman'da gençlik döneminde yaklaşık on beş yılını geçiren ve annesini Karaman'a emanet eden Hazreti Mevlâna'yı vuslatının 745'inci yıl dönümünde rahmetle anıyorum.

Sağlık Bakanlığımızın dünyaya açılan penceresi olan Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğümüz, uluslararası önemi haiz halk sağlığı risklerinin ülkemize girmesini önlemek amacıyla uluslararası giriş noktalarında gerekli her türlü sağlık tedbirini almakta, halk sağlığını etkileyecek etkenlere karşı alınacak kontrol önlemlerini belirlemekte ve uygulamaktadır. Ulusal ve uluslararası anlaşmalar ve sözleşmelerden kaynaklanan yetkileri kullanarak görevlerini yerine getiren ve Osmanlı'dan bugüne yaklaşık iki asırdır kesintisiz hizmet vermekte olan Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğümüz, geçtiğimiz yıllardaki ve günümüzdeki küresel salgın hastalıklarda uyguladığı acil müdahalelerle ülkemizin önemli bir kuruluşu olduğunu ortaya koymuştur. Kurum, sağlık denetimleri, seyahat sağlık hizmetleri, tele sağlık hizmetleri, gemi adamları sağlık işlemleriyle ilgili hizmetleri yerine getirmekte olup kurum tarafından 2018 yılında 33.149 gemiye serbest pratika, 33.067 gemiye patenta verilmiş, ayrıca 2.897 gemiye de gemi sağlık sertifikaları düzenlenmiştir. Seyahat sağlığı hizmetleri kapsamında, 2018 yılında 56.880 kişiye seyahat sağlığı hizmeti verilmiş, 24.465 sarıhumma ve 26.655 tifo aşılması yapılmış, 18.756 kişiye sıtmadan korunmaları için kemoprofilaksi uygulanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın hayata geçtiği 2003 yılından bu yana yapılan çalışmalarla hastanelerimizde koğuş tipi odalardan tek ve 2 kişilik nitelikli odalara geçilmiş, nitelikli yatak oranı yüzde 6'dan yüzde 70 seviyesine yükseltilmiş, yoğun bakım yatak sayımız 869'dan 14.996'ya, yanık yatağı sayısı 35'ten 487'ye yükseltilmiştir.

2002 yılında nüfusumuz 65 milyon iken 3,1 olan kişi başı hekime müracaat sayımız 2018 yılında 81 milyon nüfusa rağmen 8,9'a yükselmiştir. Doğumda beklenen yaşam süresi 72,5 yıldan 78 yıla yükselmiş, anne ölüm oranı 100 bin canlı doğumda 64'ten 14,6'ya, bebek ölüm hızıysa bin canlı doğumda 31,5'tan 6,8'e düşmüştür.

AK PARTİ iktidarı öncesinde yüzde 70'lerde olan aşılama oranı 13 antijene çıkartılmış ve başarı yüzde 97'lere ulaşmıştır.

Aile hekimi birimi başına düşen nüfus 2018 yılı itibarıyla 3.065 kişiye düşürülmüştür. 2012 yılından bugüne kadar 1 milyon 200 bin kişiye evde sağlık hizmeti verilmiştir, 81 ilde 265 sağlık tesisinde 1.587 yatakla anne misafirhanesi hizmeti sunulmaktadır.

Seçim bölgem olan Karaman'da bir SSK hastanesinin on sekiz sene bitirilemediği yıllardan, yine, AK PARTİ iktidarında bitirilen, on beş sene yaklaşık 15 bin yeni sağlık tesisinin yapılarak hizmete sunulduğu döneme geçilmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımızın "Hayalim." dediği Şehir Hastaneleri Projesi hayata geçirilerek 8.358 yataklı 8 şehir hastanemiz vatandaşlarımızın hizmetine sunulmuştur, yapımı devam edenler de tamamlandığında 30.809 nitelikli yatağı hizmete açmış olacağız.

Tütünle mücadelede Dünya Sağlık Örgütünün ödüllü ülkesi hâline geldik.

Ülkemizin tamamını kapsayan acil sağlık hizmetleriyle çağ atladık. 2008 yılından günümüze hava ambulanslarıyla 42 bin vakanın, 2007 yılından günümüze 6 deniz bot ambulansıyla 16 bin vakanın naklini ücretsiz gerçekleştirdik.

Sağlık hizmetlerini ülkemizin dışına taşıdık. Bugün itibarıyla Sudan’da, Bangladeş’te, Somali’de, Filistin’de, Nijer’de, Kırgızistan’da hastanelerimiz var. Bunlara ek olarak Suriye’de Çobanbey, Mare, El Bab, Afrin, Azez Ehli ve Cerablus’ta toplam 620 yatağı bulunan 6 hastaneyle sağlık hizmeti vermekteyiz.

Ülkemiz, AK PARTİ iktidarıyla, uzun hastane kuyruklarından, hastaların ve cenazelerin hastanelerde rehin kaldığı, kalp ve benzeri ameliyatlar için insanların arabasını, evini, tarlasını sattığı, kızak üstünde doğumların yaşandığı, doktor bulamadığı, ilaç bulamadığı talihsiz günlerden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Şeker.

RECEP ŞEKER (Devamla) – ...insanlarımızın şifa bulduğu, can bulduğu, yüzünün güldüğü günlere erişmiş, bu vesileyle de sağlık hizmetlerinden memnuniyet oranları yüzde 72’lere kadar yükselmiştir.

Tüm bu verilere ulaşılmasında Sayın Cumhurbaşkanımıza, hizmet veren bakanlarımıza ve her kademedeki sağlık çalışanlarımıza şükranlarımı sunuyorum, 2019 yılı bütçemizin hayırlı olmasını temenni ediyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekillerimiz, Komisyon sıralarını ve Sayın Bakanlarımızı rahat bırakalım lütfen, konuşmaları takip ediyorlar. Tebligat ve taleplerinizi aralarda iletebilirsiniz, rica ediyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – İş takibi var, ihale takibi var.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sisteme girilmiyor, tedbiren hazır tutayım dedim ama sisteme giremiyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Açalım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yok, şimdilik ihtiyaç yok, ben tedbiren söyledim.

BAŞKAN – Tamam.

Şimdi sıra Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz’de.

Buyurun Sayın Açıkgöz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Sayın Başkan, kıymetli Divan, değerli milletvekili arkadaşlarım ve aziz milletim; hepinizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

2019 yılı bütçemizin milletimize, ümmetimize ve tüm bakanlıklarımıza hayır, bereket ve güzellikler getirmesini Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum.

Başta bütün şehitlerimize, 15 Temmuz millî irade şehitlerimize ve şehadete ulaşan bütün kardeşlerimize Allah’tan rahmet diliyor, gazilerimize minnetlerimi sunuyorum.

Tüm terör örgütleriyle en son terörist bitene kadar kararlılıkla mücadelemiz devam edecektir. Milletimizin arasına nifak tohumları ekilmeye çalışılarak meydanlara, sokaklara çıkmaya davet ediliyor. Bedelini ağır ödeyecekleri davetlere kimse tevessülde bulunmasın, aziz milletimiz bunlara fırsat vermez.

Değerli milletvekilleri, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun misyonu, ilaç, tıbbi cihaz, geleneksel bitkisel, destek ve ileri tedavi tıbbi ürünleri ile kozmetik ürünlere yönelik düzenleyici, denetleyici, yönlendirici icraatlarla topluma hizmet etmektir. Vizyonu ise insan odaklı, bilimselliğe dayalı, değer üreten, uluslararası alanda öncü referans bir kurum olmaktadır.

Kurum gayretleriyle bu yılın başında Uluslararası İlaç Denetim Birliği (PIC/S)'e tam üye olmuştur. Bu üyelik aynı zamanda ülkemizdeki ilaç üretiminin kalitesinin tescili anlamına gelmektedir. Bu sayede ilaç ihracatımızda önemli bir artış beklemekteyiz. Burada başta Sayın Sağlık Bakanımızı, kurum Başkanımızı, tüm kurumumuzu tebrik eder, başarılarının devamını dilerim.

Dünyada sahte, kaçak, güvensiz ilaçla mücadele denince akla bir sistem gelir: İTS. Gelişmiş ülkelerde kaçak ürün oranı yüzde 10'lardayken ülkemizde yüzde sıfırlardadır. İlaç Takip Sistemi (İTS) dünyada bu alanda ilk uygulamadır ve artık başka ülkeler de bu uygulamayı kullanmaya başlamıştır. 2016 yılında devreye alınan Ürün Takip Sistemi (ÜTS) yine dünyada bir ilke imza atmış, ürün güvenliği açısından kritik öneme sahip bu sistemle tıbbi cihazlar ve kozmetik ürünler de bu kapsama alınmıştır. Bu yıl başlayan tekil takip süreci önümüzdeki yıl da devam edecek, tüm tıbbi cihazlar, üretim veya ithalden itibaren son kullanıcıya veya hastaya kadar takip ediliyor olacaktır. Reçete Bilgi Sistemi (RBS) yenilenmiş ve Elektronik Renkli Reçete Sistemi hayata geçirilmiştir.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde ilaç sektöründe yerleşme ve millileşmeyi çok önemsiyoruz. İlaç alanında başlatılan millileşme çalışmaları tüm sağlık ürünlerine yaygınlaştırılacaktır. Nihai amaç, ilaçta, aşıda, kan ürününde, tıbbi cihazda kendi kendine yetebilecek bir ülke olmaktır. Bir diğer hedefimiz, dünya pazarında rekabet edebilen bir üretim yapısına kavuşmaktır. Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumumuz tarafından 2023 vizyonu çerçevesinde, geleceğimize yön verecek en kilit alanlardan biri olan medikal teknoloji alanında kamu, üniversiteler ve sanayi bünyesinde atılması gereken adımlar bütün boyutlarıyla ele alınarak buna yönelik çalışmalar belirlenmektedir.

Ülkemiz, ilaç üretiminde dünya standartlarında üretim yapabilecek bir altyapıya ve kapasiteye sahiptir. İlaçta millileşme projesiyle amaç, kullanmadığımız bu kurulu kapasiteyi harekete geçirmek, ihracat odaklı büyümeyle teknolojinin ihtiyaç duyduğu ileri teknolojiyi sağlayacak adımın atılmasıdır. Türkiye'de üretilebileceğini düşündüğümüz ilaç miktarının yıllık tutarı 6,1 milyar TL'dir. 2016 yılında başlayan millileşme çalışmalarıyla bugüne kadar maliyeti yaklaşık 3 milyar TL olan toplam 609 ilaç millileşme kapsamına alınmıştır. Geriye kalan yüzlerce ürün içinse çalışmalar devam etmektedir. Bakanlığın ve kurumun millileşmedeki temel hedefi şüphesiz yerli etkin maddesini, ilacını ve tıbbi cihazlarını üreten bir ülke hâline gelmektir. Bunun için, dünyada uygulanan en etkin modellerden biri olan "startup modeli" ülkemizde de hayata geçirilmiştir.

Sonuç olarak, düzenlemeleriyle, güçlü uluslararası üyelikleriyle dünyaya entegre etkin denetim mekanizması, güvenli ürüne erişimi tesis eden ve halkın sağlığını temel alarak referans bir kurum olma vizyonuyla ilerleyen bu kurumun daha da güçlenmesi, ülkemizin bu alandaki söz sahipliğini etkin hâle getirecektir.

Değerli milletvekilleri, Filistin'de insanlar değil insanlık ölüyor. Müslümanların ortak davası Kudüs, bizim için bir medeniyet çınarıdır. Hangi dilden, dinden, millettense olsun, terör devleti İsrail'in Filistin'deki işgalinin son bulması için uluslararası kamuoyunda çaba sarf eden başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan ve barış elçilerine şahsım ve mazlumlar adına teşekkür ediyorum, bu vesileyle kutlu belde Kudüs'e selamlarımı iletiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; gökyüzünde uçan balonlarıyla, yer altındaki medeniyetiyle, butik otelleriyle dünyada eşi benzeri olmayan Kapadokya’ımıza sizleri tatil yapmaya bekliyoruz inşallah.

Tekrar 2019 bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.
(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Açıkgöz.

AK PARTİ Grubu adına son söz Niğde Milletvekili Selim Gültekin’de.

Buyurun Sayın Gültekin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SELİM GÜLTEKİN (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin altıncı turunda Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı bütçesi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Kısa adı TÜSEB olan Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı, sağlık bilimleri ve teknoloji alanında bilgi üreterek ülkemize ve insanlığa hizmet etmek amacıyla 2015 yılında kurulmuştur, merkezi İstanbul’dadır; bilim ve teknoloji alanında serbest rekabete dayalı, şeffaf ve eşitlik ilkeleri çerçevesinde bilimsel araştırmalar yapan ve destek veren bir kurumumuzdur.

Sağlık, bilim ve teknoloji alanında Türkiye’nin rekabet gücünü artırmak ve sürekli kılmak, kalkınma planı hedefleri ile Sayın Cumhurbaşkanımızın belirlediği öncelikleri de dikkate alarak ülkemizin ileri teknoloji ve inovasyon ihtiyacını karşılamak, yeni ürünlerin üretimini ve var olanların geliştirilmesini sağlamak, bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak, bu araştırmaları koordine etmek, teşvik etmek, AR-GE’lere katkı sağlamak TÜSEB’le amaçlanmaktadır. Yani TÜSEB dünyada sağlık endüstrileri alanında meydana gelen bilimsel gelişmelere ve yenilikçi çalışmalara uyum sağlamak, ülkemizin sağlık hizmeti sunumunda yakaladığı başarıyı bilimsel ve AR-GE alanında sürdürmek amacıyla kurulmuştur.

TÜSEB, bünyesindeki Kanser, Biyoteknoloji, Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı, Halk Sağlığı ve Kronik Hastalıklar, Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp, Sağlık Hizmetleri, Kalite ve Akreditasyon, Sağlık Politikaları olmak üzere 7 enstitümüzde çalışmalarını yürütmektedir.

TÜSEB’in faaliyetlerine birkaç örnek vermek gerekirse, Türkiye Genom Projesi’yle kanser dışı hastalıkların ve risk faktörlerinin hem erken tanı hem de kişiye özgü tedavi uygulamasına geçilmesi planlanmaktadır. Bu amaçla Ankara Dışkapı Eğitim ve Araştırma Hastanesine bağlı Aziz Sancar Araştırma Merkezi hizmete açılmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımızın İkinci 100 Günlük Eylem Planı’nda da açıkladığı gibi, Millî Aşı Üretim Projesi’yle başta Kırım Kongo kanamalı ateşi aşısı ve yetişkin tip tetanos-difteri aşısı olmak üzere, yerli aşı üretimi konusunda TÜSEB bünyesinde Aşı Bilim Kurulu oluşturulmuş ve ülkemizin aşı AR-GE ve üretim yol haritası belirlenmiştir. Yine, yerli plazmadan plazma ürünlerinin Türkiye’de üretilbilmesine yönelik proje sözleşmesi imzalanmış olup AR-GE çalışması Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığınca yapılacaktır. Ayrıca, obeziteyle mücadele kapsamında 30 obezite merkezi kurulması çalışmaları da başlamıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ olarak sağlığa önem veriyoruz. AK PARTİ’imiz iktidara geldiği 2002’den bugüne “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” düsturuyla uygulamaya geçirdiği Sağlıkta Dönüşüm Programı’yla sağlık alanında dünyanın örnek aldığı, devrim niteliğindeki reformlara imza atmıştır. Dönüşümün en büyük getirisi ilgili kurumların tek çatı altında toplanmasıyla vatandaşlarımızın üst düzeydeki sağlık hizmetlerine en basit şekilde erişiminin sağlanması olmuştur.

2002 yılında sağlığa ayrılan bütçe yüzde 11,3'le 13,5 milyar TL iken 2019 yılında 16,3'le yaklaşık 11 kat artarak 157 milyar TL'ye ulaşmıştır. Yine, 2002'den sonra vatandaşlarımız evde sağlık hizmetiyle tanışmışlardır. Bugün 1 milyondan fazla vatandaşımıza evde sağlık hizmeti verilmiştir. Birçok reformların ışığında sağlık hizmetlerindeki memnuniyet oranı 2002'de yüzde 30-40'lardayken günümüzde yüzde 70-80'lere kadar çıkmıştır.

On altı yıllık AK PARTİ iktidarımız döneminde Niğde ilimiz de önemli sağlık yatırımlarına kavuşmuştur. Bunun en güzel örneğiye 2013 yılında açtığımız modern, 400 yataklı eğitim ve araştırma hastanemizdir. Öyle ki 2002 yılına kadar ilimizde ileri görüntüleme cihazları bile yokken şu anda hastanemiz bünyesinde MR, EEG, tomografi gibi ileri görüntüleme işlemlerinin yapıldığı, stentlerin takıldığı, anjiyo hizmetlerinin yapıldığı bir dönemi yaşamaktayız. Yine, yakın zamanda Bor, Ulukışla ve Çiftlik ilçelerimizdeki devlet hastanelerimiz yeni binalarında daha modern şekilde hemşehrilerimize hizmet vermeye başlamışlardır. Ayrıca, Sağlık Bakanımızın desteğiyle ek 400 yataklı yeni bir hastane, ağız ve diş sağlığı ile aile sağlığı merkezleri proje çalışmaları da devam etmektedir. En son 6 Aralıkta, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın imzası ve YÖK Başkanımızın desteğiyle Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi bünyesinde Bor Sağlık Bilimleri Fakültesi kurulma kararı ve yakın zamanda da ülkemizin hekim ihtiyacını karşılayacak olan tıp fakültemizin de kurulmasıyla Niğde'miz sağlık alanında önemli kazanımlar elde etmiştir, etmeye de devam edecektir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığımızın 2019 yılı için 50 milyon 136 bin TL'lik bütçesinin ülkemiz için çok yararlı olacak çalışmalarda kullanılacağını ümit ediyor, bu duygularla bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gültekin.

Böylece, arkadaşlar, AK PARTİ Grubu adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına konuşmalara başlıyoruz.

Birinci olarak Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç.

Buyurun Sayın Hatimoğulları Oruç. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on bir dakika.

HDP GRUBU ADINA TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığının bütçesini konuşurken şüphesiz, esasen politikasını konuşmamız gerekiyor ki bütçe ona göre planlansın.

Şu an Türkiye'nin iç siyaseti dış siyasetin ağır etkisi altında ve savaş siyaseti üzerine, şiddet siyaseti üzerine varlığını sürdürmektedir. Dolayısıyla her geçen sene ayrılan bütçe biraz daha artmaktadır. Küçük bir rakam vermek istiyorum: 2019 için ayrılan ödenek 2018'e göre yüzde 21,5 artmış durumdadır. Sosyal güvenlik harcamalarına ayrılmış olan paydan 10 milyona yakın bir pay kısıyor ve bu Bakanlığa bu pay ayrılmaktadır. Aşırı güvenliği politika, halkların parasıyla halkın sırtındaki sopayı üzerinden eksik etmeyen bir siyaset güdülmektedir. İnsanca yaşamın ve bütün evrensel değerlerin üzerine basmak gerçekten çok pahalıdır. Hâlbuki eşit ve özgür bir ülke yaratmayı başarabilseydik o çok daha ucuzdu, maliyeti düşüktü ve çok kıymetli, çok değerliydi ama bunu yapamıyoruz ne yazık ki.

Sayın Bakan Plan ve Bütçe Komisyonu sunumunda şunu ifade etmişti: “Dünyada ve bölgede olumsuz değişimlerin doğurduğu güvenlik ihtiyacı, artan kaos ve karmaşa güvensizliği artırmaktadır.”

Evet, küresel sermayenin içinde bulunduğu krizin bölgesel yansımaları ve ülkemize yansımaları şüphesiz ortadadır, hepimizin siyasi birikimi bunu değerlendirmeye yeter ancak bizler şunu ifade etmek zorundayız ki: Türkiye burada emperyalist güçlerin bölgedeki taşeronluğunu yapmamış olsaydı, yapmaya devam etmiyor olsaydı, Türkiye bu bölgede barışı inşa eden, barışı tesis eden politikalar üretmeyi başarmış olsaydı bu kadar ciddi güvenlikçi politikalara ihtiyaç duymayacaktık.

Mevcut olan iktidar kendi faşist rejimini daha da derinleştirmek için sadece 15 Temmuz askerî darbe girişimini bir lütuf olarak görmedi; Orta Doğu'daki gelişmeleri, Irak'taki karmaşayı, Suriye'deki karmaşayı da iç siyasetin önemli bir malzemesi hâline getirdi, bunu da Allah'ın lütfü olarak gördü. "Güvenlikçi siyaset" dedikçe sınırlarda güvensizlik daha da arttı. Sınır illerinde yaşayan insanlar kendini asla güvende hissetmiyor. Her an IŞİD, El Nusra ve uzantısı çetelerin saldırılarıyla karşı karşıya kalabilmekten korkuyor ve çekiniyor insanlar. Zaten Türkiye bununla ilgili çok şey yaşadı. Bakın, Suruç'u yaşadı, gar katliamını yaşadı; göz göre göre, bile bile bunlar yaşandı ve bunlara ne yazık ki göz yumuldu çünkü içerideki iktidarı perçinlemek için âdeta bunlara yol verildi.

Şimdi de kuzey Suriye'ye müdahale gündeme gelmiş durumda. Bunun yerel siyaset için yapıldığını, iç siyaset için yapıldığını çok iyi biliyoruz çünkü yaklaşan yerel seçimleri başka türlü kazanma şansınız yok. Çünkü ekonomiyi o kadar kötü idare ettiniz ki çünkü bu ülkeye o kadar zor günler yaşatıyorsunuz ki, bu ülkede toplumu o kadar kutuplaştırdınız ki, tabii ki sizlere halk bir cevap verecek ama siz yine güvenlikçi siyaseti devreye sokarak "Bakın, sınırlarımızda ihlaller var. Bakın, sınırlarımız güvenli değil." diyerek şimdi de kuzey Suriye'ye bir operasyon hazırlığı içindediniz. Bundan vazgeçin en iyisi demek istiyorum.

Türkiye'de mevcut olan iktidar ne yazık ki ırkçı kliğin ağır etkisi altına girmiştir. Beğenerek söylemiyorum ama ümmetçiliğinizle çelişiyorsunuz. Sizler yine bir güç, bir ittifak adına ırkçı kliğin peşine takılmış gidiyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, ben OHAL'in Türkiye'de yarattığı acımasız serüvenden birkaç örnek vererek devam etmek istiyorum. Kanun hükmünde kararname Anayasa'nın üstünde sayıldı. 130 bini aşan ihraçlarla doktor ve öğretmensizlikten kıvranırken bu ülke, atamalar yapmadınız ve hâlâ güvenlik soruşturmaları yaparak insanları açlığa mahkûm ediyorsunuz. Yasalarda tanımlı olan basit gösteri ve yürüyüşlere en ağır şekilde müdahale ediyorsunuz. "Bilim çağı" diyorsunuz ama düşünce ve ifade özgürlüğüne her türlü sınırı getiriyorsunuz. Sosyal medya kullanımına dahi cezalar yağıdırıyorsunuz. Bakın, Arabistan'da internet kullanımı sınırlı. İran'da Humeyni iktidara geldiğinde radyoları bile yasakladı. Şu an, sizler tarih sayfalarında o örneklerin yanında yerinizi alıyorsunuz.

"İşkenceye sıfır tolerans" dendi ama ne yazık ki ben matematik bilinmediğini düşünüyorum, neye "sıfır" dediyeniz onu fazlasıyla yaptınız. O yüzden, siyaset tedrisatı yanında matematik tedrisatını da önermekteyim.

Bu toplumun en önemli değerlerinden birisi cenazelerdir, törenleridir fakat sizler Aysel Tuğluk'un annesinin Ankara'da gömülmesine dahi izin vermeyen zihniyeti beslediniz. Bitlis'te Yukarıölek köyünde 267 cenazenin mezardan çıkarılmasına ve ailelerine teslim edilmemesine seyirci kaldınız, teşvik ettiniz. Taybet ananın cenazesi günlerce ortalıkta kaldı, Cemile kızımızın bedeni günlerce buzdolabında bekletildi.

Bu Meclisin tarihine eklenmiş en önemli kara sayfalarından bir tanesi dokunulmazlıkların kaldırılmasıdır. HDP'yi siyasetsiz bırakmak, HDP'yi bu Mecliste yok etmek için -bu Meclisin hepsinin günahıdır bu- dokunulmazlık getirildi ve eş genel başkanlarımız, milletvekillerimiz şu an cezaevinde.

Sadece bununla yetinmediniz. Bugün Sayın Demirtaş için AİHM'in aldığı kararın uygulanmaması için bizzat Cumhurbaşkanı devreye girdi ve talimatlar yağdırdı ve Sayın Demirtaş duruşmada şunu ifade etti: "Beni yargıçlar yargılamıyor, AKP'nin il yöneticileri yargılıyor." Ne kadar doğru bir ifade değil mi?

Kayyumlar meselesi, yine, bu serüvenin önemli örneklerinden birisi. 96 DBP'li belediyeye kayyum atandı ama bu belediyelerle ilgili yapılmış olan hiçbir araştırmada ve çalışmada zerre kadar yolsuzluğa rastlanmadı. Ama en büyük yolsuzluk, Sayıştay raporlarına baktığımızda, İstanbul ve Adana büyükşehir belediyelerindedir. Neden oralara kayyum atamadınız, neden oraları gözden geçirmiyorsunuz? Çünkü sizin belediyeleriniz, bunu çok iyi biliyoruz.

Ve yine bu serüvenin en önemli örneklerinden biri Cumartesi Annelerine karşı davranışlarımız, Cumartesi Annelerini âdeta saçından, tülbinden sürükleyerek gözaltına aldınız, bununla da yetinmediniz, Sayın Bakan, sizler -Arjantin'deki darbecilerin bile yapmadığı gibi- analarımıza "paçoç" dediniz, bununla da yetinmediniz, Sayın Eş Başkanımız Pervin Buldan'ı tehdit ettiniz. Komisyon toplantısında Ebrü Günay arkadaşımızı tehdit ettiniz, parmak salladınız.

Ve yine, bu iktidar döneminde kadınlara yönelik şiddet hızla artmış durumdadır, yüzde 1.400 oranında şiddet artmış durumdadır. Sadece 2018'de 225 kadın katledilmiştir. İşte, 25 Kasım'da, Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele Günü'nde, eğer bir ülkenin İçişleri Bakanı çıkıp "İstanbul'da yaşanan olaylarda istismarcılar, hevesliler polise hücum ettiler." diyebilirse bu anlayış kadına yönelik şiddeti ve cinayetleri cesaretlendiren bir anlayıştır, bunu unutmayın.

Değerli arkadaşlar, güvenlikçi anlayışın yarattığı atmosferde ekonomik kriz daha da derinleşecektir, çözüm bulamazsınız. Ben bir sosyalist olarak şunu söylüyorum: Bugün sermaye bile kendini Türkiye'de güvende hissetmemektedir, bunun da ekonomik krizin derinleşmesinde önemli payı vardır.

Cumhurbaşkanı ikinci 100 Günlük Eylem Planı'nı açıklamıştır ve Eylem Planı'nda "Kur ve faizle bize pranga vurmak istediler ama başaramadılar." diye söyleyebiliyor, kayıt dışı ekonomiyle mücadele edileceğini söylüyor. İktidarınız boyunca bunlarla mücadele etmediniz de bu kayıt dışı ekonomiyi uzaylılar yaratmış gibi insanlara nasıl anlatıyorsunuz? Bu balon sönmeye başladı; işçi aç, yoksul sefalet içinde, işsizlik diz boyu; evine ekmek alamayan insanlar var, domates, patates el yakıyor, insanlar borç harç içinde yüzmektedir fakat siz faturayı 3-5 çuval patates, domates saklamış olan esnafa çıkararak kendinizi rahatlatmış oluyorsunuz. Bakın, bu, bir manav ve tablacı sizin 2023 vizyonunuzu bozmuş anlamı taşır fakat bence bu vizyon şöyle bozulacaktır: Bakın, Tunus'ta Buazizi bir tablacıydı fakat Buazizi'nin oynadığı rol... Tunus'ta Zeynel Abidin Bin Ali'nin kendisi ve aile çevresinde yaratmış olduğu servet, zevküsefaya karşı, o tablacı Buazizi Tunus'un vicdanını harekete geçirdi; tıpkı şu anda sarı yeleklielerin, bütün Avrupa ve dünyaya dalga dalga yayılan, toplumun vicdanını harekete geçirmeye çalıştığı gibi ve siz bunun farkındasınız ki Gezi'nin tozlu dosyalarını raflardan indiriyor ve Gezi eylemcilerine cezalar yağdırmaya başlıyorsunuz. Sizlere bir önerimizdir: Bu Bakanlık, bütçesini oluştururken 2,5 milyar dolarlık S-400 füzelerine para ayıracağına barışın, huzurun bu ülkede tesis edilmesi için bu parayı ayırmalıdır, yapay güvenlikçi siyasetle artık hiç kimseyi kandıramazsınız. Aksi

takdirde, korkanlar korkutarak yönetmek istedikçe yönetemeyeceklerdir. O nedenle korku imparatorluğu yaratıyorsunuz ama yönetemiyorsunuz. Toplumunu açıklıkla daha fazla tehdit edemezsiniz. Bakın, Karun hikâyesi vardır, bunu hepiniz bilirsiniz; Karun Musa'ya karşı zenginlik etrafında bir felsefe ördü, bu felsefe; servet, zevküsefa felsefesiydi, çıkar felsefesiydi ve bütün düzeni buna oturtmaya çalıştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Arapçada bir söz vardır: "...”(x) “Aynısı, Karun için yaşandı, sizler için de yaşanacaktır. En nihayetinde Karun toprak tarafından yutuldu ve yerin 7 kat dibine girdi.

Güç zehirlenmesi artarak devam edince, o zehir döner sizleri de zehirler. Biz, bütün bu zehre rağmen, panzehir olarak “barış” “kardeşlik” “özgürlük” “eşitlik” “adalet” diyoruz ve “Halk için bütçe” demeye nasıl devam ettiyse daha önceki süreçlerde, şimdi de aynısını demeye devam ediyoruz. Halk için bütçe istiyoruz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Muş...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, İç Tüzük 60'a göre bir söz talebimiz olacaktır, uygun görürseniz yerimden...

BAŞKAN – Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın altıncı tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; buradaki konuşmanın içerisinde partimize yönelik pek çok ithamda ve sataşmada bulunulmuştur.

Şunlara bir açıklık getirmekte fayda olduğu kanaatindeyim: “Savaş siyaseti” “şiddet siyaseti” ve “güvenlikçi politikalar” gibi terimler kullanıldı.

Değerli arkadaşlar, Türkiye’de, devlet halkının güvenliğini sağlamakla mükelleftir, bu anayasal bir yükümlülüktür. İnsanların güvenliğini sağlamaktan, insanların rahat bir şekilde hayatını sürdürmesinden kim, neden rahatsız olur? Rahatsız olanlar belli. Rahatsız olanları bu millet de iyi bilmekte, biz de iyi bilmekteyiz. Bundan rahatsız olan terör örgütü. Mücadele edilen kim? Terör örgütü. Rahatsız olan kim? Terör örgütü. Manevra kabiliyetini kaybeden kim? Terör örgütü. Dolayısıyla mücadelemiz bunlara yöneliktir. “Halkın parasıyla halkın sırtından sopayı eksik etmemek” ifadesi de son derece yanlış bir ifadedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Burada, Türkiye Cumhuriyeti vergilerle bütçesini oluşturur, bu doğrudur fakat sopayı PKK'nın sırtından eksik etmemektedir, halkın değil fakat PKK'nın sesi, maalesef, bu milletvekili aracılığıyla buradan gündeme gelmektedir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kendine gel!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Emperyal güçlerin taşeronluğunu yapmasaydınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, bakın, Silahlı Kuvvetlerimiz ve güvenlik güçlerimiz bir operasyon hazırlığında. Orada uşakları görüyorsunuz değil mi? Amerikan bayraklarının arkasına saklanan uşakların kim olduklarını, onlara kimlerin sırtını dayadığını, kimlerin kimlerin taşeronluğunu yaptığını gayet iyi görmektesiniz. Dolayısıyla biz o taşeronların kafasını ezmek için oraya gidiyoruz ama maalesef, ses yine buradan çıkmakta. Burada, Türkiye’de eğer bir faşist parti aranıyorsa Halkların Demokratik Partisidir; kendilerinden daha faşist bir parti Türkiye’ye gelmemiştir, yoktur. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Aynaya bakın, aynaya! Aynaya bakın!

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bu kadar provokatif konuşmayın.

BAŞKAN – Arkadaşlar... Arkadaşlar, sessiz olalım.

Buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

Sınırdaki yaşayan vatandaşlarımızın can güvenliğinden bahsedildi; IŞİD, El Nusra gibi terör örgütlerinden bahsedildi; her ne hikmetse PKK’yı saymayı unuttu hatip. Bakın, orada, Cizre’de, Sur’da, bizim güney sınırlarımızdaki ilçelerimizde çukurlar kazarak insanların mahremine giren, apartmanlarına giren, onları orada kalkan olarak kullanan PKK terör örgütü değil miydi?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siziniz, siz, siz!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Niye konuşmuyorsunuz bunu? O sopa PKK terör örgütünün sırtından eksik edilmiyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Şırnak’ı yerle bir eden sizsiniz, siz!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bunların da bu terör örgütlerinin de hakkında Türkiye geldi ama her ne hikmetse hatip onu da saymaktan imtina ediyor; aman ona bir söz gelmesin!

Bakın, sayın milletvekilleri, Suriye’nin -kuzey Suriye değil- kuzeyine bir harekât yapılacaktır, o da vatandaşlarımızın can ve mal güvenliği içindir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hadi canım oradan!

TUMA ÇELİK (Mardin) – Oradan Türkiye’ye bir saldırı yok.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Türkiye’de eğer... Partimize yönelik “İrkçi bir kliğin etkisi altındadır.” ifadesi kullanılmıştır. Bakın, burada HDP’den daha ırkçı ve faşist bir parti yoktur. Bunu çok iyi bilmeniz lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Aynaya bakın, aynaya!

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Böyle bir konuşma olabilir mi ya? Ne kadar provokatörün ya!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Herkes burada, Süryani burada, Alevi burada, Arap burada, herkes burada; buraya “ırkçı” diyor adam.

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, bitiriyorum.

Kendilerine oy vermeyenlere karşı nasıl bir hasmane tutum içerisinde olduklarını ve az önce buradan sözcülüğünü yaptığı PKK terör örgütünün HDP aleyhine bir şey söylenildiği zaman nasıl katlettiğini gayet iyi biliyoruz ve görmekteyiz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Cemevi önünde katledildi Uğur Kurt, cemevi önünde katlettiniz. Hesabı sorulmalı. O polis hâlen dışarıda dolaşıyor.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Aysel Tuğluk’un annesine yapılabilecek müdahale eden güvenlik güçleridir. Oradaki provokasyonu önleyen güvenlik güçleridir. Olayı başından itibaren Sayın Cumhurbaşkanımız ve İçişleri Bakanımız engellemek için ellerinden geleni yapmışlardır.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Uğur Kurt’un hiçbir suçu yoktu.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – O bir provokasyondur. Gerekli izahatlar ve açıklamalar yapılmasına rağmen, hâlen aynı yerin etrafında dönüp dolaşıp duruluyor. Sanki bu bir parti politikası ya da bir devlet politikasıymış... İnsanlar, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan herkes, öldüğü zaman, Rahmetirahman’a kavuştuğu zaman istediği yere defnedilme hakkına sahiptirler. Bu, 81 milyon vatandaşımız için aynı şeydir.

DİLAN DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Kaç dakika konuşacak Başkan, beş dakika mı?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, kadınlara yönelik şiddetten bahsediliyor.

FATMA KURTULAN (Mersin) – 60’a göre kaç dakika Başkan?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Şimdi, bir partinin söylediklerinin dikkate alınabilmesi için, söylediklerinin kıymetli olabilmesi için...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sana mı soracağız ne söyleyeceğimizi?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bakın, size çok kısa bir şey okuyacağım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Teröristlerden Y.S. ifadesinde...

BAŞKAN – Sayın Muş, tamamlayalım. (HDP sıralarından gürültüler)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – “Bir kadın için Kandil demek, tecavüz demektir. Kandil’de kadın, isteyenin dilediğince kullandığı bir metadır.” Bakın, bunu söyleyen, yakalanan bir terörist.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Çirkinsiniz, çirkin!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Kim için söylüyor? Kandil’de, dağdaki teröristlerin kadınlara yönelik yaptıklarından tek kelime duydunuz mu? Duyamazsınız. Tek kelime ifade ettiler mi? Etmezler, edemezler. (HDP sıralarından gürültüler)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Kandil’de mi gördünüz onları?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Çünkü onlar konuşuyorken onları izliyorlar, dinliyorlar, o metnin dışına çıkarsa neler olacağını gayet iyi biliyorlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla yaptıkları açıklamanın hiçbir kıymetiharbiyesi yoktur.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN – Bir dakika, talep sırasına göre veriyoruz.

Sayın Akçay...

3.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Cumhurbaşkanlığı’nın Türkiye’yi zayıflatarak uluslararası operasyonlara açık hâle getirmeye yönelik her türlü faaliyetin karşısında yer almaya kararlı bir ittifak olduğuna ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, Cumhuriyet İttifakı'nı da hedef alan birtakım ifadelerde bulunuldu. Şimdi, öncelikle o ithamları kendisine bir iade ediyoruz. Cumhuriyet İttifakı, Türkiye'yi hedef alan saldırılar karşısında parti çıkarları ve günlük siyaset hesapları yapmaksızın ortak bir duruş ortaya koymaya ve Türkiye'yi zayıflatarak uluslararası operasyonlara açık hâle getirmeye yönelik her türlü faaliyetin karşısında yer almaya kararlı bir ittifakın adıdır. Bu kapsamda, terörle, teröristle ve teröristlerin yandaşları ve yarıdakçılarıyla da bir mücadele söz konusudur. Zannediyorum rahatsızlık da bundan ileri gelmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdilik bu kadarla yetiniyorum Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Altay, buyurun.

4.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve 6 milyon oy almış bir partinin terörize edilmesini doğru bulmadıklarına ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Muş'un, normalde, 69'a göre sataşmadan söz isteyip kürsüde iki dakika konuşup inmesi lazımdı. Hatip on bir dakika konuştu, Sayın Muş on üç dakika konuştu. Ben de mütekabiliyet çerçevesinde...

BAŞKAN – On üç değil, dört dakika.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Siz bunu hep yapıyorsunuz, bu iki partiye bunu hep yapıyorsunuz Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Gel, beşte uzlaşalım Başkan.

Şimdi, bütçe tartışmalı bir safhaya geçerken -tabii, hassas bir konu İçişleri Bakanlığı bütçesi- ben, aslında yüce Genel Kurula bu vesileyle kimi önerilerde bulunmak da istiyorum, gördüğüm bir yanlış da ortaya koymak istiyorum.

Terör örgütleriyle mücadele devletin işidir. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, PKK'sıyla, İŞİD'yle, FETÖ'süyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – ...bütün terör örgütleriyle devletin katı, kesin, etkin bir mücadele etmesini hep söyleyegeldik. Hatta “Devlet, terör örgütleriyle müzakere yapmaz. Siyasette müzakere ve münakaşa vardır ama devlet terör örgütleriyle müzakere yapmaz. Müzakere yaparsanız terör örgütlerini meşrulaştırırsınız.” dedik ama işine geldi mi terör örgütüyle masaya oturan bir siyasi anlayışın, daha sonra sandık kaygısına dayalı olarak sandık sonuçlarını barut kokusuna endeksleyen bir anlayışın daha sonra da 6 milyon oy almış bir partiyi terörize etmesini doğru bulmuyoruz, kriminalize etmesini doğru bulmuyoruz. Eğer bu ülkede sahiden 6 milyon terörist varsa bu ülkeye zaten uğurlar olsun, uğurlar olsun.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – “6 milyon terörist...”

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Arkadaşlar, milletin oyuyla buraya gelmiş bu partinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – ...Halkların Demokratik Partisinin bir sayın üyesi yarın o kürsüde oturacak. O zaman “Meclisi teröristler işgal etti.” mi diyeceksiniz? Böyle şey olmaz kardeşim, yapmayın! Ben hep şunu söylüyorum: PKK...

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – 6 milyonu terörist... (HDP ve MHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... Sayın Altay konuşuyor, lütfen...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yarın Mithat Sancar oraya oturduğu zaman “Meclis Başkanlığında bir terörist oturuyor.” mu diyeceksiniz?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Baş teröristse... Başsa olur.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya, sen niye cevap veriyorsun arkadaş, söz al, konuş ya! Allah Allah ya!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sana cevap vermiyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Altay, Genel Kurula hitap edin.

Arkadaşlar, lütfen kesmeyelim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben hep söylediğim şeyi bir kere daha üzülmeye söyleyeceğim. PKK terör örgütü... PKK terör örgütü...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – “Dışarı gel.” diyor ya!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ya arkadaşlar bu “Dışarı gel.” demek ne demek? Her konuşan dışarı mı çağırılıyor? Böyle bir şey olabilir mi ya?

BAŞKAN – Arkadaşlar, sayın grup başkan vekili konuşuyor, lütfen...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ya herkes burada dışarı mı çağırılacak? Her konuşan, biz burada konuşmuş olanlar sürekli dışarıya mı davet edileceğiz? Böyle bir şey olur mu ya? Burası kahvehane mi ya?

BAŞKAN – Arkadaşlar...

Sayın Altay, tamamlayalım lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben, bu gerilim olmasın diye bu konuşmayı yapıyorum aslında.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Kaçtı, kaçtı; kaçtı, gitti. (HDP ve MHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Ya kaçmadı...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Niye kaçsın?

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Ne kaçacak? Senden mi korkup kaçacak ya?

BAŞKAN – Arkadaşlar... Değerli milletvekilleri, lütfen karşılıklı tartışmayın.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Karşılıklı tartışma yok, parmak sallayıp dışarı çağırıyor ya!

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Ne biçim söz, niye kaçsın ya? Nereye kaçacak ya? (HDP ve MHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Altay sözlerini tamamlasın, lütfen...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, ben de tam bu manzaraların nasıl olsa bundan sonraki konuşmalarda da yaşanacağını öngördüğüm için bunu yapıyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Baki... Baki, tamam.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Ya “Kaçtı.” diyor.

Sizden kaçan sizden kötü olsun!

BAŞKAN – Arkadaşlar... Değerli grup başkan vekilleri...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya, Milliyetçi Hareket Partisi grup başkan vekilleri konuşurken siz de gürültü yapın.

Ben de işte bu endişem nedeniyle bu sözü aldım Sayın Başkan. PKK'nın Kürt sorunundan beslenmesi, istismar etmesi olağandır, olabilir ama siyasetin, siyasi partilerin terörü istismar etmemesi, terör olaylarını bir siyasi çıkarıma dönüştürme arzusu içinde olmaması gerekir. Bunu söylüyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Yazık günah, orada bir şehit annesi var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biraz önce rakamları aldım. Sayın Bakan, evet, söylüyorsunuz; doğrudur, güzeldir; dağa çıkışlar azaldı. İyi, bundan memnun oluruz tabii ki, tabii ki memnun oluruz ama şehit sayıları azalmıyor, azalmıyor. Yani evlere ateş düşüyor. Daha dün 1 şehidi uğurladı Türkiye.

Arkadaşlar, bunun siyaseti olmaz, ölenler bizim çocuklarımızdır, bunun siyaseti olmaz. Bunu yapmayalım diye peşinen bu uyarıyı yapıyorum. Elbette siyasettir, münakaşa yaparız, müzakere ederiz ama gelin, Allah için, bu vatan için, bu bayrak için, bu devlet için, bu terör örgütleri üzerinden “Sen şöylesin, ben böyleyim...” “Hukuk” diye bir kavram var, “yargı” diye bir mekanizma var çürümüş de olsa, kokmuş da olsa. Kimse...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Hani derler ya “Para ile imanın kimde olduğu bilinmez.” Kim ne kadar vatansever, kim ne kadar dindar, bunu ölçecek bir terazi insan evladında yok. Herkes haddini bilsin.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Biraz var, tam değil. Hepsini biliyoruz biz.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, bir dakika...

Sayın Hatimoğulları Oruç...

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sataşma var, kürsüden cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sataşmalara Mehmet Bey de biz de yerimizden cevap verdik.

BAŞKAN – Takip ediyorum Sayın Akçay.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – İzin verin, ona da biz karar verelim.

BAŞKAN - Sayın Hatip, yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim.

V.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasında Halkların Demokratik Partisine ve HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Değerli arkadaşlar, Sayın Muş'un bütün konuşması faşist bir rejimin inşasının kabulüdür, reddi değildir. Demin tedrisattan bahsettik, “faşizm” kavramının dönüp ne olduğuna bakmak gerekiyor demek ki; öneriyorum, bakılsın.

“Halkın sırtından sopayı eksik etmemek” ifadesini yanlış bulduğunu söyledi. Halkın sırtındaki sopa... İşçiler, emekçiler “Ben ücretimi istiyorum.” dediği için gazlanıyor, sopalanıyor, coplanıyor, kalkanlarla insanlar itilip kakılıyor. Her gün Türkiye bu manzarayla karşı karşıya. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) - Nerede yaşıyorsun sen, Türkiye’de mi?

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Nerede yaşıyorsun sen?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Nerede gördün ya?

KEMAL ÇELİK (Antalya) - Nerede?

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Siz Türkiye’de eğer televizyon izlemiyorsanız, sokağa çıkmıyorsanız o benim sorunun değil, sizin sorunuz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Nerede var? Örnek ver.

BAŞKAN - Bir kişiye söz verdim, lütfen...

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Cezaevleri raporları ortadadır. Raporlar var insanların elinde, derneklerin elinde; o raporlara dayanarak konuşuyorum ben. Burada bizler kendi kafalarımızdan ürettiklerimizi değil, gözümüzün gördüğünü ve raporların tuttuğunu ifade ediyoruz. Cezaevlerinde insanlar işkence tezgâhlarından geçiriliyor.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Hadi oradan ya!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Ayakta sayım vermedikleri için insanlar darp ediliyor. Bu, işkence değil de nedir? Bu, faşizm değil de nedir? İnsanlar aklıktan, susuzluktan kırılmışken “OHAL kalksın.” diye TÜSİAD rapor yayımladığında dönülüyor, TÜSİAD’a şöyle deniyor: “Biz sizler için OHAL’i tutuyoruz.” “OHAL olmasaydı şu an işçiler greve giderdi ve sizin başınıza bela olurlardı.” diye TÜSİAD’ı ikna etmeye çalıştım. Bu, faşizm değil de nedir; ben sizlere soruyorum.

Ayrıca da siyasiler üzerindeki tehditten artık vazgeçin, vazgeçin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Biz burada özgürce bu kürsüyü kullanacağız. Bizi gerek burada gerek komisyonlarda gerek çarşıda, pazarda, sokakta gerekse de odalarımıza telefon ederek tehdit etmekten vazgeçin. (HDP sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından “Kim tehdit ediyor, kim?” sesi, gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Bilgen, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen’in, bütün yanlış politikaların yükünün İçişleri Bakanlığına kalmış olmasının Bakanlığın en büyük bahtsızlığı olduğuna ve bir devleti başka yapılanmalardan ayıran şeyin hangi koşullar olursa olsun, muhatap kim olursa olsun hukuka bağlı kalmak olduğuna ilişkin açıklaması

AYHAN BİLGEN (Kars) – Tabii, zor bir bakanlığın bütçesini görüşüyoruz.

Adalet terazisi doğru tartmadığında sorunu sopayla çözmekten başka bir iş kalmaz. Hastanelerde insanca çalışma koşulları olmadığında, acil servislerde 300 numaralı sıralar olduğunda hastanede şiddeti önlemeye güç yetmez. Okullar çeteleşmişse, millî eğitim politikası sorunluysa onu sadece polisiye tedbirlerle çözmeye çalışırsınız ama hiçbir yere varamazsınız. Dolayısıyla, aslında bütün yanlış politikaların yükünün İçişleri Bakanlığına kalmış olması galiba bu Bakanlığın en büyük bahtsızlığı. Ama her şeye rağmen bir devleti başka yapılanmalardan ayıran şey, hangi koşullar olursa olsun, muhatap kim olursa olsun hukuka bağlı kalmaktır.

Değerli arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanının kabul ettiği ve sorunlarını kendi sorunu kabul ederek çözeceğini iddia ettiği Cumartesi Annelerine tarihte ilk defa sizin döneminizde, bırakın izin vermeyi, gazla müdahale edildi, yaşlı kadınlar sokaklarda itilip kakıldı.

Çok somut bir örnek vereceğim, bakın pazartesi günü -Sayın Bakan- eş genel başkanımız Kars'ta kapalı bir salon toplantısı yapacak, kapalı salon toplantısı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYHAN BİLGİN (Kars) – İki gündür ben neyle uğraşıyorum biliyor musunuz? Kırk sekiz saat önce kapalı salon toplantısı için izin alınması gerektiğini iddia ediyor Kars'taki Güvenlik Şubedeki polisler. Hangi kanunda yazıyor kapalı salon toplantısında kırk sekiz saat önce izin alınacağı değerli arkadaşlar? 2911'de yok kapalı salon toplantılarıyla ilgili bir izin. Üstüne üstlük şunda ısrar ediyorlar, diyorlar ki: “Toplantı geldiğinde göreceksiniz böyle yapacağız. İçeriye parti üyesi olmayan hiç kimse alınmayacak.”

Şimdi, bir siyasi parti eş genel başkanı salon toplantısı yapacak ve kırk sekiz saat izin şartı koyacaksınız, “İçeriye de üye olmayan hiç kimse girmeyecek.” diyeceksiniz; çok açık iddia ediyorum: Bu, bir siyasi partinin çalışmasını engelleme suçudur ama herhâlde kanunlar Kars'ta başka bir şey ifade ediyor; İzmir'de, İstanbul'da, Ankara'da başka bir şey ifade ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYHAN BİLGİN (Kars) - Bakın, dün söyledik, tekrar, bir kez daha hatırlatıyorum: 15 Temmuz sonrasında, şu anda da yine Kabinede bulunan bir Bakan, Sayın Albayrak, çıktı, dedi ki: “Muhtemelen, Roboski'de FETÖ parmağı var.” Biz de sandık ki gerçekten, Roboski'yle -34 insan, çoğu çocuk, bir şekilde hayatlarını kaybetmişler; başka tabir kullanmıyorum, hayatlarını kaybetmişler diyorum- bu insanlarla ilgili herhâlde 15 Temmuz dolayısıyla yeni bir soruşturma süreci falan başlar, dosya yeniden açılır, sayfalar yeniden açılır dedik. Şimdi, ne kadar doğru bir tespiti, öylesine mi söylenmişti, 15 Temmuz sonrasının ruh hâli içinde mi söylenmişti, bilmiyorum ama haklı bir tarafı vardı çünkü o dönem kuvvet komutanlarının, bölgedeki komutanların büyük kısmı şu anda cezaevindeler 15 Temmuzda bu binaya bomba yağdırdıkları için.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Bilgen.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Cizre'de, Sur'da, Nusaybin'de, birçok yerde -birçoğunuz da tanıklık etti ki- aslında sivillerin oralardan canlarına bir şey gelmeden çıkartılmaları pekâlâ mümkündü ve bazı şehirlerde bu başarılı. Bu, yerel inisiyatifin mülki amirlerde bulunduğu yerlerde, birçok yerde başarılı ama bazı yerlerde top atışıyla mahalleler imha edildi değerli arkadaşlar.

Şimdi, o gün çatışmayı tercih edenler, bombalamayı tercih edenler -yine demin ifade ettiğim gibi- 15 Temmuzda da 250'nin üzerinde insanın ölmesinin sorumlularıydı, görevlerinin başındaydılar. Şimdi, buraya bomba yağdırınca kötü ama Sur'a, Cizre'ye bomba yağdırdığında eğer bu normale işte ırkçılık, ayrımcılık, nefret tam da budur arkadaşlar. (HDP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AYHAN BİLGEN (Kars) – Son olarak Sayın Başkan.

Bir son örnek vereceğim size: Geçtiğimiz yıllarda Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı, Bursa Belediye Başkanı, İstanbul'da bazı ilçe belediye başkanları görevlerini bıraktılar; bazıları ağlayarak bıraktı, bazıları belki bırakmış gibi yaptı, hâlâ bir şekilde yeniden gelmenin yollarını arıyorlar ama eğer “96 belediyede insanlar yanlış belediye başkanı seçti. Aslında, kendi yöneticilerini kendileri seçemez, kendi yöneticilerini seçecek liyakate sahip değiller. Onun için de orada kayyumlarla ilgili kanun uygulanamaz. Onların yerine, onları kimin yöneteceğine biz karar veririz.” diyorsanız, Bursa'ya başka ama Digor'a başka, Erzurum'un ilçesine başka bir şey uyguluyorsanız, bunun adı nedir?

Ama meclis üyelerinin tamamı yanlışsa, meclis üyeleri kendi aralarından bir başkan seçemez pozisyondaysa işte deminki noktaya geliyorsunuz, o zaman 6 milyonun 6 milyonu da suçlu pozisyonuna geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Bilgen.

AYHAN BİLGEN (Kars) – Ve bu ayrımcı uygulamayı, bu çok açık, çok net, herkese farklı uygulamayı savunmanın imkânsızlığına rağmen, bakın, hâlâ hendek üzerinden polemik yapıyorsunuz. Erzurum'un ilçelerinde hendek mi vardı değerli arkadaşlar?

Sayıştay 2017 raporunu yayımladı. Burada sayılan iller: Ağrı, Van, Mardin; yolsuzluk rakamları var. Sayıştay, hâlâ FETÖ'nün kontrolünde olduğu için mi bu rakamları yazıyor, yoksa HDP'li belediyelerin belediye başkanları cezaevinde olmasına rağmen, müfettişler bir şey bulamamış da şimdi kayyumları bilerek, kasıtlı olarak mı suçlu durumuna düşürmeye çalışıyorlar?

Siz iktidarsınız değerli arkadaşlar, burada, siz hesap vereceksiniz, siz bizden hesap sormayacaksınız; biz kendi muhasebemizi, kendi öz eleştirimizi kendi platformlarımızda yaparız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son defa, buyurun.

AYHAN BİLGEN (Kars) – Ama eğer bize “Dağda başka bir şey yapıyorsunuz, burada barış şarkısı söylüyorsunuz.” dersiniz, deriz ki: Değerli arkadaşlar, biz Diyarbakır'da barış şarkısı söylediğimiz gibi, burada aynı şeyi söyleyeceğiz. Ama o gün, Kandil'e milletvekillerimiz giderken, eş başkanlarımız giderken ya sizin talebinizle gitti ya izninizle gitti ya bilginiz dâhilinde gitti; eğer bunların hiçbirisi olmamışsa, o kadar insan oraya size rağmen gitmişse bırakın bu konuyu bari hiç olmazsa açmayın. Diğer partiler sorduğunda anlıyoruz, “Biz hâlâ barışın arkasındayız.” diyoruz; hâlâ “İnsanlar ölmeden, konuşarak sorunları çözelim.” diyoruz; sizin milletvekilleriniz çıkıyor, çözüm sürecinin yanlışlarının hesabını bizden sormaya çalışıyor.

Değerli arkadaşlar, Diyarbakır'da “megri megri” söyleyip burada bize Mehter gazı veremezsiniz, veremeyeceksiniz; bunu göreceksiniz. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

6.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Altay değerlendirmesini yapabilir -yani bugün Sayın Muş ve ben konuşum-kendisi burada ortaya karışık bir şeyler söylemeye gayret etti de bu bütçe görüşmeleri sürecinde HDP konuşmacılarının burada gerilimler yaratan konuşmalarına ilişkin herhangi bir değerlendirmelerini duymuş değiliz. Ortada istismar edilen bir hadise yok. “İstismar edilmesin işte bu terör hadiseleri. Haddinizi bilin.” diyor.

Sayın Altay, siz de bir haddinizi bilin bakalım. Böyle rüşvetikelam türünden “Teröre, PKK’ya karşıyız.” deyip de daha sonra, o çözüm süreci dönemine atıfta bulunarak siz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak yine o çözüm süreci döneminde Öcalan’ın birtakım taleplerini, tekliflerini Türkiye Büyük Millet Meclisine kanun teklifi, Meclis araştırma önergesi, İç Tüzük teklifi olarak verdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bu konuda neler söylüyorsunuz? Bugün durum ne? Buna ilişkin görüşünüz ne? “PYD terör örgütü değildir.” diyenler partinizin genel başkanı ve sözcüleri. “Afrin’e girilmesin.” deyip Türkiye’nin en kritik zamanda yaptığı operasyonların karşısında duran sizsiniz. Bu konuda niye bu tür bir ikircilikli tutum alıyorsunuz?

Teşekkürler. (MHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sataşmadan söz istiyorum ben.

BAŞKAN – Tamam, tamam, bir şey yok, kaçan bir şey yok; bir dakika...

Sayın İçişleri Bakanının bir açıklama talebi var.

Buyurun Sayın Bakan.

7.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, Aysel Tuğluk'un annesinin cenaze töreninde provokasyon çıkmasını diye nezaret eden bir anlayış ortaya koyduğuna, terörist olarak öldürülenlerin cenazelerine HDP'li vekillerin gitmesini engellediklerine, Cumartesi Annelerinin istismar edilmesine müsaade etmeyeceklerine, terörle iltisaklı belediyelere kayyum atandığına ve terörü destekleyenlerden hesap sormaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması

İÇİŞLERİ BAKANİ SÜLEYMAN SOYLU – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Birkaç mesele var cevap vermem gerekecek. Bir tanesi Aysel Tuğluk’un annesinin cenazesiyle ilgili Sayın Mehmet Muş tam anlamıyla cevap verdi. Zannediyorum hatip o günler neredeydi ben bilmiyorum ama ben, bizatihi buradan bir provokasyon çıkmasını diye -çok da görülür bir iş değildir- valimi alarak oradaki mezarlığa gidip Sayın Cumhurbaşkanımızın da talimatıyla defnedilene kadar meseleye nezaret eden bir anlayışı ortaya koydum. Bunun bir istismara sebebiyet vermemesini yüce Meclise açıklarım; bu, bir.

İki: Ama terörist olarak öldürdüğümüzün cenazelerine HDP’li milletvekillerini göndermediğimiz doğrudur. Ne yaparsanız yapın göndermeyiz, engelleriz, ne yaparsanız yapın. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Cumartesi Anneleri konusunda ise -siz daha takip ediyorsunuz Kandil’in mesajlarını- Mustafa Karasu’nun evet, “Siz Cumartesi Anneleri meselesine sahip çıkmazsanız Türkiye’deki direnişi artıramayız.” diye o ve ona benzer onlarca, yüzlerce mesajla birlikte anneleri istismar ederek 700’üncü toplantısını bir terör örgütü provasına döndürmek isteyenlere devletin müsaade etmesini kimse beklemesin. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

İki...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yalan söylüyorsunuz.

BAŞKAN – Müdahale etmeyelim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yalan söyleyen ben değilim, yalan söyleyen sizsiniz çünkü ben Cumartesi Annelerine “paçoz” diye bir söz söylemedim, o siyasi kolu olduğunuz PKK terör örgütüne “paçoz” dedim; bunu da söyleyeyim. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler) Siyasi kolu olduğunuz PKK terör örgütüne “paçoz” dedim.

Dört: Yine yalan söylüyorsunuz. Komisyon toplantısında herkes şahittir, ismini bahsettiğiniz milletvekili parmak sallayarak beni tehdit etti, “Ne olacağımı göreceksiniz.” dedi. Hiç umurumuzda değil; PKK terör örgütü tehdit etsin, siz tehdit edin, vız gelir tırıs gider, hiç önemi de yok. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Ama artı bir şeyi daha söyleyeyim. Ben Sayın Engin Altay’dan şunu beklerdim: Bakın burada konuştum -ben buraya ilk kez oturuyor değilim- DHKP-C’yle aranıza mesafe koyun dedim, hatırlıyor musun? (CHP sıralarından “Geç onu, geç” sesleri, gürültüler)

Bir saniye, bir saniye; ya bir izah edeyim.

BAŞKAN – Arkadaşlar... (CHP sıralarından gürültüler)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bir izah edeyim arkadaş, bir izah edeyim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Provokasyon yapıyor, provokasyon!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Genel Başkan yardımcımız geldi -ismini de söylerim- kendisine meselelerin ne olduğunu anlatmaya çalıştım, çok duyarlı bir şekilde “Siz merak etmeyin, bunu Sayın Genel Başkanımıza da izah edeceğiz, bu konuda gerekli tedbirleri alacağız.” dedi.

Ondan sonra, bugün gelinen durumu söyleyeyim. Sizin de beraber olduğunuz, aynı sivil toplum örgütü çatısı altındaki 2-3 tane sivil toplum örgütüne DHKP-C çökmeye çalıştı, yine biz müdahale ettik. O sivil toplum örgütlerinin yöneticilerine, başta KESK olmak üzere, DHKP-C sabahtan akşama kadar onların resimlerini ve isimlerini afişe ederek onlara ölüm çağrılarını yapıyor.

Şimdi, bizim CHP’den de talebimiz; bu ülkede, bu ülkenin huzur ve güven içerisinde olmasını temin edebilmek için, öteki taraftan bir talebimiz olamaz ama sizden talebimiz şu: Terör örgütü ile bir siyasi partinin arasına mesafe koymasını ve onun talimatlarıyla beraber hareket etmemesini buradan dillendirmeniz gerekir. Bu ülke -aynen söylediğiniz gibi- hepimizin ülkesidir ama şu meşruiyet, terör örgütüne güç verir Sayın Altay. Eğer orada -insanlar herhangi bir saikle oy vermiş olabilirler- durup terör örgütününün siyasi kolu olan bir partiyi, dönüp o partiye oy veren insanlarla aynı çatı altına koyarsanız

bu, terör örgütüne de terör örgütünün siyasi kolu olan o siyasi partinin yaptıklarına da meşruiyet sağlar. Bu, Cumhuriyet Halk Partisinin; bu, Türkiye'deki bir siyasi partinin politikası olamaz. Bu olursa ne olur, beni nereden ilgilendirir İçişleri Bakanı olarak? Beni şöyle ilgilendirir: Çünkü terör örgütüne eğer Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altından böyle bir meşruiyet bilerek veya bilmeyerek, isteyerek veya istemeyerek yüklenmeye çalışılırsa bununla yine bizim güvenlik güçlerimiz yine huzurumuz, yine sükûnumuz ve yine istikrarımız için uğraşır; onun için beni ilgilendirir.

Bu vesileyle, kayyumlarla ilgili de bir cümle açıklama yapmam lazım çünkü yanlış bir şey var burada kayyumlarla alakalı.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – CHP'nin de AK PARTİ'nin de Milliyetçi Hareket Partisinin de yani bu çatı altında bulunan partilerin de birtakım belediye başkanlarını görevden aldık, FETÖ'yle iltisaklı olanlara kayyum atadık. Çünkü kanun net ve açıktır “Terörle iltisaklı belediyelere kayyum atanır.” diye, kayyum atandı.

Öbür taraftan içinde HDP'nin de bulunduğu bazı belediyelere kayyum atamadık çünkü onları terörle iltisaklı olduğu için almamıştık; bir veya iki belediye var böyle, Kars Kağızman dâhil olmak üzere.

AYHAN BİLGİN (Kars) – Kağızman bizde değil Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Özür diliyorum. Yine burada, bir ilçe belediyesi var, orada kendi kendilerine seçtiler ve kendi kendilerine buldular. Ama terörle iltisaklı belediyelere kayyum atanır ve kayyumla beraber idare edilir.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Böyle bir şey yok, böyle bir iddianame yok.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Bu, FETÖ için de geçerlidir; bu, PKK için de geçerlidir; bu, diğer terör örgütleri için de aynı şekilde geçerlidir. Bir cümle söylediniz. (HDP sıralarından gürlütüler)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İktidarda kalmak için kayyum atadınız.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Biz terörü destekleyenlerden hesap sormaya devam edeceğiz; bunun başka bir çaresi yok. (AK PARTİ, MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Altay...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Farkındayım, bir dakika... Sayın Muş...

Sıraya göre gidiyorum, bugün zaten günlük toplam satışta limitimizi aştık.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ben giremedim Başkan, ben giremedim.

BAŞKAN – Toparlayalım, grup başkan vekillerinden bu konuda bir hassasiyet bekliyorum.

Buyurun Sayın Altay.

8.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'un, yeni sistemde yürütmenin partilere satışta hakkının bulunmadığına, hiçbir hak talebinin terörizme meşruiyet, teröriste masumiyet kazandırmayacağına ancak hiçbir güvenlik kaygısının da temel hak ve özgürlüklerin gasbına dayanak olamayacağına ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkanım, aslında Erkan Bey'den sebep kürsüden satışmadan söz talep hakkım var, alabilirim. Yeni sistemde de yürütmenin partilere satışta hakkı yok

yalnız, yeni sistemde yürütmenin kendilerine yapılan eleştirilere cevap hakkı var ama iyi oldu, isabet oldu Sayın Bakanın bu değerlendirmesi, belki kafalarda bir yanlışlık varsa onun da giderilmesine sebep oldu. Ama ben Sayın Bakandan şunu da isterdim: “Ya, Engin Bey, PKK’yı saydın, DAES’i saydın, FETÖ’yü saydın, DHKP-C’yi niye saymadın?” dedi, öyle anladım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yok, demedim böyle bir şey.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – DHKP-C’yi nereden çıkardınız? Ben demin DHKP-C’yi saymadığım için siz DHKP-C’yle aranıza bir mesafe koymuyorsunuz gibi anladım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Hayır, hayır demedim. Bundan bir buçuk yıl önce bu Meclis çatısı altında konuşulan ve terör örgütleriyle aranıza mesafe koymamanın nasıl bir süreç olduğunu size bir kez daha hatırlatmak için söyledim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, şimdi bak, o zaman Sayın Bakan, “Allah kurşununu eksik etmesin IŞİD.” diyen AK PARTİ’liler var bu ülkede, tamam mı, IŞİD’e “öfkeli çocuklar” diyen AK PARTİ’liler var, FETÖ’nün önünde diz çöken AK PARTİ’liler var; ben tekrar söylemiş olayım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Yalan söylüyorsun!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yalan mı, yalan mı, yok mu? İspatlayayım mı? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, gürültü yapmayalım lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben tekrar söyleyeyim, nereden ve kimden gelirse gelsin bu devlet... Siz devletin yürüten organındasınız, terörle mücadele etmek sizin işiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Terörle mücadele etmek sizin işiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Ama kimse duymıyor benim sesimi bile arkadaşlar, böyle olmaz burası.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hatırlayın, hatırlayacaksınız, 6 maddelik muğlak bir kanun getirdiniz, muğlaktı; çerçeve, esnek bir çerçeve gibi. Dediniz ki: “Bize bunu verin, terörü bitireceğiz.” Teorik olarak, anayasal olarak kanun tekniğine dahi uygun değildi. “Buyurun alın.” demedik mi? Dedik. O günden beri şimdi bunları... Bak, şehit üzerinden, kan üzerinden siyaset yapmak istemiyorum ama şimdi burada, o tarihten bu yana, o 6 maddelik kanunu size “Buyurun, alın, verdik.” dediğimiz günü çok iyi hatırlıyorum, ben konuşmuştum parti adına da “Buyurun, alın.” dedik kanun tekniği bakımından yanlış olduğunu bile bile.

O günden bu yana, Sayın Bakan, demek ki bu sırf güvenlikçi politikalarla... Bana ait bir söz var, bunu size bir kere daha hatırlatmayı bir görev sayıyorum. Onu bulayım, tam okuyayım. Söz benim ama kendi sözümü de bazen unutuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, açiverin, bir şey olmaz ya.

BAŞKAN – Tamam. Buldunuz mu?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Buldum.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Bakan, bence hiç unutmayın “Hiçbir hak talebi terörizme meşruiyet, teröriste masumiyet kazandırmaz ancak hiçbir güvenlik kaygısı da temel hak ve özgürlüklerin gasbına dayanak olamaz.” (CHP sıralarından alkışlar) Eğer terörle mücadele edeceksek bu çerçevede edeceğiz. Teröristin iyisi, öfkeli çocuğu, şusu busu olmaz. DHKP-C'nin KESK'e yaptıklarını biz de biliyoruz. Kim eline silah alıyorsa... Silahların gölgesinde özgürlük ve barış çığı da duyulmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) - PYD için ne diyorsun?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Özgürlük istiyorsak, barış istiyorsak şüphesiz silahların gölgesinden, silahların, namluların sesinden kurtulmalıyız ama bu ülkede terör örgütleri tarafından İki siyasi parti genel başkanı suikasta teşebbüse uğradı. (CHP ve AK PARTİ sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen ya, grup başkan vekiliniz konuşuyor.

Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Genel Başkanımız Artvin'de PKK tarafından, adalet yürüyüşünde de DAEŞ'in “Yalnız kurt” operasyonu kapsamında suikasta maruz kaldı. Sayın Erdoğan da Marmaris'te suikasta maruz kaldı. O darbe sadece Erdoğan'a değildi tabii ama şimdi soruyorum: Bu terör örgütleri AK PARTİ'yi -olsun diye söylemiyorum- HDP'yi, MHP'yi, İYİ PARTİ'yi bırakıp da niye CHP Genel Başkanına suikast yapmak isterler? Ve böyle bir tablo içinde CHP'yi terörle ilişkilendirmek en hafif tabiriyle aymazlıktır.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, kısa bir söz...

BAŞKAN – Sayın Kurtulan, buyurun.

9.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın.

Ben öncelikle Bakan Bey'in Aysel Tuğluk'un annesinin cenaze töreni için söylediklerine bir şey söylemek isterim. O gün ben de cenaze törenindeydim. Bakan Bey geldi, HDP'den görüştüğü heyette ben de vardım. Orada linç girişiminde bulunuldu. Uzunca bir zaman aldı bu durum. Polislerin gözetimi altında bu durum gerçekleşti. Sonunda polisler “Bu güruhu durdurun, cenazeyi çıkaracağız.” dedik. Polisler “Tamam.” dedi. Cenazeyi çıkardıktan sonra mezardan yola çıkmaya başladık, Bakan Bey geldi. Biz, bu müzakereyi yaparken samimi olduğumu düşündük. Karakola gitti, Aysel Tuğluk'la görüştü “Cenaze tekrar gömülmeli.” dedi ancak gittikten sonra da saldırganla bu resmi çekti karakolda.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Yazıklar olsun, yalan söyleme, yakışmıyor size. Yazıklar olsun!

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sırtını sıvazladı, bunun elebaşısı o günü koordine eden kişiyle bu resmi çekti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) - Cenazenin istismarı olur mu ya, yapmayın ya, yapmayın. Cenazenin istismarı olmaz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, kime söz verdimsem o konuşsun. Lütfen...

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – İşte, Bakan burada, soralım, ne yaptı?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kurtulan.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Bir Bakana, böyle yerinden satışmak, bir grup başkan vekiline, bir konuşmacıya satışmak yakışmaz. Bir kere, bu Hükümet; bu devleti yönetmenin olgunluğuna sizin kavuşmanız lazım; bir bütün olarak hepiniz, tüm kademelerde bulunanlar, en tepeden, en aşağıdakine kadar hepiniz için söylüyorum.

Şimdi, terör bağlantısından bahsedilecekse, bir 15 Temmuz darbesini bu ülkenin başına bela eden, ona zemin sunan sizsiniz, buna, “Kendinizi gözden geçirin.” der HDP tabii ki. Gidip FETÖ’den icazet alıp gelmeyen içinizde kaç kişi var diye saysam, parmağımı kaldıracak kimse çıkmaz aranızdan.

MİT turları nereye gidiyordu? Suçüstü, direkt yakalandığınız bir vakadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Konya Belediyesinin kamyonu, Rakka IŞİD’in elindeyken hizmet vermek üzere o sokaklarda tur atıyordu, niye gönderdiniz? Onun da hesabını verin.

Aynı zamanda, bir şeye dikkat çekmek istiyorum Sayın Başkan: Bütçe görüşmeleri başladığından beri, biz her kürsüye çıktığımızda “PKK” deniliyor; tutanakları çıkarın, en çok bütçe görüşmelerinde konuşulan başlık “PKK” oluyor. Bunu ister bilerek yapın ister bilmeyerek yapın, demek ki damgasını PKK vuruyor. Biz kadın sorununu eleştirirken o kürsüde Murat Karayılan’ın resmini tüm Türkiye’ye gösteren AKP’nin konuşmacıları vardı. Demek ki bir sorundur, bir problemdir; demokrasi kanallarını açarak o dağ yolunu kapatabilirsiniz diyorum.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Var mı başka bir şey arkadaşlar? Kredi kart limitleri bitsin diye bakıyorum, ondan sonra devam edeceğiz. Talep var mı?

Sayın Muş, var mı? Yok.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Ağırlioğlu, daha sonra, bir ara versek olur mu?

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Mevzunun harareti geçmesin, söyleyeyim.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

10.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu’nun, AK PARTİ’nin “çözüm” diye ortaya koyduğu iradeden terörü kuvvetlendirerek bugüne gelindiğine, iktidar grubunun söylemeye niyet edeceği her cümleyi bin misliyle söyleyeceklerine ilişkin açıklaması

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Şimdi, memleketin en netameli konusunu bu işe müdahale sorumluluğunu en ağır bedellerle ödemiş Bakanlığın bütçesini konuşurken tartışmayla yapmak normal. Bu işi daha problemlili hâle getiren şey şu: Demokrasilerde aslında bu işle alakalı mücadele yapılırken mücadeleyi siyasi sicilimize “hata” olarak geçirebilecek bütün bu birikimden sonra iktidarda devir değişikliği olur. Yani, bugün çok tasvip ettiğimiz, arkasında durduğumuz terörle mücadelede sonuna kadar, son zerremize, son adamlarımıza kadar desteklediğimiz bu siyasi, askerî operasyonlar sürecinin içerisinde bir şey eksik olduğu için bu kadar tartışıyoruz. AK PARTİ -beğenelim, beğenmeyelim; bunu tartışabiliriz- “çözüm” diye ortaya koyduğu iradeden terörü kuvvetlendirerek bizi bugüne taşıdı. Şimdi ödediğimiz o ağır bedelin devlete, millete daha fazla bedele mal olmaması için o günkü siyasi koordinatlarından başka bir yere geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Aslında şöyle olması lazımdı: AK PARTİ iyi niyetle yaptığı bu siyasi teşebbüsün bedelini iktidarın yönetim emanetini tercihen MHP’ye teslim ederek sürece devam etmiş olsaydı bugün bu işleri... Misalen şöyle dememiz lazımdı: “O gün yaptıklarınızı yanlış bulduk. Millet bize yönetim salâhiyeti verdi, bugün mukabele ediyoruz.” denecekti. Şimdi, bu işte “çatışma stratejisi” falan diye sitem edilen konu aslında devletin varlık alanının ifadesidir. Mevzu şudur, arkadaşlarımızdan süreçle ilgili özel ihtimam göstermelerini istediğimiz şey şudur: Bugün söylediği lafın tersini söyleyen arkadaşlarımızı biraz geriye alırsanız en azından; yani, bugün söylediklerinizin tam tersini söyleyen arkadaşlarımızı geriye, bugün söylediklerinizi daha önce söylememiş olanları öne alabilirsek bu mevzuyu daha rahat konuşabiliriz. Çünkü lafın bu türlüünü söyleyenin üç sene önce öbür türlüünü söylediğini HDP’liler hatırlatıyor size.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Tamamlıyorum.

Dolayısıyla şimdi “Diyarbakır’da ‘megri megri’, burada mehter” sitemlerine muhatap olduğunuz için bu tartışmayı bitiremiyoruz çünkü bu avansın, terörü bitirmek için stratejik olarak tenezzül ettiğiniz işin teröre avans şeklinde geldiği yılların bedelini kapatmaya çalışıyor İçişleri Bakanlığı. Şimdi, biz destekliyoruz falan ama...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Ne avansı ya?

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Bu, avansa döndü.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Ne avansı ya?

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – “Silahı bırakalım.” falan diye başlanmış “müzakere” dediğiniz süreç şuna döndü, terör propagandasının şöyle imkân bulmasına döndü: “Biz silahlı mücadele yapmasaydık bu masaya oturamayacaktık.” kuvvetine döndü sahada bu, o yüzden sıkıntı var. Dolayısıyla hiç değilse ricamız şu: İşte, Kobani’ye “ikinci Stalingrad” diyen arkadaşlarımız konuşuyor bugün buralarda, konuşuyorlar kürsüde, bakıyorum. Hüseyin Bey söyledi mesela: “İkinci Stalingrad.” Televizyonlarda, biz bugün Mecliste “Sayın Öcalan” denmesin diye ihtimam gösteriyoruz, “Sayın Öcalan” sözü devletin en üst kademesinden dillendirildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne yapmaya çalışıyorsun sen ya?

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) - Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – “Kandil” diyor Mehmet Bey, haklı, bugünkü Kandil sitemlerinde haklı ama Kandil’e devlet protokolü gönderildi neredeyse, devletin resmî kanalları gönderildi. Gazetelerimiz, bizim gazetelerimiz, 28 Şubatta mağduriyet yazarken kalemlerinden şeref damlayan arkadaşlarımız yazdı bunları.

Türkiye’nin adının Türkiye olmaması cümlelerini kulaklarımızla duyduk biz. T.C. tabelalarını Bayburt’ta -bak Bayburt’ta diyorum- üniversitenin T.C. tabelasını hassasiyet izhar ettiğiniz için benim orada çalışan arkadaşlarımızın personeli söktüler. Dolayısıyla oralardan buraya gelince insan biraz

yadırgıyor gerçekten cümleleri. Bunu şunun için söylemiyorum: Bugün yaptığımız iş doğru, bugün yaptığımızı her zaman yapma irademiz olması lazımdı, doğru ama hiç değilse müzakere usulüne ihtimam göstermek için arkadaşlar bu mevzuda sizin söyleyecek ne kadar cümle varsa, ant olsun şart olsun, hepsini hem millî olarak hem dinî olarak hem vatani olarak söylemeye hem kastımız var hem kulluk mesuliyetimiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Dolayısıyla inanın sizi boşa bırakmayız.

BAŞKAN – Buyurun.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Bitiriyorum Başkanım.

Sizin demeye niyet ettiğiniz cümleleri yani iktidar grubumuzun söylemeye niyet edeceği her cümleyi bin misliyle vallahi söyleyeceğiz. Ama hiç değilse şöyle yapalım: Görev bölümümü yapalım yani sizin isteğinizde birazcık mahcubiyet, bizim isteğimizde de siz mahcup olmayın diye daha büyük celadet düşün. Yani özellikle sizden rol alırız bu mevzuda, kardeşlik de yaparız, yükünüzü de çekeriz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Yüku Yavuz'a atın bundan sonra Sayın Muş. Sayın Muş, Yavuz'a ver bundan sonra sorumluluğu.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) - Bende.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, pek kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN – Sayın Muş...

11.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, PKK'ya söylenenlerin siyasi tercihlerinden dolayı vatandaşlara söyleniyormuş gibi yorum yapıldığına, AK PARTİ'nin yaptığıın terörle etkin mücadele olduğuna ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, burada birkaç noktayı ifade etmek isterim. Biz hiçbir zaman burada vatandaşlarımızla alakalı en küçük bir ifade kullanmadık. Maalesef, bizim söylediklerimizi, bizim PKK'ya söylediklerimizi dönüp dolaşıp, oradan alıp sanki Türkiye Cumhuriyeti'nde vatandaşların siyasi tercihlerinden dolayı vatandaşlara söylüyormuşuz gibi bir yorum yapılıyor burada, bu yorum yanlış bir yorum. Kendi politikalarınızı açıklayın arkadaşlar, sizin terörle alakalı nedir kanaatiniz? Ne yapacaksınız? Madem bir sorun var, çıkın reçetenizi açıklayın. Nasıl çözeceksiniz, bunu ortaya koyun. Yani bizim söylediklerimizi alıp “6 milyon insanı terörize etmeyin, onlara bunu demeyin.” Bizim kimseyi, oy veren seçmeni terörize ettiğimiz falan yok. Bir parti burada üç tane, dört tane terör örgütü sayıyor, PKK'yı anmıyor bile, saymıyor bile. Ee, şimdi, buna biz bir şey söylemeyecek miyiz? Lütfen, herkes söylemini dikkatli kullansın.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Terörü kimin istismar ettiği çok açık Sayın Başkan. Biz terörle mücadelede ediyoruz. Biz bakın, geçmişteki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Şimdi burada bazı hatırlatmalar yapılıyor. İşte “Geçmişte şöyle oldu, geçmişte böyle oldu; devlet protokolü gönderildi.” Devlet protokolünün bir yere gönderildiği yok. AK PARTİ'nin yaptığı, terörle etkin mücadeledir. Geçmişte yapılan bazı açıklamalardan buradan şimdi bir

hatırlatma yapılıp arkasından “Biz destek vereceğiz.” Ya, şimdi Sayın Ağırlioğlu, Siyasi ve Hukuki İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcınızın o dönemde yaptığı açıklamaları bir açın, okuyun.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Tamam, lütfen okuyun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Ben okumayayım size buradan.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Hayır, oku.

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Açın, bakın okuyun.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Oku lütfen!

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Şimdi, geçmişten bize hatırlatma yapıyor Sayın Ağırlioğlu. Ya, burada bir mücadele var.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Mehmet Bey...

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Biz terörün tasfiye edilmesi için Türkiye’de elimizden gelen her şeyi yaptık.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Devletin o dönem masaya bıraktığı silahı aldılar bize sıktılar.

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Çözüm süreci konusu da PKK’yla etkin mücadelenin bir adımıydı. Açıklama istiyorsanız, onları da mutlaka burada kamuoyuyla bir gün paylaşırız, ben hatırlatmayayım.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Konuşuruz, konuşuruz!

MEHMET MUŞ (Devamla) - Bir diğeri Sayın Başkan, bakın...

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Masada unuttuğunuz silahı sıktılar çocuklarımıza.

MEHMET MUŞ (İstanbul) - ...İŞİD veya DAEŞ bir terör örgütüdür; net, tartışmasız bir terör örgütüdür ve ona en büyük darbeyi vuran...

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Çocukları vurulanlar konuşsun; bakayım, nasıl konuşacaklar?

MEHMET MUŞ (İstanbul) - ...Türkiye’nin sınırlarından, Suriye’nin içerisinden onu temizleyen de Türkiye Cumhuriyeti devletidir, AK PARTİ’dir ve bunun da iyi bilinmesini tavsiye ederim.

Bir diğeri, şunu yapmanın da bir faydası yok. Birazdan ben getireceğim, göstereceğim. Efendim, “Konya Belediyesinin araçları Rakka’da bulundu.” Ya, arkadaşlar, hem Konya Büyükşehir Belediyesi bununla alakalı açıklama yaptı hem de bunun bir “fotoshop” olduğu çok açık bir şekilde ortaya çıkartıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ama birazdan, mesela, bir dönem sizin kazandığımız belediyelerin aynı kamyonun üzerine logosunun yapıştırıldığını burada göstereceğim size; nasıl yapılıyor bir görün. Yani yalanlar üzerinden, doğru olmayanın üzerinden bir algı...

DAEŞ’in de köküne kibrit suyunu döken AK PARTİ’dir, Türkiye Cumhuriyeti devletidir, PKK’ya da aynısını yapan Türkiye Cumhuriyeti devletidir. Resmî görüşümüz ve politikamız budur Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Arkadaşlar, birleşime on dakika ara veriyorum, grup başkan vekilleri, sizlerle de görüşmeyi arzu ediyorum.

Kapanma Saati: 13.37

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 13.51****BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP****KÂTİP ÜYELER: Rümeyza KADAK (İstanbul), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 34'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum. 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

**II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 11) (Devam)

A) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İçişleri Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Personel Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

N) TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

O) TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU (Devam)

1) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına yapılan konuşmalarda kalmıştık.

Söz sırası Muş Milletvekili Mensur Işık'a aittir.

Buyurun Sayın Işık. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakikadır.

HDP GRUBU ADINA MENSUR IŞIK (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2019 yılı merkezî yönetim bütçesinin İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı bütçeleri üzerinde söz almış bulunmaktayım. Sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Leyla Güven, bugün otuz dokuz gündür -Hakkârî'nin iradesi olarak seçilmiş olan- Diyarbakır (Amed) zindanında açlık grevinde bulunmaktadır. Otuz dokuz gün boyunca bu Meclisten maalesef tek bir ses çıkmadı. Leyla Güven tıpkı sizin gibi seçilmiş ve en az sizin kadar meşru halk iradesini temsil eden bir milletvekili. Meclisin bugüne kadar Leyla Güven arkadaşımız için tek bir ses çıkarmamış olmasından, açıkçası Meclisin bu durumundan utanıyorum ben; bunu çok net bir şekilde ifade etmem gerekmektedir. Leyla Güven arkadaşımızın eylemi, bilindiği gibi, İmralı Adası'nda Sayın Öcalan'ın üzerinde süren tecridin kaldırılması ve üç yıl önce AKP iktidarının devlet aklıyla yürütmüş olduğu çözüm ve diyalog müzakeresine tekrar dönülmesi talebidir yani bütün Türkiye halkları için, bütün Türkiye halklarının faydasına olan bir eylemlilik, bir amaç aşlında. Bu yönüyle biz de buradan bir kez daha Leyla Güven arkadaşımıza selamlarımızı, saygılarımızı da gönderiyoruz ve onun eyleminin arkasında olduğumuzu bir kez daha belirtiyoruz.

Sevgili arkadaşlar, değerli milletvekilleri; bu savaş bütçesi bir otoriter rejim bütçesidir aynı zamanda. Bir bütçenin savaş bütçesi olduğunun en bariz örneği, elbette ki bütçesindeki verilerden ortaya çıkmaktadır. Savaşların, ekonomik krizin tetikleyici etkisi konusunda en önemli veri ve belge, dediğimiz gibi, bütçelerdir.

Şimdi, biz bu bütçenin savaş bütçesi ve otoriter bir bütçe olduğunun verisini şu şekilde ortaya çıkarabiliriz: Savunma ve güvenliğe ayrılan pay. Bunun için iki tane örnek vermek istiyorum aslında. Millî İstihbarat Teşkilatı, Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı gibi savunma ve güvenlikle ilgili kurumların bütçeleri 2017 yılında yaklaşık olarak 64 milyar iken 2018 yılında bu bütçe 84,5 milyara çıkmıştır.

Şimdi sağlık ve eğitime ayrılan bütçe de maalesef 20 milyar bile altında. Yani savunma ve güvenliğe ayrılan bütçenin bir yıl içerisindeki farkı 20 milyar iken bu 20 milyar eğitim ve sağlığa ayrılan bütçeden çok daha fazla maalesef. Bu yönüyle de tam olarak yapılması gereken şey, bu ekonomik ve siyasal krizden çıkmaktır. Bunun da yolu yöntemi, biraz önce belirttiğim gibi, Sayın Leyla Güven'e ses vermektir, onun taleplerini sahiplenmektir.

Peki, değerli arkadaşlar, sevgili milletvekilleri; bizim ne yapmamız lazım? Aslında Meclis, yapması gereken işlerden çok daha farklı işler içerisinde. Bugün Meclis, maalesef, âdeta sayın vekiller tarafından bir taziye çadırına dönüştürülmüş bulunmaktadır.

Sevgili arkadaşlar, değerli milletvekilleri; bu halk sizi şu ceylan derili koltuklarda oturmanız ve halka taziye vermeniz için göndermedi. Halk size dedi ki: "Gidin orada benim sorunlarımı çözün." Kimse size demiyor ki "Ben gencecik fidanlarımı veriyorum, götürün Gabar'da, Cudi'de, Afrin'de öldürün, sonra da gelin Mecliste ceylan derili koltuklara oturup onlara taziye verin." diye çocuklarını göndermiyor, bunlara çözüm bulun diye gönderiyor çocuklarını.

Aynı şekilde, iki gün önce bir tren trafik kazası yaşandı maalesef, feci bir kaza. Orada da aynı şekilde Sayın Bakan burada gelip taziye veriyor. Bunun sorumlusunun yapması gereken öncelikle bu halka hesap vermektir. Bunun sorumlusu kimlerdir, ondan hesap sorması lazım. Ama maalesef Meclis bu mecradan çıkmış bulunmaktadır.

Sevgili arkadaşlar, değerli milletvekilleri; Süleyman Demirel Cumhurbaşkanlığına dair bir tespitte bulunmuştu, şunu dedi: “Bugüne kadar bunlar 28 kez isyan etti ve devlet ne gerekiyorsa onu yaptı. 29’uncu kez -PKK isyanı da 29’uncu isyandır- biz de devlet olarak ne gerekiyorsa onu yapacağız.” dedi ve yaptılar da. Ne yaptılar? Sayın Meclis Başkanı Binali Yıldırım Ulaştırma Bakanlığına yapmış olduğu bir konuşmada, savaşın maliyetinin yaklaşık olarak 1 trilyon dolar olduğundan bahsetti. Yirmi beş yıllık aradan sonra 40 bin insanımızı kaybettik ama bunun PKK’lisi, asker ya da polis ayrımı yapmaksızın 40 bin insanımızı yitirdiğimizden bahsetti, aynı şekilde bunun inanılmaz derecedeki maliyetinden bahsetti. Mesela, 200 adet Boğaz Köprüsü, 120 tane Atatürk Barajı, 450 bin kilometrelik bölünmüş yol vesaire, vesaire. Bu şekildeki mali zarardan bahsettikten sonra, Hükümet bunu gördükten sonra şunu yaptı, dedi ki: Biz aslında bu meseleyi bu şekilde çözemeyiz. Hükümet yetkililerinin, AKP’nin ve Erdoğan’ın sürece yaklaşımı şu şekilde değişti bütün bu kayıplardan sonra “Gencecik fidanlar, delikanlılar, ana kuzuları sararıp solmasına artık tahammülümüz yok, ağıtlara tahammülümüz yok. Annelerin gözyaşlarına, evlat acısına feryat figana daha fazla tahammülümüz yok.” dedi Başbakan Erdoğan, 11 Ağustos 2009. “Silahların değil fikirlerin, siyasetin konuşmasını istiyoruz. Savaş kolaydır, barış zordur. Biz zor olana talibiz.” Başbakan Erdoğan 16 Şubat 2013. “Şu anda İmralı beklentilerimize cevap verecek şekilde adımlarını atıyor.” Başbakan Erdoğan, 1 Şubat 2013.

Değerli arkadaşlar, biz bu şekilde Hükümetin o dönemki söylemlerini çok fazla uzatabiliriz ama Sayın Bakan buradayken kendisinin bir dönem yapmış olduğu konuşmaya da değinmek gerekecektir, gerçekten de harika bir konuşma, onu buradan tebrik etmek lazım. Şunu diyor Sayın Bakan, Türkiye’nin geçmişiyle yüzleşmesi gerektiğini söyleyen Soylu: “Ben bunu Kocaeli’de, Trabzon’da, Aydın’da, Ülkü Ocaklarında da söyledim; Batman’da, Mardin’de söylüyorum.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MENSUR IŞIK (Devamla) - “Türkiye, Şeyh Sait meselesiyle, İstiklal mahkemeleri meselesiyle, Dersim, Sivas ve Madımak’ta yaşananlarla yüzleşmedikçe 21’inci yüzyılda benim bildiğim, modernleşmeyi, zenginleşmeyi, demokratikleşmeyi, özgürleşmeyi zor yakalar, benim düşüncem budur.” diyor. “Ben Türkiye’nin üç temel sorunu olduğunu düşünüyorum, Anayasa sorunu ötesinde üç sorun. Bunlar: Kürt meselesi, Alevilerin yaşadıkları mesele ve üçüncüsü de kadının cinsiyet sorunu. Bunlarla birlikte, dindarlar ve köylülerin yaşadıkları sorunlar da vardır.” diyor Sayın Bakan. Ben buradan Sayın Bakanın, sayın iktidarın bir kez daha bu soruna eğilmesi gerektiğini, bu yönüyle eğilmediği müddetçe sorunun çözümünün mümkün olmadığını düşünüyorum.

Ve buradan küçük bir eklemeye bitirmek istiyorum. Bakın arkadaşlar, değerli dostlarım, Kürt meselesi gibi meseleleri yaşayan dünya ülkeleri, coğrafyalar ya da milletlerdeki savaşlar; Kolombiya’da kırk beş yıl, İrlanda’da otuz beş yıl, Filipinler’de kırk yıl, Endonezya’da yirmi dokuz yıl, Guatemala’da yirmi dokuz yıl sürmüştür. Buralarda en sonunda müzakerelerle sorun çözülmüştür. Kimi yerlerde müzakereler iki yıl, kimi yerlerde de yirmi yedi yıl sürmüştür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MENSUR IŞIK (Devamla) – Ben buradan bir kez daha Sayın Genel Kurula ve halkımıza şunu söylüyorum: Bizim müzakereden başka yolumuz, yöntemimiz yok. Eninde sonunda yapacağımız müzakere; kazanacak olan barış ve müzakeredir. Bir kez daha saygıyla hepinizi selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, söz sırası İstanbul Milletvekili Zeynel Özen’de.

Buyurun Sayın Özen. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakika.

HDP GRUBU ADINA ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; Göç İdaresi hakkında HDP adına söz aldım.

Ben, iç göç ve yurt dışı göçten bahsedeceğim. Bu göçlerin nedeni işsizlik, yoksulluk ve katliamlardır. Bu yakın tarihimizde Sivas, Başbağlar, Çorum, Gazi, cezaevleri, Roboski katliamları bunlardan birkaçı.

Değerli dostlar, 1980 öncesi devlet yönetilemez duruma gelmişti. Özellikle IMF'nin, emperyalistlerin ve egemenlerin istediği 24 Ocak kararları uygulanamıyordu çünkü işçi sınıfı ve demokratik muhalefet güçlüydü. Bu programın uygulanabilmesi için 12 Eylül faşist diktatörlüğünün hazırlıkları yapıldı. Bunun için iç çatışmalar körüklendi, kurban olarak da Aleviler seçildi. Yakın tarihimizde 19 Aralık-26 Aralık arasında Maraş katliamı yapıldı, sol ve Aleviler katledildi. Bu hazırlıkların nasıl yapıldığını biliyoruz. Özellikle Amerikan Büyükelçisi Birinci Kâtibi Alexander Pack'in Maraş'ta sağ partilerle, faşist gruplarla, iş adamlarıyla yaptığı toplantıları biliyoruz. Aynı zamanda Edem Yağ Fabrikasında yapılan toplantılarda Maraş'ın Alevilerden ve solculardan temizlenmesi kararı alındığını biliyoruz. Ve süreç başlamıştır.

4 Nisan 1978'de ilk olarak 80 yaşındaki dedemiz katledildi bir kahvehane taranarak. 7 Nisanda "süper yüzbaşı" denilen Ali Çeviker, Maraş'a silah ve bomba sevkiyatı yaptı. Bu bombaların üzerinde, dikkatinizi çekerim, hangi camiye atılacağı, hangi imamın evine atılacağı, hangi partiye atılacağı bile yazılıydı.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ne alakası var?

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) – MİT'in, kontrgerillanın ve sivil faşistlerin rol aldığı katliam şartları hazır. 19 Aralıkta ülkücülerin getirdiği bir sinemaya ses bombası atıldı. 20 Aralıkta solcuların ve Alevilerin devam ettiği Akın Kırathanesi bombalandı ve tarandı. 21 Aralıkta TÖBDER üyesi 2 öğretmenimiz, Hacı Çolak ve Mustafa Yüzbaşıoğlu katledildi. 22 Aralıkta cenazeler bilinçli olarak Çetin Diker tarafından cuma günü namaz vaktine denk getirildi, iki toplum karşı karşıya getirildi. Ve her şey hazır.

Orada "Allah için savaşa..." her yerde yazılıyordu ve bu resimleri görüyorsunuz, bu resimler her iş yerine asılmıştı. 23 Aralıkta katliam başladı. Olaylar sonucu 111 ölü, yüzlerce yaralı oldu ama resmî kayıtlar böyle. Biz bu ölülerin, bu katliamda ölenlerin sayısının daha çok olduğunu biliyoruz çünkü hâlen cenazelerinin akıbetini bilmeyen aileler var.

Değerli dostlarım, Fidan Suna'nın bebeğiyle katledildiği resim. Ercan Köse'nin on sekiz aylık bebeğinin resmi. Bese ve Esmâ'nın, hamile kadının karnı deşilerek çıkarılan çocuğunun resmi, o ceninin resmi. 11 yaşındaki Ali Tıraş'ın kolları ve bacakları kesilerek kazanda kaynatılıp katledildiği resim ve şu da kamyonun arkasına yüklenip taşınan cesetler.

Değerli milletvekillerim, bu yıl da yine Maraş'a gideceğiz, Maraş'ı anacağız. Cemevlerimizde şehitlerimiz için dualarımızı okuyacağız, gülbanklerimizi okuyacağız. Ben iktidardan şunu rica ediyorum, şunu yapmasını istiyorum: Her yıl Maraş abluka altına alınır, bizim ibadet yerimize gidişimiz engellenir. Nasıl, camiye ibadet için gidenlerin engellenmiyorsa... Bugün diyorum ki -Maraş milletvekillerine de çağrıda bulunuyorum burada, Maraşlılara da çağrıda bulunuyorum- tarihimizin, günümüzün en kanlı katliamı, vahşi katliamı yapılmıştır, biz hep birlikte gidelim bu katliamı

lanetleyelim. Aynı zamanda Karamaraş'ta o mahalleyi kurtaran yoldaşım Mehmet Mengücek'i burada saygıyla anıyorum.

Diğer taraftan, konuşmacılarımız her çıktığında: "Bu, dış güçlerin işidir."... Doğru; Amerikalıların, Alexander Pack'in şeyi var ama bu katliamda rol alanlar millî ve yerlidir arkadaşlar. Bu 1.300 sayfalık iddianamede 804 sanık var. Bunlar yerli ve millî, bunu bilirsiniz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ne alakası var?

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) – Onun dışında, o davada 804 sanık yargılanmıştır. 23'ü idam, 321'i bir ile yirmi dört yıl arası ceza almıştır ama 1991 affıyla bunların hepsi bırakılmıştır. Bir tanesi de, birinci sanığı da bu Millet Meclisinde İnsan Hakları Komisyonuna seçilmiştir. Gelin, hep birlikte tarihimize yüzleşelim. Özellikle bu katliamların arka cephesini araştırmak için, gün yüzüne çıkarmak için, esas katilleri cezalandırmak için Meclis görev üstlenmelidir. Şunu da biliyorum o iddianamede: O davada 68 sanık, önemli sanıklardan hiçbiri yakalanamamış ve hiçbiri yargı önüne çıkarılmamıştır arkadaşlar.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Başbağlar'ı da isteyelim, Başbağlar'ı.

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) – Evet, Başbağlar'ı saydım ben.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Ne alakası var şimdi? Katliam mı yarıştırıyorsunuz?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – "Sizin katliamınız, bizim katliamımız." mı diyeceksiniz yani?

Ayıp!

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) – Arkadaşlar, şimdi katliamların şuyu buyu olmaz. Katliam insanlık suçudur. Bunu kabullenmek zorundasınız, bunun gereğini yapmak zorundasınız.

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Biraz da şehitlerden bahset, şehitlerden.

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) – Onun için, bu 22 Aralıkta yine Maraş'a gideceğiz, aynı günleri bize yaşatmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) – Bizim ibadetevimize gitmemizin önüne engel çıkarmayın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kim çıkarıyor?

ZEYNEL ÖZEN (Devamla) - Güvenlik tedbirleri alın. Buyurun, siz de gelin.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

12.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın altıncı tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) - Sayın Başkanım, teşekkürler.

Sayın konuşmacının "Katliam bir insanlık suçudur" sözüne katılıyoruz. Her türlü katliama itiraz etmek ve buna karşı insani bir temelde mücadele insanların görevidir, devletlerin de hukuki ve asli görevidir. Maraş olaylarına ilişkin değerlendirme yaparken "Bunları yaparken millî ve yerliydi" derken sanıyorum sayın konuşmacının kastı "içeriden insanlardı -dış güçler deniliyor ama- içeriden insanlar

burada rol aldı. Ancak millî ve yerli kavramı aynı zamanda başka bir bağlamda çok kışkırtıcı olabilirdi. Herhâlde kastına uygun bir tashih yapmış oluyorum.

Maraş olayları bir provokasyondur. Peşinden çok dramatik Çorum olayları, Sivas olayları yaşanmıştır tarihsel olarak baktığımızda. Bu provokasyonların 12 Eylül'den önce niçin yapıldığına ilişkin kamuoyunda bir kanaat teşekkül etti. Mecliste de darbeler araştırılırken komisyon kurulmuştu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) - Ben de 12 Eylül Komisyonu Başkanı olarak görev yapmışım o dönemde. Darbeye meşruiyet kazandırma yönünde birtakım girişimlerin olduğunu gördük, biz bu çalışmalarda gördük. Fakat mesele şu: Sadece “provokasyon” deyip çıkabilir miyiz? Çıkamayız. İnsanların da provokasyona gelmemesi lazım. Hem Alevilerin hem Sünnilerin veyahut da başka tür siyasetin içinde olanların birbirlerine karşı, onların önemli, değerli ve ortak belirlediği semboller üzerinden yaptıkları kışkırtıcılıklara karşı şüphesiz mesafeli olmaları önemlidir ve meşru siyasetin görevi, bir taraftan provokasyona işaret ederken diğer taraftan halkın provokasyona gelmemesini sağlayıcı atmosferi inşa etmektir; bu çok önemli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bostancı, son bir dakika...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Son olarak şunu söylemek isterim: Geçmişteki bu acı dolu olaylara karşı insani temelde itiraz bildirirken kürsüden o acı dolu sahneleri tekrar göstermeyi, o fotoğrafları göstermeyi uygun da bulmam. Olayları kapatmak adına demiyorum ama bu, bir iletişim tarzı olarak çok doğru ve yerinde olmaz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Size soran oldu mu?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Maraş katliamlarını, Çorum katliamlarını ve bu ülkedeki her tür katliamı gerçekleştirenlere karşı devlet o dönem de gereğini yapmaya çalıştı, bugün de devlete düşen, elbette gereğini yapmak; halka düşen de Alevi'sine, Sünni'sine de düşen, provokasyon ortamının doğmaması için elinden geleni yapmaktır.

Teşekkür ederim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, hatip az önce kürsüde Maraş milletvekillerine...

BAŞKAN – Bir dakika... Ne için söz istiyorsunuz Sayın Öztunç?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Söylüyorum Sayın Başkanım.

Sayın hatip az önce kürsüde “Maraş milletvekillerine çağrıda bulunuyorum.” dedi. Kahramanmaraş Milletvekili olarak hem beyefendinin, sayın vekilin çağrısına hem de Kahramanmaraş olaylarına ilişkin -bir dakikalık- düşüncelerimi açıklamak istiyorum yerimden.

BAŞKAN – Arkadaşlar, 60'a göre...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – 60'a göre, evet.

BAŞKAN – ...milletvekili arkadaşlarımıza bugün söz vermeyeceğim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, olmaz böyle bir şey. Ben Kahramanmaraş Milletvekiliyim Sayın Başkan...

BAŞKAN – Grup başkan vekillerimize sadece...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Maraş katliamına ilişkin konuşuluyor, Maraş olayları konuşuluyor. Susturmak istiyorsanız bunu söyleyin.

BAŞKAN – Nereden çıktı o? Bu anlama mı geliyor o?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – O zaman söz vermek durumundasınız Sayın Başkan.

BAŞKAN – Benim takdirimde olan bir husustur, söz vermiyorum arkadaşlar.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, bakın...

BAŞKAN – Toplantımızı devam ettiriyoruz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN – Şimdi, İzmir Milletvekili...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, bakın ben bir ilin milletvekiliyim.

BAŞKAN – Sayın Öztunç, görüşümü söyledim. Ne istiyorsun?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, bir ilin milletvekiliyim, benim ilimle ilgili bir olay konuşuluyor.

BAŞKAN – Vermiyorum söz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Bunu yapamazsınız Sayın Başkan.

BAŞKAN – Nasıl yapamazmışım!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yapamazsınız Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Yaptım, oldubitti; 60'a göre söz vermiyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Dar ederim sana burayı Sayın Başkan, dar ederim, bilgin olsun.

BAŞKAN – Lütfen... Böyle şey olur mu ya!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Dar ederim.

BAŞKAN – Sadece grup başkan vekillerine söz veriyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Hadi yürüt bakalım, göreceksin, dar edeceğim sana burayı.

BAŞKAN – Onlarla ilgili de içeride konuştuk arkadaşlar.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Senin böyle bir hakkın yok.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Var.

BAŞKAN – Usulümüz şudur...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Seçilmiş bir milletvekiline bunu yapamazsın.

BAŞKAN - ...2+1 veriyoruz, böyle bir teamülümüz vardı. O münasebetle, söz vereceğim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ayıp bir şey ya!

RECEP ÖZEL (Isparta) – Ya bağırma sen ya, bağırma, otur!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ayıp bir şey ya! Ayıp bir şey bu arkadaşlar ya!

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Hakkı var, hakkı var; öğren de gel, öğren de gel.

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sürekli laf atıyorsun yani Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tam duyamıyorum ama umarım disipline göre bir şey yoktur müdahalemizi gerektiren.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sizi İç Tüzük'e davet ediyor Sayın Başkan, sizi İç Tüzük'e davet ediyor Ali Bey.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İç Tüzük'e uygun davranmaya davet ediyor, tanınan bir hakkı yok sayamazsınız.

BAŞKAN – Lütfen...

Buyurun Sayın Akçay.

13.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Maraş olaylarında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediklerine ve her kesimden, her sosyal yapıdan insanın hayatını kaybettiğine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce kürsüdeki hatibi dikkatle dinledim ve izledim. Kendi görüşlerini ifade etmiştir, o ayrı bahistir fakat bir itirazımız var. Üç hilali de gösteren fotoğrafları oradan sergilemek provokatif bir davranıştır ve alçaklıktır. (MHP sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yok mu sayalım? Yok mu sayalım?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Çok önemli şu hususları ifade edeyim: O 1979 yılında, o Maraş'ta bütün ülkemizi, milletimizi acılara boğan o katliamlar, iç savaş provaları ve provokasyonlar hâlâ milletin hafızasındadır ve çok acı tecrübelerden bugünlere kadar geldik. Ben 1979 yılında 18 yaşında bir üniversite öğrencisi iken o hadiseleri dikkatle basından ve mensubu olduğum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Basından değil, yerinden izledik biz o yaşlarda.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Yahu yapmayın! Bir sürü katliam var ya!

BAŞKAN – Arkadaşlar...

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Dönüp dolaşıp onu söylüyorsun ya!

BAŞKAN – Arkadaşlar, grup başkan vekiliniz konuşuyor.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Başbağlar da bir katliam ya!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Öncelikle o hadiselerde hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyoruz. Çok acılar çekildi, çok ocaklar söndü ve ülkemize karşı yapılan bir suikasttır, bir iç savaş ve milleti birbirine kırdırma gayretleridir ve o olaylarda her kesimden, her sosyal yapıdan insan hayatını kaybetti, bunu unutmayalım, bir.

İkincisi: Yine hafızam gayet açık ve net söylüyor ki 22 Nisan 1979 tarihinde o zamanki Genel Başkanımız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son bir dakika...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – ...Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş de daha o olayların tezgâhlanışına ilişkin öngörülerini hem rapor hâlinde hem de sözlü bir şekilde zamanın Cumhurbaşkanı merhum Fahri Korutürk'e ve o dönemde devleti yöneten başta Sayın merhum Ecevit olmak üzere... O nisan ayında İçişleri Bakanı olan Hasan Fehmi Güneş ve akabinde Maraş olayları sırasında İçişleri Bakanlığı yapan İrfan Özyıldırım'ın görüşleri, bu konudaki açıklamaları ve yazıları da dikkate alınırsa ne kadar büyük, alçak ve kalles pusuların kurulduğunu da net bir şekilde ortaya koyar. Bu hatip herhâlde bu yaşanan olayların bir tarafı hissediyor olmalı ki yani aynı bölücü, provokatif zihniyetin bu kürsüde devam ettiğini, onun ipuçlarını görüyorum ben.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun.

14.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı konuşmadaki bazı ifadelerine ve İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in "Maraş milletvekillerine çağrıda bulunuyorum." ifadesine istinaden Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'a söz hakkı verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu Parlamentoda 5 siyasi partinin grubu var, yanlış saymıyorsam 4 de grubu olmayan partinin temsilcileri var. Şimdi, AK PARTİ'nin kendinin, bir şartlı refleks gibi, AK PARTİ dışında konuşan her konuşmacının konuşması üzerinden çıkıp bir değerlendirme yapma alışkanlığı olabilir, bir teamül olarak yerleştirebiliriz Parlamente'ya ama aynı değerlendirmeleri biz de isteriz. Yani satışma olmadığı sürece, 69'un dışında, 1'inci partinin, her konuşmadan sonra... Beğenirsin beğenmezsin, adam düşüncesini söylüyor. Neticede hepimiz tek tip siyaset yapacak hâlimiz yok. Söylediğim gibi, 5 grup varsa 5 farklı, 5 birbirine zıt fikir vardır. Bu 5 birbirine zıt fikrin de mutabık olduğu konular vardır; vatanseverlik, devlet, bayrak, millet; burada sorun yok. Yerlilik, millilik tartışması açıldı diye Sayın Bostancı oradan farklı bir çıkarsamayla "yerlilik, millilik" lafını -hoş, kimin ne kadar yerli, kimin ne kadar millî olduğu da çok derin bir tartışmanın konusu ama- daha çok Sayın Erdoğan kullandığı için, kendince Sayın Bostancı bir değerlendirme ihtiyacı duydu. Ben de şöyle bir değerlendirme ihtiyacı duyarım o zaman... Bunun sonu gelmez. Bence bunlara yol vermeyelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Elbette satışma olur, şu bu olur, cevap veririz ancak bir şey söylemek lazım tutumunuz bakımından.

Ha, şu resim meselesi de... Arkadaşlar, Maraş katliamındaki olaylarla, acı, vahim olaylarla ilgili gösterilen bir iki resim bizi niye hoplatıyor, anlamadım. Başbağlar katliamına her sene partimizin 5 milletvekili gider ve gelirler, Mecliste Başbağlar katliamıyla ilgili değerlendirmede bulunurlar, resim de gösterildiği olmuştur. Nitekim Roboski, Uludere katliamı hakeza. Ya, bırakın onu bunu, 15 Temmuzun yıl dönümlerinde buralarda sergi açıp 15 Temmuzdaki o bombaları, o kırık döküğü siz sergilemiyor musunuz?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Biz bir fotoğrafı söyledik.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır hayır, bilmiyorum ben, anlamadım.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Beyefendi, Milliyetçi Hareket Partisinin amblemini gösteriyor, herhangi bir resim değil.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben sizi söylemedim, ben buraya... Buranın rahatsızlığı var, buranın rahatsızlığı var.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, resme itiraz eden benim ama bir tek resme itiraz ettim ben.

BAŞKAN – Sayın Akçay, Sayın Altay tamamlasın lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, onu bilmiyorum ben.

Şimdi, dolayısıyla...

Ayrıca, Sayın Başkan, tutumunuz bakımından da bir şey söyleyeyim, bitirelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, son bir dakika.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Zeynel Bey’in, HDP Grubu adına konuşan milletvekilimizin konuşmasını dinleyen dışarıdaki bir vatandaş şöyle düşünecek bu noktadan sonra... Onun için ben gerekirse grubumuz adına söz talep edeceğim. “Maraş milletvekillerine çağrıda bulunuyorum.” dedi ya, şimdi Meclisi televizyondan izleyen vatandaşlarda -ben kendi adıma, grubumuz adına- bizim Maraş Milletvekilimizin Maraş olaylarıyla ilgili bir duyarsızlık hâli içinde olduğu kanaatini oluşturdu. Bu sebeple -takdir sizden- bana göre bu bir sataşma noktasına bile girer, art niyetsiz bir sataşma noktasına ama Ali Öztunç’a yerinden bir dakika söz vermezseniz yani Ali Öztunç bir haksızlığa maruz kalacak diye de bir değerlendirmede bulunmak isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Altay, ben konuşmayı dikkatle takip ettim. Konuşmada çağrı 22 Aralıkta Maraş’taki bir programla ilgili Maraş milletvekillerine bir davetti, bunun dışında, görüş açıklamaları yönünde bir davet değildi.

Sayın Bilgen, buyurun.

15.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen’in, İstanbul Milletvekili Zeynel Özen’in, Maraş milletvekillerine ve Maraşlılara yaptığı çağrının acıları birlikte analım, birlikte hatırlayalım ve tekrarlamayalım duygusu taşıdığına ilişkin açıklaması

AYHAN BİLGEN (Kars) – Sayın Başkan, öncelikle, tabii, kürsüdeki konuşmanın maksatla ilgili bağlamını koparmak gereksiz bir gerilime sebep olur. Elbette ki provokasyonlar birtakım sembollerle kamplaşmayı, gerilimi, çatışmayı hazırlamak için yapılır. Burada bir partiyi ya da geçmişte bir sembolü hedef gösteren bir konuşma akışı yok; tam tersine, bunların provokasyona zemin oluşturduğu, çatışmayı hazırladığı, işte, cuma günü duvarlara asılan semboller üzerinden, buna dikkat çeken bir konuşmadır.

Diğer boyutu ise işin, acıları hatırlama konusunda ise bugüne kadar bütün insanlığın ortak bulduğu iki tane yöntem var acı olaylarla ilgili; birisi onarıcı adalettir, diğeri yüzleşmedir. Acıları hatırlamak acıları yarıştırmak için değildir, yeniden öfkeyi, nefreti uyandırmak için değildir, bir daha benzer hatalar yapmamak içindir. Bu ülkenin tarihinde en bilinen, sonra kamu görevlilerinin kabul ettiği benzer bir olay -çok daha büyük ölçekte- ve belki de en kritik olay 6-7 Eylül olaylarıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bilgen.

AYHAN BİLGEN (Kars) - Atatürk’ün Selanik’te evinin yakıldığı iddiası İstanbul’da yayılmış, bir gazete haber yapmış, bunun üzerine, İstanbul’da yaşayan Rumların, Ermenilerin iş yerleri, evleri yakılmış, tacizler yapılmış, yağmalar gerçekleştirilmiştir ve 6-7 Eylül Türkiye tarihine bir kara leke olarak geçmiştir. Bu ve sonraki olaylarla ilgili elbette ki yüzleşme ve bunların tekrarlanmamasına dair bir iradenin gelişmesi önemlidir. Sayın Başkan, Yugoslavya iç savaşı birlikte yaşayan 3 halkın, 3 toplumun bir süre sonra komşunun komşuyu katletmesi, tecavüz etmesi, kamplarda her türlü ağır işkenceyi yapmasıyla sonuçlanmış bir vakadır. Bu topraklarda farklı kimlikler, kültürler birlikte yaşıyor. Dolayısıyla, bu davet de zaten aslında bunu bir propagandaya dönüştürme niyeti taşıyor, hangi partiden olursa olsun bu acıları birlikte analım, birlikte hatırlayalım ve tekrarlamayalım duygusunu taşıyor.

Teşekkür ediyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

16.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, bilhassa o dönemlerde, o yıllarda Türkiye'nin her yerinde, şehirlerinde, kasabalarında, köylerinde -yaşı müsait olan arkadaşlarımız da çok iyi hatırlayacaktır- hemen hemen her siyasi partinin veya birtakım ideolojik grupların birtakım sembolleri, amblemleri filan böyle duvarlara, sokaklara yazılıp çiziliyordu. Bizim üzerinde durduğumuz husus, konuşmacının değerlendirmeleri vesaire o değil. Orada çok, böyle, ince işçilik yapmaya çalışıyor. Peki o fotoğrafı gösteriyorsun da diğer fotoğrafları niye göstermiyorsun? Bunu anlamlı ve imalı bulduğum için bu tepkiyi gösterdim ve itirazımı o nedenle yaptım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ve o olaylarda toplam 110 insanımız hayatını kaybetti ve dediğim gibi her sosyal veya siyasi kesimden, her sosyal yapıdan insanlar maalesef çok feci bir şekilde hayatını kaybetmiştir. Tekraren söylüyorum, olaylar çıkmadan aylar evvel devlet yetkililerine gerekli tedbirleri almaları için uyarıyı yapan Başbuğumuz Alparslan Türkeş'tir ve o uyarıların neticesini, bugün hayatta olan Hasan Fehmi Güneş ve zamanın İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı da bu öngörülerini maalesef olaylar çıktıktan sonra teyit etmişlerdir. Bunları da gözden irak tutmayın.

Başbağlar katliamları da oldu maalesef; ülkemizde, değişik yerlerde... Bu hadiseleri de göz önüne alarak unutmamak lazım.

BAŞKAN – Sayın Bilgen, buyurun.

17.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AYHAN BİLGEN (Kars) – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, bakın -biraz önce ifade ettik- Cizre, Sur olayları sırasında şimdi çoğu cezaevinde olan asker ve polisler, 15 Temmuz yapanlar insanların yatak odalarında rujlarla üç hilal sembolü yapıyorlardı.

Şimdi, bu alçaklık mıdır, değil midir? Bu böyle yapıyor diye bir provokasyon... Belki de toplumu karşı karşıya getirmek için yapıyor. Bizim bunları kınamamız lazım.

Bakın, başka bir örnek vereceğim, dinlerseniz başka örnek vereceğim. Cezaevlerinde ülkücü hareketten, milliyetçi hareketten yargılanan insanlara bile o kadar çok İstiklal Marşı ya da başka semboller dayatıldı ki en milliyetçi duygularla cezaevine giren insanlar bile o üslup dolayısıyla o sembollere karşı öfke ve nefret duygusuyla çıktılar 12 Eylülde cezaevlerinden.

Şimdi, bu tip eylemleri kınamak, bunlara karşı olmak, bunların tekrarlanmamasını istemek galiba bir duyarlılıktan kaynaklanıyor arkadaşlar; yoksa bir öfkeyi, nefreti yeniden uyandırmak için yapılan şeyler değil. Bu hangi sembol için ve kim tarafından yapılıyor olursa olsun belli ki o sembolleri önemseyenleri karşı karşıya getirme niyetidir.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın grup başkan vekilleri, bu müzakereleri sürdüremeyiz böyle devam ederse; lütfen, anlayış bekliyorum; bir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet ama yapacak bir şey yok.

BAŞKAN – İkincisi, şöyle bir şey yapalım, bakın...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, vereceğim.

Şöyle bir şey yapalım; bu, anlaşılabilir bir hususa... Gruplar adına konuşmalar yapılıyor. İstenirse bu konuşma bir bütün olarak altmış dakika, yetmiş dakika olarak da yapılabilir, bölünerek de yapılabilir. Dolayısıyla, şu, bu noktada daha makul geliyor bana da: Gruplar konuşmalarını tamamladıktan sonra grup başkan vekillerimizin söz talepleri varsa onları değerlendirelim.

Her konuşmacıdan sonra üçer dakika bile olmuş olsa 5 grup başkan vekilimize söz verdiğimizde on beş dakika ediyor toplamda ki orayla kalmıyor. Dolayısıyla, her konuşmadan sonra yarım saati bir müzakereyle değerlendirirsek bu akşam biz bu işi bitiremeyiz.

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Özen, bir dakika.

Dolayısıyla, istirahat ediyorum, lütfen, burada esas konumuz bütçe, şu anda 3 bakanlığımızın bütçesi üzerinde görüşüyoruz. Evet, sataşma dolayısıyla itirazlar olabilir ama bunları makul bir şekilde değerlendirelim; yeni izahlara, işte, farklı konuların burada tartışıldığı, müzakere edildiği bir noktaya çekmeyelim.

Sayın Özen, size de söz vereceğim.

Sayın Akçay, buyurun.

18.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, ülkenin yıllardır PKK terör örgütünün katliamlarına, provokasyonlarına muhatap olduğuna fakat bu hadiselere karşı söyleyecek bir çift sözü olmayanları da gayet iyi bildiklerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, Sayın Bilgen'in bahsettiği birtakım provokatif hadiseler zaten partimiz tarafından şiddetle reddedilmiştir. O tür provokatif birtakım faaliyetlere karşı da partimiz son derece, gereken hassasiyetini göstermiştir. Şimdi, bundan bahsetmek ayrı, yine bizim itirazımızın bağlamı konusunda buna saygı duymak ve anlayışla karşılamak hadisesi ayrıdır. O nedenle bu meseleyi daha fazla uzatmanın da bir anlamı yok. Ülkemiz yıllardır, on yıllardır PKK terör örgütünün alçak katliamları, provokasyonlarına muhataptır ve maalesef bir günden bir güne bu hadiselere karşı söylenen bir çift sözü olmayanları da gayet iyi biliyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, burada bütün bu tartışma Sayın Özen'in konuşması üzerine oldu. Kendisine bir söz veriyorum.

Buyurun.

19.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, fotoğrafları bir kimseyi ya da bir grubu itham etmek için göstermediğine ilişkin açıklaması

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Değerli Başkanım, ben kimseyi itham etmek için o resimleri göstermedim ama bir gerçek, benim konuştuğularımın hepsi bu iddianamede, o gün çekilen resimler. Hiçbir grubu itham etmedim. Bu bir provokasyonla, bunu kabul etmiyorlarsa eleştirisini, öz eleştirisini yaparlar.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – “Öz eleştirisi” ifadesi yanlış.

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – “Yerli ve millî” derken ben bunu başta anlattım, emperyalist güçlerin hazırladığı bir oyundu 12 Eylülün yaratılması için ve iddianame içindeki isimlerin hiçbirinin yabancı isim olmadığını, hepsinin bizim Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olduğunu belirtmek için yaptım.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Ne yapalım şimdi, Fatsa iddianamesini de mi getirelim, Adana’da öldürülen 5 öğretmeni de mi getirelim, İstanbul’da öldürülen 6 işçiyi de mi getirelim?

BAŞKAN – Sayın Enginyurt, lütfen.

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Değerli Başkan, ben kimseyi itham etmiyorum.

BAŞKAN – Tamam, tamam, teşekkür ederim.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Türkiye’yi 1980 öncesine geri mi döndürelim ya? Yeter artık diyoruz ama ya! Yeter artık diyoruz; bırakın, kapatın diyoruz, Allah ölenlere rahmet eylesin diyoruz. İsrarla... Bu kavgayı niye büyütüyorsun diyoruz sana, Allah rahmet eylesin ölenlere diyoruz.

BAŞKAN – Sayın Enginyurt, arkadaşlar...

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Ya, rahatsız olmayın, niye rahatsız oluyorsunuz?

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 11) (Devam)

A) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) İçişleri Bakanlığı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Personel Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

N) TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

O) TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU (Devam)

1) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü.

Buyurun Sayın Kemalbay Pekgözegü. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Açlık grevinin 39'uncu gününde bulunan Hakkâri Milletvekilimiz Leyla Güven'i, Sevgili Selahattin Demirtaş'ı, Sevgili Gültan Kışanak'ı ve tutsak olan bütün yoldaşlarımızı saygıyla sevgiyle selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bütçesini konuşacağız. Sevgili Duygu Asena'nın dediği gibi, bu bütçede kadının adı yok, kadının adını çıkarttılar.

Değerli arkadaşlar, aile kavramı bugün kadın haklarının yok sayılması için örtü olarak kullanılıyor. Kadınlar üzerindeki ayrımcılık, şiddet, eşitsizlikler, aile duvarları arkasında gizlenmek isteniyor. Üstelik bu bir torba bakanlıktır. Neresinden tutsak elimizde kalıyor. Bir işi yapmak istemiyorsanız o zaman böyle bir çorba hâline getirirsiniz; olan tam olarak budur. En az üç bakanlık olması gerekiyor fakat burada tek bir bakanlık var. Bakanlar bu Meclisin üyesi bile değiller. Burada üstünlük taslayarak oturuyorlar ama halka değil, Cumhurbaşkanına karşı sorumlular. Bazıları holding başından alınıp buraya getirildiler; hastaneleri vardı Sağlık Bakanı oldular; turizm şirketleri vardı Turizm Bakanı oldular. Ülkenin bir şirket gibi yönetilmesi de işte buna denir. Dediğim gibi, neresinden tutsak elimizde kalıyor.

Değerli arkadaşlar, kadınlar evlerde, işte, sokakta şiddete uğruyorlar. Karakolda, savcılıkta, mahkemede ise erkek şiddeti bir şekilde ya mazur görülüyor ya yok sayılıyor ya da iyi hâl indirimleriyle ödüllendiriliyor, cezasızlık baş tacı yapılıyor. Çalışma hayatında kadınların sorunlarını bundan bağımsız ele alamayız. Strateji planlarında sürekli olarak kadın istihdamının artırılacağını söylüyorsunuz. Niye artıramadınız diye size sormak istiyorum Sayın Bakan. Kadın istihdamı projeleri adı altında harcanan dünyanın fonu var, dünyanın parası var fakat biz hâlâ 1999 yılındaki rakamlardayız. Harcanan fon ile ortaya çıkan kalıcı istihdam arasında hiçbir bağlantı yoktur. Aynı bağlantısızlık İŞKUR meslek eğitim kurslarında da mevcuttur ki dünyanın parasını buraya aktarıyorsunuz.

İşçilerin olan İşsizlik Fonu'nu bankalara ve patronlara aktarıyorsunuz. AKP'nin seçim fonu gibi, amacı dışında, keyfi bir şekilde İşsizlik Fonu'nu kullanıyorsunuz. İşsizlik Fonu'ndan kamu bankalarına 12 milyar aktardınız. Buna ne hakkınız vardı Sayın Bakan, size soruyorum. 2018 yılı içerisinde fondan harcanan her 100 liranın yalnızca 26 lirası işsizlik ödeneği olarak harcandı. Sadece ve sadece temmuz ayı içerisinde işverenlere ayırdığınız pay, işte, bu 2018 yılı boyunca işçilere ayırdığınız pay kadar. Çıkmın, bu teşvikler sonucunda istihdamı ne kadar artırdınız, bunu bize anlatın. Bakın, işsizlik tablosu bu şekilde. İşsizlik tek haneli rakamları çoktan aştı ve bakın, tarım dışı genç kadın işsizliği yüzde 25,6'ya dayandı.

İşsizlik Sigortası Fonu'nun 24 Haziranda seçim kararı verilmeden önceki ve sonrasındaki kullanımına bakmak ister misiniz? Bakın, Toplum Yararına Programı seçimlere endekslendi, size onun tablosunu göstermek istiyorum. Burası seçimden önceki pay, burası seçim kararı verildikten sonraki pay.

Kadın işsizliğinin günden güne artması ve kayıt dışı ücretsiz çalışan kadınların yoğunluğu fonların amacı dışında kullanıldığını gösteriyor. Kadınları istihdama katma konusunda samimiyseniz eğer o zaman yapacağınız en parlak şey bütçeden bakım emeği için fon ayırmaktır, pay ayırmaktır. Her fabrikada, her iş yerinde, her mahallede kadın ya da erkek tüm çalışanlar için kamu kreşleri olmadan, bakım merkezleri açılmadan kadın istihdamını artıramayacağınızı bilmiyor musunuz? Tabii ki bal gibi biliyorsunuz ama bütçe tasarrufunu böyle kullanmak istemiyorsunuz, sizler bütçeyi patronlar için ayırıyorsunuz, kadınlara ve çocuklara ayırmıyorsunuz; bu bir tercih. Kusura bakmayın ama siz, kadınların istihdama katılması hedefini böyle giderse sittinsene, strateji planı koysanız da gerçekleştiremezsiniz.

Emeklilik hakkından kreş hakkına, sendikal özgürlüklerden grev hakkına kadar işçilerin yüz yıldır mücadele ede ede kazandıkları hakları gasbediyorsunuz. Sosyal Güvenlik Reformu adı altında, siz ve sizden önceki iktidar, emeklilik yaşını artırdınız, mezarda emeklilik getirdiniz. Kazanılmış hakları da böylece yok sayıyorsunuz. Örneğin, emeklilikte yaşa takılanlar yaşa maşa takılmadılar, AKP ve MHP'ye takıldılar. EYT'lilerin haklarını vermek, emeklilerin ücretlerini iyileştirmek, aynı zamanda işsizlikle mücadele için de önemli bir karardır. AKP'nin Sosyal Güvenlik Reformu'yla reel olarak düşen emekli aylıkları, gittikçe bozulan gelir dağılımı emeklilerin çalışma sebebi oluyor. Bakın, bu tabloda da emekliler, bunlar çalışan emekliler, bunlar da çalışmayan emekliler. Gördüğümüz gibi, emekliler verdiğiniz ücretlerle geçinemiyor, bu nedenle çalışmak zorundalar.

Dünyanın 17'nci büyük ekonomisi olmakla övünüyorsunuz. Köprüler, tüneller, kuş uçmaz kervan geçmez yerlere yaptığınız havaalanları, duble yollar, kent hastaneleri yapmakla övünüyorsunuz. Her birine araç geçiş garantisini, hasta garantisini avro üzerinden veriyorsunuz ama kreşe para yok, yaşlı bakım hizmetlerine para yok, EYT'ye para yok, emeklilere insana yakışır ücret için para yok, işçilere, işsizlere para yok, kadınlara, gençlere para yok, engellilere para yok. Sürekli rakamlarla büyüklük tashiyorsunuz ama halkın halkın hakları size yük geliyor. Refah içinde, güvenli, geleceklili, adaletli bir yaşamdan kimse söz edemiyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, on altı yılda en az 21 bin işçi çalışırken öldü. Bunca yıldır bu iş cinayetlerini durdurmak için neden bir şey yapmadınız? Çünkü iş cinayetleri politik bir meseledir. Stratejik iş gücü politikanızla emeğin payını sürekli küçülterek yerli ve uluslararası tekellere insanlarımızın emeğini peşkeş çektiğiniz kadar canını da peşkeş çekiyorsunuz. Sizin iktidarınızda sadece alın teri değil ne yazık ki işçilerin canı da sermayeye kurban ediliyor. Siz hep sermayeden, kârdan yana oldunuz, canlarımızı o çok övündüğünüz büyümeye peşkeş çektiniz; suçlusunuz.

Öyle olduğu için, üçüncü havalimanı işçileri iş cinayetine, kötü çalışma koşullarına itiraz ettiğinde işçilerin yanına gitmediniz, onlara jandarmalarınızı gönderdiniz, ablukaya aldınız, şirket suçlarını örtbas ettiniz. Öyle olduğu için, Bursa'da 2005 yılında bir yatak fabrikasında 1 çocuk işçi, 1'i hamile 5 kadın işçi fabrikada yandı, fabrika patronu 183 lira ceza ödeyip kurtuldu. Biliyor musunuz, o yanan fabrikanın sigortası vardı fakat işçilerin sigortası yoktu. Öyle olduğu için, Davutpaşa'da maytap fabrikası patlamasında yıllar süren dava karara bağlanmışken şu günlerde Yargıtay kararı bozarak cezasızlığı garantiye alıyor. İşçi ailelerinin vicdan ve adalet nöbetleri tıpkı Cumartesi Annelerinin nöbetlerinde olduğu gibi yasaklandı, Galatasaray Meydanı'na çıkamıyorlar.

Sormak istiyorum: Üçüncü havalimanı şantiyesinde işçiler iş cinayetinde yaşamını yitirenken, cansız bedenleri rögar çukurundan çıkarılırken siz neredeydiniz? Mesela neden şantiyeye ziyarette bulunmadınız Sayın Bakan? Ben de sordum, buradaki pek çok arkadaş sordu, önerge verdik; neden bize cevap vermediniz? Bir toplama kampı görünümündeki İGA şantiyesinde ve pek çok yandaş işletmede ne hukuk ne adalet ne kanun diye bir şey olmadığını da biliyorsunuz ve on binlerce işçi de bunun tanığıdır. Üçüncü havalimanı işçileri defalarca eylem yaptı, defalarca öldü; bir kere bile merak edip gitmediniz. Gitseydiniz eğer sonraki iş cinayetlerini önleyebilirdiniz; 52 işçi orada yaşamını yitirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) - Bir dakika rica edebilir miyim?

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – İddia ettiğiniz gibi ne taşeron sorununu çözdünüz ne ev işçilerinin sorununu çözdünüz. Siz “kalkınma şehidi” diye işçi ölümlerini de normalleştirdiniz; gerçekten yaşam hakkına zerre kadar saygınız yok, sizin için varsa yoksa kâr ve ranttır. Bir de kalkıp sıkılmadan diyorsunuz ki “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” Türkiye Cumhuriyeti demokratikleşmezse eğer, demokratik bir cumhuriyet olmazsa eğer insanı yaşatamazsınız, kusura bakmayın. Böyle, jandarma sultasında şantiyelerde işçiler köle gibi çalışmaya, iş cinayetlerine mahkûm olurlar.

Türkiye’de sosyal eşitliğin önündeki en önemli engel vahşi kapitalist birikim rejimidir. Yoksulluk, yoksulların suçu değildir; yoksulluk, emeği sömürürken, toplam bütçeyi pay ederken yaratılır. İnsanlar yoksul çünkü siz varsınız, insanlar yoksul çünkü bu bütçeyi yapan halklar değil; yoksullar, kadınlar, emekçiler, engelliler, LGBTİ+’lar bu bütçeyi yapmıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Ulusal İstihdam Stratejisi’nde sosyal yardımlara 2002 yılında yüzde 0,5...

Az kaldı Başkanım.

BAŞKAN – Lütfen, tek seferlik bir dakika uzatıyorum, onu yaptım.

Tamamlayalım lütfen.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Tamamlamak için bir dakika rica ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim. Kimseye vermedim; kararlıyım, vermeyeceğim; bir dakika veriyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Peki.

Bu kaynak halkın vergileriyle oluşmuştur ve siz bunu nedense kendi cebinizden gibi sürekli insanların başına kakıyorsunuz, yardımları lütuf gibi dağıtıyorsunuz; bu, asla kabul edilemez. Bu düzeninizi de faşist bir iktidarla sürdürmeye çalışıyorsunuz fakat bu halk bu faşizmi yemeyecek arkadaşlar.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıra, Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir’de.

Buyurun Sayın Taşdemir. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz altı dakika. (AK PARTİ sıralarından “Süreye uyalım.” sesi)

HDP GRUBU ADINA DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) - Televizyonlar sizin beş dakika da bizim olsun, bir şey olmaz. Çıkarken bile laf atıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, hepinizi selamlıyorum.

Bütçe görüşmelerinin 7'nci günündeyiz. Aslında, bu bütçe sürecinin demokratik, adil ve katılımcı olmadığını hepimiz çok iyi biliyoruz. Dolayısıyla, muhalefet olarak buradan ne söylersek söyleyelim, siz aslında bildiğinizi okumaya devam ediyorsunuz. Dolayısıyla, demokrasiyi çoğunluğun gücü sanıyorsunuz ama bizce bu çoğunluğun diktatörlüğü.

Değerli arkadaşlar, aslında, AKP, konjonktürel ve siyasal çıkarlarına göre değişen bir politika izliyor. Bu politikanın en belirgin yansıdığı meselelerden biri de Kürt sorununun kendisi. Yani “Kürt sorunu benim sorunumdur.” “demokratik açılım”, hatta çoğu zaman meydanlarda, kürsülerde Kürtlerin yaşadığı tarihsel trajedileri ve acıları ifade eden bir siyasal çizgiyle biz karşılaştık. Yani çok uzak değil, yıllar yıllar ötesi değil, çok yakın bir tarihte, 2015'te, bizler, bu Kürt sorununun demokratik çözümü, diyalog ve müzakere için İmralı'ya heyetlerin gittiğini de çok iyi biliyoruz. Dolayısıyla, biz, iki yüz yıllık Kürt sorununda bu yaklaşımın en doğru, en mantıklı yaklaşım olduğunu biliyoruz, bir kez daha bu yaklaşımın da esas alınması gerektiğine inanıyoruz ama gelin görün ki, öyle bir noktaya geldi ki siz, söylediğiniz her şeyi inkâr eder duruma geldiniz. Yani biz, burada “Sayın Öcalan” lafını kullandığımız için neredeyse üçlü bir ittifakla linç ediliyoruz. Dolayısıyla, o zaman Kürt sorununu çözmek temel politikanız iken, bugün Kürt karşıtlığı, hatta dönem dönem Kürt düşmanlığı temel perspektifiniz ve motivasyonunuz olmuş durumda. Biz, dün de aynı şeyleri söylüyorduk, bugün de aynı şeyleri söylüyoruz, yarın da aynı şeyleri söylemeye devam edeceğiz. Biliyoruz ki biz, bu duruşumuzdan kaynaklı çokça hedef de oluyoruz, bugün arkadaşlarımızın zindanlarda olmasının nedeni de budur; aslında, bu sürecin, o sürdürülen barış sürecinin hesabı soruluyor. Dolayısıyla, eğer bugün vekillerimiz cezaevindeyse, Sırrı Süreyya Önder cezaevindeyse bundan utanç duyulmalı ve bir vicdan varsa da bunun vicdani muhasebesi yapılmalıdır.

Değerli arkadaşlar, yine, ne zaman seçimler gündeme gelse biz bir bakıyoruz, ya yurt içinde ya da yurt dışında düşman yaratma politikanız devreye giriyor. Dolayısıyla ülke içerisinde herhâlde düşman yapacağınız kimse kalmadı, şimdi bu düşman yaratma politikanızı sınırların dışına taşırdınız. Yani ne oluyor? İşte, Şengal ve Mahmur bombalanıyor, Şengal ve Mahmur'un bombalanmasını bir başarı öyküsü olarak gelip burada anlatıyorsunuz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sana ne!

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Bakın, Şengal, 74 ferman yaşayan, katliamlardan geçen Ezidi Kürt halkının kutsal topraklarıdır. Orta Doğu'nun en kadim halklarından, çoğunluğu en fazla olan halklarından biriyken Ezidi halkı, yaşadığı katliamlardan kaynaklı, bugün bir avuç kalmak zorunda kaldı ve bunlar bugün kültürünü, dilini, kimliğini korumak için Şengal'de kendilerini müdafaa mücadelesini sürdürüyorlar. IŞİD 2014 yılında Şengal'e saldırdığında binlerce Şengalli katledildi, binlerce kadın kaçırıldı, köle pazarları kuruldu. Hâlâ IŞİD'in elinde binlerce kadın var, yüzlercesi kayıp. IŞİD Şengal'e saldırdığında kılınızı kıpırdatmadınız, Şengal'i bombalamak aklınıza gelmedi ama bugün Şengal'i bombalıyorsunuz. Neden mi? Nedeni çok basit çünkü Kürt, annesini görmesin; Kürt, dünyanın hiçbir yerinde hak hukuk sahibi olmasın.

Değerli arkadaşlar, yine, bombalanan diğer yerlerden bir tanesi de Mahmur kampıdır. Mahmur kampı Kürt sorununun kendisidir, Kürt sorununun aynasıdır. Bakın, 90'larda dışkı yedirilen köylüler zorla, köyleri yakılarak, yerinden yurdundan göç ettirilerek Mahmur kampına sığınmak zorunda kaldılar. Otuz yıldır da bu ülkenin vatandaşıdır aynı zamanda bu Mahmurlular ve orada yaşamak zorundalar. Eğer Kürt sorununa şiddet perspektifinin dışında başka bir çözümle yaklaşılsaydı bugün Mahmur kampı denen bir kamp olmayacaktı, o insanlar Şırnak'ta, Mardin'de, Siirt'te yaşamını sürdürüyor olacaktı ama maalesef ki bu şiddet siyasetinden bir türlü vazgeçemediğiniz için otuz yıldır bu şiddetten kaçan insanlar bugün Mahmur'da bombaların hedefi hâline geliyorlar. Bu bombalamada 74 yaşında bir kadın, 14 yaşındaki torunu ve 2 kızı yaşamını yitirdi.

Yine, değerli arkadaşlar, bu kürsülerde Filistin halkının trajedisinden, yaşadıklarından çokça söz ediyorsunuz ama bizce sizin Filistin halkıyla bir benzerliğiniz yok; daha çok, benzerliğiniz İsrail'ledir. Bakın, İsrail, ne yapıyor; ne zaman Filistin halkına yönelik bir farklı ses yükselse hem kendi ülkesi içerisinde hem de uluslararası arenada ne yapıyor? Antisemitizm yaygarasını koparıyor, böyle bir yaftalama yapıyor. Siz de benzer bir şekilde ne zaman barış meselesinde, Kürt meselesinde, emek meselesinde, kadın meselesinde farklı bir şey söylesek ya da ifade etsek hemen terörist yaftasını yapıştırıyorsunuz. Vallahi, sizin mantığınıza göre bu ülkenin yarısı terörist. Dolayısıyla çeşit çeşit de terörist icat ettiniz. Bu da sizin büyük bir başarınız.

Değerli arkadaşlar, yine biz burada bu politikalarınızı eleştirirken, alternatiflerini sunarken, bunun mücadelesini verirken şiddete uğruyoruz, ciddi müdahalelerle karşılaşılıyor. Aynı şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Sözlerimi bitireceğim.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Bugün cezaevinde otuz dokuz gündür açlık grevinde olan Leyla Güven tam da bu politikanın karşısında bu eylemini başlattı. Tecrit politikasının savaş olduğunu çokça ifade ediyor. Dolayısıyla “Bu benim sorunum değil...” Duymamış gibi yapamazsınız, bunu duymak zorundasınız. Çünkü Leyla Güven bu ülkenin barışı, huzuru için bugün bu eylemi gerçekleştiriyor. Dolayısıyla bir kez daha Leyla Güven'in bu eylemini selamladığımı, kendisine saygılarımı sunduğumu da ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, son olarak şunu ifade edeyim: Nadia Murad IŞİD barbarları tarafından kaçırıldı, cinsel şiddete uğradı. Kurtarıldıktan sonra Şengal halkının, Ezidi halkının mücadelesini sürdürmeye devam etti ve bunun için de Nobel Barış Ödülü aldı. Dolayısıyla uluslararası kamuoyu ve uluslararası vicdan, Ezidi halkının bu mücadelesi karşısında saygıyla eğiliyor ve ödüllendiriyor ama maalesef sizler bu mücadeleye bombalayarak karşılık veriyorsunuz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi söz sırası İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'de.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz altı dakika.

HDP GRUBU ADINA ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Merhabalar.

Konuşmama, açlık grevinde 39'uncu gününde olan Leyla Güven'i buradan selamlayarak başlamak istiyorum.

Leyla Güven'in açlık grevi bu ülkede barışın yolunun açılması içindir. Barışın muhatabı ise Meclistir. Meclisin bu konuyu gündeme alması gerekir. Çok da fazla, bu konuya sağır dilsiz kalabileceğinizi düşünmüyorum çünkü görev buraninsa burası bunu gündemine almak zorundadır.

Şimdi Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bütçesini konuşuyoruz. Elbette ki kadını da konuşuyoruz, kadına yönelik şiddeti de konuşmak durumundayız ama bunu sadece saraydan gelen bütçeyle değil, kadınlarla konuşmak gerekiyordu, halkla konuşmak gerekiyordu ama maalesef ne kadınlar ne kadın örgütleri ne feminist örgütler bu bütçe yapılırken buraya çağrıldı, görüşüldü, onların önerileri alındı. O nedenle, ben kadınların sesini buradan duyurabilmek açısından, 1998 yılından bu yana düzenli olarak her yıl toplanan Kadın Sığınakları ve Da(ya)nışma Merkezi Kurultayı bileşenlerinin taleplerini buradan size söylemek istiyorum çünkü seslerini duyurmanın başka bir yolu yok. Maalesef, kimseyi muhatap almadığınız gibi, kadın örgütlerini de feminist örgütleri de muhatap almıyorsunuz.

Talepleri nelerdi? Kadın dayanışma merkezleri ve sığınaklar için hem Bakanlık hem de yerel yönetimlerce ayrılan bütçe artırılmalı, şeffaf olarak yönetilmeli, mevcut bütçe toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı hâle getirilmeli, bağımsız kadın örgütlerinden görüş alınmalı. Kadına yönelik şiddet ve cinsel suçlara ilişkin veriler detaylı bir şekilde, anonim olarak tutulup raporlanarak belli aralıklarla kamuoyuyla paylaşılmalı. Nafaka konusunda mevcut yasal düzenlemeler geri çekilmek yerine korunmalı, kadınların nafaka konusunda karşılaştıkları sorunlar giderilmeli. GREVIO raporunda yer alan tavsiyelerin hayata geçirilmesi için bağımsız kadın örgütlerinin de katılımıyla eylem planı hazırlanmalı. CMK'nin 253'üncü maddesi değiştirilerek kadına yönelik şiddet içeren dosyalar uzlaştırma kapsamı dışına çıkarılmalı. 6284 sayılı Yasa kapsamında verilen tedbirlerin süresini kısaltmak yerine, kadınlara ihtiyaçlarına uygun, süreli ve etkili koruma kararları verilmeli. Her il ve ilçede çocuk izleme merkezi, adli görüşme odaları kurulmalı; cinsel istismar ve ihmale maruz kalmış çocukların ifadeleri alınırken psikolog eşliğinde görüntü ve ses kaydı alınarak bir defada verilmesi sağlanmalı, hazırlanan muayene raporlarının içerik ve yöntemi konusunda Türkiye Tabipler Odasının ilgili biriminden görüş alınmalı. Tüm danışma merkezleri ve sığınaklarda çocuk odaları açılmalı, her mahallede geçici çocuk evi kurulmalı.

ŞÖNİM'ler başvuru kadınların bilgilerinin gizliliğinin korunduğu ve kadından yana bakış açısıyla etkin hizmet verecek bir hâle getirilmelidir. ŞÖNİM'lere ve belediyelerin dayanışma merkezlerine ve sığınaklara yeterli bütçe ayrılmalı; kapatılan dayanışma merkezleri ve sığınaklar, kadın dernekleri yeniden açılmalı; ŞÖNİM, sığınak ve dayanışma merkezleri olmayan il ve ilçelerde bu birimler açılmalı ve yereldeki kadın örgütlerinin bu alandaki çalışmaları desteklenmelidir.

Kadına yönelik şiddetle mücadele alanında kadın sosyal hizmet uzmanları ve psikologlar istihdam edilmelidir. ŞÖNİM'ler ve belediyelerin danışma merkezleri ve sığınaklarında tercüman bulundurulmalı, kadınların ana dillerinde destek alması sağlanmalı; İstanbul Sözleşmesi'ne uygun olarak, kadınların göçmen, mülteci olmasına bakılmaksızın aynı hizmetten yararlanması sağlanmalı ve yapılan çalışma göçmen, mülteci kadınların özel ihtiyaçlarına uygun hâle getirilmelidir.

Barınma ihtiyacı olan kadınlara sığınak dışı çözümler üretilmesi gerekiyor. Her mahallede, yeni doğanlar için de dâhil olmak üzere, çalışma saatleriyle uyumlu, ücretsiz ve erişilebilir kreşler açılması gerekiyor. Belediyelerde kadına yönelik şiddetle mücadele strateji planı yazılmalı, izlenmeli; şiddetin önlenmesine yönelik danışma kurulu oluşturulmalı; bu birimlerde bağımsız kadın örgütlerinden

temsilciler olmalıdır. Kadına yönelik erkek şiddetiyle mücadelede yıllık bazda yerel eylem planları yapılmalı ve bunların çalışmaları gözlemlenmelidir. Alo Şiddet Hattı yerel yönetimlerde 7/24 saat uygulanmalı. Tüm mahallelerde acil durum butonu konulması gerekir. Sığınaktan ayrılan kadınlara verilen süreli sosyal ekonomik destekler kadının çocuğu olup olmadığına bakılmaksızın sağlanmalı, şiddet sonrası kadınların güçlenebilmesi için sosyal politikaların gerektirdiği bütçe ayrılmalıdır. İlk adım merkezlerinin ve buralarda çalışan personelin sayısının artırılması gerekiyor. Göçmen ve mülteci kadınların 6284 sayılı Yasa'dan destek alabilmeleri için istenen darp raporu ve benzeri resmî evraklar talep edilmemeli, göçmen kadınlara ayrımcılık uygulanmamalıdır. Kadınların erkek şiddetinden korunması için verilen gizlilik kararları kadınların eğitim, sağlık, kamu hizmetleri almasında engel oluşturmamalı, bunun için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Belediyelerde eşitlik birimi ve kadın müdürlükleri açılmalı, sığınaklar ve dayanışma merkezleri bu birimlere bağlı olmalıdır. Yazılı ve görsel basında erkek egemenliğini besleyen, yaygınlaştıran dizi, film ve benzeri haberlere yönelik olarak gerekli yaptırımın uygulanması gerekir. Tüm bunların gerçekleşmesi için öncelikle toplumsal cinsiyete duyarlı bir bütçe gerekiyordu, kadınlar için ayrı bir bütçe gerekiyordu, tabii ki bir kadın bakanlığı gerekiyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) - Ancak biz bu bütçeye baktığımızda, ne toplumsal cinsiyete duyarlı bir bütçe görüyoruz ne kadınların katılabildiği bütçe görüyoruz zira bu bütçeyi yapanların yüzde 95'i erkek. Cinsiyet körü, eşitsiz bir bütçeyle karşı karşıyayız. Böyle olması da kaçınılmaz. Zira tüm bunları yapabilmek için önceliği kadın özgürlüğü olan, aileyi değil kadını güçlendiren bir anlayış egemen olmak zorunda. Militarizmi, savaşı, kutuplaştırmayı, düşmanlaştırma politikalarını politika olarak kurmayan, barışı, eşitliği, özgürlüğü, kadın-erkek eşitliğini önceleyen bir iktidar olmak zorundaydı ama böyle bir iktidar olmadığı için maalesef bütçeden kadınlara hiçbir şey çıkmadı, erkek egemenliğini yücelten, büyüten bir bütçeyle karşı karşıyayız. O nedenle bu bütçeyi de kabul etmiyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası, Diyarbakır Milletvekili Adnan Selçuk Mızraklı'da.

Buyurun Sayın Mızraklı. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ADNAN SELÇUK MIZRAKLI (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Başlığımız belli, bugün 3 bakanlık var, biri de Sağlık Bakanlığı. Benim meslektaşlarım bilirler, geçmişte Sağlık Bakanlığı demezdik, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı derdik eskiden bunun adına çünkü “sağlık” dediğiniz şey hastanecilik hizmetleri değildir, tedavi hizmetleri değildir, ondan çok daha fazla bir şeydir. Sosyal güvenlik dedim, bakın orada “güvenlik” kavramını kullandım. Güvenlik de tank, top, tüfek, uçak değildir, güvenlik dediğiniz kendinizi iyi hissetme durumudur. İyi hissetme durumu da sadece silahların gölgesinde olmuyor. Yani yoksulsanız kendinizi iyi hissedemiyorsunuz, yoksunsanız bazı şeylerden yine kendini iyi hissetme durumu, iyilik durumu vuku bulmuyor. O yüzden biz hekimler “Sağlık, ruhen, beden, sosyal ve siyasal iyilik durumudur.” diyoruz. Ama Türkiye'ye baktığımızda neyi görüyoruz? Ekonomi diyalizde arkadaşlar yani bunu ben söylemiyorum ekonomi bakanları söylüyor. Eğitimde solunum ve dolaşım yetmezliği var. Biraz önce partinizden ve diğer

partilerden arkadaşlar da o dolaşım yetmezliklerine de kısmen işaret ettiler. Beraberinde, sokağa çıktığımızda baskılar hakikaten toplumu felç etmiş durumda.

Sayın Bakan “O parti hariç.” diye nasıl söyleyebiliyor; AKP’nin İçişleri Komisyon Başkanı değil, İçişleri Bakanı olarak? Arkadaşlar, bir ülkede hukuk, adalet, demokrasi herkes içindir. “O parti hariç.” diye İçişleri Bakanı başlarsa o ülkede artık adalet de, hukuk da, hepsi de bitmiş demektir; böyle bir şey olamaz.

Arkadaşlar, şimdi, bugünlerde Asgari Ücret Tespit Komisyonu çalışıyor. 1.603 lira. Ben sizden rica ediyorum: Bir taneniz, 1.603 lirayla gitsin bir gecekonduyu kiralasın. Ya, ibretiâlem için, o 1.603 lirayla nasıl hayatta kalınır -1 eşiniz var, 1 çocuğunuz var; 2 çocuğunuz var da demiyorum- onunla nasıl yaşanır lütfen test edin ki... Hani böyle çok özür dileyerek söylüyorum, sizleri tenzih ederek söylüyorum ama timsah gözyaşları dökmeye gerek yok. TÜRK-İŞ açıklıyor: Açlık sınırı 1.942 lira. Biz de oturalım buradan bir komisyon tespit edelim; bu ülkede nasıl yaşanır bu rakamlarla, hakikaten yaşanılabilir ücretlerse asgari ücret dediğimiz şey, evvallah diyelim, geçelim.

Arkadaşlar, büyük işler yapılabilir, büyük hava meydanları da yapabilirsiniz; piramitler de yapıldı, piramitler binlerce yıldır ayakta -piramitleri nasıl ki firavunlar yapmadıysa, bugün de nasıl firavunlar başta değilse- emekçiler yaptı. Ama o emekçilerin o güvenlik durumundan, o iyilik durumundan da siz sorumlusunuz. Orada eğer 200 bin civarında insan o üçüncü havalimanının inşaatında çalışmışsa siz, 2 patronu değil, 200 bin insanı düşünmek zorundasınız. Eğer vicdan üzerine, hak ve adalet üzerine konuşuyorsak, o zaman meselenin merkezine neyi koymak durumunda olduğumuz çok açık ve net olarak çıkar.

Diyeceksiniz ki: “Bütçeye gel.” Geleyim. Sağlık Bakanlığının bütçesine baktığımız zaman, giderleri, SGK primlerini ve personel giderlerini çıkardığımız zaman geride 13 milyar 773 milyon liralık bir rakam kalıyor. Bunun içinde o şehir hastanelerinin kira ödemeleri de var arkadaşlar, bu 13 milyar 773 milyon liranın içinde. Sayın Albayrak onları söylerken muhtemelen sizler de gözlemişsinizdir. Sağlığa bu paylar ayrılırken “Biz oranları şuradan şuraya getirdik...” Geçmişte ben bu rakamları çok iyi hatırlıyorum, “Kişi başına sağlık harcamalarında OPEC ülkeleri içinde şu rakamdaydık, 850 dolarlara geldik...” O zaman dolar ucuzdu ya. Şimdi niye söylemiyorsunuz dolar bazında? Dolar pahalandı değil mi? Ama sağlık hizmetleri de pahalalanıyor arkadaşlar, dolar pahalandıysa onlar da pahalalanacak ve şu anda şu bütçeyle nasıl ki Cerrahpaşada idrar tahlili yapılamaz hâle geldiyse, önümüzdeki yıl da birçok kamu işletmesi zora girecek.

Ben sizleri biliyorum, diyeceksiniz ki: “Çok hastane açtık, yatakları çok artırdık, ettik.” Evet, özel hastanelerin açılmasının yolunu açtınız. Bu ülkede AKP döneminde özel hastaneler açıldı arkadaşlar ve özel hastaneler yetmedi, “kamu hastaneleri” dedik, kamucu olduk. Ee? “Şehir hastaneleri açalım sizlere.” dediler ama orada da başka bir özel işletmecilik yapıldı. Ne oldu? Şu anda açılacak olan şehir hastaneleriyle 8.400 yatak üretiliyor arkadaşlar. Bu maliyetin üretilmesi için 10,5 milyar dolarlık bir karşılık var. Kapatılan yatak sayısı ne kadar? Kapatılan hastane sayısı ne kadar? Ona baktığınız zaman, 6.555 yatağa tekabül eden hastane kapatılıyor, 1.845 yatak için 10,5 milyar dolar bu ülkede para ödeniyor.

Ben Avrupa’yı da gezdim -şimdi yurt dışı çıkış yasağım var silahlı terör örgütü üyesi olmaktan, sadece, bir tek neşter kullanmayı biliyorum ama öyle- Basel’deki hastaneyi gördüm, Hamburg’daki

hastaneyi gördüm; arkadaşlar, en az elli, altmış yıllık binalar, en az elli, altmış yıllık binalar. Çünkü onların da bir hafızası vardır, biliyor musunuz? Nasıl hastaların hafızası varsa o hastanelerde aldıkları hizmete ilişkin, o binaların da hafızası ve dili vardır. Oraları kapattınız, şehirlerin dışında hastane şehirleri oluşturduunuz; şehir hastaneleri oluşturmadınız.

Lütfen şunu çok iyi düşünün: O “1.200, 1.600 yatak” dediğiniz yerde hastasıyla, refakatçisiyle, çalışanıyla, emekçisiyle, oradaki esnafıyla siz ilçeler oluşturduunuz. Hastane şehri ilçesine gidiyorum, şehrin bir ucundan öbür tarafa 30 kilometre. “Ulaşılabilirlik”ti, değil mi arkadaşlar? Yani esas olanın ne olduğu, hastanelerin nasıl çalışması gerektiğini söylemiştik.

Arkadaşlar, bunların içinde emekçiler çalışıyor; hekimler, hemşireler, sağlık teknisyenleri. Ne yaptınız? Ne olduğu belirsiz güvenlik soruşturmalarıyla, onlarla... Hani, diyorduk ya bir zamanlar “Fişleme var, fişleme var.” fişlemenin dik âlâsı var şu anda. Binlerce genç hekim, binlerce yeni mezun şu anda güvenlik soruşturması bekliyorlar. Sayın Bakan da dinliyor, bunu biz komisyonlarda da tartıştık: “Üç ay bekliyorlar, dört ay bekliyorlar...” Dedik ki: “Bunu dört yüz elli güne düşürdünüz. Bu dört yüz elli günü bu üç dört ayın neresinden başlatacaksınız?” Yani “Bakanlığa ilk başvuru gününden...” diye gün pazarlığı yaptık.

Bu çocukları askere alıyor musunuz? Alıyorsunuz. Bu çocuklar hekim olarak çalışsalar ya yani terör mü enjekte edeceklerdi, terör hapları mı vereceklerdi de askere alıyorsunuz, silah veriyorsunuz? Yapmayın. Hani derler ya: “Analara kıymayın efendiler.” “Evlatlarınıza kıymayın beyler.” Bir gece bir kanun hükmünde kararname çıkaracaksınız –insanları- ve âdeta bir infaz makinesine döneceksiniz. Bu olmaz, infaz da yapıyor.

Hani dedim ya güvenlik... Yol güvenliği... Yol güvenliği için sinyalizasyonu kurmayanlar... 9 yurttaşımız yaşamını yitiriyor, aileleriyle beraber düşünürseniz, şu anda kaç evde yas var? Beyler sinyalizasyonu yapmadan yolu hizmete açmışlar. Büyük hizmetler yapıyoruz. Oturup bir soralım kendimize yani o sistemi kurmadan bu iş yapılır mı? Bu iş yapılırsa, bu insanlar yaşamlarını yitirirlerse hiç mi bunda bu işin sahiplerinin vicdani, hukuki, idari sorumlulukları yoktur? Orkestrada eğer kemancı “gıy gıy” ediyorsa, orada orkestra şefinin hiç mi sorumluluğu yoktur? Ya, insan çıkar, işin haysiyeti gereği der ki: “Ya, biz de bu işte sorumluyuz.” “Yok, efendim, oradaki makasçı makası değiştirmeyi düşünemedi, 9 kişi gitti.” Olur mu öyle? Başka yerde 9 kişi olmuş olsaydı şimdi burada ne halaylar tutulurdu, değil mi? 9 insan, orada da 9 insandır, burada da 9 insandır. Ölülerini tasnif yapmayalım.

Arkadaşlar, bütçeye baktığımız zaman... Faiz ödemelerine baktınız mı? Bu bütçenin her 8 lirasından 1 lirası faiz ödemesine gidiyor. Hani, Erbakan Hoca diyordu ya: “Siz gidi faizciler, sizi.” Evet, o rakam nedir, biliyor musunuz arkadaşlar? 2001 krizinde hani “Biz kurtaracağız bu ülkeyi IMF’nin boyunduruğundan.” dediğiniz zaman, ülkenin kurtarılması için -ekonomist arkadaşlar, biliyorsunuz- 21 milyar dolarlık bir işlem yapılmıştı. O rakam, sadece bugün faizler için ödenen rakam 21 milyar dolardan çok daha fazladır arkadaşlar, 115 milyar civarında olması lazım, rakamı çok fazla topladım. Aynı zamanda da hani diyorsunuz ya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADNAN SELÇUK MIZRAKLI (Devamla) – Başkan, özür diliyorum.

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

ADNAN SELÇUK MIZRAKLI (Devamla) – Ülkemizin güvenlik sorunları, o güvenlik bütçesine ayrılan kadar da faize para gitmektedir.

Arkadaşlar, söylenecek çok söz var ama ben hani biraz böyle belki uhrevi olsun, şey olsun, “onur” kelimesini sözlükten okuyayım: “Kişinin kendi varlığına, kendi kişiliğine karşı beslediği saygı, insanı insan yapan iç değer.” diyor. Bu onur kişilerde olduğu gibi kurumlarda da vardır, bu Meclisin bir onuru vardır; denetim yapacak, yasama yapacak. Bütün bu işleri yaparken Meclisin bu hükmi şahsiyetinin temsilcisi olan birisi otuz dokuz gündür açlık grevinde, onun onuru bizim de onurumuzdur. Onun buradaki varlığını... Yasamanın bir üyesi olarak, sadece tutuklu olan, hükümlü olmayan, hiçbir şekilde içeride tutulması açısından anayasal olarak bir karşılık olmayan bir üyemiz eğer cezaevindeyse bizim onun bu tutumuna sessiz kalmamız mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADNAN SELÇUK MIZRAKLI (Devamla) – Dolayısıyla onun talebi talebidir diyorum, sizleri de bu konuda bir tutum almaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi söz, Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel’de.

Buyurun Sayın Güzel. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakika.

HDP GRUBU ADINA SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü kurumu ve Türkiye İlaç Tıbbi Cihaz Kurumu bütçelerine dair söz almış bulunmaktayım.

Sözlerime başlamadan önce hukuka aykırı bir şekilde cezaevinde tutsak edilen Hakkâri Milletvekilimiz Sayın Leyla Güven’in demokratik siyasetin önündeki en büyük engel olan İmralı tecridinin kaldırılması için başlatmış olduğu süresiz, dönüşümsüz açlık grevinin 39’uncu gününe girdiğini belirtmek istiyorum. Leyla Güven’in sağlık durumu artık kritik bir aşamaya girmiştir. Ve yine bugün itibarıyla 30 siyasi tutuklu daha aynı taleple süresiz, dönüşümsüz açlık grevine girdiğini açıklamıştır.

Değerli arkadaşlar, greve destek olanların il binalarımızdan gözaltına alınması Hükümetin çözümsüzlükte ne kadar da ısrarcı olduğunu göstermektedir. Bu ısrardan vazgeçilmelidir, barışa köprü olmak isteyen Sayın Leyla Güven’in sesine cevap verilmelidir.

On altı yıllık AKP iktidarı boyunca insan hak ve özgürlüklerinden, demokrasiden, barıştan yana tavır alan kesimler terörize edildi; yargı, iktidarın bir sopası hâline getirilerek siyasallaştı. Böyle bir süreçte bütçenin adaletinden söz etmek mümkün değil. Bu bütçenin yoksulu, emeği, kadını, doğayı görmediğini, demokratikleşmeyi önemsemediğini ve bütçe anlayışıyla hazırlanmadığını sanırım söylememize gerek yok fakat yaptığınız yolsuzlukları da hatırlatmayı kendimize görev biliriz.

Değerli vekiller, adaletin olmadığı bir yerde adil bir bölüşümden bahsetmek imkânsız. Örnek verecek olursak, konuşmamın başlığı olan Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüne 27 Haziran 2018 tarihinde Genel Müdür olarak atanan Sayın Doktor Osman Kan’la başlamak istiyorum. Sayın Kan kimdir? AKP’li bir milletvekilinin eşidir. Bunun basit bir tesadüf olmadığını düşünüyoruz. Siyasi patronaj ilişkilerinin hâkim olduğu bir yerde hakkaniyetli ve eşit dağıtılmış bir bütçeden söz edemeyiz. İktidar paydaşlarının aile şirketi hâline gelen bu durum değişmediği sürece maliyenin

nereye aktarıldığı konusu her zaman tartışmaya açık olacaktır. Bütçeyi konuşacaksak önce bu paraların kimlerin elinde olduğunu konuşalım. Burada liyakat ilkesiyle işin başında bulunan yetkilileri mi bu paraları yönetiyor yoksa iktidarın yandaşları mı? Birinizin damadı hazinenin başında, birinizin kızı başdanışmanınız, birinizin kardeşi teftiş kurulu başkanı, birinizin eşi Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün Başkanlığında. Maşallah, AKP'lilerin kendileri dışında aileleri ve akrabaları da bürokratik görevlerde pek de maharetli. Bu maharet devlet sevgisinden mi geliyor, yoksa işin içinde başka rantlar mı dönüyor bilemiyoruz.

Değerli arkadaşlar, böyle bir kurumda böyle bir durum hâkimken ben size kurumun unuttuğunuz asıl işlerini hatırlatayım: Sahil sınırlarında sağlık sorunlarının giderilmesi ve önlenmesi. Peki, Orta Doğu'da başlatılan savaşla beraber sahil sınırında kaç kişi Avrupa'ya gitmek isterken göçmen gemilerinde boğularak öldü? Kaç kişinin ölmüş bedeni hâlâ o sulara kayıp biliyor musunuz? Suriye'nin barbar IŞİD şiddetinden ailesiyle beraber kaçarken bedeni sahile vuran Kobanili Aylan Kurdi bebek hâlâ belleğimizde. Bu fotoğrafta gördüğünüz gibi, sınır sağlığı sadece boğazdan geçen gemilerin hastalık taşıyıp taşımadığına ilişkin bir durum değildir, sınır sağlığı aynı zamanda savaşın yarattığı sağlık sorunlarıyla da yakından ilgilidir. Bu sorunun çözümü başta Orta Doğu coğrafyası olmak üzere savaşların bitmesidir. Aksi hâlde binlerce insan savaştan, şiddetten kaçarken sınır sahillerinde yaşamdan kopmaya devam edecek. Bu nedenle Orta Doğu'daki bu kanlı savaşın öznesi olduğunuz sürece sahil sınırlarında hayatını kaybeden her insandan Hükümetiniz bizzat sorumlu olacaktır.

Değerli milletvekilleri, bütün bu yanlış politikalarla beraber giderek derinleşen ekonomik krizle halkın sosyal hakları ve sosyal hakkına erişimde yaşadığı aksaklıklardan bahsetmek istiyorum. Keza her biriniz en lüks hastanelerde, yurt dışında tedavi görürken yurttaşlar bazen bir ilacı alabilmek için dahi mücadele vermek zorunda kalıyor. İlaçlara erişimdeki sorunlar hastaların tedavilerindeki aksamalara ve ciddi mağduriyetler yaşamasına neden oluyor; sürekli artan döviz kurları nedeniyle kanser, diyabet gibi hastalıkların tedavisinde kullanılan ilaçlara ulaşmakta zorluk çekiyor. Bu da bizlere gösteriyor ki siyasi iktidar uyguladığı yanlış politikalar nedeniyle derinleşen ekonomik krizin faturasını halklara kesmeye devam ediyor. Saraylarda altın varaklı bardaklarda içeceklerini yudumlarlarken, hediye süsü verilerek satın alınan onlarca milyon dolarlık uçan saraylara binerken halk sağlığından tasarruf etmenin bir izahatı olabilir mi, merak ediyorum. Türkiye'de çok sayıda SMA hastası çocuk devletin temin etmesi gereken ilaçlara erişemediği için yaşamdan kopuyor. AKP'li bir bakan da "İlacın maliyeti ağır, karşılayamıyoruz." diyor.

Buradan sormak istiyorum: Lüks yaşam içerisinde yaşadığınız ihtişamlı hayatın maliyeti çok mu hafif? Onlarca milyon dolarlık uçan saraylara binerken ilaç temin edemediği için yaşamdan kopan çocuklardan hiç mi utanmıyorsunuz?

Değerli arkadaşlar, ekonomik kriz nedeniyle kamu ihalelerinin askıya alındığı bir süreçte 54.538 adet tıbbi cihazın 10 milyar dolarlık satın alım ihalesinin şartnamesinin 10'uncu maddesinde belirtilen "kısmi teklife kapalılık" ibaresi nedeniyle ihalenin tamamının yabancı sermayeye peşkeş çekildiğini gördük. Bunun neresi yerli ve millî? Yoksa bu ihalelerin arkasında yatan asıl nedenin yabancı şirket ve devletlere kapalı kapılar ardında verilen birtakım siyasi sözlerden kaynaklandığını itiraf mı edeceksiniz?

Bu bütçe, en başında da itiraf ettiğimiz gibi, şaibelidir. Halkın parası MİT'e, saraya ve savaşa ödenmiştir. Bir haftadır burada bütçe görüşülüyor, muhalefet partileri bütçeye dair itirazlarını dile

getiriyor fakat günün sonunda iktidar partisi nasıl istiyorsa bütçe öyle kabul görüyor. Bu şartlar altında bütçenin demokratik koşullarda hazırlandığını iddia edemezsiniz. Demokrasinin yolu üç yıl önce tamamen kendi çıkarlarınız için devirdiğiniz çözüm masasından geçmektedir. O masa devrildiğinden beri bu ülkede binlerce kişi öldürüldü, tutuklandı, işsizliğe mahkûm edildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SEMRA GÜZEL (Devamla) - Bu ülkenin demokrasi sorunu Kürt sorununun çözümünden geçmektedir ve bu sorunu çözemediğiniz takdirde bu ülkede ne adaletten ne demokrasiden ne de adil bir bütçeden bahsedebiliriz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu adına son söz Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in.

Buyurun Sayın Eksik. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz altı dakika.

HDP GRUBU ADINA HABİP EKŞİK (Iğdır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce bu Parlamentonun bir üyesi, Hakkâri ilinin iradesi Sayın Leyla Güven'in başlattığı açlık grevinin bugün 39'uncu günde olduğunu ve kritik safhaya ulaştığını belirtmek isterim. Sayın Leyla Güven'in istekleri insanidir, barış talebidir. Sayın Öcalan üzerindeki tecridin kaldırılması istemidir. Ki, bu istek ülkedeki barışın kapısını aralayacak bir istemdir. Dolayısıyla ben buradan bir kez daha Sayın Leyla Güven'i saygıyla selamlıyorum. Sayın Leyla Güven bu Parlamentonun bir üyesi olmasına rağmen sadece Kürt olduğu için, HDP'li olduğu için tutsak tutulmaktadır. Meclis Başkanı bu konuda inisiyatif almalı ve sahip çıkmalıdır.

Değerli arkadaşlar, bugün sokakta gezeniz, 10 kişiyi çevirseniz “Adalete güveniyor musunuz?” diye sorsanız emin olun 10 kişiden 7'si “Hayır, güvenmiyorum ve Allah kimseyi o adaletin eline düşürmesin.” diye cevap verecektir. Sayın Selahattin Demirtaş hakkındaki AİHM kararına karşı Sayın Cumhurbaşkanı “Karşı hamlemizi yaparız.” söylemiyle âdeta adalete talimat vermiştir. Demokratik bir ülkede adalete karşı, mahkeme kararlarına karşı karşı hamleler yapılmaz kanunların, yasaların, Anayasa'nın gereği yapılır arkadaşlar. Siz aslında bu karşı hamleleri yaparak kendi yargınızı uluslararası camiada ciddi anlamda sıkıntıya sokuyorsunuz ve emin olun bağımsızlığına, tarafsızlığına gölge düşürüyorsunuz. Tüm bu baskılar hiçbir HDP'liye boyun eğdirmeyecektir. Bizim diz çökmeyeceğimizi, boyun eğmeyeceğimizi siyasetin çöp sepetindeki siyasi partilere bakarsanız çok iyi görürsünüz arkadaşlar. Bu diz çökmeyen irade 31 Martta sizleri sandığa gömecektir ve gereken dersi verecektir.

SALİH CORA (Trabzon) – Hadi oradan!

HABİP EKŞİK (Devamla) – Emin olun korkunuz ondandır, ondan dolayı zaten Selahattin Demirtaş uyularınızı kaçırıyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Saçmalama ya! Bırak ya bunları!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

HABİP EKŞİK (Devamla) – Hepinize birazdan cevap vereceğim, rahat olun, hiç sıkıntı yok.

BAŞKAN – Sayın Hatip, Genel Kurula hitap edin.

HABİP EKSİK (Devamla) – Bu iktidarı çöp sepetine atacak irade aha orada oturuyor, zindanda açlık grevinde, onun için siz rahat olun, gideceksiniz, gittiğiniz gün de bu sözlerimi hatırlayacaksınız.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Millet iradesi bu, millet iradesi.

HABİP EKSİK (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bu bütçe hakkaniyetle hazırlanmamıştır. Ortada adil, eşitlikçi, barışı önceleyen bir bütçe yok. Maalesef bütçe üzerinde saatlerce konuşsak bile bir şey değişmeyecek. İktidar kendine göre bir bütçe hazırlamıştır. Bu bütçe yine savaş bütçesidir, güvenlikçi politikalar esas alınarak zenginlerin bütçesi hazırlanmıştır, saray bütçesidir arkadaşlar. Bu halk, sizin ve sizin her bütçede kolladığınız sermaye kesimi gibi yaşamıyor, sizlerin sahip olduğu olanaklara sahip değildir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı kadro devşirme sistemine dönüşmüştür. Şehir hastaneleri modeline baktığımızda, tamamen sermayeye rant sağlama hedeflenmiştir. Şöyle ki: Gereksiz yatak, gereksiz kapalı alan, gereksiz teknolojiyle donatılmış, diğer taraftan, sağlık ocakları -ASM'ler dediğimiz bugün- ve devlet hastanelerine baktığımızda yüzde 70 oranında tıbbi cihaz eksikliği yaşanırken, şehir hastanelerinde onlarca MR, tomografi ve ultrason cihazı bulunmaktadır.

Şehirlerin kilometrelerce uzağına kurduğunuz şehir hastanelerinin halkın sağlığına hiçbir katkısı olmayacaktır. Bu şekilde kurulan şehir hastaneleri birçok ilde sağlık hizmetlerinden tam yararlanılmasına engel olacaktır, bu şekilde büyük paraların harcandığı şehir hastaneleri yüzünden birçok il hizmetten mahrum kalacaktır.

Değerli milletvekilleri, ben size bu mesafelerin ne kadar büyük sorunlara yol açtığını ortaya koymak için seçim bölgem Iğdır ilinden birkaç örnek vermek istiyorum. Mesela, Iğdır'da kalp krizi geçiren hastalar kardiyovasküler anjiyo merkezi olmadığı için 300 kilometre ilerideki Erzurum iline sevk edildiklerinden dolayı ya hayatlarını kaybediyorlar ya da o yol süresi içerisinde gittiklerinde kalp yetmezliğine giriyorlar.

Yine, değerli milletvekilleri, Türkiye'deki sağlık politikası, maalesef, koruyucu sağlık hizmetlerini önceleyen bir sağlık politikası değildir. Tam tersine, insanlarımızı resmen hasta etmeye odaklı, piyasa odaklı, sermayeyi önceleyen bir sağlık politikasıdır; âdeta, insanlar hastalansın, daha çok ilaç kullansın, hastaneye daha çok gelsin diye oluşturulmuş bir sağlık politikasıdır. İşte, bu bütçe bu politikaya hizmet etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HABİP EKSİK (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HABİP EKSİK (Devamla) – Değerli milletvekilleri, Türkiye'de başta kanser olmak üzere birçok hastalık, maalesef, son yıllarda çok artmaya başladı; âdeta bazı hastalıklar patlama denilecek noktaya geldi. Yine, seçim bölgem Iğdır'da gencecik insanlarımızın pankreas, akciğer, mide kanserlerinden öldüğünü görüyoruz; Türkiye'nin de büyük yarası hâline gelmiştir. Temel sebebi, işte, yürütülen, koruyucu olmayan, sermayeyi kollayan bu sağlık politikasıdır.

Değerli milletvekilleri, sağlık emekçileri çok yoğun çalışmaktalar. Maalesef hemen hemen birçok ilde birçok doktor bir günde 120 hasta bakıyor ve hastalarımızın çoğu sıra bulamıyor. Bakın, çok övündüğünüz sağlık politikalarınızla ilgili Iğdır'da hasta kuyrukları. Diyorsunuz ya "182, 182"; bakın, insanlar sabahın köründe oraya gidip sıra alamıyorlar ve perişan oluyorlar. Bir doktor 120 hasta bakmak zorunda kalıyor. 120 hastaya beş dakika ayrılrsa altı yüz dakika yapar ve günlük on saat yapar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HABİP EKŞİK (Devamla) – Hâlbuki bir kişinin mesaisi günlük olarak sekiz saattir. Ve siz bununla övünüp sürekli bir Alice Harikalar Diyarı çiziyorsunuz.

Teşekkür ederim, Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, böylece Halkların Demokratik Partisi Grubu adına konuşmalar tamamlanmıştır.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, biraz evvelki hatibin bazı sözleriyle alakalı kayıtlara geçmesi açısından bir açıklama yapmak istiyorum izninizle.

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünden bahsettiler, Genel Müdürün bir AK PARTİ’li vekilin eşi olmasından. Doktor Osman Kan, benim eşim, 1985 Cerrahpaşa Tıp Fakültesi mezunu. Ben milletvekili olmadan çok uzun zaman evvel Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünde Genel Müdür Yardımcısıydı, ondan evvel Üsküdar İlçe Sağlık Müdürlüğü, ondan evvel de senelerce Şişli Etfal Hastanesinde Başhekim Yardımcısı olarak vazife yaptı. Bunun ben kayıtlara geçmesini istedim. Kendisinin vazifesinin benimle hiçbir alakası yoktur. İfade etmek istedim.

Sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Muş, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

20.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, “Sadece Kürt olduğu için hapidedir.” ifadesini kabul etmelerinin mümkün olmadığına, AİHM’in Selahattin Demirtaş için verdiği karara ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, burada biz mahkemelerle alakalı meseleleri konuşmamaya özen gösteriyoruz fakat yapılan siyasi yorumlara biz de siyasi olarak birkaç açıklık getirmek istiyoruz.

“Sadece Kürt olduğu için hapidedir.” ifadesini kabul etmemiz mümkün değildir. Türkiye’de hukuk insanların etnisitesine bakarak karar vermez, kimliğine bakarak karar vermez. Dolayısıyla ne Kürt vatandaşlarımıza yönelik böyle bir açıklamayı kabul edebiliriz ne de ülkemizde yaşayan 81 milyon vatandaşlarımızdan herhangi birine karşı yapılacak böyle bir açıklamayı kabul etmemiz mümkündür. Kim ne yaptıysa gayet iyi biliyor. Mahkeme bunların hesabını sormaktadır.

Diğer konuya şudur: Bu tutukluluk meselesiyle alakalı burada AİHM’in verdiği bir karar, akabinde biliyorsunuz, bunun itiraz süresi var, süre dolmadan böyle bir adım atılmayacağı açıktır, üç aylık bir itiraz süresi vardır ve sonrasında Türk mahkemelerinin verdiği bir karar vardır. O kararı burada konuşan hatipler getirsinler bir okusunlar. Neye göre karar vermiş mahkeme, hangi gerekçeleri ortaya koymuş, hangi delilleri ortaya koymuş, neye istinaden bir tutukluluk, bir hüküm kararı vermiş, onu da Meclis kürsüsünden okurlarsa faydalı olur kanaatindeyim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bilgen, talebiniz mi var?

AYHAN BİLGİN (Kars) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bilgen.

21.- *Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın "Üç hilali de gösteren fotoğrafları sergilemek provokatif bir davranıştır ve alçaklıktır." ifadesinin kabul edilemez olduğuna ve milletvekillerinin temiz dil kullanmaya özen göstermesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

AYHAN BİLGEN (Kars) – Sayın Başkan, biraz önceki tartışmayla ilgili daha önce özellikle operasyonlar sırasında kimi asker ve polislerin kullandığı sembollerle ilgili Genelkurmay Başkanlığının yayınladığı bir açıklama var. Askerî işaret ve sembolleri ile armalarla ilgili düzenleme hatırlatılıyor hem polisler hem askerler için ve hangi sembollerin kullanımının izne tabi olduğu, hangilerinin yasak olduğu çok net ifade ediliyor ve gerek birtakım İslami grupların sembolleri gerekse Türk milliyetçiliğinin sembollerinin kullanılmasının yasak olduğu belirtiliyor; bu, işin hukuki boyutu. Bayrak Kanunu da bu konuda çok nettir ve bayrağı her yerde kendi özel durumu, kendi siyasal görüşü için kullanmanın kendisi de kabul edilemez.

Siyaseten bunu tartışıp tartışmamamız ayrı bir konu ama biraz önce, milletvekilimizin konuşmasıyla ilgili, Sayın Akçay'ın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bilgen.

AYHAN BİLGEN (Kars) – Sayın Akçay'ın sözlerinin doğrudan milletvekilimizi hedef almadığını düşünüyorduk ama tutanaklardan baktığımızda şu cümleyi aynen görüyoruz; yani "Orada bu fotoğrafı göstermek provokatif bir davranıştır ve alçaklıktır."

Şimdi, biz burada seviyeyi yüksek tutma konusunda galiba grup başkan vekilleri olarak daha sorumluyuz. Vekillerimizin zaman zaman tecrübesizlikten kaynaklı, öfke ya da duygularını kontrol edememekten kaynaklı kimi davranışlarını da frenlemek, engellemek, düzeltmek ve burada elbette ki katılmadığımız görüşleri birlikte olunca tartışmayı başarmak zorundayız. Dolayısıyla, bu ifade kesinlikle kabul edilemez bir ifadedir. Bu konuda kendisinin muhtemelen bir açıklaması olacaktır. Biz nasıl temiz dil konusunda bir bütün olarak hepimiz dikkat gösteriyorsak bunun bizim payımıza düşen kısmı konusunda da diğer partilerin aynı özeni göstermesini bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

22.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, yaptığı açıklamada kullandığı sözlerinin İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'e yönelik olduğuna ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bizim ifadelerimiz sadece hatibe yöneliktir; bunu hatırlatmak isterim. Seviye konusunda da... Hiç kimse gerek şahsıma gerekse grubuma seviye konusunda bir hatırlatma yapamaz. Ben on yıldır Türkiye Büyük Millet Meclisindeyim, hangi dilin hangi üslupla kullanıldığını en iyi bilenlerden birisi olduğumu düşünüyorum fakat ağır ithamı ima eder birtakım tutum gördüğüm için kürsüde bu kadar sert ve hazzı zor bir üslup kullanmış olabilirim. Bu üslup meselesine de bütün milletvekillerin ve bütün grupların elbette dikkat etmesi gerekir diye düşünüyorum ve bunu artık uzatmanın da doğru olmadığını kanaatindeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayalım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - İnşallah, bu önümüzdeki süreçte daha gerilimsiz... Konuşmacıların, söz alanların, hepimiz için geçerli olan bu hususta, bu konuda daha dikkatli ve özenli olunması gerekir. Yalnız dediğim gibi sadece karşıdan beklenmez bu, herkesin bu konuda tutarlı olmasında fayda olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.31

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 15.46****BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP****KÂTİP ÜYELER: Rümeyşa KADAK (İstanbul), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 34’üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum. 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 11) (Devam)

A) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İçişleri Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Personel Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

N) TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

O) TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU (Devam)

1) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

İlk konuşma Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'e aittir.

Buyurun Sayın Girgin. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

CHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri ve bizleri izleyen sevgili yurttaşlarımız, bütçe nedir? Bütçe, en basit tanımıyla gelirlerin nereden toplanıp nerelere dağıtıldığını gösteren siyasi bir metindir. Bu anlamda, 2019 bütçesiyle ilgili iki soruyu sormak istiyorum. Bir: Bugün yaşanan ekonomik kriz koşullarında getirilen bütçe teklifi toplumun hangi kesimlerini korumaktadır, hangi kesimlerini horlamaktadır?

İki: Bugün yaşanan ekonomik krizi ortaya çıkaran koşulları mevcut bütçe giderecek midir yoksa gidermeyecek midir?

Değerli milletvekilleri, iktidarın on altı yıllık pratiğine baktığımızda kamu hizmetlerine yeterince kaynak aktarmak, gerçek anlamda istihdam artırıcı politikalar uygulamak, dolaylı vergileri azaltmak, temel tüketim mallarından alınan KDV'yi sıfırlamak, asgari ücreti vergi dışı bırakmak gibi bir niyetinin olmadığı gerçektir. Bugün bu ülkede en zengin yüzde 1'lik kesimin millî gelirden aldığı pay, AKP iktidarı döneminde yüzde 38'den yüzde 56'ya çıkmıştır. Geri kalan yüzde 99'luk kesim ise millî gelirin kalan yüzde 44'ünü paylaşmaktadır. Yani AKP, iktidarı boyunca zenginlere çalışmış, zenginleri koruyup kollamıştır; fakirin sofrasındaki ekmeği fakirin sofrasından alıp zenginin sofrasına taşımıştır. 2019 bütçesi bu anlamda zam bütçesidir, israf bütçesidir ve halkı koruyan bir bütçe değildir. Öğrencilere, emeklilere, ev kadınlara krizin faturasını ödeyecek bir bütçedir. Bu bütçe halka gelince, dar gelirli vatandaşa gelince “Ekonomik savaş veriyorum, para yok.” garantili geçiş yöntemleriyle hazineyi boşaltan yandaş şirketlere gelince “para çok” bütçesidir. Halka gelince “Acı reçete varsa bunu hep beraber üstleneceğiz.”, kendilerine gelince “Kışlık saray, yazlık saray yapacağız ve uçaklar alacağız.” bütçesidir. Hazine ve Maliye Bakanı “Acı reçete varsa bunu hep beraber üstleneceğiz.” derken sevgili yurttaşlarımız, aslında amiyane tabirle şunu demek istiyor: “Kebabı biz yedik, hesabı hep beraber ödeyelim.” diyor. Ama unutmayın, bunlar kebabın da hesabın da hepsini vatandaşlara ödeyecekler.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi, çarşamba günü yine bir tren kazası yaşandı ve ne yazık ki 9 yurttaşımız hayatını kaybetti, 47 yurttaşımız yaralandı. Ama buradan yine şunu söylemek istiyorum: Bu tren kazasında da istifa eden de olmayacak ve hesap veren de olmayacak, ölen yine öldüğüyle kalacak, tıpkı şimdiki kadar süren iş cinayetlerinde olduğu gibi. Bu ülkede Pamukova, Kütahya, Çorlu tren kazaları; Soma, Ermenek, Şırnak, Çöllolar ve diğer maden kazaları; Aladağ yurt yangını ve başta inşaat olmak üzere çeşitli iş kollarında katliam gibi ölümler yaşandı. Madenlerde yaşlı anaların “O yüzme bilmezdi ki.” dediği çocukları boğuldu. Askerler donarak öldü. Bunların hiçbirinde Hükümet yetkililerinden bir tek istifa dahi gelmedi.

Sevgili milletvekilleri, sevgili bakanlar; gerekli tedbiri almayarak kazaya ve ölüme sebebiyet vermek suçtur ve unutmayın, cezasız bırakılan her suç daha sonrakinin bir tohumudur, buna göre adımlarınızı atın.

6 Aralıkta KİT Komisyonunda Ulaştırma Bakanı “Hızlı tren hatlarımızın tamamı yirmi dört saat kameralarla kontrol ediliyor.” diyor. Sevgili yurttaşlarımız, saray yapılırken “İtibardan tasarruf edilmez.” deyip de hızlı trene sinyalizasyon yapılırken tasarruf edilirse kaza olur, cinayet olur. Bir de kalkmış “O lokomotifin orada olmaması gerekiyordu.” demiş Sayın Bakan. Ben de acizane şunu söylemek istiyorum: Senin de bu şartlarda Bakan olmaman gerekiyordu, Bakan da kalmaman gerekiyordu. (CHP sıralarından alkışlar) Sizin yönetiminiz yüzünden 3'ü makinist, 9 hayat söndü Sayın Bakan. Saray bahçesindeki hurma ağaçları donmasın diye sistem geliştiriyorsunuz, binlerce insanın bindiği trenler için bir sinyalizasyon yapmıyorsunuz. Yazıklar olsun size! (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, çalışma hayatını denetleme, işçileri, emekçileri koruma görevi olan Çalışma Bakanlığı ne yazık ki görevini yerine getirmemektedir, denetimler yapmamaktadır. Çalışma Bakanlığı âdeta yandaş işverenleri koruma ve kollama bakanlığına dönüşmüştür. İşverenlere teşvik ve destek olunca vakit kaybetmeksizin kanun çıkarılması için dört elle sarılan Hükümet, işçilerin ve emekçilerin yasalardan gelen haklarını kullandırmayan patronlara kılını bile kıpırdatmamaktadır.

Bakınız, üçüncü havalimanında yaşananlar bunu açıkça göstermektedir. İnşaat sektöründe iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almayan işverenler için emeği korumakla görevli devlet ne yapıyor, bunu sormak lazım. Önleyici tedbirlerin alınıp alınmadığını kontrol etmiyor, denetlemiyor, iş cinayetlerinden sorumluları yargılamıyor; yayın yasağı getiriyor sadece. Bu manzara ne yazık ki on altı yıldır böyle. SGK tarafından kayıt altına alınan tüm ölümlerin yüzde 36'sı inşaat, yüzde 14'ü taşımacılık, yüzde 8'i metal iş kolu, yüzde 8'i de madenciliktedir. 2012 yılında 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nu çıkardınız. Bu kanun çıktıktan sonra iş cinayetleri bırakın azalmayı, artarak devam etti. Kanun yürürlüğe girdikten sonra 10.500 işçi hayatını kaybetti. Bu da bize gösteriyor ki bu yasanın iş cinayetlerinin önlenmesinde veya azaltılmasında hiçbir etkisi yoktur. Sayın Çalışma Bakanı, gelin, yol yakınken bu sistemi değiştirelim, bağımsız bir denetim sistemi kuralım. Bu sistemi piyasaya verirseniz, iş güvenliği uzmanlarını ve iş yeri hekimlerini işverene bağlarsanız iş yeri eksensli denetim olmaz.

Değerli milletvekilleri, Anayasa'nın 73'üncü maddesi "Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı maliye politikasının bir sosyal amacıdır." demektedir. Anayasa'mızın bu hükmüne rağmen, sabit ücretlilerin gelirleri yıl içinde artmamasına rağmen verdikleri vergi artmaktadır ve verginin yükü adaletsiz şekilde çalışanların üzerine işlemektedir.

Sizlere iki tane bordro göstermek istiyorum. Birincisi, asgari ücretlilerin bir bordrosu. Şurada eylül ayından itibaren asgari ücretlinin vergisi artmaktadır. Gerçi daha sonra yapılan düzenlemeyle, asgari geçim indirimi yoluyla bu gider karşılanmıştır fakat bekâr işçi için karşılanmıştır, evli ve 3 çocuklu olan bir aile, bir işçi için bu gider karşılanmamıştır.

Bir diğer olay, bu da 3.500 lira maaş alan bir işçinin bordrosu. Geliri yıl içinde artmamış olmasına rağmen mayıs ayından itibaren vergi işlemekte ve yıl sonunda işçinin almış olduğu maaş azalmaktadır. Adaletli vergi sistemi için mutlaka ve mutlaka, ilk etapta, asgari ücretten alınmakta olan vergi sıfırlanmalıdır. Daha sonraki maaşı alanlar için de asgari ücret olan kısmı kadar vergi sıfırlanmalı, vergi asgari ücretin üzerinden başlamalıdır sevgili vatandaşlarım, sevgili milletvekilleri.

Değerli arkadaşlar, birkaç tane rakam vermek istiyorum. Kasım ayı itibarıyla açlık sınırı 1.943 lira, yoksulluk sınırı 6.328 lira, asgari ücret 1.603 lira. Sarayın 1 dakikalık harcaması 2019 tarihi itibarıyla 5.327 lira. Bakanlığın rakamlarına göre neredeyse 6 milyon çalışan asgari ücretli çalışıyor. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir şey yok. Enflasyon yüzde 25 ve enflasyon en adaletsiz vergilerdendir. 3,5 milyon kişi de işsizdir. 846 şirket konkordato ilan etti. İflas ve konkordato, haciz işlemlerinde de en fazla işçiler etkilenmektedir.

Sayın Bakan, İş Kanunu'ndaki kıdem tazminatları mutlaka öncelikli alacak hâline getirilmelidir.

Soruları tekrarlayalım: Krizin faturasını kim ödeyecek? Ya halk ödeyecek ya da krizi çıkaranlar ödeyecek. Bunların cevabını da ilk etapta halkımız verecek.

İnternette dolaşan bir sözü hatırlatmak istiyorum: "Fakir çalmasını bilmediği için değil, hakkını aramadığı için fakir kalıyor." İnaniyoruz ki halkımız meşru yollardan hakkını arayacak, kısa çöp uzun çöpten mutlaka hakkını alacaktır diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Anayasa'mızda hak arama hürriyeti yazılıdır. Meşru yoldan hak aramak için sokağa çıkanlar da anayasal haklarını kullanmış olurlar. Ama vatandaşları hak aramak için sokağa çıkmalarından dolayı tehdit etmek ise anayasal bir suçtur, despotluktur.

Değerli milletvekilleri, Yatağan, Milas, Kemerköy Termik Santrali ve kömür ocaklarının satılmaması için özelleştirmeye karşı mücadele verdiğimiz süreçte “Mirasyedi mantığıyla hareket etmeyin, millî varlıklarımızı satmayın, peşkeş çekmeyin.” diye mücadele vermiş bir kardeşiniz olarak bir resim göstermek istiyorum, özellikle İçişleri Bakanımıza.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Tamamlayacağım.

Sayın Bakanım, bu benim hemen yanı başımda cereyan etmiş bir olaydır. Ankara Kurtuluş Parkı'nda 3 metre mesafeden işçinin yüzüne doğrudan sıkılan bir plastik mermidir bu.

Sayın Bakan, özellikle şunu vurgulamak istiyorum: Bu insanlar bizim vatandaşlarımız. Hak arayan insanlara karşı böyle tavır göstermeyin. Her yaptığınız doğruymuş gibi sıkıştığınız zaman da “Biz sandıktan çıkıyoruz.” demeyin. Demokrasi sadece sandıkta değildir, ifade özgürlüğündedir, düşünce özgürlüğündedir; farklı seslere tahammül etmektir. Demokrasi hak aramaktır, protesto hakkıdır, gösteri ve yürüyüş hakkıdır, grev hakkıdır, sendika hakkıdır.

Sayın Çalışma Bakanı, bir günden bir güne sendikalı olduğu için işten atılan işçileri ziyaret ettiniz mi? Gelin Muğla'ya ve Türkiye'nin birçok iş yerinde sendikalı oldukları için işten atılanların yanına gidelim ve patronlara “Hukuku çiğneyemezsiniz.” deyin, “Sendikalı oldular diye işçileri işten atamazsınız.” deyin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, sözlerimi tamamlamadan önce haklarını kullanan bütün insanlara reva görülen bu şiddeti kınıyorum. Hak arayan işçiye plastik mermi sıkmayın. Hak arayan madenciye tekmelemeyin. Hak arayan havalimanı işçilerine terörist muamelesi yapmayın. Gidin tecavüzcülere ve çocuk istismarcılarına gereken cezayı verin, gidin kadın cinayetlerine kafa yorun. Bu ülkenin itibarı görgüsüzlük ifadesi saraylarla ölçülmez, bu ülkenin itibarı emeğe verilen değerle ölçülür, kadına verilen değerle ölçülür diyorum, saygıyla selamlıyorum herkesi. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'de.

Buyurun Sayın Tüzün. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

CHP GRUBU ADINA YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; İçişleri Bakanlığı Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sevgili arkadaşlar, aslında olmayan bir müsteşarlığın, kapanan bir müsteşarlığın görüşmelerini gerçekleştiriyoruz. Kuşkusuz 2010 yılında Terörle Mücadele ve başta MİT, Jandarma, Emniyet teşkilatının bilgilerini toplayabilme adına bir havuz düşüncesiyle bu müsteşarlık kuruldu. Bu müsteşarlığın kurulmasıyla birlikte dönemin İstanbul Valisi -hepinizin de yakinen tanıdığı- bu müsteşarlığın başkanlığına görevlendirildi. Tabii, AKP, bugüne kadar yapmış olduğu ve uygulamaya

koymak istediği ama koyamadığı, her zaman olduğu gibi yapboz denemesini bu müsteşarlıkta da denedi. Kuşkusuz belki de iyi niyetle kurulan bu müsteşarlığın sonu gelmedi ve 4 Mart 2010 tarihinde kurulan bu müsteşarlık İçişleri Bakanlığına bağlandı, çok değil bir yıl sonra Başbakanlığa bağlandı, yine çok değil 2014'te bu müsteşarlık tekrar İçişleri Bakanlığına bağlandı ve 2018 yılında kapatıldı. Yani bir varmış bir yokmuş misali, her zaman olduğu gibi, demeden geçemeyeceğiz.

Yine, Kamu İhale Kurumunun nasıl değişikliklere uğradığını... Yüz seksen yedi aydır iktidarda olan -AKP- yüz seksen yedi Kamu İhale Kanunu'nu değiştiren bir iktidarla karşı karşıyayız.

Yine, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı yani "TİB" adı altında kurulan bu başkanlık kanuni düzenlemeyle yerine getirildi. Hatta ve hatta başta başkanlığın ve kamu personelinin direkt "Başbakan tarafından atanır." cümlesi kanuna kondu ama geldiğimiz noktada Sayın Cumhurbaşkanı "Burası pislik yuvası." dedi ve kendi açtığı TİB Başkanlığını kendisi kapattı.

Sevgili arkadaşlar, yolunu şaşırırlar başkasına yol gösteremez. AKP iktidarı yolunu şaşırmış bir iktidardır. Bunu niçin söylüyorum? Bakınız, bu müsteşarlık başta olmak üzere, TİB, Kamu İhale Kanunu'nda hep ama hep aynı "bir varmış bir yokmuş" hikâyesini uygulamaya koydu. Dolayısıyla Türkiye'yi, 81 milyon Türkiye Cumhuriyeti devletini bir esnaf zihniyetiyle, bir esnaf lokantası zihniyetiyle yönetemezsiniz.

Bakınız, hazineye damat bakıyor, eğitime oğlu bakıyor, sağlığa eşi bakıyor, iletişime kızı bakıyor. Dolayısıyla bir esnaf lokantası yönetimi anlayışıyla 81 milyonu yönetemezsiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sevgili arkadaşlar, evet, bu anlayış "bir varmış bir yokmuş" anlayışıdır. Bu anlayışı lütfen değiştiriniz. Bugünkü Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi modelinden ben de yakinen biliyorum ki sizler muhalefet partisi milletvekillerinden daha fazla muzdaripsiniz. Bu sistemin Türkiye standartlarında uygulanamayacağını benden daha iyi biliyorsunuz ama sesinizi çıkaramıyorsunuz, çıkarmak istemiyorsunuz çünkü "Bu sistemin yüz günlük bir iktidar sürecine, yüz günlük bir yönetim sürecine ihtiyacımız var." dediniz, "Yüz günlük bu yetkiyi verin." dediniz, kampanya yaptınız, "Yüz günde biz Türkiye'yi uçuracağız." dediniz ama maalesef, yüz günde Türkiye'yi kuru soğana muhtaç ettiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu anlayışın böyle gitmeyeceğini bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Şimdi, önümüzde 31 Mart yerel seçimleri var. Bu seçimlerde milletimiz, halkımız gerekli dersi size verecektir ve 1 Nisan sabahı AKP'li yerel yönetimler "bir varmış bir yokmuş" diyeceklerdir. Vatandaşımız gerekli cezalandırmayı sandıkta yapacak diye düşünüyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tüzün.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN – Şimdi söz sırası Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'ta.

Buyurun Sayın Öztunç. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisinin görüşlerini açıklamak üzere huzurunuzdayım. Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Emniyet Genel Müdürlüğü personelinin çok ciddi sorunları var. Bakın, personelin özlük hakları ciddi bir problem, personelin çalışma saatleri ciddi bir problem. Seçim meydanlarında 3600 ek gösterge konusunda her gittiğiniz yerde vaatlerde bulundunuz. Siz değerli milletvekilleri, sizler söylediniz, Sayın Bakanım siz söylediniz, Sayın Genel Başkanımız söyledi, “3600’ü halledeceğiz.” dediniz, polisleri umutlandırdınız ama seçim bitti, oyları aldınız, Ankara’ya geldiniz, bu koltuklara oturdunuz, saraya oturdunuz, polisleri unuttunuz; yazıktır, günahtır. 3600 konusunda verdiğiniz sözü tutmaya davet ediyoruz sizi.

Polisler, emniyet teşkilatı sadece ülke güvenliğinin değil, aynı zamanda asayişin de kontrolünü yapan insanlardır. Eğer onlar rahat çalışırlarsa bizler hayatımızı rahat sürdürürüz. Emniyet Genel Müdürlüğü bir yandan terörle mücadele ediyor, bir yandan da Emniyet Genel Müdürlüğü teröre bulaşmış. Bakın, rakam vereceğim, Emniyet Genel Müdürlüğünün, daha doğrusu İçişleri Bakanlığının kadrolarının içerisinde rakam yüzde 10. Bugün dağıtılan kitapçıkta var, 43.648 kişi İçişleri Bakanlığından FETÖ nedeniyle ihraç edilmiş. Sayın Bakan, bu 43.648 kişinin Bakanlığa alınmasında kimin imzası var? Bu Fetullahçılar bu Bakanlığa kim aldı? (CHP sıralarından alkışlar) On altı yıldır Adalet ve Kalkınma Partisi yönetiyor, on altı yıldır ülkeyi yönetenler mi aldı bunu?

Bakın, bir öneri: Arkadaşlar, Emniyet Genel Müdürlüğünde polislerin dörtte 1’i, yüzde 27,7’si –resmî rakamlar- aslı görevi dışında çalıştırılıyor, çalışıyor, terör tazminatından yararlanıyor, o parayı alıyor. Bir yandan, beline silah takıp, gidip asayiş, güvenliği sağlayan, terörle mücadele eden polis ile kantinde görev yapan polis aynı maaşı alıyor, aynı haklardan yararlanıyor. 152 sosyal tesiste görevli 3.589 personelin 2.064’ü polis memuru, 165 kantindeki çalışanın 689’u polis memuru, 4 kreş ve gündüz bakımevinde çalışan 34 personelin 18’i yine polis memuru. Bunlar diğer polislerle aynı hakları alıyorlar. Oysa bunların yerine sivil memur çalıştırılırsa hem devlet kâr edecek hem de bu polisler de diğer arkadaşları gibi gidip görevlerini yapacaklar.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Aynı hakları alamazlar, alamazlar Ali Bey.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Şu anda alıyorlar.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Size yanlış bilgi vermişler.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Hayır efendim, hemen söyleyeyim, Kamu Denetçiliği Kurumunun resmî raporu.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Ben yaptım, alamazlar.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Sayın Genel Müdür, öyle yazıyor.

Bakın, benim Ekinözü ilçemden hemşehrim Mehdi Uzun, İstanbul’da polis memuru; izinli olduğu gün bir hırsızlık vakasına denk geliyor, polis olmanın sorumluluğu içerisinde hırsıza müdahale ediyor, bıçaklanıyor. Şehit oluyor, değil mi? Şehittir, öyle değil mi arkadaşlar? Ama şehit haklarından faydalanılmıyor. Yazık günah değil mi? Ne yapacaktı yani bu polis memuru? Sayın Bakanım, öyle mi diyecekti? “Ben bugün izinliyim, ben müdahale etmeyeyim.” mi diyecekti polis memuru? Şu anda şehit haklarından faydalanılmıyor. Bu konuda sizin özel ilginizi beklediğimizi iletmek istiyorum.

Çağlayancerit’te, Fatih Mahallesi’nde 2 şehit var. Her 2 şehidin de ailelerinin evlerine gittiğiniz zaman perişanlık; yolları yok, gerçekten ciddi sıkıntılar yaşıyorlar.

Bakın, Sayın Sağlık Bakanımız, bugün çok şanslısınız çünkü İçişleri Bakanlığıyla aynı bütçedesiniz. Yani Sayın İçişleri Bakanımın kendi kişisel durumu nedeniyle, Sayın Bakanın siyasetten gelen bir

kimliğe sahip olması nedeniyle, polemîği sevmesi nedeniyle bütün oklar Sayın İçişleri Bakanında. Sayın Sağlık Bakanımız, çok rahatsızsınız.

SALİH CORA (Trabzon) – Ne polemîği? Gerçekleri söylüyor.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – İzin verirsiniz birkaç laf etmek istiyorum.

SALİH CORA (Trabzon) – Polemîği siz yapıyorsunuz. Şu an polemik yapıyorsunuz.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Sayın Bakanım, Maraş'ın Elbistan diye bir ilçesi var. Özbekistan değil, Türkmenistan değil, Kazakistan değil, Elbistan; Orta Asya'da değil, Elbistan Anadolu'da bir ilçe. Doktor yok. Sayın Bakanım, bir hastane yapıldı. Sayın Mahir Ünal burada mı bilmiyorum, kendisinin desteğiyle, Allah razı olsun, yaptırdı. Ha, bir yıl geçti, dökülmeye başladı hastane ama olsun, yine de yapıldı. Artık teknoloji şöyle değil Sayın Bakan: “Hastaneye hasta girdiği zaman yeni hastane olduğu için o hasta iyileşir.” Yok böyle bir şey, doktor olması gerekiyor. Kadın doğum doktoru yok. Orada yaşayan insanlar... Kâğıt üstünde 4 tane görünüyor Sayın Bakanım. Şimdi diyeceksiniz ki: “4 doktor var.” Ama hastanede doktor gerçekten yok arkadaşlar. Kâğıt üstünde 4 doktor, hasta gidiyor, yok. Nöroloji uzmanı yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Çağlayancerit Devlet Hastanesinde uzman doktor yok, Nurhak Devlet Hastanesinde uzman doktor yok. Bu konularda özel ilginizi bekliyoruz. Bu ilçelerde yaşayan insanlar da bu ülkenin vatandaşları, askerlik yapıyorlar, vergi veriyorlar, devlete karşı olan her türlü, bütün sorumluluklarını yerine getiriyorlar ama maalesef doktor bulamıyorlar.

Enerji Bakanı iki gün önce burada dedi ki: “Afşin-Elbistan Termik Santrali'ni de özelleştiriyoruz ama hiçbirisi işten çıkartılmayacak, söz veriyorum, asla böyle bir şey olmayacak.” Bakın, cuma günü 200'e yakın temizlikçi, güvenlikçi ve makineci işten çıkartıldı. Çıkartılmışlar ve söylememişler -taşeron işçiler- firma söylememiş çıkartıldılar diye. Bugün diyorlar ki: “Biz sizin işinize son verdik ama çalışmaya devam edin. Tekrar bakalım, kadroya alabiliriz.” Bakın, bu işçilere yazıktır, bu insanlara yazıktır, kış günü bu insanları ekmeğinden etmeyin. Afşin-Elbistan Termik Santrali işçilerine verdiğiniz sözü tutun, bu insanların işsiz kalmasına lütfen sebep olmayın diyorum.

Genel Kurulu saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Muş, bu grup görüşmeleri tamamlandıktan sonra söz vereyim grup başkan vekillerimize.

Şimdi sıra Nevşehir Milletvekili Faruk Sariaslan'da.

Buyurun Sayın Sariaslan. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Jandarma Komutanlığı bütçesi konusunda Cumhuriyet Halk Partisi adına konuşacağım.

Bu topraklarda kalıcı, güçlü ve lider ülke olmanın olmazsa olmazları vardır. Güçlü bir ekonomimiz, güçlü bir ordunuz olacak. Düşünen, tartışan, analiz yapan, okuduğunu anlayan ve anlatan bir gençliğiniz olacak. Aklını, beynini dinci geçinen FETÖ ve benzeri şarlatanlara kiraya vermeyecek. Yunus gibi, Mevlâna gibi, Hacı Bektaş Veli gibi alimleriniz olacak. Başkalarını suçlamak yerine “Nerede hata

yaptım?” diyen yöneticileriniz olacak. “Keramet baştadır, tahta değildir. / Her ne arar isen kendinde ara. / Kudüs’te, Mekke’de, hacda değildir.” Yani günümüze uygularsak Amerika’da, Avrupa’da aramayacaksınız. “Küçük dağları ben yarattım, büyükler babamdan kaldı.” demeyecek. Mevlâna gibi olacak mesela, “Yüzde ısrar etme, doksan da olur. / İnsan dediğin noksan da olur. / Sakın büyüklenme, elde neler var? / ‘Ben varım.’ deme, yoksan da olur.” diyecek. Yunus gibi olacak mesela, “Beni bende deme, bende değilim. / Bir ben vardır bende, benden içeri.” diyecek, Tanrı’ya yaklaşmak için şeyhe, şîha ihtiyaç duymayacak; kendine, dinine, imanına, inancına güvenecek. İnsanlar özgürce düşüncelerini söyleyecek, yazacak, tartışacak. Rakipleri mahkemeler kullanılarak içeri atılmayacak. Hukuk geçerli kılınacak. Elbette zor da kullanacak. Silahlı kalkışma yapanların üzerine de balyoz gibi inecek.

Güçlü ekonomi için üreten ve ürettiğini adaletli bir şekilde paylaşan, teknolojisini kendi üreten, dünya ülkeleriyle bilgide rekabet eden üniversiteleriniz olacak. Güçlü ordunuz olacak, ordunuzun gücünü ensesinde hissedenlerin kurduğu kumpasa çanak tutan yöneticileriniz olmayacak. Bu kumpaslar sonucu açılan Ergenekon ve benzeri davalarda olduğu gibi yüzlerce general, subay, astsubay tutuklanıp, işkenceler görüp intiharlar olmayacak. Devletin gizli bilgileri dinci geçinen şarlatanlar aracılığıyla yurt dışına servis edilmeyecek.

Sayın milletvekilleri, Ergenekon davasının sonunda ne oldu? Şunu özellikle AKP milletvekili arkadaşlarımıza tavsiye ediyorum: İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesinin, 30/11/2018 tarihli (2017/16) esas hakkındaki mütalaası, hukukçu arkadaşlarımızın özellikle okumasını istiyorum, şimdi size bazı alıntılar yapacağım buradan. “Ergenekon kumpası teorik ve plan düzeyinde cemaatin stratejistleri tarafından 2005 yılında hazır hâle getirilmiştir. Bu dava 2 temel aşamadan oluşan bir komplodur. Birinci aşama, terör eylemleri ve ajanları aracılığıyla somut delil üretme aşamasıdır. İkinci aşama ise birinci aşamaya dayanılarak Ergenekon davası aracılığıyla bastırma aşamasıdır. Bu bastırma ise daha çok Türk Silahlı Kuvvetleri üzerinde olmuştur. Ergenekon kumpasının en önemli ayaklarından birisi de liberallerle -yani AKP diyemiyor burada tabii savcı- olan ittifaktır. Ergenekon kumpasının çok etkili olmasının nedeni -bunu altını çizerek söylüyorum- onun iyi tasarlanmış olması değil, iç konjonktürdür. Plan 2007 yılında hayata geçirilmiştir. Fetullah Gülen ve örgütünün kendine karşı olan toplum kesimlerine yönelik başlatılan operasyonlar sonucu delilsiz, hukuka aykırı, uydurma iddialarla başlatılıp adli hatalar ve sahte delillerle sürdürülen bu davaların bir kumpas, komplo olduğu yıllar sonra ortaya çıkmıştır.” Alıntıyı aynen yapıyorum bu esas hakkındaki mütalaadan: “Ergenekon isimli bir terör örgütü gerçekte hiç olmamıştır.” İstanbul cumhuriyet savcısı söylüyor bunu. Hukuk ve tarih, bu kumpas davalarına neden olanlardan bir gün mutlaka ama mutlaka -altını çizerek söylüyorum- hesap soracaktır. Devlet olarak, yaşananlardan ders alarak ordumuza, adaletimize, kamu kurum ve kuruluşlarımıza sahip çıkmalıyız. Devlet içinde cemaat ve tarikatlar gibi oluşumlara izin vermemeliyiz. Bunların ne zaman ve kimin güdümüne gireceğini bilemeyiz. İstihbarat örgütlerimiz, kurgulanmış olanlara değil gerçek tehlikeye odaklanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

FARUK SARIASLAN (Devamla) - Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde, Millî Savunma Üniversitesine, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisine, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına alım yaparken, terfileri ve görevde yükselmeleri düzenlerken herhangi bir din, mezhep, tarikat, cemaat,

ideoloji ayrımı yapmaksızın, eşit değerlendirmeye fayda sağlayabilecek yeterli liyakate sahip olanları belirleyerek ülkemizin geleceğini bunlara teslim etmeliyiz. Ülkemizde yaşayan her bireyin, ordumuza, adalete, kamu kurum ve kuruluşlarının işleyişlerine sonsuz güvenlerini sağlamalıyız.

Sözlerimi Nazım Hikmet'in bir dizesiyle bitirmek istiyorum: "Dört nala gelip uzak Asya'dan, Akdeniz'e kısrak başı gibi uzanan bu memleket bizim."

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi söz sırası Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin'de.

Buyurun Sayın Aytekin, süreniz beş dakika. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesi hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesini görüşüyoruz. Geçmişte oramiral rütbesinde bir komutanla idare edilen Sahil Güvenlik Komutanlığı, bugün tuğamiral rütbesiyle idare edilmektedir. Yani tugay yönetmesi gereken rütbedeki bir komutan bugün koca komutanlığı idare etmektedir.

Önce Ergenekon, Balyoz gibi kumpas ve yalan davalarıyla askerî üniforma giymiş FETÖ'cü hainlerin tezgâhlarıyla tutuklanan komutanların dört yıl yatmasına sesini çıkarmayanlar, hatta bu FETÖ'cü hainleri terfi ettirenler 15 Temmuz akşamı demokrasinin gerçek sahibi millete çağrı yapmak zorunda kalmışlardı.

Dünya askerî güçleri karşısında dikkat çeken Deniz Kuvvetlerimiz ve göz bebeğimiz Sahil Güvenlik Komutanlığı hainlerin neredeyse odak örgütü hâline gelmiştir. Bu hainleri oraya kimlerin atadığını biliyoruz. Örneğin, Hakan Üstem, Sahil Güvenlik Komutanı. 15 Temmuz gecesi Erdoğan'ın nerede kaldığını soran komutan. Adam darbeci, bugün tutuklu; biz mi atadık? İşte belgesi değerli arkadaşlar; atama kararının altında Abdullah Gül, Recep Tayyip Erdoğan, Efan Ala imzası var.

Başka bir olay, Kulaç kardeşler olayı. Tuğamiral Hasan Kulaç, Jandarma Kurmay Albay Ömer Kulaç ve Yargıtay üyesi Hüseyin Kulaç kardeşler; bunlar da tutuklu. Hüseyin Kulaç'ın eşinin ağabeyi ise Ergenekon, Oda TV gibi davaların savcısı, eski İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Vekili Cihan Kansız. Hem Kulaç'ı hem Kansız'ı atayan kim? Hasan Kulaç'ı amiralliğe terfi ettiren kim? Belgesi burada; Abdullah Gül, Recep Tayyip Erdoğan, İsmet Yılmaz. O hainleri, o rütbelere atamayı yapanların bu işlerde sorumlulukları vardır.

Orduda asker kalmamış, asker! Ergenekon davası çöktü, en son mahkeme "Örgüt yok." dedi. Şimdi "Bu davanın savcısıyım." diyenler mağdur ettiklerinden, zindanlara attıklarından özür dileyebilecekler mi, merak ediyoruz. Bir insanın ahı yerden göğe kadardır. Ali Tatar'ın ahı hepinizin üzerindedir. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bu bütçe paranın nasıl israf edildiğini gösteren bir bütçedir. Bu bütçe, yoksul halk çocuklarına sosyal devlet gereği üniversitede burs verirken "Öğrenciler bursa değil, krediye yönelin, azıcık sorumluluk alsınlar." diyenlerin kendi çocukları için iş adamlarını arayıp "Üç beş yolla bir şeyler." diyenlerin bütçesidir. Bu bütçe Abdullah Cömert'in duruşmasına katılmak için Hatay'dan Balıkesir'e gelen annenin otobüs biletinden alınan verginin bütçesidir. Bu bütçe yaşam alanlarına HES dikilen, mantar gibi türeyen maden şirketlerine peşkeş çekilen Kaz Dağlarının çocuklarına başındaki göğü dar etme bütçesidir.

Son bir yılda 195 mülteci kara sularımızda can vermiştir. Avrupa'ya kaçak yoldan geçmek isteyenler Türk kara sularını tercih etmektedirler çünkü mülteciler Türkiye'de yakalanmayacağını düşünmektedirler. Bunun acı sonucu ise ölümlerdir. Bu bütçe emperyalizmin savaşından kaçarken karaya vuran Aylan bebeğin ahının bütçesidir.

“Şehit cenazelerine CHP'yi almayın.” diyenlerin, Suriye'de 2 askerın yanarak, Tunceli'de 2 askerın donarak şehit olmalarına göz yumanların ve utanmadan 4 bin liralık kaşkolla olay yerine gidenlerin bütçesidir. (CHP sıralarından alkışlar) 1.600 liralık asgari ücretle çalışanlara 80 bin lira aylık alıp televizyonlarda “Şükredin.” diyenlerin, zırlı Mercedes'le namaza gidenlerin bütçesidir. Bu bütçe şehir hastanelerinde hastalara müşteri olarak bakanların hastaneyi yapanlara müşteri garantisi verdiği bütçedir. Bu bütçe otuz beş yıldır çocuklarının kemiklerini arayan Cumartesi Annelerine sıkılan gazın, suyun vergisinin artırıldığı bütçedir. “İsraf haramdır.” diyen Peygamberin itibardan tasarruf etmeyen ümmetinin bütçesidir. Safa Merve arası koşan Hacer'in İsmail'i aradığı suyu kutsal bilip ejder meyveli içeceklerle ağzını tatlandırınların bütçesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ENSAR AYTEKİN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bu halkın itibarı bellidir. Bu halkın itibarı çocuğuna elbise alamadığı için intihar eden İsmail Devrim'dedir. Bu halkın itibarı donarak, yanarak şehit düşen askerlerdedir. Bu halkın itibarı Çanakkale'de kazanılmıştır, bedeli Kafkasya'da ödenmiştir. Bu halkın itibarı 276 kiloluk mermiyi sırtlayan Seyit Onbaşı'dadır. Bu halkın itibarı “iki ayyaş” deme gaffeti ve cüretinde bulunduğunuz bu ülkenin kurucusu Mustafa Kemal'dir, İsmet İnönü'dür. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu bütçede bunların hiç birisi yoktur. Bu bütçede daha çok inşaat, daha çok ihale, daha çok ejder meyvesi, daha çok şatafat vardır. Bu bütçe değerli arkadaşlar, son tahlilde tahtırevanla seyahat edenlerin bütçesidir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'da.

Buyurun Sayın Kaplan. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

On altı yıldır AKP'nin iç politikadaki beceriksizliğine dış politikada da şahit olduk, olmaya da devam ediyoruz.

Dönemin Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun bir politika hedefi vardı. Neydi o hedef? “Komşularımızla sıfır sorun politikası.” Evet “komşularla sıfır sorun” dediniz, komşu bırakmadınız. “Demokrasi” dediniz, OHAL'i getirdiniz. “Dürüstlük” dediniz, Kamu İhale Kanunu'nu 186 kez değiştirdiniz. “Barış” dediniz, “huzur” dediniz, ülkeyi şehit mezarlığına çevirdiniz. “Fitrat” dediniz, iş cinayetleri rakamlarını zirveye çıkardınız. “Üretim” dediniz, her şeyi ithal eden bir ülkeye çevirdiniz. “Hızlı tren” dediniz, raydan çıktı; daha üç gün önce 9 can aldı. “Yolları yaptık.” dediniz, yollar çöktü. “Köprüleri yaptık.” dediniz, köprüler yıkıldı. Velhasıl, ülkemizi batısından doğusuna, güneyinden kuzeyine kangren olmuş, sorunlarla boğuşan ve can çekişen bir hâle getirdiniz.

Değerli arkadaşlarım, bildiğiniz gibi 17 Eylül 2009'da Suriye'yle anlaşma imzalandı ve iki tarafta da vize kalktı. 15 Ağustos 2010'da Recep Tayyip Erdoğan'ın Gaziantep'teki konuşmasında şöyle diyordu: "Esad kardeşimle oturduk, Türkiye ile Suriye'yi bölgenin iki kardeşi, iki dost ülkesi hâline getirdik. Ekonomide, ticarete, dış politikada, kültürde, sanatta, ulaştırmada iş birliği anlaşmasını imzaladık. Şimdi, benim Gaziantepli kardeşim cebine pasaportunu koyuyor, istediği gibi Halep'e, Şam'a gidiyor; oradaki kardeşim de cebine pasaportunu koyuyor, Gaziantep'e geliyor. Kim kazandı? Gaziantep kazandı, değil mi?" Evet, bir Gaziantepli olarak ben de sevdim, mutlu oldum. O dönemde Gaziantep'te turizm canlandı, ekonomi canlandı, alışveriş canlandı.

Peki, sonra ne oldu? Erdoğan'ın Gaziantep konuşmasından sadece beş ay sonra Suriye'de ilk protestolar başladı, kısa sürede iç savaşa dönüştü. Mart 2011'de Erdoğan ile Esad'ın arası bozuldu. Erdoğan'ın kardeşi Esad, oldu düşmanı Esad. Nisan 2011'de Suriye'den kaçanlar sığınmacı olarak Türkiye sınırına geldi. Ne kadar cihatçı unsur varsa tamamı Türkiye üzerinden Suriye'ye geçti. Genel Başkanımız Sayın Kılıçdaroğlu 24 Ağustos 2012'de Erdoğan'a bir mektup yazarak Suriye'nin iç işlerine karışmanın doğru olmadığını, uzun vadede ülkemizi sıkıntıya sokacağını söyledi, dinlemediler.

Değerli arkadaşlarım, hepimiz çok iyi biliyoruz ki Suriye politikası bir diplomasi hezimetidir ve ülkemize çıkardığı fatura ortadadır. CHP'nin derdi mültecilerle değil, mülteci yaratan politikalarladır. Türkiye'de yaklaşık 4 milyon Suriyeli mülteci var. Çoğunluğu İstanbul, Urfa, Hatay, Gaziantep ve Kilis'te yaşıyor. Suriyeli mültecilere 33 milyar dolar harcandı. Bu miktarın nerede, nasıl harcandığı hakkında bir açıklama yok. Suriyeli mültecilere eğitimden sağlığa, barınmadan istihdama kadar birçok hak tanımıyor, tanınmalı da. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizim Suriyeli mültecilerle bir problemimiz yok; aksine, savaştan kaçan, evinden, ailesinden, anılarından, yurtlarından olan bu insanlara yardımcı olmak, kucak açmak hepimizin insani görevidir ancak AKP, yanlış politikaları ve öngörüsüz tavırlarıyla Suriyeli mültecilerle vatandaş karşı karşıya getirdi. Kayıt dışı çalıştırılan Suriyelilerle birlikte Türk vatandaşının işsizlik seviyesi yükseldi, hastanelerde tüm sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanan Suriyeliler ile 14 kalem ücret ödeyerek sağlık hizmeti alan vatandaşlar karşı karşıya geldi. Kiralar yükseldi. Suriyeli mafyalar türedi. Kapkaç olayları arttı. Gaziantep'te, Kilis'te her gün Suriyeli-Türk vatandaş kavgasına şahit oluyoruz.

İslahiye, Adıyaman, Mardin'de kapatılan çadır kentleri çalışanları taşerondan kadroya geçirilirken "Tayin olmayacak." sözü verdiniz, altı ay sonra insanları Türkiye'nin dört bir yanına gönderdiniz. Nasıl geçinecek bu insanlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İRFAN KAPLAN (Devamla) – Kısaca, kaş yapayım derken göz çıkardınız. AKP Hükümeti olarak Suriyeliler sorununu çözmek zorundasınız.

Değerli arkadaşlarım, AKP'ye sesleniyorum: Siz, bu bütçede Suriyeli mülteci sorununu çözemiyorsanız, işsizliği çözemiyorsanız, en temel hak olan sağlık hizmetini ücretsiz veremiyorsanız, emeklilikte yaşa takılanların kanun teklifini reddediyorsanız, engellinin, öğrencinin, dar gelirli vatandaşın, çiftçinin, üreticinin, işçinin, memurun, atanamayan öğretmenin, çocuğuna pantolon alamadığı için intihar eden İsmail kardeşimin ve daha nice yaşam sıkıntısı çeken vatandaşın hâlini, derdini anlamıyorsanız siz bu bütçeyle vatandaş değil, yandaşı besliyorsunuz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, söz sırası İzmir Milletvekili Kani Beko'da.

Buyurun Sayın Beko.

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA KANI BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli vekil arkadaşlarım; bugün, siz de biliyorsunuz asgari ücret konuşulmakta. Asgari ücretle ilgili sözlerime başlamak istiyorum. Asgari ücretle çalışan işçi arkadaşlarımız insan olmaktan kaynaklanan temel ihtiyaçlarını giderebilecek bir ücret müjdesi bizden bekliyorlar. Ancak ondan önce ben sayın bakanlarıma sormak istiyorum: Kendileriyle yıllarca Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'da birlikte görev yaptık. ILO'ya üye olan ülkelerin hemen hemen tamamı 4 kişilik bir aileyi baz alırken Türkiye'de maalesef 1 işçi baz alınmaktadır. Oysa ki baktığımızda, işçilerin yani asgari ücretle çalışan arkadaşlarımızın yüzde 70'inin ailesi var yani çocukları var. Dolayısıyla bugün baktığımızda, arkadaşlar, asgari ücretin kesinlikle 2.200 lira olması gerekiyor ama vergi ve AGİ dışında kalması gerekiyor.

Hatırlarsanız bir dönemlerde biz vergi iadesi alıyorduk. Vergi iadeleriyle ilgili ne yaptılar? Asgari ücret yüksek görülsün diye vergi iadelerini de asgari ücretin içerisine koydular.

Bir de her zaman söylediğimiz bir şey var, “İşçiler ve memurlar arasında ayırım yapmayın.” demiştik. Bugüne geldiğimizde işçilerin ayrı, memurların ayrı asgari ücretleri var, böyle şey olur mu? Dolayısıyla ben -memurların çok fazla ücret aldığını değil- memur-işçi ayrımı yapmadan asgari ücretin tek ücret olması gerektiğine inanıyorum.

Bir başka şey, sevgili arkadaşlarım, asgari ücretten bir yılda 30 milyar maalesef vergi alınmış, işverenler de 176 milyar vergi muafiyetinde bulunmuş.

Bu komisyon yanlış bana göre. Bu komisyonun gerçekten demokratik bir komisyon olabilmesi için bu komisyonun içerisinde mutlaka DİSK, TÜRK-İŞ ve HAK-İŞ gibi işçi konfederasyonları ve tabii ki, asgari ücretle çalışan işçi arkadaşlarımızın da olması gerekir inancındayım.

Asgari ücret memleket meselesidir, şakaya gelmez. Sevgili arkadaşlarım, bir işçi sabah, öğlen, akşam vermiş olduğu enerjisi, vermiş olduğu kaloriyi alamazsa siz o işçileri yaşarken öldürmüş olursunuz. Dolayısıyla asgari ücretin gerçekten belirlenmesinde hepimize görev düşüyor. 10 milyona yakın asgari ücretli bizden müjdeli bir haber beklerken, tekrar ediyorum, asgari ücretin kesinlikle en az 2.200 lira olması gerekir diye düşünüyorum.

Bir başka şey: Sayın Cumhurbaşkanı “Taşeron işçilere kadro veriyoruz.” dedi. Kamuya, belediyelere ve özel idarelere taşeron işçileri aldılar almasına ama -ben o zamanlar burada uyarmıştım- bu Meclisten 690 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle utanç verici bir yasa çıkardık. Ne çıkardık biliyor musunuz? 1 milyona yakın, kamuda, belediyelerde ve özel idarelerde çalışan bu arkadaşlarımıza 2020 yılına kadar toplu sözleşme yok; kadroluya 4 ikramiye, taşeron işçisine ikramiye yok; kadroluya sosyal hak var, taşeron işçisine sosyal hak yok. Bu, eşitlik ilkesine ve Anayasa'ya aykırıdır. 2020 yılına kadar verilecek olan ücret sadece yüzde 4, artı, yüzde 4; enflasyon yüzde 25 yani siz resmî enflasyonu, bir de pazar enflasyonunu düşünecek olursanız bu arkadaşlarımıza yapılan haksızlığı tekrar gözden geçirmek zorundayız.

Sevgili arkadaşlarım, değerli kardeşlerim; ülkemizin kanayan bir yarası var, çocuk işçiliği. DİSK Genel Başkanlığım döneminde bakanlarla birlikte “Çocuklar okulda olsun, riskli ve tehlikeli

iş yerlerinde olmasın.” diye bir proje başlattık ama baktığımızda bir arpa boyu kadar yol alamadık. 2 bine yakın çocuk, fiziken ve beynen hazır olmamasına rağmen hâlâ tehlikeli iş yerlerinde çalışıyorlar. Dolayısıyla, Birleşmiş Milletler kararı, 4857 sayılı Yasa ve onunla birlikte Uluslararası Çalışma Örgütünün kararlarına rağmen bu çocukları tehlikeli, riskli iş yerlerinde çalıştırıyoruz.

Sevgili milletvekillerim, geçmiş yıllara baktığımızda, 2013 yılında 50 çocuk, 2014 yılında 54 çocuk, 2015 yılında 63 çocuk, 2016 yılında 56 çocuk, 2017 yılında 60 çocuk çalışırken maalesef yaşamını yitirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

KANİ BEKO (Devamla) – AKP Hükûmetinin yarattığı fason işverenler fabrikalarını yakıyorlar; vergi, sigorta ve işçilerin kıdem tazminatlarını ödememek için yurt dışına kaçıyorlar.

İstanbul itfaiyesinin istatistiklerine göre, sadece bu yılın altı aylık döneminde İstanbul’da 78 fabrikada yangın çıktı, son beş yılda yanan fabrikaların sayısı 856’yı buldu.

Emeklilikte yaşa takılanlar için burada konuştum, bir kez daha konuşuyorum. Sayın Cumhurbaşkanının dediği gibi, bir yılda 750 milyar lira değil, bir yılda emeklilikte yaşa takılan arkadaşlarımıza, 700 bine yakın arkadaşımıza maaş bağlarsak, verilecek olan para 8 veya 10 milyar liradır. Daha önce de söylemiştim, 40 milyar doları Suriyeli misafirlere veriyorsak, tabii ki bizim ülkemizin çocuklarına 8-10 milyar lira kesinlikle vermemiz gerekir diye düşünüyoruz.

“Gelecek gençlerin, gençlerse öğretmenlerin eseri.” dediğimiz bu güzel sözün altında, baktığımızda 500 bine yakın öğretmen işsiz, maalesef, bunların 100’e yakını intihar etmiş.

Arkadaşlar, dolayısıyla, bu bütçe, işçilerin, köylülerin, esnafın, işsizlerin, halkın bütçesi olmadığından dolayı, bu bütçeye “hayır” diyoruz, “hayır” diyoruz, “hayır” diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi söz sırası Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu’da.

Buyurun Sayın Hancıoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu Bakanlık için seneye 103 milyar 91 milyon 801 bin liralık bütçe ayıracaksınız, yaklaşık 67 milyar Sosyal Güvenlik Kurumu ve İŞKUR’a aktarıldıktan sonra 37 milyar gibi bir rakam kalacak. Bu rakamdan idari harcamalarınızı da çıkarınca, sosyal politikaların finansmanı için elinizde kabaca 20 milyar lira kalacaktır.

Bu noktada şunu belirtmek isterim: 2019’da yerel seçimler olacak ve dağıtacağınız kömür ve makarnanın masrafını belediyelere fatura edeceğinizi varsayıyorum. O yüzden elinize 20 milyar lira kalacak diyorum.

Şimdi gelelim kalan 20 milyar lirayla Bakanlığınızın yapması gereken işlere. Önünüzde duran ilk iş, toplumun en temel yapı taşı olan aile kurumunu ayakta tutacak projeleri finanse etmek. İktidarınızın on altı yıldır uyguladığı neoliberal politikalar bugün ülkemize ekonomik ve sosyal travma yaşıyor. İnsanca yaşam olanakları büyük oranda ortadan kalktı. Vatandaşın alım gücü dibe vurdu.

Gelir adaletsizliği zirve yaptı. Bugün toplumumuz tarifsiz bir yozlaşma yaşıyor. “Bunun mimarı iktidarınızdır.” demek hiç de abartı olmaz. İç politikada, dış politikada, ekonomide, toplumsal yaşamda izlenen bütün politikalar çelişkiler, çarklar, zikzaklarla dolu. Bu savrulmalar beraberinde yozlaşmayı getirdi. Bu süreç topluma çözümlenme olarak yansıdı.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Komisyonunda yaptığı bütçe sunumunda şöyle bir bilgi verdi: Bakanlık 2012’den bu yana 22.500 kişiye aile bütünlüğü konusunda danışmanlık hizmeti vermiş. Peki, sadece bu yıl kaç aile dağıldı, biliyor musunuz? Ben söyleyeceğim: Tam 128.411 aile yani Bakanlığımızın altı yılda verdiği danışmanlık hizmetinin tam 6 katı. Evlenme oranları düşüyor, boşanma oranları hızla artıyor. Aile, toplumu meydana getiren kurumların temeliyse bu tablo bize toplumumuzun temelden parçalandığını anlatıyor ve daha da acısı yaptığımız çalışmaların dışı dokunur hiçbir faydası olmadığını belgeliyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; toplum çözülürken insan unsurumuz da ne yazık ki çürüyor. Birileri bu gerçeği perdelemeye çalışsa da geleceğimiz bağımlılık, özellikle de madde bağımlılığı karanlığına gömülüyor. Sadece son üç yılda madde kullanıcılarının sayısı yüzde 20 artarak 1,5 milyonu aştı. Ne yazık ki en güncel veri 2016 yılına ait olduğundan o yılın rakamlarını verebiliyorum. O yıl uyuşturucu yüzünden ölenlerin sayısı tamı tamına 920. Kullanım yaygınlığı konusunda en riskli illerden biri -Uyuşturucu ile Mücadele Yüksek Kurulu raporlarında da yer alıyor- benim seçim bölgem Samsun. Aileler endişeli, çocuklarını okula korku içinde gönderiyor. Alınan tedbirler, yürütülen çalışmalar bu korkuyu zerre kadar gidermiyor.

Değerli milletvekilleri, toplumun da psikolojisi bozuk, insanımızın da. Bu bozuk psikoloji şiddeti körüklüyor. Şiddet artık hayatımızın her alanında. Şiddete maruz kalanlarsa ne yazık ki toplumumuzun en dezavantajlı grupları kadınlarımız ve çocuklarımız. Sadece bu yıl 350 kadın şiddete maruz kalarak yaşamını yitirdi. Daha iki hafta önce bugün Samsun’da Merve Özcan adlı kızımızı boşanmak üzere olduğu eşi tarafından 19 yerinden bıçaklanarak katledildi. Son on yılda Merve gibi 2.439 kadınıımız öldürüldü. Adalet Bakanlığı verileri yılda 8 bin çocuğun cinsel istismara uğradığını ortaya koyuyor. Çocuklara yönelik istismar vakalarının son on yılda 7 kat arttığı bilinen bir gerçek. Bu cinayetlerin, bu istismarların önlenemiyor olması, en az benim kadar bu Bakanlığın yöneten sizleri de kahretmeli.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; bütçesi üzerine söz aldığım Bakanlığın da doğrudan sorumluluk alanı içine giren bu sorunlar bize gösteriyor ki iktidar bu konuda son derece başarısızdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

Buyurun.

NESLİHAN HANCIOĞLU (Devamla) – Ne kadar kaynak aktarılsa aktarılsın, politika değişmedikçe bu sorunların çözülemeyeceğini düşünüyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer’de.

Buyurun Sayın Yüceer. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Takdir edersiniz ki çok sayıda genel müdürlüğü içinde barındıran bir bakanlığı, üstelik bütün bakanlıklar içinde en büyük 3'üncü bütçeyi beş dakikalık süreye sığdırmak olanaksızdır. Gerçekten bu süre içinde, bu kadar kısa sürede Sayıştayın tespit ettiği usulsüzlükleri mi anlatacağız, kadına şiddetin hız kesmeden devam ettiğini mi, yoksa milyonlarca engellinin haklarını kullanamadıklarını mı ya da bu "sosyal yardımlar" adı altındaki çarpıklığı mı? Gencinden kadınına artık dayanılmaz bir hâle gelen işsizlikten mi söz edeceğiz, işsizler için harcanması gereken fonda biriken paranın çarçur edildiğinden mi, yoksa gazilerin ve şehitlerin yakınlarının sorunlarından mı bahsedeceğiz ya da kandırdığımız EYT'lilerden, verdiğiniz sözü bir gecede unuttuğunuz taşeron işçilerden mi söz edeceğiz, 3600 ek göstergeyle umutlandırdığımız ama daha sonra yüz üstü bıraktığımız yüz binlerce kamu çalışanından mı, yoksa 30 bin çalışan emekçinin hayatına mal olan iş cinayetlerine karşı vurdumduymazlıktan mı?

İki büyük bakanlık birleşti; işçi, kadın, yoksul, yaşlı, engelli, çocuk, şehit ve gazi haklarını koruması gereken iki bakanlık birleşti. İki ayrı bakanlıkken çözüm üretmediğiniz, kulağınızın üstüne yattığınız sorunlara umarım tek bakanlık çatısı altında çözüm üretebilirsiniz; temennimiz budur. Temenni bu ama ortada duran bir gerçek var, alın size gerçek: Yürütmenin elindeki kadın çalışmaları yapan tek kuruluşa yani Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne ayırdığımız bütçe 13 milyon 154 bin TL. Aslında çokça örnek var ama zaman yok, yalnızca bir karşılaştırma yapmak istiyorum. Cumhurbaşkanı, 2017 Sayıştay raporuna göre, temsil ve ağırlama giderlerine 36 milyon 273 bin 650 lira harcamış. Bu rakam, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü bütçesinin 2 katı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü bütçesinin tam 3 katı. Bu rakamlar, kadının ve çocukların iktidar açısından ne kadar öncelikli olduğunun, daha doğrusu öncelikli olmadığının bir göstergesi.

Sayın Bakan bütçe sunumunda, Cumhurbaşkanının ifadesiyle, kadına şiddeti insanlık suçu olarak gördüklerini ve sıfır tolerans ilkesiyle en üst seviyede bununla mücadele ettiklerini ifade ediyor ama aynı Cumhurbaşkanının "Kadın ile erkek eşit değildir." söyleminden hiç söz etmiyor. Oysaki Sayın Bakan çok iyi biliyor ki ülkeyi idare edenlerin bu eşitsizlik söylemleri maalesef, şiddeti körüklemeye devam ediyor.

Ülkemizde kime dokunsanız bin ah işitiyorsunuz. Öncelikle sormak isterim, hangi ülke, nasıl bir ülke kendisini feda etmiş şehitleri, kendisini ülkesine siper etmiş gazileri arasında ayırım yapar? Bakın, 15 Temmuz şehitlerinin yakınlarından ilkokul mezunu olanlar memur olabilirken, bu, diğer şehit ailelerine tanınmadı. 15 Temmuz gazilerine tazminat ödenirken, bu, diğerlerine tanınmadı. Bugün şehit yakınları arasında, gazilerimiz arasında maaş farkı var. Bunun eşitsizliğe sığmamasını geçtim ama ahlaka ve vicdana sığıyor mu? Bedel ödemiş insanlar arasında ayırım yapılabilir mi? Adalet anlayışınız herhâlde bu sizin, adalet anlayışımız bu.

Yeri gelmişken sormak da isterim buradan: 15 Temmuz şehitleri için toplanan yardımlar nerede? Biz bunu soruyoruz şehit yakınlarına, diyorlar ki: "Bize böyle bir para verilmedi." İktidara soruyoruz "Biz bunu dağıttık." diyorlar. Tam anlamıyla, kedi buradaysa ciğer nerede, ciğer buradaysa kedi nerede? Tam olarak söz konusu olan bu maalesef. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakınız, sayısı bilinmeyen engellilerimiz var. "Niye sayısı bilinmiyor?" diyeceksiniz. TÜİK 2002'de bir açıklama yaptı, bir tanımlama yaptı "8,5 milyon engellimiz var." dedi. Sonra 2011'de farklı bir tanımlama yaptı "4,8 milyon engellimiz var." dedi. Sayın Bakan gözetmesi gereken engellilerin sayısını bile bilmiyor. Bunu niye ifade ediyorum? Çünkü bütçede "Şu kadar insana yardım ettik, şu

kadar engelliye yardım ettik.” diyor ama bunun sayısını telaffuz edemiyor. Bunu niye söylüyorsunuz? Eğer sizin elinizde sağlıklı ve gerçekçi bir veri tabanınız yoksa, eksik hizmet götürürsünüz. Mesela, kenti, ulaşımı, erişimi ona göre ayarlayamazsınız, ona göre istihdam sağlayamazsınız. Böyle olunca da ne olur? O zaman, adaletsizlik, haksızlık başlar.

Sonuç olarak şunu söylemem lazım: Kadın-erkek eşitliğine inanmayanların, sosyal yardım yapılan insanların sayısının bile milyonlarca olmasından, ifade edilmesinden övünenlerin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

CANDAN YÜCEER (Devamla) - ...aile içi şiddet mağduru kadınları korumak yerine onların nafaka hakkına göz dikenlerin, iş cinayetlerine fitrat diye bakanların, engelli yurttaşlarımızın haklarını aramasına bile engel yaratanların ve işsizlik sebebiyle intihara sürüklenen insanlara kulaklarını tıkayanların yapacağı bütçeden halka bir hayır gelmez. Dolayısıyla vatandaşımızın hayrına olmayacak bu bütçeye, halkın olmayan bu bütçeye, sarayın bütçesine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak “hayır” diyeceğimizi ifade ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası, Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş’ta.

Buyurun Sayın Demirtaş. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 2019 bütçesini konuşuyoruz ama bu bütçe maalesef işsiz bütçesi değil arkadaşlar. Bu bütçe, emeklinin, esnafın, memurun, çiftçinin, köylünün ve işçinin bütçesi değil arkadaşlar. Peki, bu bütçe kimin bütçesi? Bu bütçe, sarayın bütçesi arkadaşlar. Bu bütçe, sarayın çevresinde dolarla ihaleler alan yiyicilerin bütçesi. Bu bütçe, küresel tefecilerin, tuzu kuruların ve tüyü bitmemiş yetimin hakkını yiyenlerin bütçesi arkadaşlar.

Değerli milletvekilleri, elbette, iş ve çalışma yaşamı sorunlarla dolu bir alan. Ancak AK PARTİ on altı yılda bu birikmiş hiçbir sorunu çözmemiştir. Çünkü on altı yıl boyunca iş ve çalışma yaşamının sorunları karşısında üç maymunu oynadılar ve bu sorunları çözmek için hiçbir çaba sarf etmediler.

Değerli milletvekilleri, bugün Türkiye büyük bir ekonomik krizin içinden geçiyor ve bu kriz derinleşerek devam ediyor. Seçimden sonra IMF kapısına gidileceği çok açık ve net ortada, 60-70 milyar dolar gibi bir paraya ihtiyaç olacağı ifade ediliyor. İşte bu büyük krizin faturasını da maalesef çalışanlar ağır bir şekilde ödemeye başladılar arkadaşlar. Kayıt dışı çalışma, güvencesiz ve esnek çalışma, düşük ücret, yasal hakların gasbı, işsizlik, yoksulluk ve iş cinayetleri.

Değerli milletvekilleri, işte AK PARTİ’nin yanlış politikalarının faturasını ödeyen bir işçi, Sıtkı Aydın. Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım; bu Sıtkı Aydın arkadaşımız, AK PARTİ üyesi, Samsun Çarşamba’da üye ve oyunu da Erdoğan’a vermiş bir işçi. İnşaatta taşeron işçisi olarak çalışırken iş kazası geçiren ama kendi deyimiyle bir köpek ölüsü gibi kapıya bırakılıp gidilen bir işçi Sıtkı Aydın. Oyunu verdiği Erdoğan’dan bile iş isteyen ancak beş yılda iş bulamayan ve borç batağına saplanmış olan bir işçi Sıtkı Aydın ve bu işçi Aydın, son çare olarak Meclise geliyor ve sesini duyurmak için ne yapıyor arkadaşlar? Kendini yakıyor ve ölmek istiyor Sayın Bakanım.

İşte, değerli arkadaşlar, Sıtkı Aydın kendini yakalı ne kadar oldu? Bir yıl oldu ama bugün Sıtkı Aydın hâlâ mağdur. Değerli arkadaşlar, işte bu Sıtkı Aydın, bir Türkiye gerçeğidir ve AK PARTİ'nin Türkiye'ye getirdiği acı tablodur. İşte bu bütçede Sıtkı Aydın yok arkadaşlar. İşte bu bütçe, işçinin de, Sıtkı Aydın'ın da bütçesi değil arkadaşlar. İşte biz bunun için bu bütçeye sarayın bütçesi diyoruz arkadaşlar.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de kayıtlı çalışanların yüzde 43'ü asgari ücretle çalışmakta ve asgari ücret miktarı 10 milyon çalışanı direkt ilgilendirmektedir. Bu sebeple asgari ücret, Türkiye'deki en büyük toplu sözleşmedir arkadaşlar.

Bugün TÜİK'e göre makyajlı enflasyon yüzde 25'tir ancak halkın gerçek enflasyonu yüzde 40'tır. 2018 başında aylık 427 dolar alan bir asgari ücretli bugün 298 dolar almaktadır arkadaşlar. Yani asgari ücret dolar bazında yüzde 30 erimiştir ve neredeyse Çin düzeyine gerilemiştir arkadaşlar. Bugün asgari ücret, açlık sınırının altındadır ve sefalet ücretidir arkadaşlar.

Evet, değerli arkadaşlar, bugün asgari ücretten vergi ve SGK primi olarak kaynağında yapılan kesintiler 426 TL'dir. Yine asgari ücretlinin dolaylı olarak ödemiş olduğu vergi ise 269 TL'dir ve bir ayda asgari ücretlinin brüt maaşından 695 TL kesinti yapılmaktadır ve yıllık toplamı da 8.340 liradır arkadaşlar. Ama değerli arkadaşlar, bir de burada Man Adası'ndan 5 sterlinlik şirketten 15 trilyon lira çıkartanlar var arkadaşlar. Bunlar ne kadar vergi ödemiş, ona bakıyoruz; evet, 15 milyon dolar yani 80 trilyona karşı ödenen vergi sıfırdır arkadaşlar, sıfır. (CHP sıralarından alkışlar)

RECEP ÖZEL (Isparta) – O davaları kaybettiniz ya, sendika adına da ödersin bak.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) - Evet, asgari ücretli bir yılda 8.340 TL öderken Mancılar devlete tek kuruş ödememiştir değerli milletvekilleri.

RECEP ÖZEL (Isparta) – O davaları kaybettiğinizi anlat, Man davasını kaybettiğinizi. Genel Başkanın davaları kaybetti.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Vicdanınıza sesleniyorum değerli milletvekilleri: Adalet bunun neresinde? İnsanlık bunun neresinde? Vicdan bunun neresinde? İşte biz bunun için bu bütçeye “işçinin bütçesi değil” diyoruz, işte bunun için bu bütçeye “tüyü bitmemiş yetimin hakkını yiyenlerin bütçesi” diyoruz.

Değerli milletvekilleri, asgari ücret en az net 2.200 TL olmalı ve asgari ücretten vergi alınmamalıdır. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – İşte biz bunu CHP'li belediyelerde yaptık arkadaşlar; CHP'li belediyelerde asgari ücret net 2.200 TL'dir arkadaşlar, net. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hani, nerede?

BAŞKAN – Arkadaşlar, hatibin sözünü kesmeyelim.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Nerede yaptın ya? Belediyeleriniz para ödeyemiyor, para; para ödeyemiyormuş belediyeleriniz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Asgari ücretlilere hayırlı olsun, net 2.200 TL arkadaşlar.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Para ödeyemiyormuş ki, maaş ödeyemez.

BAŞKAN – Arkadaşlar, başka kişiye söz vermedim, lütfen.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bugün 12 milyon emeklinin yüzde 70’i asgari ücretin altında maaş almakta ve maaşlardan hastane ve ilaç katkı payı kesilmektedir. Yüzde 80’i borç batağındadır emeklinin, 4 milyon emekli ya çalışmaktadır ya da iş aramaktadır. Sizin tuzunuz kuru tabii, bilmeyebilirsiniz bunları. Emeklilerin maaşları günden güne erimektedir arkadaşlar. İşte biz bunun için diyoruz ki bu bütçe emeklinin bütçesi değildir, tuzu kuruların bütçesidir.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – 190 bin lira tazminat davası, 190 bin lira.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) - Evet, değerli arkadaşlar, bu bütçede Sayın Cumhurbaşkanı kendisine yüzde 26 zam yapmıştır, 10 bin de emekli maaşı vardır; asgari ücretin 25 katı kadar ücret almaktadır. Tabii ki bizim, Sayın Cumhurbaşkanının maaşında gözümüz yok ancak emekliye, işçiye, memura ne kadar zam yapacaksınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, eğer Cumhurbaşkanınız kadar zam yapılması isteniyorsa emeklinin, işçinin, memurun maaşına da en az yüzde 26 zam yapılmalıdır arkadaşlar.

Saygılarımla. (CHP sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası, Adana Milletvekili Burhanettin Bulut’ta.

Buyurun Sayın Bulut. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA BURHANETTİN BULUT (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçede sağlık üzerine konuşuyoruz ancak her ne kadar konu sağlık olsa da, çevre, hukuk, adalet gibi, güvenlik gibi vatandaş imtiyazında bir konu olsa da maalesef, bütçeyi hazırlayan anlayış bunları birbirinden ayırmıyor; sağlığı da genel bütçe anlayışının içerisine almış durumda.

Bu planlama ve bütçe hazırlığına bakıldığında, sağlığın iki önemli unsuru yani hizmet sunucuları ile hizmet alıcıları maalesef, bu bütçede üvey evlat muamelesi görmüş durumda. Hizmet sunucularına baktığımızda zaten bir mutsuzluk hâkim, zaten bir şiddet hâkim; her ne kadar Meclis bunu şiddet yasasıyla çözmeye çalışmış ise de maalesef bunu çözmüş değil. Bunun yanında, birçok üniversite mezunu sağlık teknisyeni, diyetisyeni, anestezi teknikeri, sağlık yönetim teknikeri, radyoloji, paramedikler, fizyoterapistler, eczane teknisyenleri, perfüzyon teknisyenleri gibi sağlık teknisyenlerine kadro açmamış olsa da görüntü, maalesef, bu sağlık sunucularını bu bütçe içerisinde, bu uygulamanın içerisinde mutsuz kılarak sürdürmeyi vadediyor.

Diğeri de hizmet alıcıları yani hastalar, her ne kadar müşteri olarak görülse de. Buraya baktığımızda, hizmet alıcılarına da “Paran kadar hizmet alabilirsin.” diyor. Bunun göstergesi de şudur: Son bütçede yüzde 28 oranında artırılmış durumda, 48 küsur milyara getirilmiş ancak buraya baktığımızda, özellikle şehir hastanelerindeki rakamı çıkardığımızda, geriye hizmet sunucularına, sağlık uygulamacılarına hiçbir şey kalmıyor. Yaklaşık yüzde 40’ına yakını inşaatlara gidiyor.

Diğer taraftan, döner sermayeye baktığımızda, bütçeyi genel bütçeden daha fazla yukarıya çıkararak yüzde 36’lık bir artışla 47 milyara getiriyor. Hâl böyle olunca geriye şu kalıyor: Demek ki bu bütçe zaten vatandaşın cebinden karşılayacağı bir bütçe hâline gelmiş. Bu konuda TÜİK’in bir rakamı var. TÜİK’e göre geçen yıl yüzde 17 olan vatandaş tarafından karşılanan oranı yüzde 22,7’ye çıkmış durumda. Yani 14 kalem ilave, vatandaşın ödedikleriyle bakıldığında, içerisinde yatan hastaları, gününbirlikleri, diyaliz reçetelerini de çıkardığımızda vatandaş, sağlıkla ilgili uygulamaların yaklaşık

yarısını zaten karşılıyor durumda. Yani hizmet alıcılar, kamu hastaneleri de dâhil olmak üzere aldıkları hizmetin -o demin bahsettiğim ana başlıklar dışındaki kalemlerde- yarısını karşılıyor durumda.

Tabii, bu arada, işin ilaç kısmına bakıldığında, grip aşısı -Adana’da, Mersin’de, Antep’te olmak üzere- kuduz aşısı gibi ilaçlar yokta. Hâl böyle olunca sağlık ekonomisi ve memnuniyeti doğal olarak geçen yıllardan bu yana düşüyor.

Peki, hizmet sunucuları ve hizmet alıcıları bu konudan memnun değilse memnun olan kim? O da sağlıktaki yeni dönemin adıyla “sağlıkta müteahhitler”, müteahhitler mutlu durumda. Biz, sağlık bütçesine diğer bütçelerden ayrı olarak baktığımızda ortak bir yön var, o da müteahhit. Sarayın 5 müteahhidi yine burada. AVM yapan, hastane yapan aynı kişi; köprü yapan, hastane yapan aynı kişi. Görüntüde bu bütçe, müteahhide açılmış, müteahhit üzerinden kurgulu bir bütçe hâline gelmiş durumda. Yani Sayın Cumhurbaşkanının hayali şehir hastaneleri müteahhidin lüks oteli olarak kalmış durumda. Hâlbuki böyle olunca diyorsunuz ki: “Bu kadar lüks oteller en azından hizmetin kalitesini de artırır.”

Yine Cumhurbaşkanının “Artık kuyrukta ölen hasta olmayacak.” demesinin üzerinden üç gün geçtikten sonra Adana’da bir adaşım, Burhan Sadık rahmetli oldu. Adana Şehir Hastanesine getirilen bu hasta kalp sorunu yaşarken altı saat bu hastanede bekletildi. Daha sonra “Uzman doktorumuz yok.” denilecek bu hasta Maraş’a gönderildi, üç saatlik bir mesafedeki Maraş’a gönderildi. Orada da bu imkânlar tam el vermediği için on gün sonra bu hasta rahmetli oldu, işte sağlıkta müteahhit döneminin getirdiği sonuç budur.

Değerli milletvekillerimiz, Sayın Bakanım sormak istiyorum, sürenin bir dakikasını da orada kullanmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BURHANETTİN BULUT (Devamla) – Bu yeni dönemde sizlerin siyasal bir sorumluluğu yok. Elbette siz de bir önceki dönemde hangi sığata koyarsanız koyun, müsteşar diyebilirsiniz, teknik heyet diyebilirsiniz, ne fark eder, hiçbir şekilde bir siyasal sorumlulukla değil bir atamayla geliyorsunuz. O vesileyle sizin en önemli partnerinizin meslek odaları olması gerekiyor ama Türk Tabipleri Birliği, Türk Dişhekimleri Birliği ve Türk Eczacıları Birliği sizden uzun zamandır randevu alamıyorlar. Bu randevu almama gerekçesini anlamış değilim. Eğer anlayış, zihniyet FETÖ’nün devletin o genetiğini bozan yapısıyla alakalı yine yeni bir paydaş arıyorsanız başka kurumlarla bu ilişkileri götürecekseniz durum 15 Temmuzda yaşananlardan farklı olmayacaktır. O anlamda bu yeni döneme yeni bir sayfa açarak bu kurumlarla, kamu özelliği olan bu kurumlarla bir an önce görüşmenizi öneriyorum.

Çok teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Ankara Milletvekili Gamze Taşcier’de.

Buyurun Sayın Taşcier. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlık Bakanlığı bütçesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Birazdan yapacağım konuşma hayal ürünü değil, tamamen gerçek rakamlara, kurumlara ve mekânlara dayanan, insan sağlığını hiçe sayan bir iktidar tarafından yönetilen güzelim ülkemizdeki gerçekleri yansıtmaktadır.

İlginç bir bilgi vereyim: 324 milyon nüfuslu Amerika’da acil servise başvuranların sayısı yıllık ortalama 130 milyon. 53 milyonluk İngiltere’de bu rakam yılda ortalama 25 milyon. Türkiye’de ise acil servislere başvuran sayısı nüfusun üzerinde, yılda ortalama 115 milyon. Buradan da anlaşılıyor ki koruyucu sağlık hizmetleri iktidarınız boyunca sınıfta kaldı ve sınıfta kalmaya da devam edecek.

Genel bütçe içerisindeki payı yüzde 4,7 olan sağlık bütçesi bu yılda da insanları acil servislerde kahredecek. Sağlık Bakanlığı “Sağlıkta Dönüşüm” adıyla tedavi hizmetlerine odaklanmaya, dolayısıyla inşaat firmalarına pastanın büyük payını ayırmaya devam edecek. Yani kendi paramızla, emeğimizle oluşturduğumuz bütçe 2019 yılında da nitelikli ve ücretsiz sağlık hakkı sunamayacak bizlere.

Tabii, mesele sadece bütçe meselesi de değil. Sayın Bakanın kendi açıkladığı rakamlara göre, 100 bin kişiye 351 hekimin düştüğü OECD ülkeleri ortalamasına karşın ülkemizde bu rakam sadece 186 hekim. Doktor sayısı zaten azdı, bir de bunun üzerine, sizin gibi düşünmediği için birçok değerli hocayı, pek çok genci ihraç ettiniz ya da “güvenlik soruşturması” adı altında sağlık hizmeti sunmaktan menettiniz. Bu yüzden mesele aynı zamanda da siyaset meselesi.

“En büyüğünü yaptık.” diye övündüğünüz bir de şehir hastaneleri meselesi var. Hasta garantili hastanelerle övünmek “Bakın, benim ülkemde ne kadar çok kişi hasta oluyor.”la övünmektir değerli milletvekilleri. Bakın, Elâzığ’da yapılan bir şehir hastanesinde çalışanlar bir rapor hazırladı. Bu raporda yazanlar, şehir hastanelerinin nasıl bir ucube proje olduğunu da ortaya koydu. Sadece büyüklük takıntınız yüzünden ülkenin milyonlarca lirasını birilerinin cebine koydunuz. Bütün dünyada kabul gören “Belli bir büyüklükten fazlası hastaneler için uygun değildir.” gerçeği ortadayken sadece ve sadece “En büyüğünü yaptık.” diyebilmek için yanlış iş yaptınız.

Elâzığ’da çalışanların raporuna göre, hastane merkeze öyle uzak ki gelmesi bir dert, dönmesi ayrı bir dert. Eski devlet hastanesinde bakılan hastaların sayısı hem polikliniklerde hem de acil servislerde yarı yarıya düştü. Dış tedavilerine gelenler 5 kat azaldı. Yapılan protez sayısı yüzde 90 azaldı.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Isparta’yı da söylesene Isparta’yı, yüzde 99 memnuniyet var.

GAMZE TAŞCIER (Devamla) - Ama tabii, burada siz kendinize toz kondurmayın, ben sizin yerinize bunun açıklamasını da yapayım, “Elâzığ’a o kadar büyük, o kadar güzel bir şehir hastanesi yaptık ki vatandaş baktıkça şifa buldu, baktıkça şifa buldu.” demeniz sizi aklayacaktır.

Bir diğeri, hastane uzak olunca tabii Elâzıglılar mecbur ya üniversite hastanesine ya özel hastaneye gidecek. Aslında sizin “sağlıkta devrim” dediğiniz vatandaşları özel hastaneye mahkûm etmek. Üniversite hastanesi deseniz zaten dolup taşıyor, sonuç olarak şehir hastaneleri şifa değil, bu millete cefa getirecek. Elâzığ tabii sadece bu örneklerden bir tanesi.

Üç hafta boyunca komisyonlarda konuşuldu, bugün de bu kürsüden konuşuyoruz, gördüğümüz şey çok net; bu bütçe genel olarak halkçı bir bütçe değil. Neden mi bunu söylüyoruz? Çünkü sağlık harcamalarında halkın ödediği payda artış var ama Bakanlığın hasta garantili hastanelerine aktarılan milyonlarda azalma yok. SMA hastalarına yıllardır ilaç yok. Emekliye ücretsiz muayene yok. Personel maaşına enflasyon oranında zam yok. Sayıları bini geçmeyen TİTCK eczacılarına gelince para yok ama otel gibi hastanelerde fazladan milyonlar ödemeye para var. Sağlık harcamalarının bütçe içindeki oranı OECD ortalamasının yarısı kadar ama o harcamalar da sağlığa değil, ihale harcamalarına. Yani halk için sağlık bütçesi yok, “Halkın parasını nasıl cebe indiririm.” bütçesi var. Özetle bu bütçe sağlığa zararlıdır.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına son söz İstanbul Milletvekili Ali Şeker'e ait.

Buyurun Sayın Şeker. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CHP GRUBU ADINA ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın bakanlar; bir haftadır, burada gelecek yıl toplanacak ve harcanacak vergileri, paraları konuşuyoruz ama sayenizde geldiğimiz nokta “Kırk katır mı, kırk satır mı?” denilen garabet bir durumu çağrıştırıyor. Bir sultan, bir suç işlemiş olarak karşısına getirilen kişiye sormuş “Kırk katır mı istersin, kırk satır mı?” diye. Kırk satırla idam edileceğini düşünen ve seçenek olarak kendisine kırk katır sunulduğunu sanan adam “Kırk katır” demiş. Bedeninin her bir parçası katıra bağlanan adam ayrı yönlere doğru giden katırların kırbaçlanmasıyla büyük acılar içerisinde parça parça olmuş, bedeninin her bir parçası bir katırın peşinden gitmiş.

Peki, bu millet ne büyük suç işledi de böyle bir garabet durumla karşılaştı? Başkanlık sistemini getirdiniz, ondan dolayı. Geçen yıl 822 milyar olan bütçe, yüzde 17 artışla 961 milyar TL'ye ulaşıyor bu sene getirdiğiniz bütçe teklifiyle. Şimdi, eğer biz bu bütçeyi reddedersek ne olacak? Bu bütçeyi reddedersek Cumhurbaşkanının açıkladığı yeniden değerlendirme oranı 23,73 oranında artacak yani bu getirdiğiniz başkanlık sistemiyle 961 milyarlık bütçe reddedilirse 1 trilyon 17 milyar yani 1 trilyonluk bir bütçeyi uygulayacak, kullanacak Cumhurbaşkanı. Yani biz burada ret mi edelim, “evet” mi diyelim; sayenizde şaşırдық. Böylesi garabet bir sistem getirdiğiniz sistem.

Normalde, bütçe hakkı milletindir. Millet adına milletin vekilleri o bütçe hakkını kullanır. Oradan Kastamonu'nun da hakkı, Urfa'nın da hakkı, Kırklareli'nin de hakkı o milletvekilleri vasıtasıyla kullanılır. Eğer bir sistem meşruiyetini kaybederse çürür ve yok olur. Gelecek dönemlerde, yukarıdan dayatılan bu sistemde istediği gibi bütçe reddedilse bile bunu artırarak kullanabilen bir sistemde millet artık vergi vermemeye başlar, millet artık “Bu devlet benim devletim değil.” demeye başlar. Onun için, milletin denetiminde olmayan, milletin egemenlik hakkı olmayan bir sistem çürümeye, eninde sonunda bu millete zulmetmeye devam edecektir.

2018 yılında, AKP'nin çökerttiği sağlık sisteminin bedelini hekimler ödüyor. Hekimler ve sağlık çalışanları bunun bedelini... Fikret Hacıoğlu geçen sene bir silahlı saldırı sonucunda hayatını kaybetti. Daha dün Doktor Ebru Kılıç, Urfa'da, çürük raporu istedi ve vermedi diye bir hastası tarafından darbedildi. Biz diyoruz ki: Sağlıkta şiddet yasası bir an önce çıksın, caydırıcı bir yasa yapalım. Yoksa caydırıcılığı olmayan, şu andaki mevcut durumu devam ettiren sistemin kimseye bir faydası yok. Altı yılda 70 bin sağlık çalışanı şiddete maruz kaldı. Gelin, bu Parlamentodan esaslı bir sağlıkta şiddet yasası çıkaralım. Sağlık Komisyonunda verdiğimiz yasa teklifi duruyor, o yasa teklifi bir an önce hayata geçsin, yeni can kayıpları vermeyelim. Cumhuriyet Dönemi'nde 1 kişi hayatını kaybetmişti, AKP döneminde 11 hekim sağlıkta şiddette canını verdi. Yani bu tesadüfi değil, bu neoliberal politikaların, bu sağlıkta yaşanan sorunların doktorların canına mal olması meselesi.

OECD ülkeleri içerisinde en sondayız sağlık açısından, Meksika ve Şili'nin gerisindeyiz.

Şimdi, burada bütçede bu sene artık ödenmeye başlayan şehir hastaneleri meselesi var, dağ başına yapılan şehir hastaneleri. Ankara dışında, hemen hemen hepsi şehrin dışında olan hastaneler. Arsaları şirketlere bedelsiz, iktidar tarafından verilmiş. “Cebimizden bir kuruş çıkmayacak.” dediğiniz şeyler, artık, Sağlık Bakanlığının cebinde de bir kuruş bırakmayacak. 2021'de Sağlık Bakanlığı bütçesinin yüzde 25'i bu şehir hastanelerinin kira ve hizmet bedelleri için ödenecek ve Süreyyapaşa Hastanesinin

geçenlerde çatısı çöktü. Önümüzdeki yıllarda bu çatı çökse Sağlık Bakanlığının kasasında o çatıyı onaracak para kalmayacak. 2021 yılında 16 milyar 960 milyon lira para ödenecek bu şehir hastanelerine. Şimdi, çok seviyorsunuz Necip Fazıl'ın şiirini. Hani diyor ya: "Öz yurdunda garipsin, öz vatanında parya." Sağlık Bakanlığı bile öz vatanında kiracı durumuna düştü Ankara'nın göbeğinde. Yani bu kadar kendi yurdumuzda Cengiz İnşaatların, Kolin İnşaatların, Rönesans İnşaatların kiracısı olma durumuna düşürmek kimin hakkı, kimin haddi. Burada çocuklarımıza borç bırakıyoruz, çocuklarımıza zulmediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ALİ ŞEKER (Devamla) – Çocuklarımıza büyük borçlar, ödeyemeyeceği borçlar bırakıyoruz; çocuklarımıza, bu yandaşlara tanınan kapitülasyonlar yüzünden satılmış bir memleket bırakıyoruz.

Çocuklarımızı koruyamadığımız gibi, on sekiz ayda 22 bin çocuğumuz maalesef çocuk gebeliğiyle muhatap oldu ve bunların 15-18 yaş arasında olanları "Zorlama yoksa hukuki işlemleri yapmayalım." diye bildirilmiyor. Bu çocuklarımıza Sağlık Bakanlığı mı sahip çıkacak, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı mı, yoksa İçişleri Bakanlığı mı, kim sahip çıkacak bu çocuklara? Bu çocukların yeri hamilelik değil, çocuk anneliği değil, okullar ve okul sıraları. Çocuklarımızı örgün eğitime vermek yerine maalesef evlendiren, çocuk işçiliğe muhatap eden bir ülkeyiz. Sağlık herkese lazım, herkesin sağlığı tehdit altında. Bakanlığın bütçesi maalesef inşaat şirketlerine gideceği için, Cengizgiller familyasına gideceği için gelecek kuşaklarımız daha da sağlıksız olacak. Lütfen çocuklarımızı düşünün diyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, böylece Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Sayın Muş, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'ün, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un ve Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın altıncı tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, konuyla alakalı bir açıklık getirmek istiyorum.

Az önce Sayın Tüzün burada bir konuşma yaptı. Gerçekten yadırgadığımız, tasvip etmediğimiz, çok yakışsız ifadeler kullandı. Burada Sağlık Bakanını eleştirin burada oturuyor işte. Yok, "Eşi Sağlık Bakanlığını yönetiyor.", yok, "Kızı iletimim..." Şimdi, değerli arkadaşlar, bu, bir hatibi büyütmez, küçültür. O zaman biz de ne yapalım? Kılıçdaroğlu'nun torunundan mı başlayalım burada anlatmaya? Öyle bir şey var mı? Bunu kaç kere konuştuk, insanların ailesiyle, eşiyle, çocuğuyla ilgili bu kürsüde aslı astarı olmayan ifadeler kullanılmasın diye? Sağlık Bakanı burada, dün de burada Millî Eğitim Bakanı vardı, çıkıp konuşsaydınız. Orada oturuyor şu an Sağlık Bakanı. Dolayısıyla, bu anlamda herkes kullandığı dili doğru kullansın.

Bir diğer konu Sayın Başkan, bu Afşin'le alakalı işten çıkarılma iddiası. Şimdi konuyu özetlemek istiyorum: Burada santral devredildi -uzunca bir hikâyesi var onun- tüm taşeron sözleşmeleri yeni

firmaya aktarıldı burada; yani, burada, temizlik, güvenlik hizmetleri satın alınıyordu. Bir temizlik firması yeni firmadan yani bu devredilenden... Bunların arasında bir ihtilaf var; biri diyor “Şu kadar ödeyeceksin.”, öbürü diyor “Ödemem.” Bir “Ödersin.” “Ödemezsin.” ihtilafı var. Ve bu temizlik firması 169 personeline “İşe çıkarmayacağım.” tehdidinde bulunuyor. Bu temizlik firması işe çıkmazsa eğer, 169 işçi yeniden, yeni firmadan, mevcut sözleşme kapsamında işlerine devam edecekler. Dolayısıyla, şöyle özetleyelim bunu: Bu devir sebebiyle hiçbir işçi işten çıkmayacak, çıkmadı, çıkarılmayacak, bunu ifade etmek isterim.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Çıkartılmış, çıkartılmış.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Mehmet Bey, çıkartıldı.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Bunu bakan cevaplayacak.

BAŞKAN – Bir dakika... Bir dakika...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bir diğer konu şu Sayın Başkan... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Bir dakika...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Siz 1’inci partisiniz...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Buna bakan cevap verecek, tamam mı? Bakan mısınız?

Bakan ne yapıyor orada?

BAŞKAN – Ne yapalım, sözünü mü keselim arkadaşlar? Ne istiyorsunuz anlamadım. Bir dakika...

Konuşsun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sözü kesmeyin de sorun şu: Taşeron da olmayacak, kadroya alınacaklar.

BAŞKAN – Ya, Gürer, yapma...

Sayın Muş, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Kadroya alınmamışlar Başkanım.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan -bir diğer iddia- bunlar bizim grubumuza dönerek bu ithamlarda bulunduğu için, Genel Kurulu bilgilendirme ihtiyacı hissettiğim içindir. Eğer sakın olup dinlerseniz meselenin aslını öğrenirsiniz değerli arkadaşlar.

Bir diğer konu şu: Şimdi, bakan “Burada ne kadar cihatçı unsur varsa Türkiye üzerinden Suriye’ye geçti.” Çok ciddi bir iddia. Şimdi, bunu ortaya atan hatip gelip bunu bu kürsüden ispatlasın bakalım, nasıl bu kadar cihatçı -onun tabiriyle- Suriye’ye Türkiye üzerinden geçmiş; getirsin, iddiasını burada bir ispat etsin. Böyle şey olur mu ya?

Bir diğer konu, Sayın Başkan, şimdi, Ergenekon’la alakalı davaya “Bu kumpas.” Eyvallah ama 17-25’e “Bu gerçek...” İkisini de yapan aynı örgüt değil mi? Şimdi, birine karşı çıkıyorken diğerini ayakta alkışlamanın bir anlamı yok. Yoksa bunlar dile getiriliyorken bunu dile getirenler kendi içlerinde bir çelişkiye düşerler.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun.

24.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, devletin bütün kadrolarına, yönetim kademelerine ehliyete, liyakate bakmadan atama yapılırsa “kaza” adı altında cinayet ve facialar olacağına ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben de mevkidaşımın kullandığı süre kadar değerlendirme yapmak istiyorum, müsaade ederseniz.

BAŞKAN - Aşağı yukarı bir buçuk dakika demek ki, güzel.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - İki buçuk...

BAŞKAN - Yok, hayır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Peki.

Şimdi, Sayın Başkanım, siyasette benim de en kızdığım hususlardan biri şudur; şüphesiz, hepimizin de müttefik olduğu bir husustur: Siyasetçilerin eş ve çocuklarını siyasete bulaştırmayalım, siyasi polemğin bir malzemesi yapmayalım. Bunu yapmayalım tabii de buna meydan da vermemek lazım. Siyasetçiler yapmazsa millet yapıyor. Yani aile efradını, eş dost, hısıms akrabayı ve siyasi akrabaları ehliyet ve liyakat noktasında bir değerlendirmeye bakmaksızın siz böyle yerleştirirseniz, tayin ederseniz, atarsanız bırakın siyasetçilerin konuşmasını, bunlar kamu vicdanını rahatsız eder, kanatır.

Bakın, yanlış bilmiyorsa, merhum Menderes oğlunun ticaret yapma arzusu ve talebini reddetmiştir, “Ben Başbakanım, senin ticaret yapman yakışık almaz.” demiştir. Şimdi, nereden nereye gelmişiz. Bu anlamda bu tartışmaları, ben, hakikaten, bir siyasetçinin eşinin, çocuklarının siyasete malzeme yapılmasını istemem ama benim şunu yapma hakkım var: Mesela, eski milletvekillerinin büyükelçi yapılması ne kadar ahlaki bilemem.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Mesela, bir partinin birçok eski milletvekilinin rektör yapılması ne kadar ahlaki bilemem. Ondan sonra da devleti yöneten zat çıkıyor “Beyin göçü var.” diyor. Beyin göçü niye olmasın? Sen ehliyete bakmadan, iyi yetişmişliğe bakmadan, liyakate bakmadan devleti sana biat ve itaat edenlerle, hatta ibadet edenlerle doldurursan Türkiye’nin iyi yetişmiş beyinleri gider.

RECEP ÖZEL (Isparta) – İbadet eden olur mu ya?

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Var var. Ya, söyleyeyim mi şimdi, söyleyeyim mi?

RECEP ÖZEL (Isparta) – İbadet eden olur mu?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya, Allah Allah!

RECEP ÖZEL (Isparta) – O kadar da değil ama o kadar da değil.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Birçok AK PARTİ’linin “Tayyip Erdoğan’a ibadet farz.” lafını bilmiyor musunuz? Bırakın bu işleri.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Olur mu öyle bir şey ya?

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Şimdi, buradan da dün söylediğimde bazı AK PARTİ’li arkadaşlarım kızdı. “Siz memleketteki bütün iyi şeyleri Tayyip Erdoğan’dan, kötü şeyleri dış güçlerden ve Allah’tan biliyorsunuz, Allah’tan korkun.” dedim. Devletin bütün mekanizmalarına ehliyet ve liyakate bakmaksızın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Devletin bütün kadrolarına, yönetim kademelerine ehliyet ve liyakate bakmadan atama yaparsanız “kaza” adı altında cinayet ve facialar olur; sonra da onları Allah’a havale etmeye hakkınız olmaz.

Bu bakımdan, arkadaşlarımız bir milletvekilimizin birinci derece yakınıyla ilgili direkt şey yapmışlarsa bunu yapana değil biraz da yaptırana bakmak lazım diyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, kayıtlara girmesi açısından... Sayın Altay, bakın, tutanakları bir okuyun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne demiş?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Şimdi “Sağlık Bakanlığını kim yönetiyor?” diyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Kim yönetiyor?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İfade kullanıyor. Bakın, yani yaptığımız doğru bir şey değil Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yaşar Bey kendisi cevabını verir.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yaptığınız doğru bir şey değil.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – 60’a göre Yaşar Bey’e söz verin, cevabını versin efendim.

BAŞKAN – Sayın Muş...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Buradan ortaya attığınız iddiayı Sağlık Bakanı orada oturuyor; sorun bakalım, nasıl yönetiyormuş?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sağlık Bakanı kekeme değil ya, dilsiz değil, sağır değil ya; verir cevabını.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Dolayısıyla burada kullandığımız ifadeler...

BAŞKAN – Sayın grup başkan vekilleri, aranızda konuşmayın lütfen, kayda geçsin.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, bakın, bu üslubu reddettiğimizi ifade etmek isterim. Eğer seviyeli bir tartışma yaparsanız çıkın burada verilerinizle, konuştuğunuz, ortaya getirdiğiniz eleştirileri ilgili bakanlıklar not aldı, partimiz üzerinde olanlara da biz cevap verdik. Ama siz yani hazırlıksız çıkıp işte “Böyle söylüyorlar, bunu burada yapıyorlar...” Elinizde doğru düzgün bir done yok, ondan sonra “Buna da imkân vermemek lazım.” Hangisine imkân verildi? Sağlık Bakanının yanında başka bir kişi mi oturuyor? Millî Eğitim Bakanının yanında başka birisi mi oturuyor?

Dolayısıyla Sayın Başkan, bunlar kırıcı sözler. Eğer bunlarda ısrar edilirse bizim de söyleyeceklerimiz olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İSMET YILMAZ (Sivas) – Sayın Başkan...

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Sayın Başkan, 60’a göre bir söz istiyorum.

İSMET YILMAZ (Sivas) – Efendim, adımı kullanarak bir satışmada bulundu, yerimden bir cevap vermek isterim.

BAŞKAN – Tamam Sayın Yılmaz.

Sayın Tüzün...

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Sayın Başkan, ben söylediğim cümlenin arkasındayım. Ben Meclis Başkan Vekilliği yapmış biri olarak bu Parlamentoda en tecrübeli milletvekillerinden biri olduğumu düşünüyorum.

Şu anki konum itibarıyla Hazine Bakanımız kimdir? Sayın Cumhurbaşkanının damadıdır. “Hazineye damat bakıyor.” demek bir alınganlık olmamalı. Kamuoyunda konuşulan, “Hanımefendinin sağlık kuruluşlarıyla ilgili şirketlerde ortaklığı var.” deniliyor.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İspatlayın bunu; madem tecrübelisin. Sayın Tüzün, madem tecrübelisin; ispatla hadi! İspatla! İspatla kardeşim, bir iddia atıyorsun ortaya.

BAŞKAN- Bir dakika... Sayın Tüzün’ü dinleyelim, sonra cevap vermek isterseniz söz hakkı vereceğim.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Bununla ilgili Sağlık Bakanımız, yürütmeye bulunan arkadaş burada, grup başkan vekiline söz hakkı düşse de bu mahiyetteki cevabı verecek olan Sayın Bakandır. Az sonra vereceği cevapta Genel Kurulu bilgilendirir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, atf yapılan Genel Başkanımızdır. Burada ortaya attığı iddiaları ispatlamak Sayın Tüzün’ün görevidir. Ben 3 isim saydım, ispatlamazsa müfteridir, açık ve net şekilde bunu ifade etmek isterim. Partimizin Genel Başkanına söylüyor bunları. “Kamuoyunda böyle şeyler konuşuluyormuş.” Ya, sen madem bu kadar tecrübeli bir hatipsin, Meclis Başkan Vekilliği yaptın, belgeye, bilgeye dayanmadan konuşamazsın, insanlara iftira atamazsın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böyle şey olmaz ya!

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, buyurun.

25.- Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz’ın, Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin’in 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın altıncı tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSMET YILMAZ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Muhterem Başkanım.

Hatırlardan birisi bu Sahil Güvenlik Komutanlığına yapılan atamayla ilgili Efkan Ala’nın, bir başka atamada da Millî Savunma Bakanı olarak İsmet Yılmaz’ın adının geçtiğini ifade ederek darbecileri atadığımızı söyledi. Devlette bu işler normaldir, mahkeme kararıyla darbe yaptığı bizzat kesinleşen Kenan Evren’i Genelkurmay Başkanı olarak Başbakan Bülent Ecevit ve kabinesi atadı.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – O yaptı diye sen de mi yapacaksın? Olmaz ya! Sayın Bakanım olmadı ya!

İSMET YILMAZ (Sivas) - Dolayısıyla ne diyeceksin? Darbeyi yapan Genelkurmay Başkanını atayan siz olduğunuzda normal oluyor da biz bakan olurken birisini atadığımızda “Darbeciyi atadı.” demek doğru bir tabir değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Bakanım olmadı ya! O yaptı diye sen de mi yapacaksın?

BAŞKAN – Buyurun.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Başkanım, 60’a göre ben de bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Duyamadım arkadaşlar, bir dakika...

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Başkanım, 60’a göre ben bir söz istiyorum çünkü benim söylediğim söze ilişkin bir açıklaması var, çarpıttı.

BAŞKAN – Buyurun.

26.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sariaslan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Sayın grup başkan vekili -benim konuşmama ilişkin- Ergenekon davasıyla ilgili söylediğim şahsımın sözü değil. Ben bunu İstanbul Cumhuriyet Başsavcısının hazırlamış olduğu esas hakkındaki mütalaada aldım, aynısını buradan tekrar ediyorum. Bakın ne diyor? “İstanbul Ümraniye’de bir evin çatısında 27 el bombası Trabzon’dan yapılan bir ihbar üzerine 12/6/2007 günü bulunduğu iddiasıyla başlayan Ergenekon davaları da FETÖ’nün bir kumpasıdır. Fetullah Gülen’e ve örgütüne karşı toplum kesimlerine yönelik başlatılan operasyon sonucu delilsiz, hukuka aykırı uydurma iddialarla başlatılıp adli hatalarla, sahte delillerle sürdürülen bir davanın bir kumpas, komplo olduğu yıllar sonra ortaya çıkmıştır.” Sayın savcı altını çizerek yazmış, ben de buradan okuyorum.

BAŞKAN – Süre yetmeyebilir, bitiyor.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Bu, kendimin sözü değil. “Ergenekon isimli bir terör örgütünün gerçekte hiç...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Sayın Başkanım, bir saniye, hemen bir kelime...

BAŞKAN – Ama bir şey söyleyeceğim, ben dinledim grup başkan vekilini, sizin dediğinizi inkâr etmedi, dedi ki: “O öyleyse buna ne diyorsunuz?” Yani şey o.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Hayır, bir şey söyleyeceğim, sanki ben söylüyormuşum da öbürünü iddia ediyormuş gibi...

BAŞKAN – Tamam yani 60’a göre bir dakika.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Hemen bir cümleyi okuyacağım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamam, bir dakika doldu, lütfen.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – “Ergenekon isimli bir terör örgütü gerçekte hiç olmamıştır.” diyor, ben bunu söylemiyorum.

BAŞKAN – Ona bir itiraz olmadı zaten, sizin söylediğimize.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – İstanbul 4. Ceza Mahkemesinin 2017/16 esas hakkındaki mütalaasında söylüyor. Bu benim uydurmam değil, nerede hukuksuzluk, adaletsizlik varsa, 17’si, 25’i beni ilgilendirmez, ben hukukçuyum, avukatım, ona da karşıyım. Benim “İlgilendirmez.” dediğim bu. Hukuksuzluk varsa adı, ismi kim tarafından yapılırsa yapılıns hepsine karşıyım.

12 Eylül döneminde elimde çantalarla savunma yaptım, Kenan Evren döneminde de yaptım, şimdi de yaparım. Kime nereden gelirse gelsin, herkesi hukukla karşılamamız lazım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim, sağ olun.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildirimiminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel

Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 11) (Devam)

A) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İçişleri Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Personel Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

N) TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

O) TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU (Devam)

1) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şimdi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına konuşmalara başlıyoruz.

İlk olarak Gaziantep Milletvekili Sermet Atay konuşacaktır.

Buyurun Sayın Atay. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

MHP GRUBU ADINA SERMET ATAY (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının 2019 yılı bütçesi üzerinde konuşma yapmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz üzere, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtikten sonra İçişleri Bakanlığında yeniden yapılandırma meydana gelmiştir. Bu yapılandırmada Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı kuvvet komutanlığı bünyesinden çıkarılarak genel kolluk hizmeti sınıfına geçirilmiş ve İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır. Bu değişiklik askerî yapı içerisinde olup kolluk hizmeti yapan jandarmanın tam olarak görevinin belirlenmesi açısından olumlu bir gelişmedir. Hâliyle bu değişiklikten sonra birtakım aksaklıklar ve eksiklikler ortaya çıkmıştır.

Geçtiğimiz günlerde Meclisimize gelen kanun tasarısıyla Jandarmanın İçişleri Bakanlığına uyumu yönünde kanuni değişiklikler yapılmıştır. Ancak bunun yanı sıra, birtakım sosyal ve özlük hakları yönünde düzenlemeye ihtiyaç duyulmaktadır. Şöyle ki Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığının muadili İçişleri Bakanlığı bünyesinde görev yapan Emniyet Genel Müdürlüğü personeldir. Polis teşkilatına sağlanan sosyal hakların, örneğin polisevi gibi sosyal tesislerin Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına da yapılarak kurumlar arası eşitlik sağlanması gerektiği düşüncesindeyiz.

Bunun yanı sıra, Emniyet Genel Müdürlüğümüzde çalışan bir polisin terfide yaş sınırı 45 iken Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlikte çalışan ve polis memurunun muadili olan bir uzman

jandarma ve uzman çavuşların terfilerinde yaş sınırı 35 olarak belirlenmiştir. Bu durum, uzman jandarma ve uzman çavuşlar aleyhine bir eşitsizlik ve haksızlıktır. Kolluk kuvveti olarak İçişleri Bakanlığına bağlandığı hâlde terfi yönünden hâlâ Silahlı Kuvvetlerde görevli uzman çavuşlarla mukayese edilmesi yanlış bir uygulamadır. Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığında çalışan uzman çavuş ve uzman jandarmaların İçişleri Bakanlığına bağlandığı ve bundan sonra Emniyet Genel Müdürlüğündeki polis teşkilatında çalışan muadilleriyle beraber aynı terfi sistemine tabi olması gerektiği düşüncesindeyiz.

Yine, subay, astsubay ve polislerin okulda geçen eğitim süreleri hizmetten sayılırken uzman jandarmalarımızın okulda aldıkları bir yıllık mesleki eğitimin hizmetten ve sigortalılık süresinden sayılmaması uzman jandarmalarımız açısından büyük bir mağduriyet yaratmaktadır.

Ayrıca, ileride hemşire, polis, din görevlilerine uygulanması planlanan 3600 ek göstergeden uzman jandarma ve uzman çavuşların da yararlandırılması gerektiği düşüncesindeyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2018 Ekim ayı itibarıyla İçişleri Bakanlığı bünyesinde 276.064 Emniyet personeli, 190.414 Jandarma personeli, 5.935 Sahil Güvenlik, 52.935 güvenlik korucusu olmak üzere toplam 524.808 personelle iç güvenlik hizmeti yürütülmektedir. Burada dikkat çekmek istediğimiz husus, 15 Temmuz hain darbe girişiminde bulunan, FETÖ darbesi içerisinde bulunan İçişleri Bakanlığı personelinin durumudur. FETÖ elebaşı açıkça birçok defa televizyon programlarında ve mülakatlarında devlet içerisinde öncelikle kadrolaşılması gereken kurumun İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı olduğunu dile getirmiştir. Bunun nedeni, bu iki bakanlığın adalet mekanizmasını, güvenliği ve ülke yönetimini elinde tutmasıdır. Bu nedenle, FETÖ terör örgütü İçişleri Bakanlığında kadrolaşmaya çalışmıştır. 15 Temmuz darbe girişiminden sonra yapılan soruşturma ve tahkikatlarda FETÖ terör örgütüyle bağlantısı nedeniyle İçişleri Bakanlığı tarafından toplam 38.789 kişi görevinden ihraç edilmiştir. Bunun 428'i mülki idare amiri, 31.209'u Emniyet Genel Müdürlüğü, 4.139'u Jandarma, 349'u Sahil Güvenlik Komutanlığı çalışanıdır. Bunlardan 1.873 emniyet müdürü, 1.789 subay-orgeneral rütbesindedir. Bu da göstermektedir ki FETÖ terör örgütü tarafından en fazla saldırıya uğrayan ve mağdur olan kurum İçişleri Bakanlığıdır. İçişleri Bakanlığı, eksilen kadrosunu tamamlamak üzere 2018 yılı içerisinde Emniyete 17.574, Jandarmaya 21.632, Sahil Güvenliğe 540, bekçiliğe de 7.010 personel alıp bu eksikliği tamamlayarak görevine devam etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada bizim dikkat çekmek istediğimiz husus, bir cemaatin bu kadar saldırısına maruz kalan Bakanlığın, yeni personel alımında bir cemaatten kurtulup diğer cemaatin etkisi altında kalmaması gerektiğidir. Hiçbir dinî cemaatin hiçbir bakanlıktaki personel alımında rol oynamaması, kadrolaşmaması gerektiği düşüncesindeyiz. Aksi takdirde, bir cemaatten kurtulup diğer cemaatin etkisi ve baskısı altına girilmesiyle yeni bir tehlikenin doğacağı açıktır. Cemaat ve tarikat mensupları iç güvenlik kurumlarımızdan temizlendikçe kurumlarımız daha da güçlenecek ve terörle mücadelede daha etkin sonuçlar alınacaktır.

Personel alımında mutlaka ve mutlaka adil, hakkaniyetli bir sınav sistemi kurularak başarılı olanların alınması gerektiği düşüncesindeyiz. Bu anlamda sonuna kadar İçişleri Bakanımızla birlikteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kahraman polislerimiz, Jandarmamız ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelimize, ülkemizin en büyük sorunlarından biri olan terörle mücadele konusunda kararlı ve emin adımlarla etkin bir şekilde mücadele edilmektedir. Allah'ın izniyle, topyekûn bir mücadeleyle terör kaynağında yok edilecektir. Terörle mücadelede eski usuller bırakılmış olup,

şimdi, teröristlerin şehirde ve kırsalda hakimiyet kuramaması, lojistik desteğinin kesilmesi, terörün ve teröristin kesintisiz bir şekilde bulunduğu yerde tespit edilerek yok edilmesi usulü benimsenmiştir. Bu sayede teröristlerin hareket alanları kısıtlanmış, maddi destekleri azalmış, teröre eleman kazandırma imkânları ellerinden alınmıştır. Yurt içinde örgütlenemeyen, eylem yapamayan PKK yurt dışına yönelmiş ve teröristleri savaş bölgesi olan Suriye ve Irak'a yönlendirmiştir.

Terörle mücadele kapsamında bazı belediyelerin terör örgütünün kontrolüne girmesiyle 10 il, 69 ilçe, 22 belediyede, 94 bölücü terör, 7'si FETÖ terör örgütüyle bağlantısı nedeniyle 101 belediye başkanı görevden alınarak yerine kayyum atanmıştır. Görevden alınan belediyelerin birçoğunda terör örgütüne finans, lojistik destek sağlandığı tespit edilmiş olup bu görevden alınmalarla terör örgütlerine ağır bir darbe vurulmuştur. Devletimizin bölgede varlığını hissettirmesi ve terör örgütünün belediyelerle ilişkisinin kesilmesini olumlu bir gelişme olarak görüyoruz; Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu tür müdahalelerin yerinde ve gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; PKK, KCK/TY terör örgütünün siyasi temsilcileri devamlı suretle uyuşturucuyla mücadele eder gibi söylemlerde bulunmakta olup, işin esasına indiğimizde PKK terör örgütünün bir yılda 1,5 milyar dolar uyuşturucudan gelir elde ettiğini görüyoruz. Türkiye'deki en büyük uyuşturucu tedarikçisi ahlaksız ve şerefsiz PKK terör örgütüdür. Yapılan operasyonlarla bu örgütün uyuşturucu gelir kaynaklarına darbe vurulduğunu sevinçle izlemekteyiz. Bu anlamda kahraman Türk polisimizi ve jandarmamızı kutluyor, başarılarının devamını diliyoruz.

Ülkemizin en büyük sorunlarından bir tanesi de Suriyeli mülteci problemidir. Özellikle güneydoğuda, Gaziantep, Hatay, Şanlıurfa ve Kilis'te Suriyeli problemi gittikçe büyüyen bir sorun hâline gelmiştir. Bu şehirlerin altyapısı çökmüş, hayat pahalılaşmış, sosyal dokuları bozulmuştur. Suriye'de akan kanın bir an önce durdurularak ülkemizde yaşayan Suriyelilerin güvenli bir şekilde ülkelerine gönderilmesi gerektiği düşüncesindeyiz.

Kaygımız şudur ki: Bu şahıslara ülkelerine dönme yolunda inisiyatif verilirse bunların birçoğu ülkesine dönmeyecek olup bu durum ülkemiz açısından ciddi bir sıkıntı doğuracaktır.

Resmî rakamlara göre ülkemizde 4 milyon 709 bin 135 yabancı uyruklu kişi yaşamakta olup bunların 3 milyon 594 bini Suriyelidir. Biz bu Suriyelilerin gayriresmî rakamlarla beraber en az 4 milyon olduğu düşüncesindeyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanımızın da girişimiyle çok önemli bir hususa parmak basıldı ve bir trajediye son verildi: Ahıska Türkleri meselesi. Ahıska Türkleri, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra tüm erkekleri Ruslarla cephede olan 86 bin Ahıska Türkü, haksız ve vicdansız bir kararla Stalin tarafından vagonlara üst üste bindirilerek Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan'a sürgüne gönderilmiştir. Bu yolda 20 bin Ahıska Türkü açlık, soğuk ve hastalık nedeniyle hayatını kaybetmiştir.

Ülkemiz çok yerinde bir karar alarak yıllarca ezilen soydaşlarımızdan -2015 tarihli bir Bakanlar Kurulu kararıyla Türkiye'de- 3.235 kişinin Erzincan Üzümlü ve Bitlis'in Ahlat ilçesinde iskân edilmelerini kararlaştırmıştır. Göç İdaresi 2.763 kişinin iskân işlemlerini bitirmişken 472 kişinin iskân işlemleri hâlen devam etmektedir.

Ülkemizde iskân edilen bu kişilerin Ukrayna'daki mesleklerini icra edebilmeleri açısından diplomalarına denkliğin verilmesi, onlara iş imkânının sağlanması gerekmektedir. Bu hususta şimdiye kadar hiçbir çalışma yapılmamıştır. Örneğin Ukrayna'da doktorluk yapan, hemşirelik yapan, öğretmenlik yapan bir Ahıska Türkü, Türkiye'de ne yapacaktır, mesleğini nasıl icra edecektir? Diplomalarına denklik tanınacak mıdır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERMET ATAY (Devamla) – Sayın Başkan, bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SERMET ATAY (Devamla) – Aksi takdirde bu mağduriyeti gidermek için Türkiye’ye getirdiğimiz soydaşlarımızın yeni bir mağduriyeti ortaya çıkacaktır. Bakanlar Kurulu kararının üzerinden yaklaşık dört yıla yakın bir süre geçmesine rağmen hâlâ Türk vatandaşlığını kazanamayan ama Türkiye’de iskân edilen Ahıska Türkü mevcuttur.

Sayın İçişleri Bakanımızdan bu hususu incelemesini, mağduriyete sebebiyet verilmemesi açısından öncelikle vatandaşlığa geçmeyen Ahıska Türklerinin bir an önce vatandaşlığa geçirilmesini ve bunların mesleklerini icra etmesi açısından mevcut diplomalarına denklik işleminin sağlanmasını özellikle rica ediyoruz.

Sözlerimi tamamlarken İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinin memleketimize ve ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, saygılarımı sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi söz sırası Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz’da.

Buyurun Sayın Yılmaz. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

MHP GRUBU ADINA ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum, yüce Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Yer aldığı bölge itibarıyla Türkiye, güvenlik politikalarını en üst seviyede tutması gereken bir konumdadır. Ülkemizin güneyinde bulunan Suriye ve Irak’ın durumu ortadadır. Diğer yandan, doğu sınırimızda bulunan bazı ülkelerle ilişkilerimizde inişli çıkışlı bir süreç yaşanmaktaysa da özellikle son yıllarda Afganistan’dan gelen kaçak göçmenlerin İran üzerinden ülkemize elini kolunu sallayarak girmeleri millî güvenliğimizi tehdit etmektedir.

Karadeniz’in kuzeyinde bulunan komşumuz Rusya ile Ukrayna arasında yaşanan gerilim, akrabalık bağlarımız bulunan Kırım’ın Rusya tarafından ilhakiyla sonuçlanmıştır. Her ne kadar Rusya’yla olan ilişkilerimiz son dönemde artarak devam etmekteyse de Kırım’ın ilhak edilmesinin tarafımızdan kabul edilmesi mümkün değildir. Ayrıca Ukrayna-Rusya arasındaki gerilimin sıcak çatışmaya ve savaşa dönmesi Avrupa Birliği-Rusya savaşına dönme ihtimalini doğuracak, bu da bütün dünyaya sıçrama riski taşıyacaktır.

Batı komşumuz Yunanistan’la Ege adaları, kıta sahanlığı ve göçmenler konusunda yaşanan sıkıntılar, Yunanistan’ın ve Kıbrıs Rum kesiminin, Akdeniz’de Kıbrıs açıklarında Türkiye’yi ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ni yok sayarak doğal gaz ve petrol aramaları, petrol ve doğal gaz bölgesi oluşturmaları kabul edilemez bir davranıştır. Bu konuda devletimizin uyguladığı “Biz de bölgede varız.” politikasını son derece doğru ve başarılı buluyoruz.

Son yıllarda Suriye’de yaşanan gelişmeler millî güvenliğimizi çok yönlü olarak tehdit etmektedir. Sınırimızın hemen kenarında terör bölgeleri oluşturulmakta, IŞİD ile PKK’nın kolları olan PYD-YPG bölgeleri paylaşarak buldukları bölgelerden ülkemize saldırılar gerçekleştirmektedir. Bu gelişmeler neticesinde, öncelikle IŞİD bölgesinde olan Çobanbey, Cerablus, Azez ve El Bab 24 Ağustos 2016’da

başlayan Fırat Kalkanı Operasyonu'yla temizlenmiştir. Akabinde Afrin'de örgütlenmeye ve yerleşmeye başlayan, sınırlarımızdan içeri sızan ve saldırılar düzenleyen PKK/PYD-YPG terör örgütüne karşı Zeytin Dalı Harekâtı düzenlenmiş, 4.500'ün üzerinde terörist etkisiz hâle getirilmiştir. Afrin'de de asayiş sağlanmıştır.

Terörle mücadele konusunda devletimizin son yıllardaki yaklaşımını doğru ve tutarlı buluyoruz. Terör tehdidi nereden gelirse gelsin, millî bekamızı ve güvenliğimizi tehdit eden kim olursa olsun yok edilmelidir. Müttefikimiz ve stratejik ortağımız gibi görünen ikiyüzlü ABD'nin eteğinin altına saklanarak binlerce tır silah yardımı alanların terör bölgesi oluşturmalarına izin vermek, Gaziantep'i, Urfa'yı, Mardin'i, daha doğrusu bütün Türkiye Cumhuriyeti'ni tehlikeye atmaktır. Türkiye Cumhuriyeti devleti güçlüdür. Türk milleti büyüktür. Ordusunun ve polisinin her zaman yanında ve arkasındadır. Bölgesinde hiç kimseye pabuç bırakmayacak kuvvet ve kudrettedir.

Bizim Milliyetçi Hareket Partisi olarak Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı Operasyonlarına verdiğimiz destek tüm kamuoyu tarafından bilinmektedir. Ülke güvenliğinin sağlanması için aynı desteğimizi Fırat'ın doğusuna yapılacak operasyonda da vereceğimizi bilmenizi istiyoruz. Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı Operasyonlarına karşı çıkanları tüm Türk milleti görmüş ve hak ettiği cevabı vermiştir.

Değerli milletvekilleri, sınırlarımız dışında bunlar yaşanırken içerideki yansımalarının yakın tarihçesi ise şöyle gelişmiştir: 2002 yılında bitme noktasına gelen eli kanlı terör, terörle mücadelede yapılan yanlışlıklar neticesinde tekrar palazlanmaya başlamış, ülkemizin güvenliği riske atılmıştır.

Milliyetçi Hareket Partisinin teröre karşı tutumunda geçmişten beri gelen uyanık ve hassas duruşu oldukça açık ve nettir. Terörle müzakere değil, mücadele edilmesi gerektiği acı tecrübelerle anlaşılmıştır. "Açılım süreci" olarak adlandırılan çözülme sürecinde eli kanlı terör örgütü, şehir ve kasabalarımızda açılan çukurlar, kurulan barikatlar, döşenen patlayıcılar ve kalkışma provasıyla ülkemizi yangın yerine çevirmiştir, ancak hain ve sinsi bir hevesle ülkenin parçalanmasını bekleyenlerin hevesleri kursaklarında kalmıştır. Şimdi tekrar iştahları kabararak ülkeyi yeniden parçalama sürecine götürmek için ellerinden gelen sinsi tezgâhları kurmaya çalışmaktadırlar.

Sırtını eli kanlı terör örgütüne yaslayanların, belediye araçlarıyla terör çukurları ve barikatlar kazanların -sahte- "barış" ve "demokrasi" gibi tüm insanlığın değerlerini kirletmeleri hazin olduğu kadar gülünçtür. İmralı'dan Kandil'i kumanda etmeye çalışan eli kanlı terör örgütü elebaşının tecridini bahane göstererek yapılan açlık grevinin Türk milletinin nazarında bir anlamı yoktur ve olmayacaktır.

FETÖ, PKK ve ülkeyi bölgesindeki diğer ülkeler gibi parçalanmaya götürmek isteyen emperyalist güçler, açılım ve çözülme süreciyle başaramadığını 15 Temmuz hain darbe girişimiyle denemiş, Allah'a şükür umduklarını bulamamışlardır.

Uyuşturucu kullanımının kötülüğünden bahisle şirin görünmeye çalışan, kız çocuklarının haklarından bahisle sevgi yumağı taklidi yapan sahtekârların, PKK'nın uyuşturucu ve kaçakçılıktan elde ettiği gelir de dağa kaçırılan kız çocuklarına yaptığı iğrenç muamele de bütün dünyaca bilinmektedir. Kandil'e ses çıkarmayanların milletin kürsüsünden barış güvercini edasıyla eli kanlı terör örgütünün borazanlığını yapmaları, Milliyetçi Hareket Partisi olarak kabul edebileceğimiz bir tutum değildir.

Değerli milletvekilleri, "açılım süreci" denilen çözülme sürecinin 2015 yılından itibaren aklîselim devlet adamları ve yöneticiler tarafından bitirilmesiyle terörle mücadele etkin bir şekilde başlamıştır. 15 Temmuz hain darbe girişiminin ardından FETÖ elemanları güvenlik güçlerimizin ve devletin içinden

temizlenmiş, terör konusunda başarılı sonuçlar alınmaya başlanmıştır. Bu mücadeleyi kararlılıkla uygulayan ve yürüten Sayın Cumhurbaşkanımızı, İçişleri Bakanımızı, Türk Silahlı Kuvvetlerimizi ve tüm güvenlik güçlerimizi kutluyorum. Burada, devletin üst kademelerinin gösterdiği kararlılığın yanı sıra Jandarma teşkilatının, Emniyet teşkilatının ve Sahil Güvenliğinin emeğini ve mücadelesini görmezden gelmek tek kelimeyle vefasızlık olacaktır. Özellikle 15 Temmuz hain darbe girişiminin ardından bu saydığımız kurumlardan temizlenen örgüt elemanları kurumlardaki personel sayısını düşürmüşse de güvenlik güçlerimizin terörle mücadeleyi etkin bir şekilde, gecesini gündüzüne katarak sürdürmesi takdire şayandır.

Değerli milletvekilleri, terörle mücadelede canı pahasına görev yapan polis ve jandarmalarımızın özlük ve sosyal haklarının iyileştirilmesi gerekmektedir. Polis teşkilatı mensuplarının bizden öncelikli olarak beklentileri 3600 ek gösterge haklarının verilmesidir. Jandarma teşkilatında görev yapan uzman jandarmaların ise en büyük beklentisi kadro ve özlük haklarındaki iyileştirmelerdir. Terörle mücadelede canını ortaya koyan ve haklarını ödeyemeyeceğimiz bu iki teşkilat da milletimizin göz bebeğidir ve beklentilerinin yerine getirilmesi verdiğimiz sözler neticesinde boynumuzun borcudur.

Son günlerde dikkat çeken, İçişlerine bağlı bir diğer kurum da il nüfus müdürlükleridir. Yapılan kimlik kartı değişikliklerinin yanı sıra pasaport, ehliyet gibi iş yükünü artıran yeni görevler, personel sayısı sabit kalan ve dar bir alanda çalışan nüfus müdürlüklerini oldukça zorlamaktadır. İl ve ilçe nüfus müdürlüklerinde yoğun mesai, seçim dönemi gibi bazı dönemlerde hafta sonu da çalışılarak devam etmektedir. Kişiler hakkında alınan bazı mahkeme kararlarının anında nüfus müdürlüklerince işlenmesi gibi ağır sorumluluğuna rağmen il nüfus müdürlüğü makamının cetvelin alt kısmında bulunması, görevli personeline yeterince önem verilmediğinin bir göstergesidir. Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak bu konularda bir düzenleme yapılması gerektiğini düşünüyoruz. Konuyla ilgili teklifimiz hazırlanmış olup Meclise sunulacaktır.

Değerli milletvekilleri, Suriye’de yaşanan iç savaş ve Afganistan’daki gelişmelerle ülkemizin son dönemde aldığı mülteci sayısı 4 milyon 900 bin kişiye ulaşmıştır. Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak Osmanlı İmparatorluğu’ndan aldığı mirasla derin tarihsel bağlarımız olan bu kardeşlerimize sırtımızı dönmemiz tabii ki mümkün değildir. Özellikle Suriye’de ortaya çıkan iç savaşta kadın, çocuk, yaşlı demeden insanların katledilmesi millet olarak görmezden gelemeyeceğimiz bir durumdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÜMİT YILMAZ (Devamla) – Ancak son günlerde yaşanan bazı sıkıntılar ve az da olsa mültecilerin karıştığı asayiş olayları rahatsız edicidir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak özellikle Suriye’den gelen mülteciler konusunda politikamız açık ve nettir. Suriye’de güvenli bölgelerin bir an önce oluşturularak ülkemizdeki Suriyeli kardeşlerimiz vatanlarına kavuşturulmalı ve bu bölgelere yerleştirilmelidir. Bu arada, sayıları 850 bini bulan 17-44 yaş arasındaki erkek mültecilerin güvenli bölgelerin oluşturulmasında ve düzenlenmesinde değerlendirilmesi hem geri dönüşleri teşvik edecek hem de rahatsızlıkların önünü kesecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu duygu ve düşüncelerle İçişleri Bakanlığının 2017 yılı kesin hesabı ile 2019 yılı bütçesinin milletimize ve devletimize hayırlı olmasını diler, saygılarımı sunarım. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak'ta.

Buyurun Sayın Sazak. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

MHP GRUBU ADINA METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; bugün Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ile Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2019 yılı bütçelerini değerlendirmek üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak bütün kurum ve kuruluşlarıyla desteklediğimiz Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı yani kamuoyunda bilinen adıyla AFAD İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır. Bu kapsamda, AFAD'a bağlı geçici barınma merkezleri Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne devredilmiştir. Bunun bir sonucu olarak 2019 yılı bütçesi yüzde 38 azalarak 1 milyar 406 milyon 671 bin liraya inmiş, Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün bütçesi ise yüzde 436 artarak 2 milyar 307 milyon 541 bin liraya çıkmıştır.

Maalesef ülkemiz, coğrafi olarak yıkıcı depremler, sel baskınları, heyelanlar ve fırtınalar gibi, tabiatın bütün felaketlerine maruz kaldığı çetin bir coğrafyadadır. Coğrafyamızdan geçen Kuzey Anadolu Fay Hattı, Marmara ve Düzce depremleri gibi şiddeti yüksek olan yıkıcı depremlere sebebiyet vermiştir. Bu depremler sadece Marmara Bölgesi'nde değil, bütün gönül coğrafyamızda hissedilmiştir. Yarattığı tahribat sonucu binlerce vatandaşımız can vermiş, 100 binden fazla bina yıkılmış, milyonlarca insanımız ise olumsuz olarak etkilenmiştir.

Coğrafya kaderimizdir. Ülkemizin geçmişte olduğu gibi gelecekte de bu tür maddi ve manevi felaketlere maruz kalacağı beklenmelidir. Yaşadığımız bütün acılardan sonra millet olarak yaralarımızı sardık ama anma töreninden ötesine geçemedik. Tarifi olmayan bu acıların bir daha yaşanmaması için, ülke olarak afetlere karşı bilimsel ve teknolojiye uygun düzenlemeleri acilen hayata geçirmeliyiz.

Buradan hareketle, bu coğrafyada yaşayan insanlar olarak AFAD'ın misyonu hayatımızın her aşamasında olmalıdır. AFAD'ın teknolojiyi kullanıp ihtiyaç sahiplerine daha hızlı ulaşması için kurduğu AYDES'in, Afet Yönetim ve Karar Destek Sistemi'nin büyük bir yenilik ve gereklilik olduğu kabul edilmelidir.

Ne yazık ki son yıllarda süratli ve çarpık yapılaşma deprem toplanma ve çadır alanlarını yok etmiştir. Ancak bundan sonra afet alanlarının imara açılmayacağı sözünün Bakanlık tarafından verildiğini duymak sevindirici olduğu gibi, kamu yararına olan bu alanların amacı dışında kullanılması hâlinde caydırıcı müeyyidelerin yeniden düzenlenip uygulanması gerekmektedir. Kamuoyunun da kendi güvenliği için bu alanlara sahip çıkması, basın ve medyanın gereken özeni göstermesi gerekir. Mezkûr alanlar düzenli olarak teftiş edilmeli, vatandaşlarımız bilgilendirilmeli ve imar düzenlemelerine kesinlikle yasak olmalıdır.

Yeni deprem yönetmeliklerine uygun ve adaletli olmak kaydıyla kentsel dönüşümler olumludur. Heyelan, deprem -dere ağızları, sel yatakları- ve çığ tehlikesi olan bölgelere konut yapılması yasaklanmalıdır. Köy, mezra ve yayla gibi, kırsal alanlarda bulunan mevcut taş ve ahşap yapılar depreme dayanıklı beton, çelik konstrüksiyon gibi malzemelerle yeniden inşa edilmelidir.

Bu anlamda, planlı bir yapılaşmayla kültüre uygun olarak inşa edilen köy ve mezralar cazibe merkezi hâline gelecektir. Bunun sosyal yansımaları olarak tersine bir göçle kentlere sıkışmış olan insanlarımızın topraklarına geri döneceği ve bağlı olarak tarım ve hayvancılık üretiminde de artış gözleneceği açıktır.

Doğal afetlerin yanı sıra yüzyılın savaş tekniklerinden olan kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer tehditlere karşı kamuoyunun nasıl davranması gerektiği ve alınacak önlemlere yönelik AFAD çalışmalarıyla kamuoyunun dikkati çekilerek toplumsal bilinç oluşturulmalıdır.

Afet durumunda ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarında her türlü kayıp azaltıcı faaliyetleri yapabilecek yeterli bilgi ve beceriye sahip araştırmacı, girişimci sivil savunma uzmanları yetiştirilmelidir. İlköğretim çağından itibaren doğada hayatta kalma, yangın, sel ve depremden korunma gibi konularda bilinçli bir nesil yetiştirilmelidir. Toplumun afetlere karşı bilinçlendirme ve eğitim programları yapılmalı, sivil savunma uzmanları ve gönüllülerden meydana gelen organize gruplarla -mahalle muhtarlarıyla iş birliği içerisinde- arama ve kurtarma birimleri oluşturulmalıdır.

17 Ağustos depreminin bize öğrettiği başka bir acı ders var, o da doğal afetler sonrası haberleşmenin önemidir. Deprem sonrası çöken haberleşme sistemi yüzünden bölgeye ulaşım sekteye uğramış, birçok vatandaşımız bu sebeple hayatını kaybetmiştir. Buradan hareketle, AFAD'ın kolluk kuvvetlerinin kendi aralarında istihbarat, irtibat ve koordinasyonu sağlayan birimler içine alınması olumlu bir gelişmedir. Bu gelişmelerle beraber deprem haritacılığının önemi de göz ardı edilmemeli ve teknolojinin bütün nimetlerinden faydalanılmalıdır.

Ayrıca 2018 Küresel İnsani Yardım Raporu'na göre geçtiğimiz yıl en çok insani yardım yapan ülkenin yaklaşık 8 milyon dolarla Türkiye Cumhuriyeti olduğunu memnuniyetle belirtmek isterim. AFAD'ın eş güdümünde Filistin'den Pakistan'a, Myanmar'dan Somali'ye kadar birçok ülkeye insani yardımlar yapılmıştır. Temennim odur ki soydaşlarımız olan mazlum ve masum Türkmenler ile zulüm gören Doğu Türkistanlılara da yapılan yardımların artırılmasıdır. Bu yöndeki çabalar kısmen de olsa soydaşlarımızın uğradığı zararı telafi edecektir. Bu yardım ve çabalar Türk devletine ve milletine olan güveni artıracak, tarih boyunca mazlumların yanında olan necip Türk milletinin lider ve örnek olma özelliğine katkı sunacaktır.

Emperyalist politikaların bir sonucu olan düzensiz göç hareketleri sadece ülkemizin değil, dünyanın da en büyük problemlerinden biri olmuştur. Afganistan'a müdahale sonucu yaşanan göç ve Birleşmiş Milletlere göre “dünyanın en büyük göç dramı” diye tanımlanan, her fırsatta insani şartların düzeltilmesi için medet umulan ve sözüm ona “hümanist” denilen Batı'nın sınırlarını kapattığı Suriyeli sığınmacıların göç dalgasından en fazla etkilenen ülke olduğumuz malumunuzdur. Uzun süredir ülkemizin ana gündem maddelerinden biri ülkemizdeki Suriyeli sığınmacılar olup kamuoyunda bu insanların sosyal ve hukuki statülerinin ne olacağı, topluma olan sosyal ve kültürel farklılıklarının etkisi ile bu alanda ortaya çıkan sorunların çözümü gibi konular tartışılmaktadır.

Emperyalist politikalar ve kötü yönetimlerin bir sonucu olarak, elde edilen gelir ve refahın adil bir şekilde bölüşülemediği bir gerçek olarak karşımızda durmaktadır. Dünyanın bazı bölgelerindeki insanlar, refahı yüksek ve çılgınca tüketirken geri kalanı sefalet içerisinde yaşamaya mahkûm edilmektedir. Dünyanın ve Birleşmiş Milletlerin gözü önünde gerçekleşen katliamlara karşı birçok ülke seyirci kalmaktadır. Birleşmiş Milletlere 193 ülke üye olmasına rağmen Güvenlik Konseyinde veto

yetkisine sahip 5 daimî üye olması adalet ve hakkaniyet ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. Haksız ve adil olmayan bu düzenin değişmesi gerektiği yadsınamaz bir hakikattir.

Aksi hâlde, kalkınmakta olan ülkeler olarak sözde insan hakları ve AİHM'den medet bekleyen, entelektüel tanımlı dünya bireyi olduğunu zanneden, gerçeğindeyse sınıflandırılmış özgür köleler olarak yaşamlarını idame ettireceklerdir. Bu durum, malumun ilamı olarak Türk fitratına aykırıdır, çakma özgürlüğe yanaşmaya tahammül edemez.

Türkiye Cumhuriyeti iki bin yıllık devlet geleneğinin devamıdır ve kurulduğu günden itibaren, mağdur ve mazlum olan sığınmacılara hoşgörüle yaklaşmış; din, dil ve ırk ayrımı yapmadan bu insanlara kapılarını açarak dünyaya örnek olmuştur. Ülkemiz, 1923 yılından itibaren Balkanlar, Almanya, Halepçe katliamı ve Birinci Körfez Savaşı dâhil olmak üzere 2011 yılına kadar 1,5 milyondan fazla insana ve malum olduğu üzere 2011 yılında da Suriye'de başlayan iç karışıklık sonucu 3,6 milyon Suriyeliye ve 100 binden fazla Afganlıya ev sahipliği yapmıştır.

Ülkemizin coğrafi konumu gereği geçişlerin kontrol altına alınamaması, 1.855 kilometrelik Irak, Suriye, İran sınırı ve bölgedeki kaos sonucu düzensiz göç faaliyetleri hız kesmeden devam etmektedir. Ülkemizde bulunan Suriyeli sığınmacıların büyük bir kısmı, sınıra yakın kamplarda değil kentlerde yaşamaktadır. Söz konusu durumun, birtakım sosyal ve sağlık sorunlarına sebep olduğu ve olacağı aşikârdır. Bu insanlar, sınırlara yakın bir şekilde ikamet etmeli, yapılan yardımlarla insani ihtiyaçları giderilmeli ve yardımlar, hesap verilebilir şekle getirilmelidir.

Yoğun sığınmacı nüfusun Türk sağlık sisteminde, aile planlaması, gebe takipleri, anne bebek ve sağlam çocuk izlemi, bağışıklama programı gibi birinci basamak koruyucu sağlık hizmetleri üzerine doğrudan ve dolaylı etkileri araştırılmalıdır. Nitekim bizde düzenli aşılama sayesinde bitti dediğimiz kızamık ve çocuk felci gibi hastalıkların, kamplarda yaşayan aşılınmamış sığınmacılarda görüldüğü bildirilmiştir. Sadece bilinen bulaşıcı hastalıkların değil, sığınmacıların taşıdıkları farklı mikroflora, hijyenik koşul farklılıklarından dolayı toplumsal bir mikroflora değişikliği ve bunun oluşturacağı hastalık çeşitliliği, bağışıklık ve ilaç dirençlerinin de toplum sağlığı açısından oluşturabileceği tehditler gündeme alınmalıdır.

Sayın vekiller, göç nüfusu içerisinde yetişmekte olan yaklaşık 1 milyon 250 bin civarında, eğitim çağında, yorgun, korkmuş, vatansız ve aidiyeti kayıp bir nesil vardır. Bu nesil Türk devletine sığınmış olmakla bütün bu talihsizlikler içerisinde şanslıdır.

Dalından kopan yaprağın akıbetini rüzgârın belirlediği unutulmayarak bu coğrafyada planların yüz yıl önceden yapıldığı hatırlanmalı, kısır tartışmalar ve günlük magazinler yerine, tarihimize, kimliğimize yakışır uzun vadeli çözümlerle hareket edilmelidir. Bu gelen misafirlerin teröre, art niyetlilere insan kaynağı oluşturması engellenmelidir. Durumları ülkelerine dönmeye müsait olanlar tespit edilip geri gönderilmeli, bunun yanı sıra, Suriye'deki iç karışıklığın giderilmesi ve toprak bütünlüğünün bozulmaması için diplomatik temaslar sağlanmalıdır. Ülke bütünlüğü sağlanmadığı sürece bölge âdetâ bir terör yuvası olmakta ve Türkiye'ye tehdit oluşturmakta, yaşanan göç dalgası alınan önlemlere rağmen devam etmektedir.

Suriye'nin kuzeyine yapılan Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı askerî harekâtları sonrasında Suriye'nin bütünlüğünü bozmaya yönelik bu tehditlerin önüne geçilmiştir. Türkiye'nin yaptığı bu başarılı harekâtlar sonrasında küçük bir grup da olsa Suriyeli sığınmacıların ülkelerine dönüşüne sebep olunmuştur. Bu

harekâtlarda gösterilen başarılar Fırat'ın doğusuna yapılacak bir harekâta devam etmeli, besleme ve dış destekli terör örgütleri bölgeden temizlenmeli, sığınmacılar emniyet içinde ülkelerine dönmelidir.

Devletimizin ve büyük Türk milletinin bu sorunları çözecek güçte olduğuna ve asli vazifesi olan adaletin tesisine, cihan hâkimiyetine doğru yöneleceği inancıyla konuşmama son vermeden önce, kardeş ülke Azerbaycan'ın merhum Cumhurbaşkanı Ebulfez Elçibey'in sözünü bir kez daha hatırlatmak isterim: “Sen Türk olduğuna unutsan da düşman asla unutmaz.”

Bütçenin hayırlı olmasını diliyor, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sazak, zamanlama güzeldi.

Şimdi sıra Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'da.

Buyurun Sayın Aycan. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakika.

MHP GRUBU ADINA SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığının bütçeleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, iki gündür Kahramanmaraş'la ilgili, 1978'de yaşanan olayların gündeme getirilmesini ve bu getiriliş şeklini uygun bulmadığımı belirtmek istiyorum. Bunun dışında, o günün mağduru, o gün bir lise öğrencisi olarak yaşadıklarımızı biz biliyoruz. Herhâlde içinizde o günü yaşayan başka da kimse yoktur. O gün POL-DER tarafından darbedilen gençler biziz, evi kurşunlanan, içme suyuna zehir konulan Kahramanmaraşlı da biziz. Bu durumu bile bana söz verilmemesini de uygun bulmuyorum. Bu konuda yarın basın toplantısı yapacağım. Türkiye Büyük Millet Meclisine saygımdan ve sorumlu siyaset anlayışından dolayı da konuyu kapatıyorum.

Şimdi bütçeyle ilgili konuşacağım; aile, çalışma ve sosyal hizmetlerle ilgili konuşacağım. Tabii, yedi dakikada ne konuşacağım? Birer cümle konuşacağım. Öncelikle “aile sorunları” denildiği zaman çok şey konuşulabilir ama benim içimi sızlatan boşanmalarla ilgili konuşacağım. Ne yaparsak yapalım Türkiye'de evlilikler azalıyor. Buna karşın, boşanmalar artıyor. TÜİK verilerine göre, 2017 yılında evlenmeler yüzde 4 azalmış, boşanmalar ise yüzde 2 artmış. Yaşanan boşanma sayısı 2017 yılında 128.400. Sokakta kavga var; sokakta kadın ile erkek arasında kavga var, sokakta aileler arasında kavga var, sokakta kadın cinayeti var.

Şimdi, boşanma, başlı başına bir sorundur ama çok daha önemlisi, çocuklu ailelerin boşanmasıdır ve bu çocuklu ailelerin boşanması sonrasında yaşanan sorunlar var; velayet sorunu var, çocukların icralık olması söz konusu, nafaka sorunu var. Bunlarla ilgili, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak Meclise kanun teklifi verdik. Bunun bir an önce gündeme getirilmesini bekliyoruz ya da siz teklif verin sizin teklifinizi konuşalım ama bir an önce bu sorunları çözelim.

Ve bu sorunlar üstelik Medeni Kanun'dan kaynaklanan sorunlardır, bir kısmı. Medeni Kanun'da “Hâkim, velayeti anne veya babaya verir.” diyor. Bu, haksızlıktır; bu, hukuksuzluktur. Boşanabilirsiniz ama annelik, babalık ebedîdir. Kimseye “Çocuğunuzdan vazgeçin.” diyemezsiniz. Dünyanın geldiği nokta budur. Bizim medeni hukukumuz ise çocuğun velayetini tek taraflı veriyor. Bunun kaldırılması lazım.

Tabii, kadın kutsaldır; cennet, annelerin ayağı altındadır ama babalar da kötü insanlar değildir, hepsini peşinen kötü olarak kabul etmek ve çocuğundan vazgeçmesini istemek de hak değildir. Bunun dışında, kimse çocuğu kullanmasın. Çocuğunu kullanarak icraya düşürmek, orada çocuk üzerinden siyaset yapmak ya da çocuk üzerinden birbirini hırpalamak da hak değildir. Ve bir diğer konu da velayet konusudur ve bu, velayetle birlikte icra konusudur ve bununla birlikte özellikle nafaka konusudur. Özgürce, hürce, cesurca bu konuların üzerine gitmek lazım.

İkinci konu, Çalışma Bakanlığı. Aslında bakanlığın esas işi -birleştirilmiş, ortada karambole gidiyor- en önemli işi, çalışmayla ilgili görevdir, anayasal görevdir. Anayasa'mızın 49'uncu maddesinde "Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir." diyor. Devlet diyor ki: "Çalışmalısınız, bu, sizin göreviniz; aynı zamanda da hakkınız." Ve devlet diyor ki, Anayasa diyor ki: "Devlet, işsizliği gidermeye yönelik politikalar geliştirir, çözüm üretir." Yani Çalışma Bakanlığının anayasal görevi budur aslında. İş imkânı yaratması lazım ama bir gerçek var Türkiye'de: İşsizlik var. İşsizlik, resmî rakamlara göre yüzde 11. 3 milyon insan işsiz. Bu, bakış açısına göre böyledir, resmî rakam 3 milyondur ama bence daha fazladır. O zaman iş imkânı yaratmamız lazım.

Uzatmıyorum, direkt Milliyetçi Hareket Partisinin görüşlerini söylüyorum: İstihdam yaratmamız lazım, istihdam yaratıcı politikalar uygulamamız lazım, küçük girişimciyi desteklememiz lazım, esnafı desteklememiz lazım, tarım sektörünü desteklememiz lazım, hayvancılığı desteklememiz lazım, bireysel krediler vererek girişimciliği artırmamız lazım.

Bunun dışında, çok daha önemli bir sorun var: Yükseköğrenim görmüş gençlerde işsizlik yüzde 20'dir. Bu, neyi gösteriyor? Türkiye'de bir planlama hatası olduğunu gösteriyor. Bu kadar çocuğu üniversitelere alıyoruz ama o çocuklar okulu bitirdiği zaman iş bulamıyor. Üniversite açıyoruz, açalım. 200'den fazla üniversite olmuş, her ilçeye meslek yüksekokulu açmışız ve buradan birtakım meslekler belirlemişiz, tanımı yok, görev tanımı yok, karşılığı yok. İşte, çevre sağlığı teknisyeni, diyetisyen, optisyen, sayın dünya kadar meslek, hepsi işsiz. O zaman yazık oluyor bu çocuklara. Bu çocuklara verilen emeğe, zamana, harcamaya yazık oluyor. Bu ülkede eczacı işsiz. Böyle bir şey var mı? Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesinin mezunu işsiz. O zaman planlamada hatalar var, yapamamışız, yıllardır yapamamışız. Devlet Planlama Teşkilatı vardı, insan kaynaklarını planlaması gerekirdi; şimdi Devlet Planlama Teşkilatı da yok. İnsan kaynakları ofisi kurduk, inşallah, bu sorunu halleder.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SEFER AYCAN (Devamla) – Yükseköğrenim gençliği işsiz.

Peki, bunları yerleştirdik, istihdam ettik, devletten iş istiyorlar, karşılığı Devlet Personel Başkanlığı. Orada da yanlış yapmışız. Bunca zaman yanlış yapıyoruz ve sürdürüyoruz. Anayasa 128, madde diyor ki: "Devletin asli işleri devletin memurları tarafından görülür." Evet, 657 Sayılı Kanun'da 4/B'lilik vardır ama oradaki 4/B, sözleşmelidir ve sözleşme geçici işler, kısa süreli işler, özel işlerle ilgilidir, daimî işlerle ilgili sözleşme yoktur. Sözleşmeli çalışmak, Anayasa'ya aykırıdır. Her ne türden olursa olsun sözleşmeli tüm kadroların ve taşeron kadrolarının hepsinin kadroya geçirilmesini istiyoruz. Milliyetçi Hareket Partisinin görüşü budur.

Konuşacak çok şey var ama sürem bitiyor, biraz sonra da keseceksiniz, kesmeden söylüyorum.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Ben kesmiyorum, sistem otomatik kesiyor.

Şimdi söz sırası, İstanbul Milletvekili Arzu Erdem’de.

Buyurun Sayın Erdem. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz altı dakika.

MHP GRUBU ADINA ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi, ekranları başında bizi izleyen aziz Türk milletini saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, şu an çok önemli bir bütçe görüşüyoruz, her biri çok önemli, hem İçişleri Bakanlığı hem Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı hem de Sağlık Bakanlığı ama Aile Bakanlığı dediğimiz vakit, hakikaten toplumun şu anlamda, özellikle kadınlar noktasında yüzde 50’sini ilgilendiren ama diğer yüzde 50’sini büyüten, besleyen, vatana millete hayırlı birer evlat durumuna getiren yani “burada bulunan beyefendilerin anaları” dediğimiz baş tacı kadınları da ilgilendiren bir bütçeden bahsediyoruz, bu açıdan çok çok önemli.

Neler var kadınınızın gündeminde? Kadınınızın gündeminde şiddet var, istismarlar var. Evet, bunlarla ilgili çalışmalar hep birlikte yürütüyoruz, hepimizin bir kez her şeyden önce boynunun borcu bir kadının, bir ananın, bir kardeşin, bir evladın özellikle şiddete veya istismara uğramaması, bununla ilgili gerekli çözümlerin bulunması. Eminim ki bu siyasetüstü meselede hepimiz aynı dili konuşuyoruz, aynı dileği hep birlikte mutlaka temenni ediyoruz.

Bu açıdan, yapılması gerekenler neler, hep birlikte bir bakmamız gerekiyor. Bir gözden geçirelim. Evet, kadın neden şiddete uğrar, neden istismara uğrar, neden aslında toplumda “başımızın tacı” dediğimiz, “ana” dediğimiz, “bacı” dediğimiz, “kardeş” dediğimiz, “evlat” dediğimiz kişi neden istismara uğrar? Bununla ilgili bir değerlendirme yaptığımızda, aslında ekonomi geliyor işin başında yani istihdam geliyor. “İstihdam” dediğimizde kadınınızın istihdama daha etkin olarak katılım sağlaması yönünde üzerimize düşeni yapmamız gerekiyor. TÜİK verilerine göre, erkeklerin çalışma oranlarıyla kadınların çalışma oranları karşılaştırıldığında arada bir kere her şeyden önce yüzde 100 civarında bir fark var.

Kadınların karar alma mekanizmalarında yer almaları, siyasette yer almaları, etkin olarak toplumda söz hakkına sahip olmaları, hepimiz için çok önemli çünkü kadının olduğu yere zarafet gelir, kadının olduğu yere güzellik gelir, kadının olduğu yere disiplin gelir, kadının olduğu yere mutlak ve mutlak başarı gelir çünkü biz ne yapıyorsak yüreğimizle yapıyoruz her şeyden önce.

O açıdan, bu değerlendirmeler doğrultusunda yapılması gereken bir iki şey daha var. Sayın Bakanımız buradayken, Hanımefendi, ben özellikle doğum borçlanmasına değinmek istiyorum. Yaklaşık üç dört seneden beri ve daha öncesinde de Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz olarak kadınlara doğum borçlanması hakkının -SGK girişinden önce- verilmesi yönünde çalışmalarımız oldu, kanun tekliflerimiz oldu. Anayasa’nın eşitlik ilkesi var. Eşitlik ilkesine göre, erkekler SGK girişinden önce askerlik borçlanması yapabiliyorlar. Sayın Bakanım, kadınlarımıza da SGK girişinden önce mutlak ve mutlak... Eğer eşitlik ilkesini gözetiyorsak, baş tacı kadınlarımıza, yaşlanmış olup, yaş almış olup burada prim gün sayısını doldurmaya çalışanlara bir şey yapmak istiyorsak gelin hep birlikte

buradan başlayalım ve doğum borçlanması hakkını hep birlikte verelim kadınlarımıza, hakikaten dört gözle bekliyorlar.

Soru-cevap bölümü için sisteme girmeye çalıştım ama maalesef 20'nci sıraya düştüm. Onun için, Sayın Meclis Başkan Vekilimiz Şentop'u da zor durumda bırakmamak için sormak istediklerimi buradan kürsüden sormak istiyorum.

Yine, aynı şekilde, kadınlarımızla ilgili kadın sığınmaevlerine bakıldığında, nüfusu 100 binin üzerinde olan ilçelerin tamamında kadın sığınmaevi olması gerekiyor. 201 ilçemiz var bununla ilgili, özellikle kadın sığınmaevinin olması gereken. Ve bunlarla ilgili biz bir önceki bakanımıza yönelik soru önergemizde şunu sorduk, dedik ki: "Belediye Yönetmeliği'ne göre kaç ilçemizde kadın sığınmaevi olmalı, kaçında şu an mevcut?" 201 ilçeye karşılık 135 ilçede şu an kadın sığınmaevi var. Bu da ne demektir? Aslında kadın sığınmaevlerinde de eksiklerimiz var. Kadın sığınmaevi açmak mı çok önemli yoksa kadını korumak mı çok önemli, kadının şiddete uğramasında ön almak mı önemli yoksa şiddete uğradıktan sonra kadını alıp koruyup kollamaya çalışmak mı önemli? Her ikisi de çok önemli, demek ki koruyucu önlemleri de bizim, gerek yasal düzenlemelerle gerek diğer düzenlemelerle birlikte mutlak ve mutlak almamız gerekiyor.

Bir diğer konu ise istihdam konusunda yapılması gerekenler. Özellikle dezavantajlı gruba düşmüş olan, mağdur edilen, şiddete uğramış veya bu şekilde istismara uğramış olan kadınların toplum hayatına kazandırılmaları yönünde, sığınmaevindelerse eğer, bunlarla ilgili mutlaka istihdamın yaratılması, meslek edindirilmeleri ve sığınmaevinden çıktıktan sonra tekrar şiddete uğradıkları yere dönmemeleri için veya dezavantajlı durumlarının devam etmemesi için istihdama daha öncelikli olarak bunların katılım sağlamasını mutlaka sağlamamız gerekiyor.

Yine, engellilerimiz... Hakikaten toplumumuzun -ben "engelli" demek istemiyorum- aslında dezavantajlı gibi görünüp ama eli, bacağı, kolu olmadan toplum hayatında hakikaten var olmaya çalışan, bu anlamda "Biz de varız, biz de çalışmak istiyoruz." demeye çalışan, gayret eden bir kitleden bahsediyoruz ve sayısı hakikaten fazla. Avrupa'ya baktığımız zaman, sokakta engellileri görürsünüz ve dersiniz ki: "Sayıca ne kadar çok engelli var burada." Aslında bizim toplumumuzun yani Türk milletinin engelli nüfusu ne yazık ki evlerde yani evlerde oldukları için bir nevi toplum hayatından kopmuş durumdadır. Ne yapmamız gerekiyor? Aslında bir araya gelmek, o evden dışarı çıkarmak için bizim onların da istihdamını sağlamamız gerekiyor öncelikli olarak.

Bu açıdan, dün Sayın Millî Eğitim Bakanımızın engelli öğretmenlerimizle ilgili yapmış olduğu açıklama bizleri çok sevindirdi. Engelli öğretmen alımının ocak ayında yapılacağına dair özellikle bir açıklama yaptı. Engelli kardeşlerimizin en büyük sorunu işsizlik, bu konuya her bakanlığın bence öncelik tanınması gerekiyor.

Yine, biraz önce söylediğim gibi, yerimden soru sormadığım için, şimdi sistem kesileceği için Sayın Başkanımızdan bir dakika ek süre isteyeceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ARZU ERDEM (Devamla) – Teşekkür ederim.

Sayın İçişleri Bakanımıza soru yöneltmek istiyorum. Her şeyden önce, İçişleri Bakanlığımızın yapmış olduğu çalışmaları hakikaten çok önemsiyoruz, vatanımızın, milletimizin savunmasında,

müdafaasında hem Türk Silahlı Kuvvetleri hem Emniyet teşkilatı hem de Emniyetin diğer bütün unsurlarını, ben, buradan saygıyla selamlamak istiyorum ve diyorum ki Rabb'im askerimizin, polisimizin, tüm Emniyet teşkilatında olanların ayağına taş, gözüne yaş değdirmesin.

Bu açıdan, yine, Sayın Bakanım, vatan aşkının cinsiyeti yok diyorum ve polis özel harekât alımında hep dile getirdiğim, sizden de söz aldığım, kadınlarımızın polis özel harekâtçı olması yönündeki -sözünüz var zaten- alımın sadece tarihini merak ediyorlar. Sayın Bakanım, bu konuyla ilgili sizden bir cevap rica edeceğim.

Polislerimize, kahraman polislerimize 3600 ek gösterge konusu var, o konuyla ilgili de bir cevap verebilerseniz sevinirim.

Bütçelerimizin tüm bakanlıklara hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Gazi Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi sıra, Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay'da.

Buyurun Sayın Taşlıçay. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakika.

MHP GRUBU ADINA NEVİN TAŞLIÇAY (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi genelinde, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Devlet Personel Başkanlığı ve Mesleki Yeterlilik Kurumu bütçe teklifleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları başındaki büyük Türk milletinin tüm fertlerini saygıyla selamlıyorum.

Devletler, bütçeleriyle kaimdir ve bütçeler, devletlerin sembolik olarak bağımsızlık ve egemenlik manifestosu anlamını taşırlar. Bütçeler, aslında, devletin gelir ve gider kalemlerinin bir mizanından ziyade, devlet politikalarının içeriği ve öncelikleri hakkında bizlere bilgi vermektedir.

Bu minvalde, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinin, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığından sonraki en büyük 3'üncü bütçeye sahip bakanlık olması, bizler için önemli ve kıymetli bir göstergedir.

Yetki alanında, kadın, çocuk, yaşlı ve engelliler gibi, toplumumuzda hassasiyetle üzerinde durmamız gereken bireylerin bulunduğu ve aziz Türk milletinin temel yapı taşı olan aile müessesesini de kapsayan Bakanlığımızın merkezî bütçe içerisindeki yerinden duyduğumuz memnuniyeti dile getirmek istiyorum.

Bakanlığımızın yükünün ağır, Sayın Bakanımızın sorumluluk alanının geniş olduğunun farkındayız. Kadına yönelik şiddet, vicdanlarımızı yaralayacak şekilde gündemimizi meşgul etmeye devam ediyor. Bu konuda toplumsal farkındalığı geliştirmek ve toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarının oluşturulmasında katkı sağlamak, hepimizin boynunun borcudur diye düşünüyorum.

Kız çocuklarının okullaşma oranının artırılması, çocukların çalıştırılması sorununun ve çocuk istismarının ortadan kaldırılması, şehitlerimizin ailelerine bağlanan aylıklar ile muhtaç engelli aylıklarının artırılması, maluliyetlerinden dolayı çalışma ortamlarında problem yaşayan gazilerimizin emeklilik şartlarının yeniden değerlendirilmesi, takipçisi olduğumuz konular arasındadır. Ortaya koyduğumuz öneriler doğrultusunda Bakanlığımızın yapacağı çalışmalarda Milliyetçi Hareket Partisi

olarak üzerimize düşen her konuda ve her zaman olduğu gibi, sorunun değil, çözümün bir parçası olacağımızı tekraren ifade etmek istiyorum.

Kıymetli milletvekilleri, Türk devlet teşkilatının tarihî süreç içerisinde kamu yönetimine dair elde ettiği birikim ve tecrübe, tartışmasız bir biçimde mevcut dünya devletlerinin hiçbirinde yoktur. Zira Türk devlet teşkilatını diğer dünya devlet teşkilatlarından ayıran en önemli özelliği ise kadim devlet geleneğine, adaletli ve liyakat sahibi insanlardan oluşan tecrübeli kamu yönetimine sahip olmasıdır. Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli'nin “niyet, ehliyet, gayret” düsturu ve Nizamülmülk'ün “Birlikte çalıştığı kişilerin sadakatini önceleyen, günü kurtarır; liyakatini önceleyen ise tarihte kalıcı izler bırakır.” veciz sözü, kamu yönetimine bakış açımızı ve yönetim anlayışımızı özetler niteliktedir.

Bu bağlamda, öncelikle kamu yönetimi ve personele dair her türlü iş ve işlemlerin sevk ve idaresi, kamu hizmetlerinin hızlı, etkin, kaliteli ve verimli olmasını sağlamak amacıyla Devlet Personel Başkanlığı nezdinde çeşitli düzenlemeler ve çalışmalar yapılması gerekmektedir. Öncelikle kamu çalışanları arasında ücret adaleti sağlanmalı, statü ve istihdam uyumsuzluğu giderilmelidir. İşe giriş, ilerleme ve yükselme aşamalarında liyakat göz ardı edilmemeli ve bütün bu sayılanları temel prensip edinmiş bir personel rejimi uygulanmalıdır.

Ayrıca, kamu çalışanlarının özel hizmet tazminatları, ek gösterge ve ek ödemelerindeki adaletsizlik giderilmeli ve bu ek ödemeler kamu çalışanlarına, emekli aylıklarına yansıtılmalıdır. Eşit işe eşit ücret uygulaması sözde kalmamalı, bir an önce hayata geçirilmelidir.

Kamuda kadro alamayan taşeron işçiler, 4/B'liler, sözleşmeli ve geçici çalışanların kadroya geçirilmesi amacıyla verdiğimiz kanun teklifi, ivedilikle Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine getirilmelidir. Yardımcı hizmetler sınıfı bütünüyle kaldırılmalı, söz konusu kadroda görev yapanlar, genel idare hizmetleri sınıfına alınmalıdır.

Uluslararası rekabette elimizi güçlendirecek güçlü bir ekonominin varlığı, ancak ve ancak iş ve çalışma hayatının ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücüyle buluşturulmasından geçmektedir. Yine hiç kuşku yok ki bu, ancak etkin bir teknik ve mesleki eğitim ile istihdam politikalarının ahenkli bir şekilde uygulanmasıyla sağlanabilir.

2006 yılında bürokrasimiz içerisindeki yerini alan Mesleki Yeterlilik Kurumu, Avrupa Konseyi tarafından 2008 yılında Europass Merkezi olarak belirlenmiş; yeterlilik sahibi, nitelikli iş gücü ve istihdam ilişkisi odaklı vizyonuyla ülkemizdeki insan kaynakları algısına da tam da olması gerektiği gibi yenilikçi bir bakış açısı getirmiştir. Geçtiğimiz yıl Avrupa Komisyonu tarafından kabul edilen Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi bağlamında Mesleki Yeterlilik Kurumunun ülkemiz iş ve çalışma hayatına kazandırdıkları ortadadır. Gerek kendi kurumsal kimliği gerek yetki verdiği 200'e yakın kuruluş aracılığıyla yaptığı standardizasyon, eğitim ve belgelendirme çalışmaları önemlidir. Ancak işçi sağlığı ve iş güvenliği hususunda atılması gereken adımlar bulunmakta, bu konudaki eksikliklerimiz maalesef can yakıp canlar almaya devam etmektedir. Bu sorunların giderilmesi adına gerekli olan idari, teknik, yapısal ve yasal tedbirlerin alınması ve alınan bu tedbirlerin denetim ve kontrollerinin daha sıkı şekilde yapılması gerektiği kanaatini taşıyoruz.

Ayrıca belirtmek isteriz ki başta dile getirdiğimiz üzere, nitelikli ve yeterlilik sahibi iş gücünün temini için çalışmalarda bulunan Mesleki Yeterlilik Kurumunun güçlü bir ekonominin varlığı adına dikkate alması gereken en önemli konulardan birinin de kadın konusu olduğunu düşünmekteyiz. Çünkü

biliyoruz ki kadının yeterli derecede temsil edilmediği her alanda olduğu gibi çalışma hayatındaki eksik temsili de ilerlemeyi yavaşlatacak, gelişme ve büyüme beklentilerinin sonuçsuz veya beklenenin altında kalmasına sebep olacaktır. Bu nedenle, Mesleki Yeterlilik Kurumunun sunduğu mesleki eğitimlerde mobbing, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, mesleki cinsiyetçi dil gibi konular üzerine eğilmesi, bu konularda bilgilendirme ve farkındalık çalışmaları yapması; yanı sıra, yetki vereceği kurum ve kuruluşlar aracılığıyla kadınlara yönelik meslek edindirme çalışmalarını artırması ve sonucunda kadının çalışma hayatındaki yeri ve temsilinin kuvvetlendirilmesine katkı sağlaması gerektiğini düşünüyor, çalışmaların bu doğrultuda yoğunlaştırılmasını temenni ediyoruz.

Sözlerimi, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı personeli nezdinde, bütün kamu çalışanlarına özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ederek noktalamak istiyorum.

2019 yılı merkezî yönetim bütçemizin devletimize ve milletimize hayırlı olması dilekleriyle hepimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz sırası, Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'da.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz altı dakika.

MHP GRUBU ADINA AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2017 Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Devlet Personel Başkanlığı bütçeleri üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, ilgi alanı olarak, çalışanlar, emekliler, kadınlar, çocuklar, engelliler ve aile gibi çok geniş bir alanda toplumun her kesimini ilgilendiren sorunlarla mücadele etmekte ve çözüm önerileri, projeler geliştirmektedir.

Nüfus artışıyla birlikte, ülkemiz ihtiyaçlarının karşılanması için beşerî ve sosyal sermayeye yapılan yatırımların artırılması zorunlu hâle gelmiştir. Toplumun her kesimindeki bireyin güçlendirilmesi, ülkemizin kalkınmasında potansiyel bir güç olması bakımından büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle, çocuk, genç, yaşlı, toplumun her kesiminin ihtiyaçlarına cevap verebilmek ve onları desteklemek ayrı bir önem kazanmıştır.

Bilindiği üzere, çocuk, genç, kadın, erkek, yaşlı, engelli her bireyin ihtiyaçlarının en iyi cevap bulunduğu yer ise ailedir. Türk milliyetçiliğinin, Türk kültürünün ve sosyolojisinin önemli sınımlarından Ziya Gökalp, 28 Ocak 1919'da İngilizler tarafından tutuklanarak gönderildiği Limni ve Malta Adalarından yazdığı mektuplarda, sürgündeki bir insanın hissettiği yalnızlık ve hasret duyguları ile aile ve vatan konusu üzerinde durmuştur. Bu mektuplarda, özetle, içinde yaşadığımız toplumumuzun sorunlarının çözümünün insandan ve toplumun en küçük yapı taşı olan aileden başladığını dile getirerek “Aile” adlı şiirinde “Ailedir bu devletin, bu milletin esası.” demektedir. Yine mektuplarında “Aile cemiyeti, millî cemiyetin temelidir. Aile ne kadar kuvvetli olursa millet de o kadar kudretli olur.” tespitleriyle, Bakanlığımızın aslında ne kadar kritik bir rol üstlendiğini ve sorumluluğunun ne kadar ağır olduğunu göstermektedir.

Aile, inanç, kültür ve medeniyetimizin gelecek nesillere aktarılmasında çok önemli bir görev icra etmektedir. Ekonomik kazanımlarımızla birlikte, aile değerlerini yaşatarak çocuk ve gençlerimizin istikbalinin güvence altına alınması gerekmektedir. Bu amaçla, aile yapımızın güçlendirilmesini, fonksiyonlarının artırılmasını, sosyal yardım ve hizmetlerde aile yanında çözüm odaklı destek politikalarının hayata geçirilmesini, çalışma hayatının iyileştirilmesini, mesleki eğitim ve iş gücüne katılımın artırılmasını Bakanlığın yeni bir vizyon olarak belirlemesi bizleri sevindirmekte ve tarafımızca desteklenmektedir.

Aile yapımızı ve değerlerimizi tehdit eden faktörlerin tespitiyle, aile bütünlüğünün korunmasına yönelik ve Bakanlık politikalarına yön verecek olan ülkemizdeki ergen profili, aile yapısı, yaşlılık, evlilik, boşanma ve bağımlılık gibi konuların tespiti için yapılan Türkiye Aile Yapısı Araştırması'nı, Türkiye Ergen Profili Araştırması'nı ve Türkiye Boşanma Nedenleri Araştırması'nı her beş yılda bir periyodik olarak gerçekleştirilmesi olumlu olmakla birlikte, zamanın sorunlarını yakalamak, hızlı ve yerinde çözümler sunmak üzere, periyotların sıkıştırılmasının daha uygun olacağını düşünmekteyiz.

Bakanlığımızın belki de en hassas görevi, engelli vatandaşlarımızın günlük hayatta karşılaştığı maddi ve manevi sorunları çözmek zorunda olmasıdır. Onların günlük hayatın içerisinde aktif olarak yaşamlarını idame ettirmelerini sağlamak gerekmektedir. Parti olarak samimiyetle engelli vatandaşlarımızın sorunları için çıkarılacak olan yasalara elimizden gelen tüm katkıyı sağlayacağımızı belirtmek isterim.

Kıymetli vekiller, Mesleki Yeterlilik Kurumu, standartları temel alarak teknik ve mesleki alanlarda ulusal yeterlilikleri tanımlayan ve tanıyan, denetim, ölçme ve değerlendirme, belgelendirme ve sertifikalandırmaya ilişkin faaliyetleri yürüten bir kurumdur. Ulusal Yeterlilik Sistemi, günlük hayatımızın her aşamasında aldığımız hizmetlerin ve yapılan işlerin kalitesinin artırılması ve belirli bir standart kazandırılması açısından önemli bir yere sahiptir. Verilen hizmetler ve yapılan işler bazında kalitesinin artırılması ve standartlarının yükseltilmesi, ülke ekonomisine katma değer sağlayacağı gibi, verimliliği de artıracaktır.

Mart 2018 verilerine göre, toplamda 3 milyondan fazla kamu personelinin eğitim, kadro, işe alım, mali ve sosyal hakları ve nakilleri gibi tüm işlemlerinden sorumlu olan Devlet Personel Başkanlığı, yoğun bir şekilde çalışmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AYŞE SİBEL ERSOY (Devamla) - Kamu çalışanlarının hizmet kalitesinin artırılması ve vatandaşlarımızın kamuda istihdam edilmesi noktasında kritik görevi olan kurumun, atama, nakil ve yükselmelerde liyakat sisteminin tesisi, çalışan ile çalışmayanın, bilen ile bilmeyenin ayırt edilmesi, performans sisteminin tesisi gibi önemli konularda sorunları bulunmaktadır.

15 Temmuz ihanetinin gerçekleşmesinde, var olan performans ve liyakat sisteminin istismar edilmesi ve yanıltılmasının etkisi göz ardı edilmeden liyakat ve performans sisteminin sağlıklı bir şekilde esas edinilmesi ve gerekli kanuni düzenlemelerin yapılması yüce Meclisin sorumluluğu altındadır.

Son olarak, konuşmamı bitirirken, görüşülmekte olan 2019 yılı merkezî yönetim bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, Gazi Meclisimizi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi söz sırası Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'da.

Buyurun Sayın Taşdoğan. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakika.

MHP GRUBU ADINA ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milleti; Sağlık Bakanlığının bütçesi üzerinde MHP Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Bugüne kadar yapılan bütün bütçe planlamaları, devlet harcamaları -vatandaşlarımızın harcadığı paralar dâhil olmak üzere- halk sağlığını istenilen düzeye maalesef ulaştıramamıştır. Sürekli olarak personelin daha çok çalışması, yüksek hasta memnuniyeti için polikliniklerde daha fazla mesai ve poliklinik hizmeti beklentileri, hastanelerimizde huzurlu ve güvenli bir çalışma ortamını hâlâ sağlayamamıştır.

Yapılan yatırımlar sayesinde temel sağlık göstergelerinde tabii ki önemli iyileştirmeler sağlanmıştır fakat hâlâ gelişmiş ülkelerin gerisindeyiz. Sağlık hizmetlerine erişim, koruyucu sağlık, kurumsal yapılanma, bulaşıcı hastalıklarla mücadele ve hasta hakları başta olmak üzere, sağlık hizmetlerine ilişkin önemli ilerlemeler kaydedilmiştir ancak fiziki altyapı ve sağlık personelinin kent, kırsal ve bölgeler arası dağılımı hâlen dengeye oturtulamamıştır.

Sağlık hizmetlerinin sunumundaki hemen bütün çalışan kadrolarında Türkiye ile Avrupa Birliği ve OECD ülkelerinin karşılaştırmalı sayısal analizinde aleyhimize büyük farklar vardır.

Sağlık Bakanlığına bu yıl sonuna kadar toplam 10 bin kişi alınacağını açıklayan Bakanlığımız, bu müjdesiyle sağlık meslek lisesi mezunlarını çok heyecanlandırmıştır. Devlet eliyle açtığımız okullardan mezun olan bunca yetişmiş kalifiye sağlık personelinin atamalarını bir an önce tamamlamamız gerekmektedir. Bu gençlerimizin mağduriyetlerinin de böylece giderilmesi sağlanmalıdır.

Taşeron işçiler hastane içerisinde birtakım hizmetleri yaparken kadroya alındılar fakat hastanelerde bilgi işlem (HBYS) personeli bu uygulamanın dışında kaldı. 10 Temmuz 2018'de Bakanlık devir teslimi sırasında eski bakan, HBYS çalışanlarıyla ilgili çalışmanın yeni bakanımız tarafından açıklanacağını belirtmişti. Sayın Bakanım, HBYS personeli verilen sözlerin tutulmasını bekliyor. Bunun dışında, çeşitli bahanelerle kadro verilmeyen taşeron işçileri bir an önce kadroya alınarak taşeron meselesi tarihe gömülmelidir.

Yardımcı hizmetler sınıfı personeli dediğimiz ve “YHS personeli” diye bilinenler ise iş yerinde memurluk yapıyor, masa başında bilgisayar kullanıyor ve genel idari hizmetler sınıfında memurlar gibi çalışıyor. YHS personeli ise “memur” unvanı veya yaptığı işe göre “veri hizmetleri kontrol unvanı” almayı bekliyor.

Hastanelerimizde hâlen birçok teknik dalda kadro eksikliği var. Örneğin, anestezi teknikerleri, sağlık meslek liselerine ve sağlık meslek yüksekokullarına en yüksek puanlarla girip zor bir eğitimin ardından çok yüksek KPSS puanı almalarına rağmen, maalesef çok az sayıda atama yapılması nedeniyle atanamayarak işsizler ordusuna katılmaktadırlar. Yönetmeliğe göre çalıştırılması gereken birçok teknik dalda mezun işsizlerimiz var; örneğin, perfüzyon teknikerleri, elektronörofizyoloji teknikerleri, radyoloji teknikerleri ve diğer birçok branş hâlâ hastanelerde iş bulamıyor. Bu kadrolarda mevcut çalışanlar ise bir hafta gibi kısa süreli sertifika eğitimleriyle görev yapıyorlar. Oysa bu branşlarda iyi eğitilmiş, iki veya dört yıl teknik yüksek eğitim almış sağlık iş gücü vardır. Onlar da işsiz olarak burada anlatamayacağımız kadar zor şartlarda bekliyorlar.

Başka bir pencereden, sosyolojik bir durum olarak şunu hatırlamak gerekir: Anadolu'nun her ilinde olduğu gibi güzel memleketim Gaziantep'te de eskiden çocukları evlenecek annelerin, babaların öncelikli tercihleri ebe ya da hemşire kızlarımız olurdu. Şimdilerde işsizler ordusuna dönüşen sağlık meslek lisesi mezunu erkek ve kızlarımız işsiz oldukları gibi, hayatlarını planlayıp yuva bile kuramıyorlar. Peki, hastaların memnuniyetini düşündüğümüz kadar, sağlık çalışanlarının da memnuniyetini yükseltmeyi düşünemez miyiz? Çalışırken yıprandıkları stresli, zor koşullarda, hastalıkların tedavi edildiği her an bir hastalığın bulaşabileceği zor koşullarda ve emekli olana kadar hastalık riski altında kalınan ortamlarda çalışanların, onların özlük haklarını düzenlemek gerekmez mi?

Hasta olduğumuzda kendimizi düşünüp koşu koşu gittiğimiz, hizmet aldığımız sağlık çalışanlarının sorunlarından niçin kaçırırız? Döner sermaye miktarının maaş içine konulabilmesini, emekli maaşına da yansıtılabilmesini, ek göstergelerin iyileştirilmesini niçin göz ardı ederiz?

Para kaybedince paranın kıymetini, bir can yittiğinde ölenin kıymetini anlarız da, sağlığımızı yitirdiğimizde sağlığımızın kıymetini biliriz de sağlık personelinin kıymetini neden bilmeyiz? Bunun için, sağlıkta şiddeti kınamak yetmez, hepimizin bildiği önlemleri bir an önce almalıyız.

Fizyoterapistler, paramedikler, diyetisyenler, psikologlar, çocuk gelişimcileri, çevre sağlığı teknisyenleri, yaşlı bakım teknikerleri, evde hasta bakım teknikerleri, ATT'ler ve benzeri unvanlı personelin durumu ne olacak? Bir kısmının görev tanımı dahi hâlâ net değildir ve özel sektörde çalışmaları çok kısıtlıdır. Sağlık çalışanlarının Meclisimizden beklediği, çalışanların kadrolu istihdam edilmeleridir.

Sadece personelin özlük ve kadro durumu için değil, sürdürülebilir bir sağlık politikası için yapmamız gereken birçok şey vardır. Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından eczacıların mağduriyetleri mutlaka giderilmez. Son yıllarda artan ilaç tüketimine ve bilinçsiz antibiyotik kullanımına da dikkat edilmelidir.

Bakanlığımızın sağlık turizmiyle ilgili çalışmalarını dikkatle takip ediyor ve destekliyoruz. Sağlık turizminin, ülkemizde, sağlık sektöründe yeni kapı açacağına inandığımızın da altını çizmek isterim.

Sayın milletvekilleri, hasta memnuniyeti en çok övülen konuydu ancak yüzde 75 seviyeleri civarına geldi ve durdu. Sebepleri çok ama en önemlilerinden biri, nicelik artarken niteliğin düşmesidir. Bir başka sebep ise sağlık sigortası için çalışanların prim ödemesine rağmen, çeşitli farklardan dolayı artık kasko gibi yeni bir sigorta ihtiyacı doğmuş, “tamamlayıcı sağlık sigortası” kavramı maalesef yaygınlaşmaya devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

Buyurun.

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Devamla) – Yine söylemeden geçemeyeceğim. Sağlık hizmetlerinin ücret olarak karşılığı olan ve “SUT” diye bilinen Sağlık Uygulamaları Tebliği'nde dokuz yıldır iyileştirme yapılmamıştır. Yani dokuz yıl önce apendektomi ameliyatı 432 liraydı, hastaneye ödenen ücret budur, bugün de 432 liradır. Inguinal herni yani fitik ameliyatı KDV dâhil 1.231 TL idi, beş ay önce yapılan düzenlemeyle yüzde 14 düşmüş, 1.080 lira olmuştur. Hastaneler, dokuz yıldır artan maliyetler nedeniyle bu farkı hastalardan, vatandaştan çıkarmak zorundadır, dolayısıyla farklar

artmaktadır. Beş ay önce yapılan düzenlemeyle birkaç kaleimde iyileştirme olmasına rağmen, röntgen, laboratuvar gibi ana hizmet kalemlerinde yüzde 5 civarında da indirim yapılmıştır.

Sözlerimi tamamlarken 2019 yılı Sağlık Bakanlığı bütçesinin yüce Türk milleti için hayırlara vesile olmasını dilerim, hepimize şifalı günler dilerim. Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına son söz İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'a ait.

Buyurun Sayın Arkaz. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yedi dakika.

MHP GRUBU ADINA HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi görüşmelerinde Sağlık Bakanlığı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Dolayısıyla Genel Kurulu ve büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Ben tıp doktoruyum. Otuz yıldır özel teşebbüste hastane kurucusu ve yöneticisi olarak çalışmaktayım. Şüphesiz ki tıp dünyası teknolojik olarak en hızlı gelişen, kendini çok hızlı yenileyen bir bilim dalıdır. Son yirmi yılda Türkiye’de yapılan tıp hizmeti, yapılan ameliyatlar dünya standartlarındadır. Yani Avrupa’dan daha iyi, Amerika ayarındadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunu yaşayan bir insan olarak söylüyorum ve biliyorum. Teşekkür ederim. Bu ayarda özel hastaneler, araştırma hastaneleri, tıp fakülteleri... Hakikaten Avrupa’nın kışkırdığı bir dönem yaşıyoruz. Ben emeği geçen herkese buradan teşekkür ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yirmi yıl önce kardiyovasküler cerrahide Türkiye’de ameliyat olmuyordu, imkânı olanlar yurt dışına gidiyordu, olmayanlar da artık Allah’a bırakıyordu yani kaderleri Allah’a emanetti. Şimdi ise gerek Avrupa’dan, Afrika’dan ve Asya’nın her tarafından, özellikle Avrupa’nın gelişmiş ülkelerinden biz hasta almaktayız. Bunu çok samimice söylüyorum. Bizde yurt dışından gelen hasta patlaması var, kuyrukta. Bunları şimdi anlatacağım. Bu da bizim için gurur vesilesidir. Teşekkür ediyorum efendim.

Özellikle genel cerrahide artık Da Vinci robotik ameliyatlara başlanmıştır, yani kapalı ameliyatlardır. Dünyada en son teknoloji neyse biz genel cerrahideki, genel batındaki tüm ameliyatları yapmaktayız. Kadın doğumda, tüp bebekte çok ilerideyiz. Özellikle dört boyutlu ultrasonografiyle anne rahmindeki 2,5 aylık çocuğun beyin anomalisinin teşhisi konmaktadır. 4,5 aylıkken de diğer anomaliler ve çocuğun cinsiyeti belli olmaktadır. İnşallah ileride daha iyileri olur.

ADNAN SELÇUK MIZRAKLI (Diyarbakır) – Ne kadar fark alıyorsunuz?

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – Ortopedide yine kapalı menisküs ameliyatları yapılmaktadır. Ürolojide robotik cerrahiyle bütün kanser ameliyatları yapılmaktadır. İddia ediyorum ki -şunu Genel Kurulda açıkça söylemek istiyorum- göz ameliyatlarında lazerde inanın Avrupa’nın en iyisiyiz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakın, burada doğruları -ben bir hekimim- söylemek zorundayım. Birazdan eksikler varsa onları da söyleyeceğim.

İSMET YILMAZ (Sivas) – Onları da Bakanımız tamamlar. Güveniyoruz.

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – İnşallah. Bakan beye güvenirim, dostumdur, arkadaşımıdır, evet. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Belli oluyor.

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – KBB ameliyatları yine öyle, kulak, burun, boğaz...

Beyin cerrahisinde beyin dokusuna hiç dokunulmadan bugün Türkiye’de ameliyatlar var. Yani Amerika’da hangi teknoloji kullanılıyorsa Türkiye’de de o kullanılıyor. Örneğin “nöronavigasyon” denilen ameliyatla beyin dokusuna dokunulmadan beyin ameliyatları yapılmaktadır.

Kardiyovasküler cerrahide -demin söyledim- yirmi yıl önce hastalar kaderine bırakılıyordu. Şu anda ise kalp ameliyatlarında, şunu çok samimi söylüyorum, çok iyi yetişmiş hekimlerimiz var. İyi hastaneler var. Kalp ameliyatlarında stentlerde çok başarılıyız.

Son olarak söylüyorum: Hibrit cerrahisi kullanılıyor. Bu hibrit cerrahisi kalp ameliyatlarında kapalı kalp ameliyatıdır. On sene önce, on beş sene önce bana deseydiniz ki “Böyle bir şey yapılabilir mi?”, mucize derdim. Şu anda yapılıyor.

İngilizcesi “beating heart” denilen yani atan kalpte, çalışan kalpte, kalbi durdurmadan baypas ameliyatları yapıyoruz. Baypas ameliyatını biz eskiden, çıkarır, kalbi durdururduk, ondan sonra yaptık. Şu anda baypas ameliyatları kalp durmadan yapılıyor. Yani gerçekten insanlık için büyük bir hizmet. İyiyi alkışlayalım, eksikleri de söyleyelim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi burada iktidar kim olursa olsun... Ben Türk milliyetçisiyim, Milliyetçi Hareket Partisi adına konuşuyorum. Sen hem milliyetçi olacaksın hem iyi şeyleri desteklemeyeceksin, bu olmaz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bizim milliyetçiliğimiz bu.

Evet, 50 kişi olabiliriz ama Allah Milliyetçi Hareket Partisini bu memlekette ebediyen devam ettirsin. (MHP sıralarından alkışlar)

Özellikle plastik cerrahide artık eskisi gibi silikon kullanılmamaya başlandı. Kök hücrelerden doku yapılıp daha orijinal ameliyatlar yapılıyor.

Türk plastik cerrahisi günümüzde dünyada saygın bir yerdedir. Son on yılda en gelişmiş ülkelerde en gelişmiş cihazlarla yapılmaktadır. Örneğin yüz nakli, plastik cerrahide yüz nakli yapılıyor ve bu, Türkiye’de çok iddialı bir şekilde yapılmaktadır. Organ naklinde, özellikle böbrek, akciğer, karaciğer, kalp naklinde gerçekten iddialı bir durumdayız. Bunların dışında, ekstremite yani kol-bacak nakilleri de çok başarılı bir şekilde yapılmaktadır. Eğer kalp naklinde kalp -çok zor bulunuyor- bulunmadığı vakit yapay kalp kullanıyoruz, onun da ömrü bir sene falandır. O sürede hastaya bir zaman tanınıyor, o sürede eğer kalp bulunursa naklediliyor. (Uğultular)

Biraz uğultuyu kesebilirsek arkadaşlar.

Arkadaşlar, özür diliyorum. İki saat önce acı bir haber aldım. Ben İstanbul’da yaşıyorum, İstanbul Milletvekiliyim ama amcamın oğlu iki saat önce Sivas’ta rahmetli oldu. (AK PARTİ sıralarından “Allah rahmet eylesin” sesleri)

İSMET YILMAZ (Sivas) – Allah rahmet eylesin.

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – Sayın Başkan “Hemen gidebilirsin.” dedi, ben “Hayır, konuşmamı yapıp öyle gideceğim.” dedim. Birazdan yola çıkıyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Allah rahmet eylesin, başınız sağ olsun.

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – Sebebi de şu: Günde iki paket sigara içiyormuş, gencecik 50 yaşında insan hiçbir şikâyeti olmadan rahmetli oldu.

ORHAN ÇAKIRLAR (Edirne) – Allah rahmet eylesin.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Allah rahmet eylesin.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sigara içmeyin diyorsunuz yani.

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – Yani, onu söyleyeyim buradan, haddimizi de aşmayalım.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sivaslılar içmiyor ki... Sivaslılar içmiyor.

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – İnşallah efendim.

Şimdi, bu organ naklinde Türkiye’de sıkıntılar var. Organ bulunmuyor, organ bağış kı biliyorsunuz. Avrupa’ya göre çok gerideyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Beş dakika daha süre verin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Arkaz.

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – Tamamlıyorum.

Yalnız, burada din adamlarımıza, Diyanete, müftülöklere, medyaya, Hükümete, belediyelerimize, hatta topyekün hepimize görev düşmektedir.

Başkanım, bir dakika verdiniz mi? Sağlık turizminden bahsetmek istiyorum birazda bir iki kelimeyle, müsaade eder misiniz? Sağlık bu, konuşalım Başkanım. Bizde atışma yok, çekişme yok.

BAŞKAN – Devam edin Sayın Arkaz, otuz saniyeniz kalmış.

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – Tamam.

Sağlık turizminde çok ciddi bir yerdeyiz, demin de anlattım. İnşallah ileride daha iyi olacaktır. Otuz saniye şundan bahsetmek istiyorum: Hastaneler iyi, doktorlar iyi, sıkıntılarımız var. Sıkıntılarımız şu: Sağlıkta kullandığımız sarf malzemeleri ve tıbbi cihazların yüzde 85’ini dışarıdan alıyoruz. Bu, bizi üzüyor. O kadar iyiliklere rağmen...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Reklamlar bitti.

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – Reklam değil efendim, doğruları söyledim. Siz de yapın, 10 defa sizin için söyleyeceğim.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Hayır, işte, şimdi doğrulara gel.

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – Evet, sağlıkta kullanılan cihazların yüzde 85’i dışarıdan alıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – “Tam eleştiri kısmına geldi, kesti.” demesinler diye bir dakika daha ilave ediyorum Sayın Arkaz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Buyurun.

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım, sağ olun.

Şimdi, ASELSAN’ın MR konusunda çalışmaları var. Bunu ben heyecanla bekliyorum. İnşallah kendi MR’ımızı yaptığımızda mutlu olacağız. Ali Bey de karşımda oturuyor, Cumhuriyet Halk Partisinin milletvekilidir, hemşehrindir. Bu konuları aynen onun da paylaştığından eminim çünkü aynı işi yapıyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yok, ben aynı şeyi paylaşmıyorum. O kendi adına, ben kendi adıma konuşacağım.

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – Sayın Bakanım, özellikle yardımcı personelde, diyetisyenler, psikologlar, fizyoterapistlerde –demin arkadaşım söyledi, tekrarlamıyorum- işsizlik çok fazla. Ona da artık sizin dikkatinizi çekmek istiyorum.

Sözlerime son verirken, İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu Bey'e, memleketimiz için, devletimiz için yaptığı çalışmalardan dolayı bir Türk milliyetçisi olarak kendilerini kutluyorum, yalnız değilsiniz diyorum.

Teşekkür ederim efendim, sağ olun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arkaz.

Böylece, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

AYHAN BİLGEN (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bilgen, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- *Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Konya Büyükşehir Belediyesine ait araçların niçin Rakka'da olduğunun açıklanması gerektiğine, Galatasaray taraftarları ile Trabzonspor taraftarları arasında yaşanan gerilime ve uyuşturucunun yaygınlaşmasının sebeplerinin yanlış yerde arandığına ilişkin açıklaması*

AYHAN BİLGEN (Kars) – Sayın Başkan, çok uzatmadan üç konuya kısaca değinmek istiyorum.

Birisi, sabahleyin burada gündem oldu, Konya Belediyesinin araçlarının Rakka'daki görüntüleriyle ilgili. Ben Konya Belediyesinin açıklamasını buldum. Araçların kamudan özele satıldığını, daha sonra Rakka'ya gittiğini iddia ediyorlar. İddiayı, beyanı esas alıyoruz biz ama iş makinelerinin o dönemde, Rakka İŞİD'in kontrolünderken orada neden olduğuna dair açıklama yapma sorumlusunun galiba Konya Belediyesi olması gerek.

Yine, bütçe görüşmelerinde, burada, İŞİD kontrolünderken Suriye'nin kuzeyi, ticaret rakamlarının ne kadar yüksek olduğuna dair net bulgular tutanaklarda var. İdlib'in kurtarılması konusunda Nusra'ya ricada bulunma ifadeleri var ve "Rakka'da bayram çok güzel." diye Anadolu Ajansının haberleri var. Bütün bunlar kamu kurumlarıyla ilgili.

İkinci değinmek istediğim nokta bugün İstanbul'da yaşanan bir gerilimle ilgili. Sayın Başkan, Galatasaray taraftarları ile Trabzonspor taraftarları arasında bir gerilim yaşandı ve bir alışveriş merkezine Trabzonspor taraftarlarının saldırdığı iddia ediliyor. Bununla ilgili sosyal medyada paylaşılan ifadeler, öyle az sayıda takipçili falan değil, on binlerce takipçisi olan, bilinen adreslerden kullanılan ifadeler nefret suçunun, nefret söyleminin özellikle sosyal medyada ne kadar yaygınlaştığını gösteriyor; çok sayıda adres "Trabzonlu Rum tohumları" ifadesiyle geçiyor değerli arkadaşlar. Bakın, işte bu ülkede ırkçılığı, nefret söylemini nerede aramız gerekiyor ve bunu ne kadar takip ediyoruz, sorumlularından ne kadar hesap soruyoruz; galiba sosyal medya dolayısıyla çok sayıda kişinin gözaltına alındığı, tutuklandığı bir ortamda önemsemeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bilgen.

AYHAN BİLGEN (Kars) – Son olarak da Sayın Başkan, önemi dolayısıyla uyuşturucuyla ilgili burada sarf edilen sözler üzerinden dün ifade ettiğim şeyi bir kez daha herkesin dikkatine sunmak istiyorum. Uyuşturucu kurbanlarının kimliklerinin, parti aidiyetlerinin hiçbir anlamı yoktur; hepimizin çocukları bu kurbanlar ama uyuşturucu ticareti ve pazar kontrolü başka bir şeydir. Bakın, tekrar ayrıntılı isimler vermek istemediğim için farklı dönemlerde farklı siyasi aidiyetlere gönderme yapan hatırlatmalar yapmak istiyorum.

Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Mustafa Yiğit'in -sınırım aynı zamanda INTERPOL'de Türkiye'nin temsilciliğini yapmış- ifadelerine baktığımızda, dönemin İçişleri Bakanı Asiltürk'e atfen, hangi siyasi partilerin milletvekillerinin uyuşturucu ticaretine karıştığına dair çok somut bilgiler var. Şevket Bülent Yahnici'nin 12 Haziran 2000'de Radikal gazetesine verdiği röportajın başlığı: "Beyaz Toroslar olmadan uyuşturucu ticareti yapılamaz." Bunun üzerine tepkiler alıyor Şevket Bülent Yahnici, diyorlar ki: "Polisleri yıpratıyorsun."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son uzatmamız Sayın Bilgen.

AYHAN BİLGEN (Kars) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

O da diyor ki: "Temiz polis olmadan temiz toplum olmaz. Ben polisi yıpratmıyorum, aksine bu gerçeğe dikkat çekiyorum. Bu ilişki ağı ve paylaşım olmasa zaten bu iş bu kadar yaygın olmaz."

Son olarak da Sayın Başkan, bu konuyla ilgili bir baron var, ismini asla anmayacağım ama 22 ton esrarla yakalanmış -Türkiye'deki en büyük rakamlar bunlar- bir isim, Balkanlarda, şimdi "FETÖ" diye tarif edilen yapılanmanın okullarına yardım yapan bir hayırsever olarak birçok farklı siyasi partinin temsilcisi tarafından onore edilmiş.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Muş, talebiniz mi var?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

28.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklama

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, bu, Konya'yla alakalı ısıtılıp ısıtılıp gündeme getirilen bir hadise, belediyemizle hiçbir alakası olmayan bir araç. Fakat ara vermeden önce bu gündeme geldiği zaman açıklama yapmamıza rağmen tekrar bu gündeme getiriliyor. DEAŞ'a sorun, onlara demir yumruğu kim indirdi? "Türkiye Cumhuriyeti devleti" der. Dolayısıyla DEAŞ'a en büyük darbeyi vuran Türkiye Cumhuriyeti devletiyle kalkıp belediyeye alakası olmayan bir araç üzerinden bir iltisak kurmaya çalışmak hakikaten büyük kabiliyet gerektiren bir iş.

Bir diğeri bu uyuşturucu meselesiyle alakalı. En son, biliyorsunuz, çok yüklü bir miktarda yakalandı. Şimdi, Sayın Başkan, birkaç mesele anlatacağım size. Tabii, uyuşturucu PKK terör örgütünün en büyük gelir kalemlerinden bir tanesi. Emniyetin 2018 Uyuşturucu Raporu'nda 1,5 milyar dolar civarında bir geliri kontrol ettiği ifade ediliyor. Burada, Lice'de geçtiğimiz sene 6 bin güvenlik personelinin katılımıyla bir operasyon yapıldı. O operasyonda, daha tarlalarda, oralarda ekilen bu... Lice'de belli bölgelerde bu terör örgütünün kontrolünde bunlar ekiliyor. Buraya Emniyet birimleri müdahalede bulunuyorlar, bunları söküyorlar, kaynağını da yok ediyorlar. Bakın, onları, oraları kollamakla görevli olan teröristler sıkışıyor, emniyet güçleri müdahale ediyor ve -bunlar ifadelere yansımıştır- "Ormanı yakın." diyor; orada bulunduğu, iltisaklı olduğu kişilerle ormanı ateşe verdireyorlar. Ve bu Meclis kürsüsünden "Operasyon oraya değil, köylülere yapılıyor." diye konuşmalar yapıldı, Meclis kayıtlarında var hepsi. Ormana sıkışıp o yangından, kargaşadan kaçmaya çalışanlar, terör örgütü mensupları, terör örgütü üyeleri, yangını çıkaran onlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, son bir dakika.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bugün geriye doğru baktığımız zaman resim çok daha iyi çıkıyor fakat Meclis kürsüsünden o dönem Diyarbakır milletvekilleri -kayıtlarda da var- bu meseleyi eleştiren Diyarbakır milletvekili “Köylülere karşı müdahale yapılıyor.” diye...

Şimdi, arkadaşlar, bakın, bu herkesi zehirliyor, bu bütün gençliğimizi zehirliyor. Buna karşı bir irade konduğu zaman, kaynağında yok edilmeye gidildiği zaman herkes vicdanını önüne koyacak ve bu işe destek olacak, “ama”sız “fakat”sız bu işin arkasında duracak.

Dolayısıyla, bu hatırlatmayı da Genel Kurula yapmayı bir borç olarak kendime addettim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Altay...

29.- *İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Selim Yağmur’un “İŞİD iyi ki varsın, Allah kurşununu azaltmasın.” ifadesine yönelik olarak AK PARTİ’den ihraç edilip edilmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması*

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Muş sisteme girince ben girmesem olmaz diye girdim ama...

BAŞKAN – Dayanamıyorsun, evet.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Madem girdim, bir soru sorayım Sayın Muş’a, müsaade ederse.

BAŞKAN – Ama ben gideceğim, ara vereceğim şimdi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ara vereceksiniz?

BAŞKAN – Evet.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir soru sorayım, kısa bir soru sorayım.

BAŞKAN – Fazla uzun olmasın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir şeyi merak ediyorum: AK PARTİ Göksun meclis üyesi 23 Eylül 2014’te “İŞİD, iyi ki varsın, Allah kurşununu azaltmasın.” dedi. Bu şahsı partiden ihraç ettiniz mi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.56

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.34****BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP****KÂTİP ÜYELER: Rümeyza KADAK (İstanbul), Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 34'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın görüşmelerine devam ediyoruz.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 11) (Devam)

A) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İçişleri Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

- 2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
E) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
F) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)
- 1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
G) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
Ğ) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
H) AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
I) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
2) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
2) Devlet Personel Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
J) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
2) Sağlık Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
K) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
- 1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
L) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)
- 1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
M) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
N) TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU (Devam)
- 1) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
O) TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU (Devam)
- 1) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
BAŞKAN – Komisyon yerinde.

İYİ PARTİ Grubu adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

İlk konuşma Mersin Milletvekili Behiç Çelik'e ait.

Buyurun Sayın Çelik. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on beş dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; anılan teklif ve tasarı üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz aldım. Saygıdeğer Genel Kurulu ve bizi izleyen aziz yurttaşlarımızı saygılarımla selamlıyorum.

Konuşmamın konusu İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı hakkında olacaktır.

Değerli milletvekilleri, İçişleri Bakanlığı idare tarihimizin en köklü, en istikrarlı, en işlevsel 4 bakanlığından biridir. Dönem dönem “mülkiye, dâhiliye” isimlerini alsa da daima yurdun iç muvazenesini sağlayan, istikrara büyük katkıları olan önemli bir Bakanlıktır.

Sözümün başında “Vatan namustur.” şiarıyla hareket eden, verilen her emri büyük hassasiyet ve dikkatle canı pahasına yerine getiren, ülkemizi her zaman ve her yerde korumakta azimli kahraman İçişleri camiasını ve mülki idareyi; Emniyeti, Jandarmayı, Sahil Güvenliği, korucularımızı ve bekçilerimizi, sair yetki verilenleri, itfaiye ve zabıtaı en derin hürmet ve saygılarımla selamlıyorum.

Yüz seksen üç yıldır var olan İçişleri Bakanlığı yurdun idaresinde dâhilî ve haricî şer odaklara, teröre, saldırılara karşı durmasıyla vatan, millet, bayrak ve mukaddesat için binlerce personeli şehit vermiştir. En son Rize Emniyet Müdürünün ve Mersin’de dört gün önce Turhan Kara polisimizin şehadetine tanıklık ettik. Altuğ Müdür ve Turhan polis asla son şehidimiz olmayacaktır. Bu vesileyle camiamızın gazilerinden hayatta olanlara sağlık ve afiyetler dilerken ebediyete intikal edenleri de şehitlerimizle birlikte rahmetle yâd ediyorum.

Değerli milletvekilleri, İçişleri Bakanlığı deyince halk arasında çoğunlukla polis ve jandarma akla gelmektedir. Ancak devletin genel işleyişinin mihenk taşı olan idari yapıları Bakanlığın bünyesinde barındırdığını da unutmamak lazımdır. İller İdaresi, Nüfus ve Vatandaşlık, Mülkiye Teftiş Kurulu, Emniyet, Jandarma, AFAD, Göç İdaresi, Personel, Sivil Toplumla İlişkiler, başkanlıklar ve akademiler birimlerinden oluşan devasa bir teşkilattır. Bakanlığın merkez teşkilatından başka çok güçlü bir taşra teşkilatının olduğunu da belirtmek gerekir. Tüm bunlardan başka devleti ve Hükûmeti temsil eden mülki idare amirliği İçişleri Bakanlığının ayrılmaz bir parçasıdır. Bu sebeple mülki makamlar üzerinden Türkiye genelinde yönetim, yürütme, denetim yapabilmek, yargıda ve askerî hususlarda mevzuat çerçevesinde ilişki ağı oluşturabilmek İçişleri Bakanlığı için hiç de zor değildir.

Değerli milletvekilleri, İçişleri Bakanlığı kamu düzenini sağlamakla yükümlüdür. AK PARTİ hükûmetleri on altı yıllık iktidar döneminde, ileride bedeli çok ağır olacak olan kusurlar da işlemiştir. Özellikle, 2004-2014 arası, AK PARTİ’nin küresel güç odakları ve FETÖ’yle iş birliği hâlinde Türk milletine ve ülkeye verdikleri zararın cesameti çok ürkütücüdür.

Değerli arkadaşlar, yerel yönetimlerin Türkiye’de alışılmış bir düzeni mevcuttu. 1864 yılından bu yana yerel yönetimler, il, belediye, köy idareleri olarak tasnif edilmiştir. İl yerel yönetimiye özel idare olarak belirlenmiştir. Belediyelerse genellikle kent yerel yönetimi olarak tanımlanır. Köyler 442 sayılı Köy Kanunu uyarınca küçük bir yerel yönetim birimi olarak kabul edilir. AK PARTİ ne yazık ki bu sistemi altüst etmiştir. 30 ilde özel idareler kaldırılmıştır. Bu 30 ilde mevcut olan 20 bine yakın köy mahalleye dönüştürülmüş olup bu yolla kırsal kesime büyük zararlar ve maliyetler fatura edilmiştir. Diğer taraftan, belediye sayısında azaltmaya gidilerek 1.397’ye düşürülmüştür. Bu karmaşanın bedeli ileride anlaşılacak ve büyük maliyetler ortaya çıkacaktır. Burada bizim, küreselleşme ve yerelleşmenin idari yapımızda yapacağı tahribata karşı dikkatli olmamızı özellikle belirtmek isterim. AK PARTİ bu

düzlemde en az on bir yıl malum odakların değirmenine su taşımıştır. Bu gaffet döneminde İçişleri Bakanlığı tarumar olmuş, toparlanması birkaç yıl almıştır. Ülke yönetiminin bütünüyle mankurlaştırıldığı talihsiz dönemde açılım politikası, akil adamlar, stratejik derinlik, Oslo, Kandil, İmralı, Dolmabahçe mutabakatı, demokratikleşme paketi, Habur rezaleti, hendek isyanı, Türk Silahlı Kuvvetlerini itibarsızlaştırma operasyonu, BOP eş başkanlığı gibi -daha sayılabilir- en hafifiyle aymazca yapılmaz icraatlar olmuştur.

2004 yılı MGK kararıyla FETÖ âdeta terör örgütü, irticai örgüt olarak ilan edilmiş olmasına rağmen bu karar hiç yokmuşçasına örgüt kollanmış hatta devlet birlikte yönetilmiştir. 2010 yılı Anayasa değişikliğiyle sözde “yargı reformu” adı altında yargı erki de FETÖ’ye teslim edilmiştir.

Diğer taraftan, dönemin İçişleri Bakanı 81 ilin 74 emniyet müdürünün FETÖ’cü olduğunu itiraf etmiştir. O dönemde 30’un üzerinde il valisinin de FETÖ’cü olduğu ortaya çıkmış, mülki idare mesleğinde büyük yıkımlar yaşanmıştır. Kariyer ve liyakatten uzaklaşan bir hükümet ayakta kalamaz. FETÖ üzerinden yaşanan bu tahribat süreci hainlerin kapıya dayanmasına kadar sürmüştür.

Değerli milletvekilleri, bizim yönetim müktesebatımızın, ecdadın kıymet hükümlerinin, jeopolitik gerçeklerimizin göstergeleri ne ise çıkış noktamız da odur. İçişleri Bakanlığı bu yönüyle âdeta bir laboratuvar gibidir. Biz Sayın İçişleri Bakanından, yardımcılardan, diğer yönetici ve komutanlardan devlet ve millet bekası için bilinçli hizmetler bekliyoruz. Asla yılgınlık, yorgunluk ve bıkkınlığa düşmesinler.

Sözde Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine gelince, kurumların aşınmasını hızlandırmıştır çünkü otokratik ve oligarşik bir yönetimin varabileceği bir hedef olamaz. Kurumlar hızla aşınır, toplumda millilik vasfı gittikçe azalarak cemaat, aşiret, oba alt sosyal katmana geriler, büyük kentler gettolaşır. Güçlü olanın haklı olduğu, adaletin tükenmeye yüz tuttuğu bir tünele girilir. Bu gidişat bütünüyle değerleri aşındırır, malum düzeni sürdürmek zorlaştıkça demokrasi daha da aşınır, baskı ve şiddet artar. Dinî istismar, sahte hocalar, Atatürk düşmanlığı hortlar. Yabancı istihbarat örgütlerinin uşağı bir sürü türedi tipler sokaklarda boy gösterir. İşte, İçişleri Bakanlığı böyle bir dönemde en çok başı ağrıyacak olan bakanlıktır. Ancak, Bakanlığın tüzel kişiliğinin hafızasında hâlâ bir şuurun olduğunu biliyorum.

Değerli milletvekilleri, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü son teşkilat düzenlemesiyle lağvedilmiştir. Eşiti olan yerel yönetimler Şehircilik Bakanlığı bünyesinde kurulmuştur. Bu, Anayasa’nın 127’nci maddesine aykırıdır, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünü yeniden diriltmelidir. Terör gerekçesiyle görev yapmaları sakıncalı görülen belediyelerin başkan, başkan vekili, meclis üyeleri görevden alınarak yerlerine atama yapılıyor. 674 sayılı KHK’nin 38’inci maddesiyle getirilmiştir. Bu ilginç bir uygulamadır. 1580 sayılı Yasa’da da bu, mansup reislik olarak vardı. Yine başa dönmüş olduk. Artık biz AK PARTİ’ye “Türkiye gerçekleriyle hareket edin, ülkeyi yapboz tahtasına çevirmeyin.” diyoruz.

6360 sayılı Yasa’yla 30 büyükşehir ilinde ayrıca YİKOB’lar -Yatırım İzleme Koordinasyon Birimleri- oluşturulmuştur. Bu hiçbir zaman özel idarenin karşılığı olamaz. O yüzden 30 ilde lağvedilen özel idareler yeniden kurulmalıdır diyorum.

Yerel yönetimler iyice karmaşıklaşmıştır, buna bir çözüm bulunmalıdır. Köyler yeniden ihdas edilmelidir. Nüfusu 5 bini geçen kasabalarda yeniden belediyeler kurulmalıdır. Tüm mahallî idarelerin birbirleriyle ilişkisini düzenleyecek bir mahallî idareler çerçeve kanunu çıkarılmalıdır. Muhtarlıklar yeniden tanzim edilmelidir.

Değerli milletvekilleri, içkili yerlerin ruhsat denetim hijyeni sağlam esaslara bağlanmalıdır. Alkollü içkilere yapılan zamlar kaçak içki imalat ve satışını patlatmıştır. Bu yüzden onlarca insanın metil alkolden öldüğünü biliyoruz. Denetimsizlik toplum sağlığını ve genel ahlakı tehdit etmektedir.

Mülki idare amirlerinin özlük haklarının yeniden gözden geçirilmesinde yarar vardır. Özellikle kaymakam ve valilerin yeni ücret maaş skalasında geride kalmamaları, statülerinin korunması önemli bir husustur. Vali unvanı valilerden geri alınmamalıdır.

Değerli milletvekilleri, toplam mevcudu 270 bine ulaşan Emniyet Genel Müdürlüğü gerçek bir vatansever ve şehitler ocağıdır. Geçmişte silah arkadaşları olmaktan gurur duyduğum bu müstesna kuruma desteğimiz her zaman vardır. Vatandaşın en çok aradığı şey asayiş hizmetleridir. Yüz kızartıcı suçlarla mücadelede daha etkin olmalı, sokaklar suç makinelerinden arındırılmalıdır. Bekçilik kurumunun diriltilmesi isabetli olmuştur.

İstihbarat, KÖH, KOM, TEM gibi önemli birimler nitelikli elemanlarla takviye edilmelidir.

Emniyet teşkilatımızın ihtiyacı olan en öncelikli iş disiplindir. Disiplin olmadan Emniyet Genel Müdürlüğümüz vardır denemez. Bu sebeple, FETÖ ihanetinden sonra sarsılan teşkilat yapısını sıralı amirlerin sık sık denetleyerek moral ve motivasyonu artırması aynı zamanda disiplinin yükselmesine de katkı yapacaktır.

Teşkilatın en büyük düşmanı lakaydudur.

52.395 olan güvenlik korucusunda ise sayının artırılmasında yarar vardır, bu, devlete güç ve kudret verecektir.

Değerli milletvekilleri, Emniyet teşkilatımızın hukuki, idari, insani ve sosyal sorunlarının olduğu malumdur. Kısaca bunlara değinmek istiyorum. İstatistiklere göre her on üç günde 1 polis memuru intihar ediyor, birçok polis de yakınlarını vurduktan sonra intihar ediyor. Daha geçen gün bir emniyet müdürü intihar etti, Allah rahmet eylesin. Rize Emniyet Müdürü Altuğ Verdi'nin katli de iyi analiz edilmelidir. Demek ki buna bir çözüm bulmak gerekiyor.

Çalışma saatlerinin insani boyutlarda düzenlenmesi, angaryaya dönüşmemesi gerekir. Bu konuda Kamu Denetçiliği Kurumunun 2013/171 sayılı Karar içeriği hayata geçirilmelidir. Polisin sendikal haklarına ilişkin Anayasa Mahkemesinin 2014 yılı kararı vardır. Burada karşı oy görüşüne önem verilmeli, değerlendirilmelidir.

3600 ek göstergelyi söylemeyeceğim, bu konuyu mutlaka yapmalıyız.

Maç, konser gibi toplantılarda görevli polislerin içeride ve dışarıda olmasına bakmaksızın hepsine ödeme yapılırken dışarıda veya içeridekiler bütünüyle yararlandırılmalıdır.

FETÖ'ce bozulan sicil affı ve ikinci şark uygulaması gibi uygulamalar yeniden düzenlenmelidir.

Diğer bir sorun ise kentlerde gittikçe bozulan huzur, emniyet ve asayiş sorunlarıdır. Nitekim uluslararası yaşam kalitesi ve güvenlik istatistikleri ülkemizi geride göstermektedir. En önemli göstergelerden biri de kadın cinayetleridir. Son on beş yılda 15 bin kadının katledildiğini istatistiklerden öğreniyoruz. Suriyeliler ve diğer düzensiz göçmen unsurlar ülkemizin asayişsizliğinin potansiyel sorumlularıdır, Suriyeliler ülkelerine mutlaka bir şekilde gönderilmelidir. İYİ PARTİ olarak biz teşkilatın bütçesine olumlu oy vereceğimizi özellikle belirtmek istiyoruz.

AFAD'a gelince; AFAD 5902 sayılı Yasa'yla kurulmuş ancak 7126 sayılı mülga Sivil Savunma Kanunu'nun hükümlerini içermesine rağmen bu hizmetleri görememektedir. Dolayısıyla İçişleri Bakanlığımız yeni bir sivil savunma kanunu hazırlamalı ve yüce Meclise sunmalıdır diyorum.

İçişleri Bakanlığı, bu arada, birçok proje uygulamalarıyla da dikkat çekmektedir: Kırmızı Düdük, İZDES, GAMER, İLYAS gibi; Açık Kapı, MUHATAP, PERDİS, KADES, UYUMA gibi birtakım projeleri hayata geçirmektedir.

Biz iyi yapılan işleri de tebrik ve takdir etmeyi bir vicdan borcu olarak görüyoruz. Ancak idare kültürü yok edilmemeli, çok kültürlülüğe veya kültürsüzleşmeye mani olunmalı; ulus devlet, üniter devlet yapısına saldırılar durdurulmalı, yerel yönetim karmaşası sona erdirilmeli, siyasal özerklik zorlamalarının önüne geçilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Atatürk diyor ki: “Kendi planımıza tabi olacağız, Türk milletinin düşmanlarını planımıza tabi kılacağız.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

Buyurun.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) - Bu duygularla, 2019 mali yılı bütçesinin İçişleri Bakanlığına, Emniyet Genel Müdürlüğüne, AFAD'a ve Türkiye'mize hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası İstanbul Milletvekili Ümit Özdağ'da.

Buyurun Sayın Özdağ. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÜMİT ÖZDAĞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Jandarma Genel Komutanlığı Türkiye'nin PKK terörüne karşı elindeki en önemli ve etkin güçlerin başında gelmektedir. 1984 yılında doğrusu zayıf bir kuvvet olan Jandarma, aradan geçen yıllar içinde terörle mücadele sürecinde büyük deneyim ve etkinlik kazanmıştır. Diğer bir ifadeyle, Jandarma, bugün, mükemmel bir düşük yoğunluklu savaş ordusu veya hibrit savaş ordusu hâline gelmiştir.

15 Temmuz FETÖ'cü darbesi sonrasında Jandarmaya sızmış FETÖ'cülerin çok büyük bir kısmı tasfiye edilmiştir. Jandarmanın hibrit savaş ordusu olma özelliğini güçlendirici adımlar atılmıştır. Jandarmanın İHA güçleri büyümüş ve etkili şekilde kullanılmıştır. Jandarmanın zırhlı araç sayısında önemli gelişmeler olduğunu görüyoruz. Jandarma komando sayısı artmış, tamamı uzman erbaşlardan oluşan komando tabur sayısı 82'ye yükselmiştir. PKK'yla yurt içinde de etkili bir mücadele sürdürüldüğünü görüyoruz. Bunlar, doğrusu Jandarma adına ve İçişleri Bakanlığı adına olumlu ve takdir edilmesi gereken gelişmelerdir ancak unutulmamalıdır ki Türkiye'nin başındaki iki büyük terör belası, PKK, geri dönmek üzere büyük ölçüde Suriye'ye çekilmiştir; FETÖ ise geri dönmek üzere dünyaya dağılmıştır. Selefî cihatçı terörist örgütlenmeler ise Türkiye içinde kozalarını hızla örmeye devam etmektedirler.

Değerli milletvekilleri, geri dönmek üzere hazırlanan FETÖ dışında Türkiye'nin önümüzdeki yıllarda bir hibrit savaş olan Orta Doğu iç savaşından ülkemize yönelik kaynaklanan tehditlerin daha da artacağı anlaşılmaktadır. Bundan dolayı, Jandarma Genel Komutanlığının güçlendirilmesine devam edilmesi gerekmektedir ancak bu güçlenmenin doğru kimlik üzerine inşa edilmesi gerekiyor.

Jandarma Genel Komutanlığı Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir parçasıyken 15 Temmuz sonrasında Türk Silahlı Kuvvetlerinden koparılmıştır. Önce, FETÖ'cü sızmanın ağır tahribatına maruz kalan

Jandarma Genel Komutanlığı 15 Temmuz sonrasında ise askerî statüsünü tamamen kaybetmiş ve kimlik sorunları yaşamaya başlamıştır. 2803 sayılı Yasa'nın 5'inci maddesinde, Jandarma, askerî statülü kolluk kuvvetinden silahlı genel kolluk kuvvetine dönüştürülmüştür. Ancak Jandarmanın adını ne koyarsanız koyun Jandarma bir ordudur ve Türk Ordusu'nun parçasıdır.

Değerli milletvekilleri, Jandarma Genel Komutanlığına "silahlı genel kolluk kuvveti" de deseniz Jandarma güçlerinden sınır ötesi operasyonlarda istifade ediyorsunuz. Sınır ötesi operasyonlarda Jandarma çok başarılı operasyonlar, çok etkin operasyonlar yapıyor ve hâlen Suriye'nin kuzeyinde birçok Jandarma elemanı görev yapmaya da devam ediyor. Afrin Harekâtı'nda da en fazla şehidi Jandarmanın verdiğini görüyoruz. Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde 60 bin Mehmetçik vatani hizmetlerini yapmaya devam ediyorlar. Üstelik temmuzda bu kaldırılacak ama bunun da devam etmesi lazım Jandarmanın çalışmalarını sağlıklı bir şekilde yürütebilmesi için.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevi ülkemiz lehine düzenlemeler yapmaktır. Burada yapılması gereken Jandarma Genel Komutanlığı Yasası'ndaki askerî statülü kolluk kuvveti konumunu güçlendirmektir, fiilî durum zaten budur, gerekli olan da budur.

Değerli milletvekilleri, Türk devlet kurumlarını FETÖ'ye teslim etmek çok büyük bir hataydı. Fatih Sultan Mehmet, çok güçlenen ve siyasete müdahale eden bir tarikatın tüm mensuplarını İstanbul'da kılıçtan geçirtmiştir. Devlet ortak kabul etmez, ettiği zaman ortaya paralel devlet çıkar. Ve 5 bin senelik Türk tarihinde paralel devletin ortaya çıktığı tek zaman var, o da sizin Türkiye'yi yönettiğiniz dönem, başka hiçbir dönem yok. Hadî, bana tarihten bir paralel devlet verin. Yok. Bugün de Jandarma Genel Komutanlığında FETÖ'cü örgütlenmenin yerini bir başka tarikatın örgütlenmesi alıyor. Orduda tarikat bağı olmaz, cemaat bağı olmaz, orduda bir tek bağ olur, o da silah arkadaşlığı bağıdır. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Jandarma Genel Komutanlığı konusundaki bir diğer sıkıntı, Jandarmanın siyasileşmesidir. Eğer subaylar tayin ve terfi için il başkanı ve milletvekili aramaya başlarlar ise ne ülkenin güvenliğini ne de Türk milletinin varlığını böyle bir subay kadrosuna emanet etmek mümkün olmaz.

Değerli milletvekilleri, Jandarmayla ilgili yapılması gereken bir başka düzenleme, Jandarmaya ülke çapında istihbarat yetkisinin verilmesidir. Bugün polisin bu yetkisi var, Millî İstihbarat Teşkilatının da var ve olmalı ama Jandarma kendi yetki alanıyla sınırlı yapabiliyor bunu ve Türkiye'nin nüfusunun çok büyük bir bölümü Jandarmanın yetki alanı dışında. Bu da Jandarmanın kırsalda başladığı takibi kentte devam ettirmesini engelliyor özellikle teknik takipte. Keza Selefi terörizmle mücadele konusunda da Jandarmanın kapasitesine önümüzdeki dönemde daha fazla ihtiyaç duyulacak, bunun da kullanılmasını engelliyor.

Değerli milletvekilleri, FETÖ'nün TSK ve Jandarma içindeki yapılanmasına yönelik operasyonlar devam ediyor ve etmeli. Bu operasyonların bir bölümünün de ankesörlü telefon operasyonları olduğunu biliyoruz ancak bu ankesörlü telefon operasyonlarında da ağır hataların yapılmaya başladığını görüyoruz. Örneğin, 2010 senesinde bir yüzbaşı bir tek kez bir ankesörlü telefonda aranmış, görevden alınıyor; yapmayın bunu.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Bir kezle olmaz, bir kezle olmaz o.

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) – Bu, doğru değil. Sayın Genel Müdür...

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Bir kezle olmaz, size bunu yanlış vermişler.

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) – Hayır, doğru bu.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Yok öyle bir şey.

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) – Bakın, ben bu tür konularda araştırma yapmadan konuşmam, bunu biliyorsunuz.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Yok Hocam, yanlış olmuş.

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) – Bir defa aranmış ve görevden alınmış. Bu, yeni bir Ergenekon çıkarmasın karşımıza. Bakın, bu iş çok cıvıyor, bu iş çok cıvıyor, bu cıvımanın arkasından birilerinin FETÖ için genel affı gündeme getirdiğini göreceksiniz. Bunu bilinçli olarak yapıyorlar.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Hocam, yanlış bilgi vermişler size, yanlış bilgi vermişler.

ÜMİT ÖZDAĞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, Jandarma Genel Komutanlığı, terörle mücadele deneyimi yüksek, profesyonellik seviyesi ileri bir ordudur. Yapılması gereken, Jandarmanın sivilleştirilmesi fantezilerini bir yana koyarak ve yeni tarikat yapılanmalarını engelleyerek Jandarma Genel komutanlığını terörle mücadelede güçlendirmektir. Bu, aynı zamanda Türk Silahlı Kuvvetlerini terörle mücadele dışına çıkarmamıza imkân verecek ve jandarmayı, sınır içinde ve sınır ötesinde terörle mücadele eden tek güç hâline de getirebilecektir. Türkiye'nin önümüzdeki süreçte gerçekten böyle bir orduya ihtiyacı vardır ve biz, İYİ PARTİ olarak böyle bir jandarma gücünün geliştirilerek devam etmesini arzu ediyoruz. Jandarmaya ilgili bütçeyi de İYİ PARTİ olarak kabul ediyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası Isparta Milletvekili Aylin Cesur'da.

Buyurun Sayın Cesur. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYLİN CESUR (İstanbul) – Kalan iki dakikayı bana verirsiniz değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Tamam.

AYLİN CESUR (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesi üzerine konuşmak üzere huzurlarınızdayım.

Önceki konuşmamda, Türkiye Cumhuriyeti kurulu beri görev alan hükümetlerin tamamının ülkemize kazandırdıklarına değinmiştim ve Devlet Su İşleri bütçesi üzerine konuştuğum için, doğal olarak 9'uncu Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel'den ve onun eserlerinden de söz etmiştim. Bolu Tüneli'ni de saymış, hatta “Marmaray'ın dahi altında imzası var.” da demiştim.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Allah, Allah!

AYLİN CESUR (Devamla) – Havuz medyası buna içerlemiş ve benimle ilgili “yalancı” filan diye haberler yapmış. Gönderdiğim belgeleri de yayınlamadılar, onun üzerine biz de belgelerle burada cevap verelim istedik.

Bolu Tüneli'nin yapımına 49'uncu Hükûmette, Demirel'in Başbakan olduğu hükûmette başlanmıştır. 27 Aralık 1992, gördüğünüz gibi, Süleyman Demirel ve Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü beraberce temel atma törenindeler. Arkada da burada proje...

RECEP ÖZEL (Isparta) – Bakayım bir, o neyin temeli?

BAŞKAN – Sayın Özel, lütfen... Bir sürü hatip var.

AYLİN CESUR (Devamla) – Ben size yollarım.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamam, sonra söz veririm sana.

AYLİN CESUR (Devamla) – Yine, Başbakan Demirel, 1-5 Aralık 1992’de Japonya’ya gider, 10 milyar dolarlık paket sunar İstanbul tüp geçidinin de içinde olduğu projelerle ve müzakereler sürer daha sonrasında ve 15 Şubat 2000 tarihli Resmî Gazete’de Marmaray için Japonlarla anlaşma olduğu yayınlanır -şurada, evet, şurada- ve Cumhurbaşkanı Demirel ve Başbakan Bülent Ecevit; bir koalisyon hükümeti var. Burada diğer belgeler var. Dolayısıyla, merak edenler için, özellikle televizyondan izleyenler için söylüyorum; sosyal medya hesaplarımda tüm belgeler detaylarıyla yayınlanmış vaziyette.

Sayın milletvekilleri, tabii, biz çok şey öğrendik kendisinden ama en çok da bu milletin kürsüsünde, Meclisin kürsüsünde milletin karşısına belgelerle çıkmak gerektiğini öğrendik. Bunları yaparken ne yaptılar biliyor musunuz? Aynı zamanda devleti milletiyle ve birbirleriyle ayırtırmadan yaptılar, anayasal hukuk devletlerinin gereklerine uygun olarak yaptılar. Büyük Atatürk’ün kurduğu cumhuriyetimiz kurulalı beri taş üstüne taş koyan kim varsa herkesten, hepsinden Allah razı olsun, yüce Allah’tan hepsine, hayatta olmayanlara rahmet diliyorum, hayatta olanlara sağlıklı uzun ömürler diliyorum.

Şimdi, madem yapılanlardan söz etmemiz çok fazla hoşunuza gitmedi, o zaman biraz da satılanlardan söz edelim bugün. Geldiğinizden beri 62,5 milyar doları bulan özelleştirme yaptınız. Cumhuriyetin kuruluşuna tanıklık eden en güzide kuruluşlar birer birer satıldılar. Özelleştirmeye karşı değiliz ama her şeyin makulü ve esas olanı, esasları önemli, nasıl yapıldığı önemli. On beş yılda kamunun elindeki en değerli 10 liman, 81 santral, 40 işletme, 3.483 taşınmaz, 3 gemi, 36 tane maden sahası yerlilere ve yabancılara satıldı. TÜPRAŞ ve PETKİM gibi hem kâr eden hem de ülke açısından son derece stratejik öneme sahip kuruluşlar 6,2 milyar dolara elden çıkarıldı.

Son üç yılda Elektrik Üretim Anonim Şirketinin elindeki 20’den fazla baraj yaklaşık 1,9 milyar dolara satıldı. Şimdi, Yeni Ekonomi Programı’na bakıyoruz ve hedeflere göre, önümüzdeki dört yılda elde kalan son kamu mallarını da satın 48 milyar liralık özelleştirme geliri elde etmeyi planlıyorsunuz. Bunun içinde hidroelektrik santralleri var -sayamayacağım- köprüler; Boğaziçi, Fatih Sultan Mehmet köprüleri; Antep, Şanlıurfa, İzmir, Ankara çevre yolları; Türkiye Denizcilik İşletmelerinin yüzde 51 hissesiyle özelleştirilen değerli arsa, arazi binaları; Sümer Holdingin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ndeki sigara fabrikası dâhil fabrikalar, işletmeler; şeker fabrikaları; 14’ü satışa çıkarıldı, şimdi 12 tane daha geliyor. Yani buna aslında bir mirasyedi programı desek çok da yanlış bir şey yapmış olmayız. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, konumuz, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesi. Kadın yoksulluğu ve kadına şiddet konusunda bu kürsüde ben çok fazla konuşma yaptım. Sizleri tekrar aynı rakamlara boğmak istemiyorum. Her şeyden daha fazla önemsiyoruz ve kadınların işsizlik oranlarının bugün erkeklerden çok daha fazla olduğunu hepimiz biliyoruz. Bütçe en önemli şey elbette yürütme organı için. Şimdi, 2017 yılı merkezî yönetim bütçesi içinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının payı yüzde 4’tü. 2018 yılında bu oran yüzde 3,5’a inmiş. Ben buradan üzüntülerimi ifade etmek istiyorum. Bence yürütmenin elinde bütçe olmalı ki daha çok işler yapılabilsin.

Alınacak tüm önlemlerden en önemlisi de bana göre eğitim konusu. Şimdi, çocuklarımızın okullaşma oranı TÜİK verilerine göre azalmakta. Sosyal güvenceden mahrum olarak çalışan çocuklarımız iş cinayetlerine kurban gidiyor ve 2 milyona yakın çocuk eğitimden mahrum, bunun 1 milyonu da çalışıyor maalesef. Son on yılda çocuk istismarı davaları yüzde 700 artmış ve 18 yaşın altındaki 400 bini aşkın kız çocuğu da evlendirilmiş. Şimdi, ben sormak istiyorum: Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinde kadına yönelik şiddetin, çocuk istismarının önlenmesi için, bu konuda herhangi bir kaynak ayrılmış mı? Ve bakanlığın bütçesinde kadınla ilgili birim için ayrılan paranın binde 1 oranında olduğunu görüyoruz. Şimdi, bu konuda, tabii, daha çok olması gerektiğinin altını çizmek istiyorum.

Yine, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü konusuna değinmek istiyorum. Yeni açıklanan İkinci 100 Günlük Plan'da Aile Bakanlığı bölümünün ilk maddesinde 2019 yılının "Yaşlı Yılı" ilan edilmesi öngörülmüş. Çok destekliyorum. Şimdi, Cumhurbaşkanlığı yönetim sisteminde birleştirilen, görevi içinden çıkılmaz bir hâle gelen bakanlıklardan biri bana göre Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. Bu Bakanlığımızın genel müdürlüklerinden birisi de "Engelli ve Yaşlı Hizmetleri" olarak adlandırılmış. Şimdi, Sayın Bakanımız yeni ve kendisi muhtemelen bunun sorumlusu değiller ancak yaşlılar ile engellileri aynı kategoriye koyarak ikisine birden hizmet vermeye çalışmak hangi aklın sonucu bilmiyorum. Bu iki kesimin sorunları ve çözüm önerileri de ortak değil ki aynı müdürlükte neden birlikte düşünüldüler? Şimdi bu bana şunu hatırlatıyor: Bir zamanlar İzmir'de körler ve sağırılar okulu açılmıştı. Demişlerdi ki: "Sağırılar görüyor, körler işitiyor; onlar birbirlerine destek olsunlar." Ama kazın ayağı öyle olmadı, 1950'li yıllarda bu bozuldu ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlandı, o zamandan beri ayrı ayrı okullar olarak işliyor. Şimdi, özürülüler araştırmasına göre Türkiye'de toplam nüfusun içinde engellilerin oranı yüzde 12, sayıları 10 milyonu buluyor ve nüfusumuzun giderek yaşlandığı da dikkate alındığında, bu iki kesimin ayrı ayrı örgütlenmelerinin doğru olduğuna inanıyorum.

Gelelim memurlara: Memur aylıklarına, son olarak, temmuzda yüzde 3,5 artış yapılmış. Enflasyon oranının artmasına bağlı olarak memurların ve emeklilerin yüzde 7,17 oranında alacakları mevcut. Memur ve emeklilerin aylıklarını düzenleyen 4'üncü Toplu Sözleşme 2019 yılı Ocak ayı için yüzde 4, Temmuz ayı için yüzde 5 artış öngörmüştü. Oysa 2019 yılı enflasyon tahmini yüzde 15,9. Bu ne demek oluyor? Bu, şu demek oluyor: Demek ki bu toplu sözleşme çöktü, tekrar yenilenmesi gerekiyor, revizyona uğraması gerekiyor. 2018 yılı kayıplarının, yılbaşı öncesi memurlara ödenecek bir ikramiyeye karşılanması bana göre mümkün. Bütçe teklifinde yok ama bunu da dikkate almak gerektiğini söylemek istiyorum.

Bir diğer konu "hizmetli" olarak bildiğimiz, bugün sayıları 110 bin civarında olan yardımcı hizmetler personeli. Şimdi, bunların yaptığı işler taşeron işçilere devredildi bir KHK'yle ve buradaki personel, eğitim durumlarına göre, başka işlerde kullanılıyor. Zaten eğitimlerini de yenilediler bunlar zaman içerisinde. Şimdi ben, burada, sayıları 110 bini bulan çok ciddi bir sayıda vatandaşımızdan bahsediyorum; bunların fiilen, eğitim durumlarına göre, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızda memur kadrolarına geçirilmelerinin uygun olduğunu düşünüyorum ve öneriyorum.

Değerli milletvekilleri, belki aya şu meşhur 4 şeritli yol yapılamadı ama israfa aya çıkıldı, doğal gaz, benzin ve temel tüketim mallarında da uzaydayız çok şükür. İşsizlik oranlarımız enflasyon gibi her ay düzenli olarak artıyor. Resmî rakamlara göre, 3 milyon 715 bin işsiz var, gerçekte 10 milyon olduğu tahmin ediliyor.

Şimdi, 2002 ve 2018 tarihleri arasında fondan 6 milyon 182 bin 363 kişiye 20 milyar 657 milyon 493 bin lira ödeme yapılmış. İşsizlik ödeneği için toplanan para, kamu bankalarının sermaye yetersizliğini düşürmek için düşük faizle bankalara ödünç verildi. Yarın İşsizlik Sigortası Fonu'ndaki para bittiğinde yani musluklar kesildiğinde ne yapacaksınız? Vallahi ben kara kara düşünüyorum, Allah kolaylık versin. Kamu kaynaklarını kullanarak faizleri düşürmeye çalıştığımızı, göstermelik hazine borçlanma ihalelerine sadece kamu bankalarının teklif verdiğini hepimiz biliyoruz. 18 yaş üstündeki nüfusumuz 55 milyon ve 28 milyon icra dosyası var. Bu demek ki 2 kişiden 1'i icralık.

Bakınız değerli arkadaşlar, 1 kilo kıyma için Almanya'daki işçi otuz dört dakika, Türkiye'deki işçi beş saat çalışmak zorunda kalıyor. Peki, sonuç olarak, gelinen nokta ne? Türkiye'den 2017 yılında 253.640 beyin göçü gerçekleşti yani insanlar kaçıyorlar buradan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN CESUR (Devamla) – İki dakika...

BAŞKAN – Tamam, buyurun.

AYLİN CESUR (Devamla) – Özellikle gençler ülkemizden kaçıyor çünkü geleceğe karşı umutsuzlar. Sorun sadece işsizlik ve para değil arkadaşlar. Mesele demokrasi, mesele özgürlük, mesele insan hakları ve mesele hukukun üstünlüğü.

Ve bir diğer konu: Sağlık Bakanlığı verilerine göre, ülkemizde yaklaşık 9 milyon kişi ruh ve sinir hastalıkları nedeniyle doktora başvuruyor yani dokuz yılda antidepresan kullanımında yüzde 160 artışla rekor kırmışız yine. Bunun başvuru nedenleri not edilmiş; yoksulluk, işsizlik, göç, travmalar, toplumsal çatışmalar ve gelecek kaygısı.

Şimdi, geçen sene 3.069 kişinin intihar ettiğini de belirterek artık gerçekten, toplumumuzun sesine, artık çatlayan bu sese kulak vermemiz gerektiğini, hep beraber buradan çözüm üretmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Ve değerli arkadaşlar, 2019 bütçesi “Ayağını yorganına göre uzat.” sözüne inat, yatırım değil harcama bütçesi. Umarım olmaz ama, bu bütçede bu giderler oldukça ve bu müsriflik devam ettiği sürece, bırakın Türk kaynaklarını, borç alacağımız kaynaklar da tükenecek. Bu bütçelerle, bırakın yeni üretim yapacak yatırımların önünü açmayı, bu faiz politikalarıyla ülke maalesef mevcut üretim kapasitesinden de uzaklaştı, uyguladığımız para ve maliye politikalarıyla ülke üreten değil tüketen ekonomi oldu. “Yarın ne olacak?” kaygısının hüküm sürdüğü bir ülkede sanayileşme gerçekleşemez, oysaki ilacımız üretim ve sanayileşme.

Şimdi, istikrar önemli ve istikrarı, siyasi istikrarı kuvvetler ayrılığının kalkması ortadan kaldırıyor. Yani öncelikle hukuk devletinin tesisi esas.

Hükümetler geçici değerli arkadaşlarım, ebet olan Türkiye Cumhuriyeti devletidir ve devletimizin yolu açık, milletimizin bahtı yaver olsun diyor, hep beraber daha iyi bütçeler yapabilmeyi Yüce Allah inşallah bize niyaz eder diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi sıra, Adana Milletvekili İsmail Koncuk'ta.

Buyurun Sayın Koncuk. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

İYİ PARTİ adına Devlet Personel Başkanlığı ve Mesleki Yeterlilik Kurumuyla ilgili söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle Devlet Personel Başkanlığının bir yıl içerisinde ortadan kaldırılması planlanıyor. Sayın Bakanım da burada. Bu, son derece yanlış bir karar. Devlet Personel gibi personel işlerinde ciddi bir bilgi birikimi olan bir Başkanlığın, yine Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde bu tecrübeyle işine devam etmesi dururken bu kurumun lağvedilmesi anlamına gelen bu uygulama son derece yanlış. Çünkü Devlet Personel Başkanlığı gerçekten bu konuda çok tecrübelidir ve kurumlar arasında da birtakım konularda, personel rejimiyle ilgili, personel haklarıyla ilgili koordinasyon yapan bir kurumdur. Dolayısıyla bunun muhafaza edilmesi, devletin sisteminin sağlıklı yürümesi açısından son derece önemli bir durum olacaktır.

Değerli milletvekilleri, çalışma hayatı iktidarınız döneminde âdeta hercümerç edildi yani 2002 yılında bu yana çalışma hayatında uyguladığınız yeni istihdam türleri kamu sistemini yerle yeksan etti, kamu çalışanlarını gerçekten mutsuz kıldı. Bakın, 4/B, 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesine göre çalışan belediye çalışanları, idari hizmet sözleşmesi adı altında çalışanlar, vekil ebe, vekil hemşire, vekil imam sizin döneminizde icat edilmiş çalışma biçimleridir maalesef; artık buna bir son vermek lazım.

Aslında Sayın Bakana soru önergesiyle de bu konularda ne düşündüğünü sorduk ama hâlâ bir cevap gelmedi. Sayın Bakanımız, inşallah, bu ilgili bölümü, bu cevapları vermekte geciken bölümü uyarır ve bu konuda Çalışma Bakanlığının ne düşündüğünü, nasıl bir planlama yaptığını en azından bilmek durumunda oluruz, ona göre değerlendirmeler yaparız.

Değerli arkadaşlarım, bu 4/B sistemi -aslında hepsine 4/B diyebiliriz- kabul edilebilecek bir sistem değildir. Gerçekten bir hukuk devletine yakışır bir sistem değildir çünkü aynı şeyi yapan insanların farklı hukuki normlara tabi tutulması, özlük hakları bakımından farklı farklı haklara sahip kılınması gerçekten kamuda hem verimliliği azaltmakta hem de huzuru, çalışma barışını ortadan kaldırmaktadır. Dolayısıyla bu sistemin, tamamının kadrolu olacak şekilde yeniden düzenlenmesi önemlidir.

Şimdi, tabii, Çalışma Bakanlığı Sendikalar Kanunu'yla ilgili çalışmalar da yapıyor. Sendikalaşmayla ilgili de ciddi problemlerimiz var. Mesela, işçi sendikalaşması son derece zayıf. Düşünün, 13 milyonun üzerinde işçi var ülkemizde, sendikalaşma oranı 11.95. Aslında kayıt dışı çalışanları dâhil ettiğimizde bu oran 10,3'e düşüyor, korkunç bir rakam. Yani 13 milyon 581 bin resmî çalışan içerisinde 1 milyon 623 bin çalışan var, bunlar sendikalı; bunun dışında kalanlar hâlâ sendikalaşmanın dışında. Düşünebiliyor musunuz -gelişmiş dünyadan- ILO Sözleşmesi'ni imzalamış olan -sendikal haklar konusunda- bir ülkenin işçi sendikalaşmasının oranı 10,3.

Memur sendikacılığı bakımından her ne kadar iktidarınız zaman zaman övünse de ciddi bir mesafe aldığımız düşünülemez. Mesela, geçen, Kamu Personeli Danışma Kurulu yapıldı. Yılda 2 kez yapılır. Bağlayıcı bir kurul değil, öyle dostlar alışverişte görsün misali yılda 2 kez toplanır, çay içilir, pasta yenir. Orada karar da alınmaz, alınan kararlar varsa onlara da uyulmaz. Geçmişte alınan kararlar var burada; mesela disiplin affı var. 2005 yılında bir disiplin affı çıkarılmıştı, o günden bugüne geçen on üç yıl içerisinde bir disiplin affı çıkarılmadı mesela. Neden bu uygulanmaz, bunu anlamak mümkün değil. Bu uygulanmadı.

Üniversiteli işçiler diyoruz. Bunlar aslında memur işi yapıyor ama işçi pozisyonunda çalışıyor, üniversite derecesi var, diyor ki: “Ben, bitirdiğim üniversite derecesine uygun bir istihdam modeli istiyorum -yani memur olmak istiyorum- imza yetkisine sahip olmak istiyorum, görevde yükselme hakkına sahip olmak istiyorum.” Bu, karar altına alınmasına rağmen yani bir toplu sözleşme hükmü olmasına rağmen -ki toplu sözleşme hükmünü uygulamak Anayasa gereğidir- bugüne kadar yerine getirilmedi.

İzinlerin iş günü esasına göre kullanılması hâlâ düzenlenmedi, bu KPDK kararıdır. Yardımcı hizmetler sınıfına ek gösterge verilmesi, bu da KPDK kararıdır; kulakları çınlasın, taa, Sayın Faruk Çelik döneminde alınan bir karardır, hâlâ hayata geçmedi.

Değerli milletvekilleri, emeklilikte yaşa takılanlar konusunda Sayın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanımızdan bir söz duymadım, bir açıklama duymadım. Aslında, kamuoyuna en doğru bilgileri vermesi gereken bakanlık Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığıdır ama bu konuda yeterli bilgilerle teçhiz edilmedik. Mesela, böyle bir kanun çıktığında, emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili, ilk etapta -bir yılda, iki yılda, üç yılda- kaç kişi bundan etkilenecek? Bunun kamu maliyesine yükü nedir? Bunları net olarak bilmemiz gerekir. Zannedirim, bazı milletvekili arkadaşlarımız bu sayıları da sordu ama Çalışma Bakanlığında bugüne kadar emeklilikte yaşa takılanlar konusunda bilgilendirici, aydınlatıcı bir cevabı alamadık.

Tabii, bu emeklilikte yaşa takılanlardan daha ne kadar kaçabileceğinizi doğrusu merak ediyorum. AK PARTİ'nin de bu konuda ne yapacağını merak ediyorum. Yani geçen yıl Anayasa Mahkemesi bir karar vermiş, aslında, emeklilikte yaşa takılanların haklı olduğunu ifade ediyor bu karar ama diyor ki “Mecliste bir düzenleme yapılması gerekir.” Haksız olsaydı, efendim “Böyle bir hakkınız yoktur.” diye karar verirdi. Mecliste bir düzenleme yapılması gerektiğine Anayasa Mahkemesi karar vermiş ve binlerce insan bizden böyle bir kanun çıkarmamızı bekliyor ama sallıyorsunuz. Bu, gördüğüm kadarıyla emeklilikte yaşa takılanlar da 31 Mart seçimlerinde sizi sallayacak gibi görünüyor. Ne kadar sallarsa, hep beraber göreceğiz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, 100 bin tıbbi sekreter var -bu not olarak bana iletilmiş- bunların yerine, sertifika alan 300 kişinin atandığı bilgileri geliyor. Yani elimizde dört yıllık fakülte mezunu olan 100 bin tıbbi sekreter var ama bunların, diplomaları esas alınarak öncelikli olarak atanması gerekirken sertifika alanların aynı öncelikte atandığı bilgileri geliyor. Bu doğru bir yaklaşım değildir. Elbette, sertifikası olanlar da atansın ama öncelik diplomaya olmalıdır bu ülkede, her alanda. Bunu yapmak zorundayız. Bunu da dikkatlerinize sunmak istiyorum.

4/C'den 4/B'ye geçenlerin emeklilik hakkı. Burada çok sıklıkla konuşuyoruz. Emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili konuşurken şöyle bir savunma yapıyorsunuz: “Efendim, erken yaşta emeklilik bu.” Erken yaşta emekliliğe karşı mısınız? Karşısınız. O hâlde, şunu cevaplamanız lazım: 4/C'den 4/B'ye geçen bazı sözleşmelerin emekli maaşı almaya hak kazandığı andan itibaren sözleşmeleri yenilenmiyor, kadrolular 65 yaşına kadar isteğe bağlı çalışırken bunlara diyorlar ki: “Hayır, efendim, siz emekli olacaksınız.” 48 yaşında olabilir, 50 yaşında olabilir. Efendim, hani erken yaşta emekliliğe karşıydık? Defalarca dile getirdik, geçmiş dönemlerde Çalışma Bakanlarına bunları anlattık ama hâlâ bu sözleşmelerin sözleşme metninde bu madde duruyor. Hem “Erken yaşta emekliliğe karşıyız.” diyeceksiniz hem de bu sözleşmelerin sözleşmesini “Emekli maaşı almaya hak kazandınız.” diye feshedeceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Bu ciddi bir mantık hatasıdır, ciddi bir mantık hatasıdır. Dolayısıyla eğer erken yaşta emekliliğe gerçekten karşısınız bu sözleşmeli personelin de 65 yaşına kadar -isteğe bağlı olarak tabii- çalışmalarına izin vermek durumundasınız.

Belediyelerle ilgili taşeron konusu var. Taşeronlara kadro verdiğinizizi ifade ediyorsunuz ama belediyede çalışanlar hiç öyle düşünmüyor. Yani “Biz, bir şirketten başka bir şirkete geçtik.” diyorlar ve kadro istiyorlar. Dolayısıyla bunlara istedikleri -söz verdiğiniz üzere- kadroyu vermek durumundasınız.

Yardımcı hizmetler sınıfının memur kadrolarına alınmasıyla ilgili talebi burada benden önce konuşan arkadaşlarımız da ifade etti.

İnşallah... Başka şeyler de söyleyebiliriz ama zamanımız kalmadığı için ben teşekkür ediyorum; tekrar bütçenin hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal’da.

Buyurun Sayın Vural Çokal. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on beş dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi Sağlık Bakanlığı bütçesi hakkında konuşmak üzere söz almış bulunmaktayım. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sağlık, temel bir insan hakkıdır. Anayasa’mızın 3’üncü maddesine göre sosyal devlet ilkesinin de gereğidir. Biz hekimler, sabah işe gitmek için evinden çıkıp iş yerinde şifa vermek için çaba harcadığımız insanlar tarafından öldürülmeyi kabul etmiyoruz. Şanlıurfa Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesinde darba uğrayarak şiddete maruz kalan meslektaşım dahiliye uzmanı Ebru Kılıç Güneş’e de buradan acil şifalar diliyorum.

Biz doktoruz, doktorluk yapmak istiyoruz. Sözde şiddet yasalarıyla bir defa daha sağlıkta şiddetin önlenemeyeceğini görmekteyiz. Bu süreci hazırlayan nedenleri biliyoruz. 2003 yılında Sağlıkta Dönüşüm Programı ilk uygulamaya başladığı zamandan bu yana doktorlar olarak söylüyoruz: Bu program piyasa odaklı bir programdır. Bu program sağlık hizmetine meta, hastaya müşteri olarak yaklaşmaktadır. Bu programda nitelik değil, nicelik esastır. Bütün bunlar hekim ile hastayı karşı karşıya getirmektedir. Performansa dayalı ek ödeme sistemi uygulamada hastalara gereksiz işlemlerin yapılmasına ve sağlık harcamalarının artmasına neden olmaktadır. Sürekli revize edilmesi ve gözden geçirilmesinde fayda vardır.

Her şeyin başı önce sağlık diyoruz ama Türkiye, OECD ülkeleri arasında sağlığa en az kaynak ayıran ülkelerin başında gelmektedir. Türkiye, 35 OECD ülkesi arasında gayrisafi yurt içi hasıladan sağlık sektörüne yüzde 4 ile 6 arasında kaynak ayıran bir ülke konumundadır. Diğer taraftan Türkiye, OECD ülkelerinde ilaç ve tıbbi malzemeye en fazla harcama yapan ülkeler arasında yer almakta, ayrıca hasta başına doktor, hemşire ve yatak sayısı bakımından da OECD ülkeleri arasında en son sıralarda yer almaktadır. Tüm bu oranlara baktığımız zaman yıllardır birinci basamak sağlık hizmetlerinin sunumunda ve kullanım seviyesinin artırılmasında istenilen başarıya ulaşamadığımızı görmekteyiz.

Sağlık Bakanlığının bütçe görüşmelerinde değinmek istediğim en önemli konulardan bir tanesi de yapımına girilen şehir hastaneleridir. Türkiye’de 1.514 hastane vardır, bunun 560’ı özel hastanedir. Peki, neden kamu-özel ortaklığıyla şehir hastaneleri yapılıyor? Neden büyük mali bedel ve mali risklerle devlet karşı karşıya bırakılıyor?

Sayın Bakanımız da buradayken sormak istediğim birtakım sorular var. Bu hastanelerin yapımıyla ilgili ihale şartları nelerdir, neden kamuoyuna açıklanmamaktadır? İhalelere hangi firmalar girmiştir? Bu hastaneler ortalama kaç TL’ye yapılmıştır? Çoğu hastaneden yapılacak bölge için ÇED raporu istenmiş midir? Şirketin işletme süresi yirmi beş yıl mıdır? Bunlara verilen garantiler nelerdir? Bu inşaatların yapımıyla ilgili denetimler nedir? Bugüne kadar her bir hastane için ne kadar ödeme yapılmıştır, önümüzdeki dönemde daha ne kadar ödeme yapılacaktır? Sağlık Bakanlığı şirkete yıllık ne kadar kira ödeyecektir, bu ödemeler döviz kurundan mı yapılacaktır? Açılan şehir hastaneleri için sağlanan dış finansman desteğinin döviz cinsinden toplamı ne kadardır? Yapım şirketlerine yüzde 70 doluluk oranı garantisi verilme gerekçesi nedir? Bu doluluk oranı neye göre belirlenmiştir? Açılan şehir hastanelerine ulaşım ve hizmet konusunda şikâyetle bulunan vatandaş sayısı kaçtır?

Çoğu hastane yapımında şehir planlamasına çok dikkat edilmemiş ve şehrin dışına yapılmıştır. Açılan şehir hastanelerinin bulunduğu illerde ayrı ayrı belirtmek suretiyle toplam kaç devlet hastanesi kapatılmıştır ve kapatılan hastanelerdeki araç gereç ve ekipmanların durumu nedir? Şehir hastanelerinin kira bedeli, hizmet bedeli, yurt dışına transfer edilen bedelin 2018 yılında yaklaşık 2,5 milyon lira olduğu, 2021 yılında bunun yaklaşık 17 milyon lira olacağı gündeme düşmüştür. Bu rakamlar gerçekçi midir?

Sağlık Bakanlığının döner sermaye hariç bütçesinin bugün yüzde 6,8’ini bu kira bedelleri ve hizmet bedelleri oluşturmaktadır. 2021 yılında da yaklaşık yüzde 25’e geleceğe doğru mudur? Bu konularda açık, şeffaf bir bilgilendirme maalesef mevcut değildir ve büyük bir gizlilikle bence bu projeler devam etmektedir. Yüzde 70 doluluk sağlanmaması durumunda “Eksik kısmının tamamlanacağı.” sözünü de yapan şirkete devlet taahhüt etmektedir. KDV’den, Kamu İhale Kanunu’ndan, damga vergisinden ve her türlü sair harçtan muaf tutulan bu sağlık AVM’lerini yapan şirketlerin uluslararası kredilerine de tam hazine garantisi verilmektedir. “Siz hizmete bakın; maliyetlere bakmayın, nasıl yapıldığına bakmayın, etik boyutlarını fazla kurcalamayın.” deme hakkına hiçbir sorumlunun sahip olduğunu düşünmüyoruz. Dolayısıyla kamuoyunu düzgün bir şekilde bilgilendirmek gerektiğini düşünmekteyiz.

AK PARTİ iktidarının şehir hastanelerinde düşünemediği bir nokta vardır. İhalesini verdiği 6 holdingden 1 tanesi battığı zaman sağlık hizmeti verilen şehir hastanelerinin durumu ne olacaktır? Kalkınma Bakanlığının raporuna göre, bugüne kadar tamamlanan şehir hastaneleri için kira bedeli olarak yirmi yılda 30,3 milyar dolar ödenecektir. Yapılması planlanan 32 tane şehir hastanesi için 2050 yılına kadar toplamda kira bedeli olarak 50 milyar doların üzerinde ödeme yapılacaktır. Bu da devletimizi büyük bir borç yüküyle karşı karşıya getirecektir. Şehir hastaneleri projeleri daha önce İngiltere’de uygulanmış olup bugünkü sağlık sistemi aksaklıklarının suçlusu olarak görülmektedir. Akademik çevrelerin uyarılarına rağmen İngiltere sağlık sistemine çöküşü getiren bu proje ülkemizde de başarısız olursa nasıl hesap vereceksiniz?

Sayın milletvekilleri, bir başka önemli sorun ise pabucu dama atılmış olan kamu hastaneleridir. Kamu hastanelerine, şehir hastaneleri açılacak diye yatırım yapılmamaktadır. Bunun en büyük

sebebi ise şehir hastanelerine verilen kotalardır. Kamu hastanelerinin tıbbi cihazları teknolojik olarak geride bırakılarak hastalar şehir hastanelerine mahkûm edilmektedir. Kamu hastanelerinde çalışanlar ve vatandaşlar bu durumdan şikâyetçi oldukları kadar da mağdurdurlar. Örneğin kamu hastanesi yönetimi ihtiyacı olan cihazı istediğinde “Kapanacak hastanenin cihazını göndereceğiz.” diye cevap almaktadırlar.

Kamu hastanelerinde bir de insan kaynakları yönetimi problemi vardır. Bakanlığın yeni yapılanmasında görev yapmak üzere 85 genel sekreter, 255 başkan sözleşmeli olarak maaşa bağlandı. Kimileri sağlık alanıyla ilgili hiç deneyimi olmayan yüksek maaşlı bu yöneticilerin atamalarını perfüzyonistinden patoloğuna, fizyoterapistinden paramediğine, 470 bin atama bekleyen sağlık personeli ordusuna hangi yüzle anlatacaksınız?

Bir başka konu ise, kişi başına hekime müracaat eden hasta sayısıdır. SGK verilerine göre 2010 yılında 276 milyon, 2017 yılında 519 milyon sağlık hizmet sunucularına başvuru yapılmıştır. Bu rakamlar doktorların hastasının öyküsünü alacak kadar zaman bulamamasının bir göstergesi midir yoksa?

Türkiye’deki toplam hastane yataklarının bölgelere göre dağılımı da nüfusla orantılı değildir, dengesizdir. Yine, verilen resmî rakamlara göre 10 bin kişiye düşen yatak sayısının 2007’de 25 iken, 2017’de 27 şeklinde arttığı ancak bu artış oranlarının gene de çok düşük seviyelerde olduğu açıkça görülmektedir. Yani bu kadar “Şehir hastaneleri yapıyoruz.” iddiasında bulunurken her 10 bin kişiye düşen yatak sayısının maalesef yine de düşük oranlarda kaldığı gözükmektedir.

Özellikle randevu sistemi doğru bir sistemdir ama uygulamasındaki aksaklıklardan ve insanların randevu alamamaktan şikâyetleri nedeniyle kendilerini acile atıklarını bilmekteyiz. İnsanlar muayene olabilmek için bir hafta önceden randevu alamıyor, nitelikli sağlık hizmetine ulaşamadığı için acillere başvuruyor. Aslında, acil olmamasına rağmen acillerde bu kadar yoğunlaşma, sağlık emekçilerine ve hekime yönelik şiddette de çok önemli bir rol oynamaktadır. Hatta aciliyeti olmayan hastalar gün içerisinde normal muayeneye gitmeyip “Daha hızlı muayene olurum.” diye akşamı bekleyip acil servislere başvurmaktadırlar. Bu da acil servislerde yığılmalara yol açmaktadır. 2017 yılında acil polikliniğine başvuru oranı Sağlık Bakanlığı kurumlarında yüzde 29’a ulaşmıştır.

600 milletvekiline sormak istiyorum: Hanginiz her gün telefon almıyorsunuz? Hepiniz her gün, bence, bir hastaya muayene randevusu almak için telefon alıyorsunuzdur. Yani ben yeni başlayan bir milletvekiliyim, iki ay oldu şurada başlayalı; en az her gün bir telefon aldığımı biliyorum “Şu hastaneden randevu alır mısınız?” diye. Madem bu kadar büyük, güzel bir randevu sistemi kurduunuz, neden her gün aranıp randevu almak için milletvekillerine bulunduğumuz ilçelerden, illerden telefon gelmektedir diye bir düşünmeye davet ediyorum.

Ekonomik krizin olduğu ülkemizde doksan iki yıllık tarihî Sağlık Bakanlığı binasını boşalttınız, 2,5 milyon TL artı KDV gibi fahiş bir fiyatla yeni bir binaya taşındınız. Neden böyle bir uygulama yaptınız ?

Sayın Bakan, ilaçta “yerli ve milli”den söz ediyorsunuz ama ilaç fabrikalarını kim kapattı? AK PARTİ Hükûmeti Bomonti’deki Sosyal Sigortalar Kurumu İlaç Fabrikasını 2005 yılında kapattı. Dönemin Sağlık Bakanı Recep Akdağ kapatma kararını “Bizim, ilaç fabrikamız olsun diye bir niyetimiz yok.” diye savundu. Aradan geçen on üç yıldan sonra, yaşanan ilaç sıkıntısı ve yüksek fiyat sorununu

çözmek için yerli ilaç çağrısı yapıyorsunuz. Yerli ilaç üretimini iktidarınız döneminde sonlandırdınız. Türkiye'yi bu anlamda dışa bağımlı ithal ilaca mahkûm eden siz değil misiniz?

Sayın milletvekilleri, bu noktada şunu hatırlatalım: Son on beş yılda Türkiye'de ithal-yerli ilaç dengesinin ithal ilaçlar lehine bozulduğunu görmekteyiz. 2002'de ülkemizde yerli ilaç pazarının büyüklüğü yüzde 66 iken günümüzde yüzde 42'ye kadar gerilemiştir. Günümüzde piyasada satılan her 4 ilaçtan 1 tanesi ithal ilaçtır.

Hasta katılım paylarından da bahsetmek istiyorum. Hasta katılım paylarının, muayene ücretlerinin eczanelerden tahsilinde hastalarımızın mağduriyetleri iktidar tarafından devam ettirilmektedir. Sağlıkta Dönüşüm Projesi öncesinde hastalardan ilaç katılım payı emekliden yüzde 10, çalışandan yüzde 20 olarak alınmaktaydı. İktidar "Sağlığı parasız hâle getirdik." demesine rağmen, günümüzde vatandaşlardan farklı adlar altında ilaç katılım payı, muayene katılım payı ve reçete katılım payı gibi maliyetlerin tahsil edilmesi, işi eczacıların sırtına yükleyerek eczacıları bir anlamda veznedara dönüştürmüştür.

İktidar kendi vatandaşına sağlık alanında mağduriyetler yaşatırken aynı mağduriyetleri, maalesef, Suriyeli mültecilere yaşatmamaktadır. Göç İdaresinin ekim ayı verilerine göre Türkiye'de şu an 3 milyon 600 bin civarında Suriyeli mülteci bulunmaktadır. Mültecilerin insan haklarını, sağlıklarını korumak elbette görevimizdir fakat Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı 14 kalemde katılım payı öderken, Suriyeli mültecilerin bu payı ödememesi insanlarımızın ve sağlık çalışanlarının önemli bir kesimi tarafından tepkilere yol açmaktadır.

Bütçe sunumunuzda "Sağlıklı beslenmeyle ilişkili hastalıkların önlenmesi..." diye başlayan cümleler var. Ekonomik krizin bu kadar derinleştiği bir dönemde bir asgari ücretlinin ya da bir işsiz, bir yoksulun "Hangi parayla besleneceğiz?" sorusuna daha ne kadar kulağımızı tıkayacağız? Sosyal medyada paylaşım rekorları kıran TBMM yemek fişlerinin yarın vicdanlarımıza ağır gelen daha farklı yakınma araçlarına dönüşmeyeceğini mi sanıyorsunuz?

Denetimini veterinerlerden alıp mühendislere verdiğiniz ithal hayvanlardan da bahsetmek istiyorum. Hem eti yiyen vatandaşı hem de yerli hayvan sahibi, tek derdi geçim olan çiftçimizi ne hâle getirdiğinize hep beraber şahit olduk. Şarbon, kâbus gibi her bir haneye korku salmadı mı? Üç beş zengin mandıracıya verilen imtiyaza bir de devletin kurumunu aracı ederek insanımızın sağlığına kastedilmesine nasıl müsaade ettiniz? Sizler de aynı korkularla et yediğinizi inkâr edebilir misiniz?

Sözlerimin sonunda, aile sağlık merkezlerini konuşmak istiyorum. Birinci basamak sağlık hizmeti olan aile hekimliğinin koruyucu hekimlik odaklı olması gerekmektedir. Aile hekimlerinin sağlık sisteminin dolgu malzemesi hâline dönüştürülmesi, işlevsiz ve değersiz bırakılması sağlık maliyetlerini de arttırmaktadır. Bugün, aile hekimleri performansa dayalı sözleşmeli çalışmaya zorlanmakta, hasta baskısı ve şiddetine maruz kalmaktadır. Birinci basamak sağlık hizmetleri, kiralanmış derme çätma binalarda ve standartlardan uzak bir şekilde görülmeye çalışılmaktadır.

Aile hekimlerinin, havuza girmek için hepatit raporlarından ehliyet raporlarına kadar akla gelen hemen her konuda rapor verme görevi vardır. Asıl işleri koruyucu hekimlik yapmak yani hastalık ortaya çıkmadan önlemek olan aile hekimleri reçete tekrarı, laboratuvar, poliklinik hizmetleriyle boğulmaktadır. Hekimler ve personel ağır iş yükü altında ezilmektedir. Bir aile hekimi düşünün; günde 100 hastaya bakıyor, kronik hastalıkları, anaokulundan liseye kadar okul çocuklarını, gebeleri, bebekleri takip ediyor; yetmiyor, annelere emzirme eğitimi veriyor, pansuman yapıyor, kan alıyor,

defin ruhsatı veriyor, tahlillerin laboratuvara gönderilmesini kontrol ediyor, sonuçların getirilmesi sürelerini takip ediyor, başka kurum, fakülte ve hastanelerin yaptığı araştırma ve anketlere yardımcı oluyor, rahim ağzı kanseri taraması, bağırsak kanseri taraması testleri yapıyor. Ehliyet mi alacaksın, işe mi gireceksin, okula mı başladın, rapor mu gerekli; istikamet aile hekimi. Bir aile hekimi tüm bu iş yoğunluğunun yanında kirasını takip etmek, yanında çalışan personele maaşını vermek, aile sağlık merkezinin bakımını, temizliğini yapmak, yaptırmak zorunda kalmaktadır. Devlet adına çalışıyor diğer kamu görevlisi statüsünde ama stopaj ve çevre vergisi vermekle mükellef.

Aile hekiminin ve personelimizin izin mevzuatı yok. Yıllardan beri izin kullanmayan aile hekimleri var. Doğum izni sonrası ücretsiz izin hakkı aile hekimliğinde yok. On altı haftalık doğum izninde yerine vekâlet edecek bir doktor bulursa sıkıntı yok ama bulamazsa Bakanlık bir doktor gönderiyor ve aile hekimi ücretinin yarısını vekâlet eden doktor alıyor.

Tüm bu yaşananlar hem sağlık çalışanlarının hem toplumun aile hekimine olan ilgisini azaltmaktadır. Aile hekimleri angaryadan, izin kullanamamaktan, kira baskısından, performans baskısından ve şiddetten yılmış, motivasyonunu kaybetmiş durumdadır. Biz hekimlerin ve sağlık çalışanlarının güvenli ortamlarda, şiddet görmeden, iş güvencesini de içeren, mesleki bağımsızlığını koruyan, iyi hekimlik değerlerine ve mesleki eğitime katkı sunan bir ortamda çalışmamız en doğal hakkımızdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) – Sağlık hizmeti sağlamada kalite odaklı düşünmek ve davranmak gibi bir niyetimiz var ise, vatandaşın aldığı hizmet memnuniyetinin hekimin memnuniyetine doğrudan bağlı olduğu gerçeğini görmezden gelemeyiz deyip hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına son söz Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'na ait.

Buyurun Sayın Kabukcuoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli üyeler, televizyon ekranlarında bizi izlemekte olan büyük Türk milleti; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2019 Bütçe Kanunu Teklifi'nde Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün bütçesi hakkında İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Kurumun daha önceki bütçeleriyle kıyaslandığında çok fazla fark olmadığı görülmektedir. Bütçe açısından olumlu olarak gördüğüm gelişme, önceleri yüzde 50 civarı geliri giderinden fazla olan kurumun 2019 yılında giderinin yüzde 115 fazlası gelir elde etmesinin öngörülmesidir.

Bu vesileyle Sahil Güvenlik Komutanlığı hakkında da birkaç söz söylemek istiyorum. Ülkemiz 8.333 kilometre kıyı şeridine sahiptir. Sahil Güvenlik Komutanlığımızın sorumluluk sahası yaklaşık 400 bin kilometrekare olarak toplam kara alanımızın yarısına sahiptir. Karasal alanlarımızda güvenliği sağlamak için görevlendirdiğimiz jandarma ve emniyet personelinin sayısı yaklaşık 400 bindir. Yarısı kadar yüz ölçümüne sahip olan denizlerimizin güvenliği ise 2 bini bilfiil denizde görev yapan 4.500 personelle sağlanmaktadır. Sahillerimizde görev yapan, yaklaşık 120 kilometre aralıkla 69 unsurumuz bulunmaktadır. Ülkemiz coğrafi olarak hem uyuşturucu hem kaçakçılık hem de insan ticaretinin geçiş güzergâhındadır. Bu suç örgütleri bizim denizlerimizi kullanmaktadır. Sahil Güvenlik

Komutanlığının bu kadar personelle ne kaçakçılığı ne ticareti ne de uyuşturucu ticaretini engellemesi mümkün değildir. Nitekim, istatistiklere bakıldığında karadan ele geçirilen uyuşturucu miktarı tonla ifade edilirken denizlerden elde edilen, yakalanan uyuşturucu miktarları gramlarla ifade edilmektedir. İnsan kaçakçılığında ise genellikle kıyılarından ceset toplanmasından başka bir işlem yapılmadığı açıktır. 2019 bütçesine baktığımızda Hükümetin bu konuda herhangi bir gelişme kaydetmek istemediği, âdeta duruma sessiz kalarak onayladığı izlenimi doğmaktadır. Hükümetin önceliği toplumsal tepkinin, protestoların önlenmesi amacıyla polis ve jandarma sayısını artırmaktan öteye gitmemektedir.

Bütçenin geneli hakkındaki bazı görüşlerimi aktarmak istiyorum. Hükümetin Meclise sunmuş olduğu 2019 bütçesi 2002 yılından itibaren yürütülen AK PARTİ iktidarlarının bir devamı niteliğindedir. Bütçenin geneline baktığımızda, her yıl olduğu gibi yine çiftçi yok, işçi yok, üretici, üretim, teknoloji, refah, emekli yok, adalet yok, eğitim yok, sağlık hizmeti yok, kalkınma yok, soğuktan donan askerlerimiz yok. Çalışan ve emekliler için öngörülen ise sadece kemer sıkma ve sabır. Gelişmiş, ilerlemiş her vatandaşımızın geleceğe ümitle bakacağı bir bütçe için yine bir şey yapılmıyor. Bu Hükümetin uyguladığı politikaların bütçede de yansımalarını görüyoruz. Ne yapıyor peki bu Hükümet? Bütçeden de anlaşılacağı gibi Hükümetin önceliği seçim endeksli bir politika izlemek. İktidarda kalabilmek için kendi zenginliğini, kendi devletini, kendi medyasını yaratan Hükümet bütçenin rutin kamu hizmeti dışında tüm kaynağını bu amaçla kullanmaya devam etmektedir. 2002 yılından beri izlenen politikalarla üretimden uzaklaşan, betona dayalı büyüme politikası güden iktidar, iç ve dış kaynağının tükenmesi, küresel sermayenin ana vatanına geri dönmesi yüzünden eskisi gibi bol kaynakla borçlanamamaktadır. Bu sebeple 2018 yılındaki krizle yüzleşmek zorunda kaldık. Hükümet her ne kadar bu krizin faturasını yerli ve yabancı papazlara kesmeye çalışsa da Türk insanı artık gerçekleri görüyor. 2018 yılındaki kriz bize üretim politikalarına dönülmeden, araştırma, geliştirme desteklenmeden, eğitimde ilk 20'ye girmeden, tarafsız bir yargı sistemi hayata geçirilmeden, işsizliğin, enflasyonun ve faizlerin kalıcı olarak düşürülemeyeceğini, kalıcı büyüme sağlanamayacağını göstermiştir. Ülkemiz şu anda tam olarak orta gelir tuzağındadır. Açıkçası orta gelir tuzağında da tutunmaya çalışıyoruz, son krizle onu da kaybetme ihtimali olduğunu görmüş olduk.

Bildiğiniz gibi Hükümeti denetleme yetkisi Sayıştaydadır. Her türlü baskıya rağmen Sayıştayın millet adına ortaya koyduğu tablo durumun ne kadar vahim olduğunu bir kere daha gözler önüne sermektedir. Üst düzey idarecilerin gerek faaliyet raporları yayınlamayarak gerekse de tespit edilen yolsuzluklarla ilgili hiçbir düzenleyici faaliyette bulunmayarak çok rahat bir tavır sergilemeleri ve milleti temsil eden milletvekillerinin sorularına bile cevap verme gereği duymamaları devlet içindeki çürümüşlüğün en bariz göstergesidir. Ülkemizin geldiği nokta maalesef şudur: Her türlü gücü elinde tutan bir tek adam vardır, tüm kurumlar sadece ve sadece ona hesap verir, o ne derse o olur, onu razı ederseniz kimse size dokunamaz, onu kızdırırsanız hakkınızı hiçbir yerde arayamazsınız.

Hükümet tarafından hazırlanan bütçe sunum konuşmalarına baktığımızdaysa şu tabloyla karşılaşmaktayız: Kâr eden bütün yerleri sattınız ama hırsınıza yetmedi, daha da fazlası lazım. Doların bol olduğu zamanlarda çok ucuza ve çok miktarda borçlandınız. Bu parayı üretime, yatırıma harcamanız gerekirken fütursuzca betona gömdünüz. Milleti düşünmek demek, yönetimin yaptığı gibi gününbirlik çözümler üreterek tüketimi artırmak, eğitim deyince beşiğe koyup sallamak değil milletin gerçek ihtiyaçlarına, eğitimine, işsizliğin azaltılmasına kaynak ayırmaktır. Ülkeye çakılan her çivi

ya borçla ya alım garantisiyle ya da işçilerden topladığımız İşsizlik Fonu bütçesiyle yaptınız. 2017’de deniz bitti, önümüzdeki seçimleri kazanabilmeniz için yabancı sermaye temsilcileri size borç vermek için ülkeyi ipotek etmenizi istedi, siz de Varlık Fonu’nu oluşturduunuz. Halkın tansiyonunu düşürmek için benzin fiyatlarını bir müddet düşürdünüz. Bayramlarda emeklilere biner lira harçlık verdiniz. Bu icraatlarınızla 24 Haziran seçimini kazandınız ancak oluşan bütçe açığını kapatabilmek için bedelli askerlik ve imar barışını çıkarmak zorunda kaldınız.

Artık bütçeyi sürdürebilmeniz mümkün gözüküyor ama bırakıp da gitmek istemiyorsunuz. Önümüzdeki dönemde vergileri artıracak, Türklerde de para kalmadı, artık birtakım finansal enstrümanlarla dışarıdan para temin edeceksiniz. Ülkeyi daha da borçlandıracaksınız. Başka ülkelerin ödedikleri maliyetin 3 katına da mal olsa para bulmak için başka çareniz yok.

Bu düşüncelerle bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını diler, hepimize teşekkür ederim. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, böylece İYİ PARTİ Grubu adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi grubu bulunmayan siyasi parti mensuplarından Ankara Milletvekili, Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Sayın Mustafa Destici’ye söz veriyorum.

Buyurun Sayın Destici.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Ankara Milletvekili Mustafa Destici’nin, İçişleri, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının hizmetlerinin parayla ölçülemeyecek kadar mühim olduğuna, bütçenin ülkemiz, milletimiz, devletimiz için hayırlara vesile olmasını niyaz ettiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve yürütmenin şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisindeki temsilcileri; hepimizi şahsım ve camiam adına saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum.

İçişleri, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve bunlara bağlı kuruluşlarımızın bugün bütçeleri görüşülüyor. Öncelikle hayırlı olmasını ve emeği geçenlere de teşekkürü ifade etmek istiyorum.

Tabii, özellikle terörle mücadeledeki üstün gayret ve başarılarından dolayı başta İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu olmak üzere tüm yetkililere ve güvenlik güçlerimize şahsım ve camiam adına teşekkür ediyorum, şehitlerimizi rahmetle anarken gazilerimize şükranlarımı sunuyorum. Rabb’im her daim güvenlik güçlerimizin yâr ve yardımcısı olsun diyorum.

Tabii, bu arada özellikle İçişleri Bakanlığımızın son dönemlerdeki asayiş, uyuşturucuyla mücadele, yollar ve şehir girişlerindeki güvenlik uygulamalarının da çok yerinde ve faydalı uygulamalar olduğunu ifade ediyorum. Özellikle teröre yeltenenlerin korkulu rüyası hâline geldiğini de burada ifade etmek istiyorum.

Tabii, Sağlık Bakanlığımızın, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın da yine gerçekten başarılı olması hepimizin dileğidir çünkü Meclisin kararı, milletimizin onayı ve Rabb’imizin takdiriyle yeni kurulmuş bir sistem ve şu anda da yeni oluşmuş bir Hükümet, yeni bakanlarımız ve ilk bütçeleri. Tabii, bizim burada eksiklikleri, noksanlıkları ifade ederek, doğruları dile getirerek başarı dilememiz ve hep birlikte yardımcı olmamız lazım çünkü bu bakanlıklarımız başarılı olduğunda milletimiz sağlıklı, mutlu ve daha güvende olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Teşekkür ederim.

Tabii, özellikle aile Türk toplumunun en önemli varlığıdır. Ailemiz ne kadar güçlü olursa ve aile bireylerimiz, fertlerimiz ne kadar mutlu olursa, ne kadar müreffeh olursa toplumumuz da milletimiz de o kadar mutlu ve müreffeh olur. Onun için burada özellikle engelli vatandaşlarımıza dikkat çekmek istiyorum. Türkiye’de 10 milyon üzerinde engelli vatandaşımız var ve bu vatandaşlarımızın hayatını kolaylaştırmak için son dönemde atılmış önemli adımlar var ama bu adımlara yeni adımların da eklenmesinin bir zaruret olduğunu ifade etmek istiyorum çünkü sağlıklı olan bizler de, her birimiz de engelli adayıyız. Bunun bilincinde olarak engelli vatandaşlarımızın, kardeşlerimizin hayatını kolaylaştırmak adına atılacak adımları da yine hep birlikte desteklemeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Destici.

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Yine, toplumumuzun refah payının gelişmesi adına Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın özellikle emekli vatandaşlarımızın, yaşlı vatandaşlarımızın, dul ve yetimlerimizin hayatlarını rahat bir şekilde sürdürmeleri için yine, evet, birtakım gayretleri var ama bunun üstüne yeni birtakım uygulamalar ve gayretlerin de gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Tabii, bu üç bakanlığımız da, diğer bakanlıklarımız da önemlidir lakin bu üç bakanlığımızın bütçelerini görüşüyoruz. Bunların hizmetlerinin parayla ölçülemeyecek kadar büyük ve mühim hizmetler olduğunu ifade ediyor ve bütçenin ülkemiz, milletimiz, devletimiz için hayırlara vesile olmasını yüce Rabb’imden niyaz ediyor, hepinizi saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum.

Başarılar diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 11) (Devam)

A) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

- 1) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) İçişleri Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Jandarma Genel Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

- 1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Personel Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sağlık Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

N) TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

O) TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU (Devam)

1) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şimdi şahıslar adına söz talebi var.

Lehinde olmak üzere, Aksaray Milletvekili Cengiz Aydoğdu...

Buyurun Sayın Aydoğdu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Sayın Başkan, yüce Meclisin kıymetli üyeleri; yeni dönemde yaptığımız bütçe üzerine şahsım adına söz aldım.

İçinden geldiğim ve mensubu bulunduğum mesleğim hakkında yüce Meclisin hoşgörüsüne sığınarak arz etmek istiyorum.

İçişleri Bakanlığı ve münhasıran mülki idare müessesesinin idari yapımız içindeki yeri -idari gelenek kolay oluşmuyor- halk nezdindeki meşruiyeti, otorite kaynakları çok eski tarihi zamanlara dayanıyor ancak yakın çağlara da intikal ediyor, modernizmin tahribatına rağmen hâlâ ayakta duran birtakım kıymet hükümlerine, değerlere istinat ediyor. Bu değerler yönetim erkinin toplumsal sahaya intikali sırasında kıymetini bulan, kısmen irrasyonel ama idarenin halka hizmet sunumu esnasında oldukça reel tesirleri görünen, asıl önemlisi millet olmak için gereken hâletiruhiyenin inşasına da katkı sunan değerlerdir. Artık modern Batı dünyası bile yeniden şeref, haysiyet, dürüstlük, doğruluk, adalet, hakkaniyet, açıklık, sadakat, güven, komşuluk, hemşehrilik, vatanseverlik, fedakârlık, feragat, yardımlaşma gibi modernlik öncesi ahlaki değerleri aramaktadır. İnsanlığın yeniden, hem de en açık anlamıyla, en kadim anlamıyla ahlakı aradığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Değişim, dönüşüm, reform veya ihtilal, ıslahat zamanları milletleri inşa eden ve bir arada tutan kıymet hükümlerine ve birim değerlerine, eskilerin tabiriyle vahidikiyasilere dikkat kesilmemiz gereken zamanlardır. Ünlü fütürolog, gelecek bilimci Drucker “Fetret dönemlerinde, değişim zamanlarında temellerden gözlerimizi ayırmayalım.” diyor. İdari yapımızın temel taşıdır, kıymetli arkadaşlar, mülki idare amirliği. Halk nezdinde sahip olduğu meşruiyet itibarıyla da hiç kuşkusuz demokratikleşmemizin de yapı taşı mahiyetindedir. Bakanlıkla birlikte ama Bakanlıktan ayrı, Bakanlıktan daha eski, kendine has bir serüvenin içinden gelir. Mülki idare söz konusu olduğunda devlet memurluğunun bazen devletliği, bazen memurluğu ön plana çıkar, Türk idare sisteminin gözlerden kaçan dramı budur. Devletlik ve memurluk arasındaki gerilim yani yönetmek ile hükmetmek, yönetmek ile hizmet etmek arasındaki gerilim. Bu gerilimi halledebildiğimiz gün idari maceramız yeni bir safhaya geçecektir.

Tanzimat’ın Keçecizade Fuat Paşa’sı “Hiçbir ıslahat, vasıflı memur yetiştirmenin yerini tutamaz.” diyordu. İnanın, Türkiye o günden beri memurunun vasıfları üzerinde hiçbir zaman düşünme fırsatı bulmadı hep telaşlı, hep bir şeylere yetiştirme telaşıyla. Türkiye modernleşmesini buna rağmen memurları eliyle tamamladı, bu vasıfları hakkında düşünme fırsatı bulamadığımız aktörlerle. Rahmetli

Mümtaz Turhan Hoca'nın ifadesiyle "Biz zoraki kültür değişmelerimizi devlet ve memurlar eliyle tamamladık." İdari gelenek kolay oluşmuyor dedik. Türkiye'de mülki idare amirliği kadar saygın ve meşru yeni bir idari bir aktörü yeniden inşa etmeye kalkarsak inanın bu iş yıllar alır.

Sayın Bakanım, mülki idare amirliğinin bu yeniden yapılanma sürecinde, idareyi yeniden inşa ettiğimiz süreçte özlük haklarıyla beraber...

Ancak buradan mülki idare amiri kardeşlerime de sesleniyorum: Onların da Türkiye'nin gidişatına uygun kendilerini yeniden inşa etmesi idari geleneğimizi, demokratikleşmemizi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemimizi yeni bir safhaya sokacaktır. Kaldı ki, dünyanın her yerinde, tarihin her devrinde merkezi idarenin taşrada bir temsilcisine daima ihtiyaç duyulur, her zaman merkez taşrada bir aktöre ihtiyaç duyar. Başkentli idarelerin olmazsa olmaz şartıdır bu, başkent ve vilayetler. Usul ve esasları farklılıklar gösterse de idarenin merkezi ve taşrasıyla irtibatı hayati bir zorunluluktur. Bu irtibatın kalitesi ülkedeki yönetimin kalitesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Aydoğdu.

CENGİZ AYDOĞDU (Devamla) – Bu kaliteyi artıracak tanzim imkânlarının adına demokrasi diyoruz.

Sayın Bakanım, burada bir hususu da arz etmek istiyorum: Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünü başka bir bakanlığa verdik, idari bir zaruret olarak verdik ancak Mahalli İdarelerin İçişlerine bakan veçhesinin mutlaka geliştirilmesinin İçişleri Bakanlığının da Mahalli İdarelerin de bir ihtiyacı olduğunu düşünüyorum.

Bütçenin lehinde oy kullanacağımı söylüyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, şimdi, yürütme adına sayın bakanlara söz vereceğim.

İlk olarak Sağlık Bakanı Fahrettin Koca.

Buyurun Sayın Koca. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi üç dakika.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi kapsamında Sağlık Bakanlığının ve bağlı kuruluşlarının 2019 yılı bütçesi ve 2017 yılı kesin hesabının görüşülmesi dolayısıyla huzurlarınızda bulunuyorum. Hepinizi şahsım ve Bakanlığım adına saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Sağlık Bakanlığımızın bütçesi üzerinde söz alan, fikir beyan eden, yapıcı eleştirileriyle çalışmalarımıza yön veren iktidarıyla muhalefetiyle milletvekillerimiz Sayın Arife Polat Düzgün, Sayın Recep Şeker, Sayın Mustafa Açıkgöz, Sayın Selim Gültekin, Sayın Adnan Selçuk Mızraklı, Sayın Semra Güzel, Sayın Habip Eksik, Sayın Burhanettin Bulut, Sayın Gamze Taşcier, Sayın Ali Şeker, Sayın Muhittin Taşdoğan, Sayın Hayati Arkaz, Sayın Tuba Vural Çokal ve Arslan Kabukçuoğlu'na teşekkürlerimizi sunarım. (AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Anayasa'mızın 56'ncı maddesine göre sağlık, devletin dolaylı veya doğrudan sorumluluğunu üstlendiği bir kamu hizmetidir. Sağlık Bakanlığı olarak nihai vizyonumuz tüm toplum olarak sağlıklı hayat tarzının benimsendiği, herkesin sağlık hakkının korunduğu, ihtiyaç hâlinde herkesin vaktinde ve

kaliteli sağlık hizmetine kolayca erişebildiği bir Türkiye'ye sahip olmaktır. Bunun kamu-üniversite ve özel sektör ayrımı yapılmaksızın tüm ülke kaynaklarının seferber edildiği, riskli grupları önceleyerek toplumun en ücra köşesine ulaşabilen, tüm toplumu sağlıklı olmaya teşvik eden, verimli, hakkaniyetli, sürdürülebilir, vatandaşımızın alışkanlıkları, inançları ve beklentilerine saygı göstererek onların ihtiyaçlarını karşılayan bir sağlık sistemine sahip olarak başarılabilceğine inanıyorum. Böyle bir sistem için gelişen toplum beklentilerini ve yeni ortaya çıkan durumları başarıyla karşılayacak sağlık insan gücünün en uygun sayıda ve yüksek kalitede eğitilmesini sağlamalıyız.

Bugün ihtiyaç duyduğumuz sağlık personeli değil, geleceğin sağlık teknolojilerini ustalıkla kullanabilecek sağlık profesyonellerini yetiştirmeliyiz. Meslek eğitiminde hedefimiz sadece kontenjan değil, kaliteli eğitim olacaktır. Yine, insan gücü süreç ve teknoloji verimliliğini ölçülebilir ve kıyaslanabilir hâle getirerek performans yönetimiyle ilişkilendirilmiş bir hizmet modelini ortaya koyacağız.

Toplumun yapı taşları olan bireylerin ve sivil grupların sadece sağlık hizmeti tüketicileri olmaları değil, sağlık avukatlığı yapma bilincine ulaşmalarını sağlamak, sağlıklı bir toplum yaratmanın ön şartıdır. Sağlıklı bir gelecek için tütün, alkol, madde ve teknoloji dâhil her türlü bağımlılığı ve kötüye kullanımı engelleyeceğiz. Hızlı bir şekilde yaşanan toplumumuzda aile hekimlerimizden başlayarak etkin bir kronik hastalık yönetimi sistemiyle insanlarımızın sağlıklı yaşlanmasını temin etmek zorundayız. Anne ölümü, bebek ölümü, bağışıklama ve kronik hastalık yükü dâhil tüm temel sağlık göstergelerinde en üst düzeye ulaşmak hedefimizdir.

Yeni açmaya başladığımız şehir hastanelerini bir fırsata dönüştürüp üniversitelerimizle birlikte sinerji oluşturacak bir modelle en modern teknoloji ve en uygun mekânların en yüksek nitelikteki insan kaynağıyla birlikte vatandaşımızın hizmetine sunulduğu bir döneme geçmek istiyoruz. Oldukça düşük maliyetlerle vatandaş memnuniyetini yüksek tutmayı başaran sağlık sistemimize yeni katacağımız hizmet modeliyle ülkemizi sağlık turizmi üssü hâline getirmek zor değildir. Sağlık alanında dijitalleşmeye hız vererek vatandaşlarımızın sağlık hizmetinin her aşamasına erişimini kolaylaştırmayı, doğru zamanda doğru yerde hizmet almalarını sağlamayı ve karar destek sistemleri yardımıyla kaynakların daha verimli kullanılmasını hedefliyoruz. Aşı, ilaç ve tıbbi cihaz teknolojilerini olabildiğince yerleştirip ülkemizin jeopolitik durumu ve son dönemde bölgesinde kazandığı nüfuzu da göz önüne alarak önemli bir ekonomik fırsat oluşturmak mümkündür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımızın ana misyonu, insan merkezli yaklaşımla birey ve toplumun sağlığını korumak ve geliştirmek olacaktır. Sağlık Bakanlığının temel görevlerinden olan koruyucu ve temel sağlık hizmetleri öncelik verdiğimiz konuların başında gelmektedir. Koruyucu hizmetler her zaman önceliğimiz olmuştur, koruyucu ve temel hizmetler için ayrılan bütçe 2002-2018 döneminde 823 milyon liradan yaklaşık 14 milyar Türk lirasına ulaşarak 17 kat artmıştır. 2019 için bu konuda ayrılan bütçe miktarı 18 milyar 66 milyon Türk lirasına çıkarılmaktadır.

Her anne ve çocuğumuz bizim en kıymetlimizdir. Doğum öncesi anne adaylarımızı en az 1 kere kontrol oranımız yüzde 99'a ulaşmıştır. Artık, hastane doğumlarının tamamı bebek dostu hastanelerde yapılmaktadır. Bebek başına izlem sayısı, yılda 8,5'la gelişmiş ülkeler seviyesindedir. Erken teşhis ve tedaviyle kalıcı sakatlığın önüne geçmek için, bebeklerimizde yaptığımız taramalarda başarı oranımız yüzde 99 seviyesine kadar ulaşmıştır. Ayrıca, ücretsiz demir ve ücretsiz D vitamini desteğimiz devam etmektedir.

Bildiğiniz gibi, aşı, sadece yapılan bireyin değil, toplumun bütününe ve gelecek nesillerin de sağlığını korumak için en önemli araçtır. Genişletilmiş Bağışıklama Programı çerçevesinde, 12 ayrı hastalığa karşı en geniş aşılama programı uygulayan ülkeler arasındayız. Nüfus büyüklüğüne oranla aşılama başarısında dünya lideriyiz. Aşılama konusunda yıllardır süregelen ısrarlı politikamızı sürdürmede kararlıyız. Bu çabaların neticesi olarak, dünyada anne ve bebek ölüm hızını en hızlı düşüren ülkelerin başında geliyoruz. Sezaryenin kadın ve bebek sağlığını riske sokacak şekilde gereksiz yere yapılmasını önleme çabamız devam etmektedir. Bu konuda kamu hastanelerinde hedefimize ulaştığımız durumdayız. Normal doğumu teşvik etmek ve endikasyon dışı sezaryen doğumları önlemek için, Doğum Eylem Planı'nı uygulamaya koyuyoruz.

Aile hekimlerimiz artık ailelerin bir parçası oldular. Artık sadece doktorluk yapmıyor, ileri yaş hastalıklarından korunmak için taramalar yapıyor, eğitimler veriyorlar.

Birinci basamak sağlık hizmetlerinin kuvvetlendirilmesi için, 24 binden fazla aile hekimi ve yine, aynı sayıda aile sağlığı çalışanıyla ülke genelinde hizmet vermekteyiz.

Bağışıklama ve anne çocuk sağlığı hizmetlerinin yanında, artık aile hekimlerimizin kronik hastalık yönetiminde de etkinliğini artırıyoruz. Şiarımız, her zaman, her yerde, her ortamda, her durumda sağlıklı hayattır. Yürütülen farkındalık çalışmaları, kamu spotları, teşvik programlarıyla hareketliliği artırmayı hedefliyoruz. Tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi obezite ülkemizde de önemli bir sorun hâlini almıştır. Maalesef çocuklarımızda da obezite sıklığı artmaktadır. Yapılan araştırmalarda her 4 çocuğumuzdan birinin fazla kilolu veya obez olduğu görülmektedir. Erişkin ve çocukluk çağı obezitesiyle ilgili eylem planlarını güncelleyerek Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı'nı uygulamaya devam ediyoruz. Okul gıdası logosuyla okullarda satışı yapılabilecek gıdaları belirliyoruz.

Vatandaşlarımızın temiz hava alma hakkını güvence altına almak görevimizdir. Tütünle mücadelemizi hiç gevşetmeden sürdüreceğiz. 5 Aralıkta yürürlüğe giren yasal düzenleme bu konuda elimizi çok güçlendirecek uygulamalar içermektedir. Artık sigara paketleri tek tip olacak ve üzerlerinde cazibeyi artırıcı herhangi bir unsur bulunduramayacaktır. Sağlık, spor ve eğitim hizmeti veren yerlerde sigara satışına da yasaklama getirilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ayrıca, sinema, tiyatro hatta internet ortamında sigara reklamı anlamı taşıyabilecek herhangi bir görüntünün bulunması da yasaklanmıştır. Bu konudaki mücadelemizi destekleyen yüce Meclisimize teşekkür ediyorum.

Hedefimiz yaşlılarımızın sağlık talebini karşılamaktan öte, sağlıklı yaşlanmayı temin etmektir. Kronik hastalıklarla akademik camia ve sivil toplum örgütleriyle birlikte kararlılıkla mücadele ediyoruz. Ortak eylem planlarımızı yaptık. 2025 yılına kadar kalp ve damar hastalıkları, kanser, diyabet veya kronik akciğer hastalıklarına bağlı 70 yaş altı erken ölümlere yol açan sebepleri yüzde 25 azaltmayı hedefliyoruz. Kronik hastalıkların önlenmesine yönelik yürüttüğümüz başarılı çalışmaların Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne ulaşılması için sağladığı olağanüstü katkılar sebebiyle, bildiğiniz gibi, Birleşmiş Milletler özel ödülüne layık görüldük. Bu ödül Birleşmiş Milletler Genel Kurul toplantısı esnasında Sayın Cumhurbaşkanımıza takdim edildi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde kamu hastaneleri, özel hastaneler, üniversite hastaneleri başta olmak üzere ilgili tüm paydaşlarla birlikte nitelikli sağlık hizmeti sunulması için çalışıyoruz. Poliklinik ve acil servislerin etkinliğinin sağlanmasından nitelikli yatak sayısının artırılmasına ve özellikle hizmet branşlarının geliştirilmesine, acil servislerdeki yoğunluğun

azaltılmasından hasta ve çalışan memnuniyetinin artırılmasına, sağlıkta kullandığımız malzeme ve cihazların yerleştirilmesine kadar birçok alanda ülkemizin daha iyi bir noktaya gelmesini hedefliyoruz.

Hastanelerimizde koğuş tipi odalardan müstakil, tuvaleti ve banyosu olan, mahremiyete özen gösteren nitelikli odalara geçiyoruz.

Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın başında yüzde 6 olan nitelikli yatak oranımızı bugün itibarıyla yüzde 70'e çıkarmış bulunmaktayız. Hedefimiz, 2023'te tüm odalarımızın nitelikli olmasıdır. Yoğun bakım yatak sayısının artışı, kritik bakım gerektiren hastaların bakım ve tedavisinde önemli bir sorunu çözmüştür. Kritik bakım eksikliği sebebiyle ölüme terk edilen hasta hikâyeleri artık ülkemizin gündeminden çıkmıştır.

Vatandaşlarımızın cepten yaptıkları sağlık harcamaları yaklaşık yüzde 16 seviyesindedir. OECD ortalamasının yüzde 19 seviyesinde olduğunu hatırlatırım. Bunu daha da azaltmak için gerekli tedbirleri almaya devam edeceğiz.

Yatan hastalar için gününbirlik dâhil kanser ilaçlarının hastanelerimizce teminini zorunlu hâle getirdik. Hastaların kemoterapi gibi yıpratıcı bir tedavi öncesinde ilaç teminiyle uğraşmasını önledik. Bakanlık merkezinden toplu alım yaparak fiyat avantajı sağladık. En son, toplu alım yaparak önemli 2 kanser ilacında yüzde 71 oranında indirim sağladık. Döviz dalgalanmasının olduğu bu dönemde bu sağlanmış oldu. Ayrıca, özel sağlık kuruluşlarında kanser hastalarına yapılacak ameliyatlarda ilave ücret alınmasını engelledik.

Yatağa bağımlı hastalara evde tıbbi bakım hizmeti sunarak devletimizin şefkatli elini uzatıyoruz. Evde sağlık hizmetleriyle 2012 yılından bugüne kadar 1 milyon 200 bin kişiye hizmet sunduk. 2019 yılında bu rakamı 1 milyon 350 bin kişiye ulaştırmayı hedefliyoruz.

Hastane acil servislerini yeniden yapılandırıyoruz. Acil servislere başvuruları azaltmak için mesai dışı poliklinik hizmetleri başlatılmıştır. Hasta yoğunluğu fazla olan eğitim araştırma hastanelerimizde acil servis fiziki mekânlarını yeniden düzenliyoruz. Ayrıca, sahada çalışan sağlık personelimizin iş yükünü azaltmak ve hastalarımıza daha kaliteli sağlık hizmeti vermek adına önümüzdeki aylarda acil tıp teknikerliği, veri hazırlama işletmenliği, ambulans şoförlüğü gibi alanlarda 6.500 kişilik atama yapıyoruz. 2019 yılında pratisyen hekim, uzman hekim, diş hekimi ve eczacı olmak üzere toplam 25 bin sağlık personelinin atamasını gerçekleştireceğiz.

27'nci Dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk yasama faaliyetlerinden biri, sağlık çalışanlarının uzun süredir beklediği özlük haklarıyla ilgili düzenleme oldu. Sayın milletvekillerimizin destekleriyle hekim ve diş hekimlerinin emekli maaşlarında ek ödeme, iyileştirme yapıldı. Tüm sağlık çalışanlarımızın beklediği fiilî hizmet zammı verilmiş oldu. Sağlık personelimizin bu kazanımları için verdikleri desteklerinden dolayı sayın milletvekillerimize ayrıca teşekkür ediyorum.

Şiddet, her yönüyle bir insanlık ayıbıdır. Şiddet, görevi insana hizmet olan biz sağlıkçılar için hiçbir şekilde duymak istemediğimiz bir kavramdır. Sadece sağlıkçılara yönelik olarak değil, bütün insanlar için kabul edilemez bir durumdur. Maalesef hemen her gün şiddet olaylarının haberlerde yer alması hepimizi üzmektedir. Sağlık çalışanları da ne yazık ki şiddet mağdurları arasında fazlasıyla yer almaktadır. Bu husus sadece bizim değil birçok ülkenin önemli bir sorunudur. Bunun için, sadece Sağlık Bakanlığı olarak değil toplum olarak şiddete karşı bir tutum geliştirmek zorunda olduğumuza inanıyorum. Konuya sadece bir asayiş sorunu olarak yaklaşmak ve çözümünü sadece bir noktada aramak netice vermeyecektir. Bunun için çok yönlü bir yaklaşımla tedbirlerimizi artırmak zorundayız.

Kapsamlı bir sağlıkta Şiddeti önleme eylem planı hazırlıyoruz. Bu kapsamda, hasta ve sağlık personelinin bulunduğu fiziksel ortamların rehabilitasyonu, sağlık personeline yorgunluk ve bitkinliğe yol açan aşırı iş yükünün azaltılması, doktorlarımızın malpraktis ve tazminat tehdidinden kurtarılması, vatandaşlarımızın sağlık okuryazarlığının artırılması, sağlık hizmeti verme ve hizmet alma kültürünün toplumsal barış anlayışıyla geliştirilmesi, hasta-hekim iletişimini geliştirici eylemlerin hayata geçirilmesi ve nihayet, caydırıcı cezai yaptırımların uygulanması gerekmektedir. Vatandaşlarımızın ve sağlık çalışanlarının karşılıklı itimat ve saygıya dayalı iletişimin sağlıklı kurulabildiği ortamlarda bir araya gelmesini hedefliyoruz. Hasta ve sağlık personeli olarak her iki tarafın da kendini güvende hissettiği bir hizmet ortamının oluşturulmasını sağlamalıyız. Meslektaşlarımızın güvenli bir ortamda hizmet vermelerini sağlamak, Şiddeti caydırmak ve suçluların hak ettikleri biçimde cezalandırılmalarını temin etmek kamunun sorumluluğudur. Yüce Meclisimizce kabul edilerek yürürlüğe giren yeni yasal düzenlemeye göre, sağlık personeline karşı Şiddet uygulayanların, Őikâyete gerek kalmaksızın, doğrudan kolluk kuvvetlerince yakalanarak, karakolda serbest bırakılmaksızın, adli işlemleri tekemmül etmek üzere cumhuriyet savcılığına sevk edilmesi, cumhuriyet başsavcılığınca dosyanın tekemmül ettirilmesi, müşteki, mağdur veya tanık olan sağlık personelinin ifadesinin iş yerinde alınması yasal zorunluluk hâline gelmiştir. Bu kanuni düzenlemenin sağlıkta Şiddette caydırıcılığa önemli oranda katkı vereceğine inanıyorum.

Değerli milletvekilleri, nüfusu yıllara göre artış gören ölkemizde vatandaşlarımıza yerinde, nitelikli sağlık hizmetinin verilmesi amacıyla yeni sağlık tesislerinin eklenmesi, mevcut olanların yenilenmesi kaçınılmaz bir gerekliliktir. Hastanelerimizin yaş ortalaması kırk dokuz yılı bulmuşken yeni yapılan yatırımlarla bu ortalama ancak on üç yıla indirilebilmiştir. Ölkemizde 10 bin kişiye düşen hastane yatak sayısı 28 iken, OECD ortalaması 47, Avrupa Birliği ortalaması 50'dir. Nüfusa göre yatak sayısında gelişmiş ölkelerin düzeyine ulaşmak için çalışmaya devam ediyoruz. 2019-2021 yılları arasında 19.782 yataklı 168 hastanemizi tamamlamayı hedefliyoruz. Önümüzdeki yıl 67 hastaneyi daha hizmete alarak 6.480 nitelikli yatak kapasitesi daha kazandırmayı hedefledik.

Kamu-özel ortaklığı projeleriyle Türkiye'de geleceğin hastanelerini vatandaşlarımızın hizmetine sunmaya başladık. 2023 hedefine yürüyen güçlü Türkiye'de şehir hastanelerini sağlıkta geline ve hizmetin alınabildiği son nokta olarak planlıyoruz. Amacımız, bu hastanelere başvuran her hastanın sağlıkla ilgili sorunlarının tamamını bir merkezde sonuçlandırabilmesidir. Şehir hastanelerinin kapılarını üniversitelere açarak buralarda mükemmeliyet merkezleri kurmayı planlıyoruz. Şehir hastanelerimizin üniversitelere açılması hem hizmet kalitesine hem de üniversitemizin yeni bir açılım yapmasına fırsat sağlayacaktır. Nitelikli insan kaynağına altyapısı güçlü modern tesislerde görev yapma fırsatının verilmesi, bu esnada belli teşvik modelleriyle desteklenmesi, ileri eğitim ve beceri gerektiren özellikli tıbbi hizmetlerin başarıyla verildiği mükemmeliyet merkezleri kurmamızı kolaylaştıracaktır.

Ayrıca, Türkiye'yi sağlık turizminde önemli bir marka hâline getirmek hedefinin en önemli yapı taşlarından birisi 30 bin nitelikli yatağıyla şehir hastaneleri olacaktır. Şu ana kadar Adana, Isparta, Mersin, Yozgat, Kayseri, Elâzığ, Eskişehir ve Manisa şehir hastaneleri hizmete girmiştir. Önümüzdeki günlerde 3.704 yataklı dünyanın 3'üncü büyük hastaneler kompleksini Ankara'da açmayı hedefliyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu arada şehir hastaneleriyle ilgili asılsız söylemlere cevaben bazı hususlara değinmek istiyorum. Kamu-özel iş birliğiyle hastane inşa süremiz çok kısalmış, ortalama sekiz on yıldan iki üç yıla inmiş olmasının yanında, yatırım yükünün uzun yıllara yayılması ve uzun süreli tüm bakım ve onarım maliyetleri ile idame risklerinden kamunun sıyrılması gibi avantajları bilinmektedir.

Kamuoyunda bazı platformlarda ve burada dile getirildiği gibi, şehir hastanelerinde özellikle garanti konusu çok konuşulan bir konu. Altını çizerek söylüyorum, hasta garantisi verildiği iddiaları gerçek dışıdır. Ne acil hizmetlerinde ne poliklinik muayenelerinde ne yatan hastada -yani yatak doluluk oranında- ne de herhangi bir ameliyat sayısında herhangi bir taahhüt ve garanti söz konusu değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

SAĞLIK BAKANİ FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Laboratuvar ve görüntüleme gibi miktara bağlı hizmet alımları konusu da çarpıtılmaktadır. SUT fiyatlarına göre önemli bir oranda indirim yapılması için belirlenen eşik değerler sayesinde, laboratuvar ve görüntüleme hizmetleri dünyanın hiçbir yerinde göremeyeceğimiz oranda ucuza temin edilmektedir.

MURAT EMİR (Ankara) – Sözleşmeleri tartışacağız, çarpıtmayalım Sayın Bakan.

SAĞLIK BAKANİ FAHRETTİN KOCA (Devamla) - Beni lütfen dinleyin, dediğimi anlarsınız.

Yüzde 70'e kadar yüzde 40 indirim yapılmakta; yüzde 70'in üzerinde görüntüleme için yüzde 40, laboratuvarlar için ayrıca yüzde 15 indirim yapılmakta. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kiralar çok yüksek, kiralar.

SAĞLIK BAKANİ FAHRETTİN KOCA (Devamla) - Şu an hepimizin şikâyet ettiği SUT fiyatları yani bunlarla hizmet üretilemez dediğimiz fiyatlar hiçbir şekilde değişikliğe uğramadan, aynı fiyatlar üzerinden indirim yapılarak sağlanmakta yani MR 62 lirayla, bu indirim sayesinde 23 liraya kadar inebilmektedir, dünyanın hiçbir yerinde böyle bir hizmet yoktur.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ne söylerseniz tersi çıkıyor, bunun da tersi çıkar Sayın Bakan.

SAĞLIK BAKANİ FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Başka bir konuyu özellikle söylüyorum: Ayrıca, bu, hizmet alımları için yirmi beş yıl değil, bunun altını özellikle çiziyorum; bu yüzde 70 dediğim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, tamamlayalım lütfen.

SAĞLIK BAKANİ FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Başkanım, bitmez bu.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Bakan, sözleşmeleri paylaşın, hep beraber tartışalım.

BAŞKAN – Bitmez ama süre bitiyor.

SAĞLIK BAKANİ FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Bakanlarım üç beş dakika versinler. Bu konu önemliydi biraz.

BAŞKAN – Bir dakika içerisinde toparlayalım lütfen.

SAĞLIK BAKANİ FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Ayrıca, bu hizmet alımları yirmi beş yıl değil, sadece beş yıl için geçerlidir; bunu lütfen unutmayın.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Bakan, sözleşmeleri kamuyla paylaşın.

SAĞLIK BAKANİ FAHRETTİN KOCA (Devamla) - Yani Yozgat ve Isparta şehir hastanelerimiz üç yıl sonra, var olan firmanın hiçbir ayrıcalığı olmadan, herkesin katılabildiği bir ihale dönemiyle verilecektir; yirmi beş yıl değil.

Ayrıca, şehir hastaneleri projesinde hastanenin yapılacağı arazinin verildiği söylenmektedir, yüklenici firmaya ücretsiz verildiği iddia edilmektedir; bu durum asla söz konusu değildir. Yirmi beş yılın sonunda arsa ve bina tüm takyidatlarından arınmış bir şekilde kamuya bırakılmaktadır yani üst hakkı verilmektedir yani arsa bedelsiz verilmemektedir, arsa bizimidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, tamamlayalım lütfen.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Bir başka çok önemli konuyu söyleyeceğim: İddia edildiği gibi kamu-özel iş birliğine yönelik, özelde şehir hastanelerine yönelik ne Sağlık Bakanlığı ne Hazine ve Maliye Bakanlığı hiçbir şekilde, hiçbir sözleşmeye borç yüklenim anlaşması imzalamamıştır. Bir daha söylüyorum...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hazine garantisi...

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Asla yok, diyorum.

Hiçbir şekilde ne Hazine ve Maliye ne Sağlık Bakanlığı, borç yüklenim anlaşması imzalamamıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sözleşmeyi niye açıklamıyorsunuz ?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sözleşmeleri niye saklıyorsunuz Sayın Bakan?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Ayrıca, bu ihaleler şeffaf yapılmaktadır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Bakan, sözleşmeleri niye saklıyorsunuz?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Sözleşmeler şeffaf.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – “Şeffaf.” Nerede?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Şu an açık.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Gizli, gizli!

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Ben size izah edeyim, beni dinleyin, izah edeyim. (CHP sıralarından gürültüler)

Sözleşmeler nasıl yapılıyor, Resmî Gazete’yi okuyabilirsiniz bunu da anlarsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, Genel Kurula hitap edin.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Başkanım... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Bakın -tüm evreler- 4 evreden oluşmakta ihale. Öncelikle, ön yeterlilik ihale ilanına çıkılmakta -hepinizin okuyabileceği şekilde- firmaların ilk teklif vermesi, nihai eşitlenmiş tekliflerin değerlendirilmesi ve açık eksiltmeyle şeffaf bir şekilde yürütülmektedir ve bu ihaleye giren firmalar da 3 tane değildir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Niye denetlenmiyor Sayın Bakan?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Bugüne kadar 17 tane olmuştur, 17 tane. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Niye denetlenmedi bugüne kadar, İhale Kanunu’na tabiydi? İhale Kanunu’na niye tabi değil, niye denetlenemiyor?

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Bakan, biz nihai sözleşmeyi söylüyoruz, nihai imzalanan sözleşmeleri, ihale şartnamesini söylemiyoruz.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Soru-cevap başlamadı daha!

BAŞKAN – Arkadaşlar, dinleyelim, lütfen. Dinleyelim, Sayın Bakan açıklama yapıyor.

MURAT EMİR (Ankara) – İmzalanan son sözleşmeyi görmeden o sizin anlattıklarınız ortada kalır.

BAŞKAN – Sayın Emir...

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Ben sadece...

İnşaatı bilenler bilir, şehir hastanelerinin -bize teslim edilen 8 hastaneden bahsediyorum bu rakamı iyi analiz edebileceğinizi düşünüyorum- metrekaresinin bize maliyeti 4.855 liradır, bugünün güncel rakamı yani 895 dolar. 5 katı dediğiniz maliyet nerede? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kira sonunda ne kadar maliyeti, sözleşme bitiminde?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 27 milyar liralık iş yaptınız.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Sağlıkta tasarruf olmaz. En pahalı sağlık hizmeti, kalitesiz olanı; bedeli en ağır sağlık hizmeti ise erişilemeyenidir çünkü bedeli canla ödenir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bakan, ne yapacağız? Vermiyorlar.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Bakanım, o sözleşmelerden siyasi parti gruplarına birer tane gönderebilir misiniz?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Yerelleşme konusu var, sağlık turizmi konusu var, “Sağlık Market” konusu var, var da var.

BAŞKAN – Soru-cevapta onları tamamlarsınız inşallah.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Peki, o zaman soru-cevapta tamamlayayım.

BAŞKAN – Selamlayın, kapatalım.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1 milyonu aşkın sağlık çalışanımızın fedakâr çalışmalarıyla bu başarılarla imza attık ve daha nicelerine atacağımıza inanıyoruz. Kendilerine şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Üniversite hastaneleri borç içinde. Üniversite hastanelerini nasıl kurtaracaksınız Sayın Bakan?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimi sonlandırırken 2019 yılı bütçemizin ve bu bütçeyle gerçekleştireceğimiz çalışmaların hayırlara vesile olmasını diliyor, yapacağınız katkılar için şimdiden teşekkürlerimi sunuyor, sağlık dolu günler diliyorum. (AK PARTİ, MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bütçeden bütçeye bakan görüyorlar, alkışlayacaklar, ne yapsınlar!

BAŞKAN – Sayın Gürer, rahatsız mı oluyorsun?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bütçeden bütçeye görüyorlar.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, bir şey istirham edeceğim. Salonda bir uğultu var. Kürsüdeki hatibin sesini yoruyoruz, sesini duyurabilmek için mecburen daha fazla yorulmak, bağırarak zorunda

kalıyor. Burada konuşacak olan arkadaşlarımız konuşmaları mühimse lütfen kulislerde konuşmalarını yapınlar ama salonda böyle bir uğultu doğmasına sebebiyet vermesinler.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – O tarafa bak, 1'inci parti konuşuyor.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Başkanım, muhalefet dinliyor, orası dinlemiyor.

BAŞKAN - Kimse kimseyi işaret etmesin, herkes, konuşanlar herhâlde kendilerini biliyorlardır, ona göre tedbir alsınlar, lütfen.

Sayın Altay, buyurunuz.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- *İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'dan şehir hastanelerine yönelik gerek yapım gerekse işletme sözleşmelerini yüce millet adına talep ettiklerine ilişkin açıklaması*

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan, Sayın Bakana da teşekkür ederiz.

Bir kargaşa oluştu yani bizi izleyen vatandaşlar bakımından da. Bizim sağlıkla ilgili konuşan arkadaşlarımızın iddiaları var idi, Sayın Bakan da “Öyle değil, böyle.” dedi. Şimdi millet hangisine inanacak? İki de vatan evladı.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Millet doğru olana inanacak.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Efendim, bir müsaade edin.

Şimdi biz diyoruz ki: Parlamentoda 5 siyasi grup var. Sayın Bakan, sizden rica ediyoruz. Bu gerek yapım gerek işletme sözleşmelerinin birer nüshasını gruplara gönderirseniz bizim arkadaşların iddiası yanlışsa ben yarın ya da -ne zaman elimize gelirse- ertesi gün buradan çıkarım, sizden özür dilerim.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Başkanım, tutanaklarda var, oradan alırsınız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, tutanak... Sözleşme diyoruz biz, sözleşme.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Neyi saklıyorsunuz?

MURAT EMİR (Ankara) – Bizden saklıyorsunuz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Bakan, biz yüce millet adına bu sözleşmelerin birer nüshasını talep ediyoruz.

Arz ederim efendim.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ne yükümlülüğe girmişler?

MURAT EMİR (Ankara) – Görmek istiyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ticari sır deyiş vermeyecekler.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Öyle şey olur mu ya!

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Cevap mı vereceksiniz?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Evet.

MURAT EMİR (Ankara) – Cevap verin ama sözleşmeleri de verin Sayın Bakan.

BAŞKAN – Buyurun.

32.- *Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın, Sağlık Bakanlığı olarak hiçbir şekilde geri ödeme anlamında, borç yüklenimi anlamında sözleşmeye imza atılmadığına ilişkin açıklaması*

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Bu konuyla ilgili şu an bütçe rakamlarımızla bizim ne kadar kira verdiğimiz ne kadar hizmet bedeli verdiğimiz çok net ortada, benim dediklerim de ortada ...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sözleşme, sözleşme...

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Bunları ben çok net, basit, anlaşılır izah etmeye çalıştım. Buna rağmen anlaşılmadık bir durum varsa anlamıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sayın Bakan, sözleşme, sözleşme.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Ben, Bakanlık olarak hiçbir şekilde geri ödeme anlamında, borç yüklenimi anlamında sözleşmeye imza atılmamıştır diyorum. Buna inanmıyorsanız ben ne diyeyim? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sözleşmeyi istiyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, sözleşmeyi bekliyoruz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şimdi...

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Ben nerede konuştuğumu biliyorum. Burası kutsal yüce Meclis. Burada söylediğimin arkasındayım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sözleşmenin arkasında değil misiniz? Anlaşılmadı.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bağırmayalım... Tamam...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Burası kutsalsa, sözleşmeyi bu kutsal mekâna sunacaksınız.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar... Sayın Sındır...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok.

MURAT EMİR (Ankara) – Sözleşmeyi istiyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sözleşmeyi istiyoruz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Bu yüce Meclise sözleşmeyi sunun Sayın Bakan.

BAŞKAN – Sayın Sındır... Arkadaşlar...

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 11) (Devam)

A) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

- 1) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) İçişleri Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Jandarma Genel Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

- 1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Personel Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sağlık Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

N) TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

O) TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU (Devam)

1) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şimdi yürütme adına söz sırası Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk'ta.

Buyurun Sayın Selçuk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dört dakika Sayın Bakanım.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi görüşmeleri kapsamında Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız ile bağlı ve ilgili kuruluşlarımız tarafından gerçekleştirilen 2018 yılı faaliyetleri ve 2019 yılı hedefleri hakkında konuşma yapmak üzere huzurlarınızda bulunmaktayım, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Hükûmetlerimiz döneminde aile, çalışma ve sosyal hizmetler alanında büyük bir değişim ve dönüşüm sürecini başarıyla gerçekleştirdik. Bugün millî gelirini sürekli artıran, çalışan ve değer üreten bir Türkiye var. Tüm dünyaya örnek teşkil eden bir sosyal devlet anlayışını benimsemiş bir Türkiye var.

“Güçlü Türkiye” vizyonuyla çıktığımız bu yolda Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak ortak paydaların birleşmesinden kaynaklanan sinerjiyle daha bütüncül ve daha sistemli politik uygulamaların gerçekleşmesine imkân tanıyor, ülkemizi 2023, 2053, 2071 hedeflerimize daha hızlı ve daha etkin bir şekilde ulaştırmayı amaçlıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlık olarak aile yapımızı koruyarak toplumumuzu daha güçlü kılmak, çocuklarımız, kadınlarımız, yaşlılarımız, engellilerimiz, şehit yakınlarımız ve gazilerimiz başta olmak üzere büyük ailemizi oluşturan tüm bireyleri güçlendirmek, koruyucu ve önleyici hizmetlerimize öncelik vererek sosyal hizmetlerde çözüm odaklı destek politikalarımızı yaygınlaştırmak, iş gücüne katılımı ve istihdamı artırmak, çalışma hayatının tüm paydaşlarca daha yenilikçi yaklaşımlarla ele alınmasını sağlamak, mesleki gelişimin teşvikiyle daha nitelikli bir iş gücü kaynağına kavuşmak yeni vizyonumuzun temel taşlarını oluşturmaktadır.

Çağımızın değişen toplumsal yapıları göz önüne alındığında ailenin, koruyucu ve yol gösterici rolünün ne kadar önemli bir görev icra ettiği hepimizin malumu. Zira ancak aile değerlerimizi yaşatarak, inanç, kültür ve medeniyetimizi gelecek nesillere aktarabilir, çocuklarımızın ve gençlerimizin istikbalini güvence altına alabilir ve müreffeh bir toplum inşa edebiliriz. Bu çerçevede ailelere ve toplumun tüm kesimlerine yönelik sosyal hizmetlerimizi tek çatı altında toplayarak sosyal hizmet merkezlerimiz aracılığıyla sunmaya devam ediyoruz. 2018 yılında 42 merkez daha açarak sosyal hizmet merkezi sayımızı 316'ya çıkardık. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu, vakıflarımız aracılığıyla da bu hizmetlerimizi yurdumuzun dört bir köşesine ulaştırıyoruz.

Aile Sosyal Destek Programı'mız -ASDEP- ile sosyal politika uygulamalarında talepten ziyade ihtiyaçların yerinde tespitini ve çözümünü içeren arz odaklı bir hizmet anlayışına geçerek sosyal

yardımlar ve hizmetlerde yeni bir dönem başlattık. ASDEP görevlilerimiz ile bugüne kadar 1 milyonu aşkın hanede yaklaşık 2,5 milyon vatandaşımızla görüşme yaptık. Hem sosyal hizmet merkezi sayımızı hem de ASDEP personel sayımızı artırarak hizmetlerimizi daha da yaygınlaştırmaya ve ziyaret edilen hane sayısını 2019 yılında muhtarlarımızın da desteğini alarak 2 milyonun üstüne çıkaracağız.

Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgeleri başta olmak üzere ülkemizin birçok yerinde kadınlarımızın psikososyal, mesleki ve kişisel yönden gelişmelerine destek olmak üzere aile destek merkezlerimizi –ADEM- açtık. Aynı şekilde, Roman vatandaşlarımızın daha yoğun olarak yaşadığı bölgeler başta olmak üzere 24 sosyal dayanışma merkezini hizmete açtık. SİROMA Projesi kapsamında 4 bini aşkın kamu görevlimize sosyal içerme eğitimi verdik. SİROMA'daki kazanımlarımızı Bakanlığımızın kurumsal kapasitesi ve Roman Strateji Belgesi'yle uyumlu biçimde geliştirerek devam ettiriyoruz.

Değerli milletvekilleri, ailenin güçlendirilmesine yönelik yürüttüğümüz önemli çalışmalarından biri de eğitim ve farkındalık çalışmaları. Gençlerimizi yuva kurmaya özendirerek, sorumluluk duygusunu pekiştirmek amacıyla evlilik öncesi eğitim ile aile eğitim programlarını başlattık. Bugüne kadar 934 bin gencimize evlilik öncesi eğitim, 1,3 milyon vatandaşımıza ise aile eğitimi verdik. Ayrıca aile bütünlüğünü korumak ve boşanmaları azaltmak amacıyla da danışmanlık hizmetini sunmaya devam ediyoruz. 2019 yılında da aile eğitimi ve danışmanlığı hizmetlerimizi geliştirerek yaygınlaştıracacağız. Ayrıca yeni evlenecek gençlerimize yönelik başlattığımız konut hesabı ve çeyiz hesabı uygulamalarındaki azami devlet katkısı miktarını da yükselttik. Aileye yönelik sağlıklı politikalar oluşturmak, tehditlere karşı aile yapımızı koruyarak tedbirler almak amacıyla Türkiye aile yapısı araştırması, Türkiye üniversitesi gençliği profil araştırması, Türkiye ergen profil araştırması gibi birçok bilimsel araştırmayı da sürdürmekteyiz. Ayrıca, 2019 yılında aileyi güçlendirmek ve aileyi zayıflatan etmenleri ortadan kaldırmak için ilgili tüm paydaşların iş birliğinde Aile Şurası'nı düzenleyeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aileyi ve dolayısıyla toplumu olumsuz etkileyen bir diğer konu da bağımlılık. Madde bağımlılarının tedavi ve rehabilitasyon sonrası topluma uyumunu sağlamak ve yeniden uyuşturucuya başlamalarını önlemek amacıyla 15 sosyal uyum birimini açtık. Bu mücadeleyi daha da etkinleştirerek sosyal il müdürlerimizle Yeşilay iş birliğinde yaygınlaştırmaya devam ediyoruz.

Bakanlığımız göç, terör, doğal afet ve acil durum sonucu aile ve toplum üzerinde oluşan travmaların ortadan kaldırılması amacıyla psikososyal destek hizmetleri de vermekte ve bugüne kadar 760 bin kişiye psikososyal destek hizmeti verdik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geleceğimizin teminatı çocuklarımızın hayata en iyi şekilde hazırlanması, sağlıklı gelişimlerinin sağlanması en büyük önceliğimiz. Çocukları kuruluş bakımına almadan önce aile odaklı hizmetlere öncelik vererek çocuklarımızın ailelerinden kopmalarını sağlıyoruz. Bugün Sosyal ve Ekonomik Destek Programı'yla 121 bin çocuğumuzu kendi aileleri yanında destekliyoruz. 2019 yılında devlet korumasındaki çocuklarımız için Çocuk Destek, Gelişim ve Eğitim Programı'nı (ÇODEP) başlatacağımızı da burada ifade etmek isterim. Çocuklarımızın sıcak bir yuvada büyümeleri için 23 bini aşkın çocuğumuzu evlat edinme ve koruyucu aile modellerimizden faydalandırdık. Aile yanında bakımı mümkün olmayan çocuklarımız ise kuruluş bakımına alınıyor. Rehabilitasyona ihtiyaç duyan 1.557 çocuğumuza da ihtisaslaşmış çocuk destek merkezlerinde hizmet sunmaktayız.

Değerli milletvekilleri, Bakanlığımız çocuk işçilere ilişkin aktif mücadelesine temel olan Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı kapsamında “Çocuk işçiliğine hayır” diyoruz. Malumunuz 2018 yılı, Çocuk İşçiliği ile Mücadele Yılı ilan edildi. 20 Kasım 2018’de gerçekleştirdiğimiz 19’uncu Ulusal Çocuk Forumu’nun deklarasyon önerisiyle çocuk işçiliğiyle mücadeleyi, Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi himayesinde, 81 ilimizin gönül elçileri aracılığıyla sürdüreceğiz. Sokakta çalıştırılan çocuklarımız için 130 mobil ekip kurduk. Alan çalışmalarında 11.760 çocuğumuza müdahale ettik. Çocuklarımızın dijital ve sosyal medya ortamlarının olumsuz etkilerinden korunması amacıyla “Ekranla Değil, Akranla Büyüsün Çocuklar” farkındalık kampanyasını başlatarak 94 bin çocuğumuza ve 13 bin ailemize ulaştık. Ayrıca, Bakanlığımızın Sosyal Medya Çalışma Grubu, sosyal medyada ve dijital ortamlarda çocuklarımızı etkileyebilecek riskleri tespit ederek önleyici çalışmalarda da bulunmakta.

Devlet korumasında yetişmiş evlatlarımızın çalışma hayatına katılımlarını da destekliyoruz ve bugüne değin 45 bini aşkın gencimizi kamu kurumlarında istihdam ettik. Bu ay içinde 3.274 gencimizin daha atama kurasının yapılacağı müjdesini de vermek isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; medeniyetimizin, aile yapımızın öznesi kadınlarımızın toplumsal statüsünün yükseltilmesine büyük önem veriyoruz çünkü biliyoruz ki ancak kadın güçlü olursa aile de toplum da güçlü olur. Bu anlayışla şartlı nakit transferi, kız yurtlarının yapımı ve farkındalık çalışmalarıyla kız çocuklarımızın eğitimine katkı sağladık. Saygıdeğer Hanımefendi Emine Erdoğan’ın himayesinde yürütülen “Haydi Kızlar Okula” kampanyasıyla yüzde 79,9 olan kadınlarda okuryazarlık oranını yüzde 94,1’e yükselttik.

Yine, biliyoruz ki kadınlarımız eğitim seviyeleri arttıkça karar alma mekanizmalarında daha fazla yer almakta ve ülkemizin geleceğinde söz sahibi olmaktadır. Bunun en güzel yansımasını işte burada, 2002’de yüzde 4,4 olan kadın milletvekili oranını 2018 yılında yüzde 17,45’e yükselten bu Gazi Meclisimizde görmekteyiz.

Toplumsal farkındalığın artması, uyguladığımız teşvik politikalarının karşılık bulması neticesinde kadınların iş gücüne katılımında ve istihdamında da önemli mesafeler katettik. Bugün kadın iş gücüne katılım oranında yüzde 34,9; kadın istihdam oranında ise yüzde 29,7 seviyesini yakaladık. Son on yılda kadın istihdamımızı 3,4 milyon artırarak 9,1 milyona ulaştık.

Kadınlarımızın çalışma hayatına katılımını desteklemek amacıyla kadın kooperatiflerini güçlendirmeyi önemsiyoruz. Bu kapsamda, Bakanlığımız koordinasyonunda Tarım ve Orman Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığıyla birlikte Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü’nü yürürlüğe koyduk. Kadınlarımız çalışma hayatında yer alırken çocuklarını ve ailelerini ihmal etme endişesi yaşamazlar diye doğum yardımı, doğum izninde yapılan düzenlemeler, kreş desteği, sigorta prim destekleri, yarı zamanlı çalışma imkânı gibi birçok kolaylaştırıcı imkânla buluşturuyoruz. Yarım çalışma ödeneği uygulamasını da başarılı bir şekilde devam ettiriyoruz. İşte Anne Projesi’yle kadınlarımızı istihdam garantili mesleki eğitim kurslarına ve işbaşı eğitim programlarına yönlendiriyoruz. Kadınlarımızın herhangi bir iş yerinde istihdamı kadar girişimci olarak kendi işinin sahibi olmalarını da önemsiyoruz. İŞKUR vasıtasıyla bugüne kadar verdiğimiz girişimcilik eğitimi katılımcılarının yarısını kadınlarımız oluşturmakta. 2019 yılında da kadın girişimciliğinin e-ticaret yoluyla desteklenmesi projesini gerçekleştirerek daha fazla kadın girişimcimize ulaşmayı hedefliyoruz.

Değerli milletvekilleri, kadının sosyal hayata katılımının, kendini geliştirmesinin önündeki en önemli engellerden biri de şiddet. Şiddeti, kime uygulanırsa uygulansın, Saygıdeğer Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın ifadeleriyle, insanlık suçu olarak görüyor ve mücadelemizi "sıfır tolerans" ilkesiyle en üst seviyede sürdürüyoruz. Bu anlayışla, şiddetle mücadeleye yönelik hukuki, sosyal ve ekonomik tedbirleri hayata geçirdik ve yasal altyapıyı güçlendirdik. Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında, 71 bin polisimize, 65 bin sağlık personelimize, 48 bin din görevlimize eğitim verdik. Ayrıca bu yıl 32 bin kamu personelimize de ulaştık. Millî Savunma Bakanlığımızla Eylülde başlayan iş birliğimiz çerçevesinde, bedelli askerlik yapan 45 bin kişiye "Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele" konulu seminerler verdik.

Değerli milletvekilleri, kadın mağduriyetlerini önlemek için hizmet birimlerimizi çeşitlendiriyor, yeni uygulamalarla kalite ve standartlarımızı yükseltiyoruz. Koruyucu, önleyici hizmetler kapsamında, 79 ilimizdeki şiddet önleme ve izleme merkezleri aracılığıyla 342 bin vatandaşımıza hizmet verdik. Bugün, yerel yönetimler, STK'ler ve diğer kamu kurumlarıyla birlikte kadına yönelik şiddetle mücadelede yatılı kurumsal hizmet birimleri olan 144 kadın konukevimiz bulunmakta. Şiddetle mücadelede kurumlar arası iş birliği ve politikalar geliştirmek üzere Bakanlığımız ile Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı arasındaki veri entegrasyonunu tamamladık. Şiddete karşı mücadelede tam bir dayanışma içerisinde birlikte hareket etmeye, eğitim ve farkındalık çalışmalarını yaygınlaştırmaya devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; engelli bireylerin eğitimden istihdama hayatın her alanında fırsat eşitliğine kavuşması için önemli adımlar attık. Engelli vatandaşlarımız için erişilebilirliği en temel insani hak olarak görüyor, sosyal hayata katılmalarını sağlamak üzere fiziki şartlarını iyileştirmeye devam ediyoruz. Bakanlık olarak erişilebilirlik destek projeleri kapsamında birçok kamu binasını erişilebilir hâle getirdik. Son sekiz yılda yükümlülüğü bulunan kurumlarımızda 10 bin personelin eğitimlerini tamamladık. "Her birey çalışma hayatında yer alabilir." anlayışıyla engelli kardeşlerimizin mesleki anlamda gelişimine ve istihdamına özel önem veriyoruz. Son on altı yılda yaklaşık 42 bin engelli kardeşimiz mesleki eğitim kurslarımızdan faydalandı, 382 bin engelli vatandaşımızın ise istihdamını sağladık. 2002'de kamu kurumlarında 5.777 engelli memur istihdam edilirken bugün bu rakamı yaklaşık 10 kat artırarak 54 bine ulaştırdık. 24 aralık tarihinde de inşallah 2.500 engelli kardeşimizin daha atama kurasını yapacağımızın müjdesini vermek isterim. Destekli istihdam yönteminin uygulama modeli olan iş koçluğu sistemi esas alınarak yürütülen "İşe katıl, hayata atıl." projesiyle de engelli bireylerin sürdürülebilir istihdamını destekliyoruz.

Değerli milletvekilleri, Bakanlığımıza bağlı merkezler ve yetkilendirdiğimiz özel bakım merkezlerinde yatılı ve gündüzlü bakım hizmet modelleri sunmayı sürdürüyoruz. Bu kapsamda, 317 bakım merkezimizde 23 bin engelli bireye yatılı bakım hizmeti sunmaktayız.

Yaşam koşullarının iyileşmesi, sağlık imkânlarının erişiminin kolaylaşması, aktif yaşlanma konusundaki bilincin artması sonucu hem dünyada hem ülkemizde ortalama yaşam sürelerinin uzadığını görmekteyiz. Ülkemizde doğuştan beklenen ortalama yaşam süresi 2000'de 70 iken şu anda ortalama 78 yıl. Bugün dünya nüfusunun yüzde 8,7'si 65 yaş üstünde. Ülkemizde ise yaşlı nüfus oranı 2002 yılında yüzde 7,5 iken 2018 yılında yüzde 8,7'ye yükseldi. Bu oranın 2023 yılında yüzde 10'un üzerine ve 2040 yılında yüzde 16,3'e ve 2060 yılında ise yüzde 22,6'ya ulaşacağı öngörülmekte. Dolayısıyla ülke

olarak öncelikle, Sayın Cumhurbaşkanımızın vurguladığı gibi, doğum oranlarını artırarak nüfusumuzun yaşlanmasını önlemeliyiz. Aynı zamanda, yaşlılık evresindeki vatandaşlarımızın daha sağlıklı ve mutlu bir yaşam sürmeleri için yenilikçi sosyal politikalar ve hizmet politikaları geliştirmek durumundayız.

İşte bu saikle kuşaklar arası dayanışmayı ve büyüklerimize karşı toplumsal duyarlılığı artırmak amacıyla 2019 senesi Yaşlı Yılı ilan edildi. Sayın Cumhurbaşkanımızın himayesinde düzenleyeceğimiz Yaşlılık Şûrası'nda da yaşlılık vizyonumuzu açıklayacağız.

146'sı Bakanlığımıza, 250'si diğer kurum ve kuruluşlara ait toplam 396 huzurevi, yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezinde de yaşlılarımıza hizmet sunmaktayız. Ayrıca, 65 yaş üstü yaşlılarımıza, kendi ev ortamlarında evde bakım ve sosyal hizmet uygulamalarıyla yaşamlarını daha da kolaylaştıran Yaşlı Destek Programı'yla, ihtiyacı olan tüm yaşlılarımıza ulaşmayı hedefliyoruz.

Çalışıp üreterek ülkemize değer katan, bugünlerimizi borçlu olduğumuz emeklilerimizden de daima yanında olduk ve olmaya devam ediyoruz. Hükümetimiz emekli ikramiyesi, bayram ikramiyeleri ve promosyon gibi birçok sosyal ve ekonomik desteği hayata geçirerek emekli vatandaşlarımıza yönelik ciddi mali katkılar sunmakta.

Hükümet olarak ayrıca, vatanımızın bütünlüğü ve milletimizin bağımsızlığı için canlarını feda eden şehitlerimizin bizlere emanet bıraktığı ailelerinin ve gazilerimizin her daim yanındayız. Zira biz şehit yakınlarımızı, gazilerimizi ve gazi yakınlarımızı kendi ailemiz olarak görüyor, yaptığımız ziyaretler ve buluşmalarla bağlarımızı kuvvetlendiriyor ve şehitlerimizin aziz hatırasını her yerde yaşatmaya devam ediyoruz.

Bildiğiniz gibi, şehit yakınlarımızın 1 olan istihdam hakkını 2'ye çıkardık, gazilerimize istihdam hakkı tanıdık. Bakanlığımızca bugüne kadar şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarından 24.144 kişinin istihdamını gerçekleştirdik. Ayrıca eğitim desteği, faizsiz konut kredisi desteği, ücretsiz seyahat hakkı, ÖTV muafiyeti gibi birçok alanda sosyal ve ekonomik destek vermeye devam ediyoruz.

Bu vesileyle aziz şehitlerimizi bir kez daha rahmetle, minnetle yâd ediyor, kahraman gazilerimize şükranlarımızı sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” perspektifiyle sosyal hizmetleri, sosyal yardımları ve sosyal güvenliği içeren sosyal koruma ağımızdan toplumun tüm kesimlerinin ihtiyaçları oranında faydalanmasını sağlayarak tüm dünyaya örnek teşkil edecek bir sosyal devlet anlayışını sürdürmekteyiz. Son on altı yılda ekonomik büyümeyle elde ettiğimiz kaynakları vatandaşlarımıza aktararak sosyal adaleti sağlama ve yoksullukla mücadele alanında büyük bir dönüşüm gerçekleştirdik. Türkiye, Dünya Bankası tarafından yayınlanan “Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri” adlı çalışmasına göre dünyada yoksulluk oranlarını en fazla azaltan ülke oldu. Elbette bu başarıyı on altı yıllık süreçte yardım kuyruklarına son veren, insan odaklı uyguladığımız sosyal politikalar sayesinde elde ettik. Bu dönemde vatandaşlarımıza yaklaşık 283 milyar lira tutarında sosyal yardım yaptık. Hazırlanan Birinci 100 Günlük İcraat Programı kapsamında da çoklu doğum yardımı ile cihaza bağlı olarak yaşamlarını sürdüren hastalarımıza yönelik Elektrik Desteği Programı'mızı 12 Kasım itibarıyla hayata geçirerek uyguladığımız sosyal yardım program sayısını 42'ye yükselttik. (AK PARTİ ve Komisyon sıralarından alkışlar) Yine, bu dönemde sosyal yardım ve istihdam ilişkisini güçlendirerek sosyal yardım alan çalışabilir durumdaki 223 bin vatandaşımızın 2018 yılında İŞKUR'a yönlendirilmesini ve istihdamlarının teşvik edilmesini sağladık. Düzenli sosyal yardımlardan faydalanırken istihdam edilen kişilerin işveren sigorta prim ödemelerini 2019 yılında da sürdüreceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2007 yılında iş gücüne 22,2 milyon kişi katılırken 2018 yılında bu rakam 33 milyona ulaştı. İş gücüne katılım oranlarına baktığımızda da yüzde 44,3'ten 10 puan artarak yüzde 54,3'e yükseldiğini görmekteyiz. Böylelikle OECD ülkeleri arasında iş gücüne katılımı en fazla artıran ülke olduk. Dünya genelinde istihdamda ciddi daralmalar yaşanırken son on altı yılda istihdamı 20,2 milyondan 29,3 milyon kişiye çıkarttık.

Sayın milletvekilleri, geleceğimizin teminatı gençlerimizi meslek seçimi ve kariyer yolculuğunda desteklemeye devam ediyor ve istihdamlarına özel önem veriyoruz. 2018 yılında 18 ila 29 yaş aralığındaki gençlerin ilk defa BAĞ-KUR kapsamına girmesi hâlinde primlerinin devlet tarafından karşılanmasını sağladık. İşe İlk Adım Projemizle işbaşı eğitim programına katılan gençlerimizin iki yıla kadar istihdamda kalmalarını sağlayacağız. Meslekî Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği Protokolü'müz MEGİP'le de meslekî beceri eğitim programları düzenleyerek kamu-özel sektör iş birliğini artırıyoruz. Gençlerimizin eğitimden iş yaşamına geçişini de hızlandırmaktayız. Çırak ve aday çıraklığıyla işletmelerde meslekî eğitim gören, staj ve tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere ücret desteği sağlıyor, eğitim-iş hayatı arasındaki ilişkileri güçlendiriyoruz. Bu desteğimizi de 2021 yılı sonuna kadar uzattık. Üniversite öğrencilerimizin çalışma hayatıyla tanışmasını, çalışma disiplini kazanmasını ve sosyal izdüşüm becerilerinin gelişmesini sağlamak amacıyla hazırladığımız Sosyal Çalışma Programı'nı 2019 yazından itibaren uygulamaya başlayacağımızın müjdesini de burada gençlerimize vermek isterim.

Değerli milletvekilleri, Hükümetlerimiz döneminde iş gücü piyasa politikalarının kapsamını genişleterek sunduğumuz hizmetlerin niteliğini ve niceliğini artırdık. 2002 yılında sadece 24 bin kişi olan özel sektörde işe yerleştirme sayısını 2018'de tarihî bir rekorla 1 milyon 100 bin kişiye yükselttik. İstihdamın sürdürülebilir olması için iş gücümüzün niteliğinin artırılması, çağın gerektirdiği meslekî donanımlara ulaşması için elzem. Bu anlamda, işverenlerimizin iş gücü ihtiyaçlarını ve bu iş gücünde aradıkları nitelikleri tespit etmek amacıyla İŞKUR aracılığıyla iş gücü piyasası araştırmalarını gerçekleştiriyoruz. Bu araştırmalarımızın sonuçlarına göre iş gücümüzün, bugünümüzün ve yarınımızın koşullarının yetiştirilmesine yönelik meslekî eğitim kursları düzenliyoruz. Bugüne değin, düzenlediğimiz kurs ve programlardan 3 milyonu aşkın kişi yararlandı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Emeklilikte yaşa takılanları, taşeronu hiç konuşmadı, bir süre verin de anlatsın, bilelim.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – 2019 yılında da en az 500 bin kişinin kurs ve programlardan yararlanmasını sağlıyoruz. Pasif istihdam programlarımız aracılığıyla da işini kaybedenlere, konjonktürel olaylardan etkilenen işverenlerimiz ve işçilerimize, çeşitli nedenlerle ödeme güçlüğüne düşen işverenden ücret alacağı bulunan çalışanlarımıza destek vermekteyiz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Taşeronlar sizi televizyondan izleyip mesaj atıyorlar. 4 Aralık mağdurları, kamudaki bu şoförler...

BAŞKAN – Soru cevap başlamadı Sayın Gürer.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – 2018 yılında attığımız reform niteliğindeki adımla alt işveren kapsamında çalışan işçilerimizi kadroya aldık. Asgari ücret 2002 yılında 184 liradan, 2018 yılında 1.603 liraya çıkararak son on altı yılda reel olarak yüzde 102,6, nominal olarak yüzde 770 oranında arttı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şu EYT'lilerimizin sorularını Bakan açıklasın.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla)
– Bu sene 6 Aralıkta başladığımız 2019 yılı Asgari Ücret Tespit Komisyonu çalışmalarımızı da -çalışma barışına olumlu katkıda bulunacak...-

ALİ ŞEKER (İstanbul) – EYT’liler soruyor, EYT’liler.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla)
– ...ülkemizin koşullarına, işçilerimizin ve işverenlerimizin taleplerine uygun bir seviyede asgari ücretin tespit edilmesi için sosyal taraflarla istişareyle yürütmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sürdürülebilir ve ulaşılabilir bir sosyal güvenlik sistemini hedeflemekteyiz. Sosyal Güvenlik Kurumunun gelirlerinin giderlerini karşılama oranına baktığımızda, 2002 yılında bu oranın yüzde 71,5 iken bugün yüzde 93,6’ya kadar yükselmesi bu hedef doğrultusunda olumlu bir trende kavuştuğumuzu göstermekte.

Bizim için diğer önemli bir gösterge ise sigortalı sayılarımızdaki artışlar. Toplam aktif sigortalı sayısı 2009 yılında 15 milyon iken, 2018 yılında 22,5 milyona, toplam pasif sigortalı sayımız ise dosya bazında 2009 yılında 8,5 milyon iken 2018 yılında 11 milyon 750 bine yükselmiştir.

Sosyal güvenlik hizmetlerimizin ulaşılabilirliğini artırmak için de hizmetlerimizi e-Devlet platformuna aktararak vatandaşlarımızın ayağına götürüyoruz. 2018 yılında yaptığımız çalışmalarla hizmetlerimizden 128’ini e-Devlet üzerinden gerçekleştiriyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan, asgari ücret ne olacak? On yedi saniye kaldı, bunları anlat bize ya.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla)
– Ayrıca, 2019 yılında ikinci 100 Günlük Eylem Planı’mız çerçevesinde, kolay belge, kolay hizmet elektronik uygulamasını hayata geçirerek kolay işveren uygulamasını apartman ve iş hanı görevlilerini kapsayacak şekilde genişletiyoruz. Askerlik ve doğum borçlanmasını da e-Devlete taşıyacağız.

Sayın milletvekilleri, sigorta prim borçlarını yapılandırma imkânı getirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Yarım saat daha verelim, anca asgari ücrete gelirim Sayın Başkan. Yarım saat daha verelim Sayın Bakana.

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Bakanım.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla)
– Ayrıca, bu yıl başlattığımız yeni nesil teşvik uygulamasıyla da başta imalat ve bilişim sektörleri olmak üzere sigorta primi ve vergi teşviki getirdik.

Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde gerçekleştirdiğimiz sosyal güvenlik reformu dünyanın en iyi uygulamalarından biri olarak kabul edilmekte. Reformun birçok ülke tarafından örnek alınan “herkese sağlık güvencesi” uygulaması bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da devam edecek.

Vatandaşlarının tamamını genel sağlık sigortası şemsiyesi altına alan ve herkese birinci sınıf sağlık hizmeti sunan tek ülkeyiz. Sağlık alanında da pek çok hizmeti yerine getirmeye, vatandaşlarımızın sağlık hizmetlerine eşit şartlarda erişimini sağlamaya devam ediyoruz. 2018 yılı için toplam sağlık harcamamızın yaklaşık 92 milyar lira seviyesinde gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iş sağlığı ve güvenliği alanında da uluslararası normlara uyumlu İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, kapsayıcılığı ve önleyici bakış açısıyla önemli yenilikler getirdi. Her zaman önemle öncelik verdiğimiz iş sağlığı ve güvenliği alanında iş kazalarına ve meslek hastalıklarının önlemeye yönelik sektörlere özgü çözümler üretiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, tamamlayalım lütfen.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Bir yarım saat daha...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Asgari ücrete gelin Sayın Bakan, asgari ücrete.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Asgari ücrete geliyor muyuz Sayın Bakan, ne olacak şu asgari ücret?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımızın tüm faaliyetlerinde kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, iş dünyası, sivil toplum kuruluşları, konfederasyonlar ve sendikalar yerel yönetimlerle iş birliğine önem verdiğimiz burada özellikle belirtmek isterim.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Masalları geçelim, gerçeklere gelelim Sayın Bakan.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Sözlerime son verirken 2019 yılı bütçemizin ülkemiz, devletimiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Taşeronlar, EYT ne olacak, onları da anlat Sayın Bakan.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Taşeron işçiler ne yaptı Sayın Bakan? Birçoğu işsiz kalıyor, taşeronu arar hâle geldiler.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK (Devamla) – Bütçe kanun teklifinin görüşülmesi sırasında yoğun mesai veren, başta Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri olmak üzere, siz değerli milletvekillerimize teşekkür ediyorum. Hükümet olarak sunduğumuz hizmetleri vizyonuyla yönlendiren, irade ve kararlılığıyla yöneten Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a minnet ve şükranlarımızı sunuyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – EYT, 3600 ek gösterge...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Masallar, masallar, masallar... Masalları dinledik, gerçeklere gelemedik Sayın Başkan, olmaz ki. Türkiye'nin gerçekleri başka, Bakanın gerçekleri başka.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – “Çalışma” kısmını kaldırsınlar.

BAŞKAN – Arkadaşlar, konuşma bitti, tamam, dedikoduyla bırakalım lütfen.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Bir yarım saatte anca asgari ücrete gelirdik herhâlde.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İşçilerin şeyine bir tane cümle ağzından çıkmadı.

BAŞKAN – Sayın Gürer, soru-cevap gelmedi daha, biraz sonra gelecek soru-cevap.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Bakan, ne güzel anlatmadınız.

BAŞKAN – Arkadaşlar, sunumdu bu yürütme adına.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Asgari ücret yok, emeklilikte yaşa takılanlar yok, emekliler yok, işçiler yok.

BAŞKAN – Şimdi yürütme adına söz sırası İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'da.

Buyurun Sayın Soylu. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi üç dakika Sayın Bakan.

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANİ SÜLEYMAN SOYLU – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığının 2019 bütçe sunuşu için huzurlarınızda bulunuyor, yüce heyetinizi saygıyla ve hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Konuşmama başlarken Malazgirt'te bize bir emanet bırakanlara; Çanakkale'de o emanete sahip çıkanlara; bizleri hayal ederek bir Kurtuluş Savaşı verenlere; İstiklal Madalyası'nın kırmızı, yeşil ve kırmızı-yeşil şeritli o tüm sahiplerine; Kato'yu, Gabar'ı, Pülümür'ü, Beşparmak Dağlarını kendine mesken edinenlere; üniformayı kefen edinenlere; Kıbrıs'ta, Kore'de mazluma umut olanlara; 15 Temmuz gecesi “Bu meydan bizimdir, bu vatan bizimdir.” diyenlere; kara ve deniz demeden suçluyu kovalarken milleti, ay yıldızlı bayrağı ve vatani korurken can verenlere; nurlarıyla dört tarafımızı saran bizim can şehitlerimize; geçmiş büyüklerimize Cenab-ı Hak'tan rahmet diliyor ve hepsinin huzurunda saygıyla eğiliyorum. (AK PARTİ, MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Ve bu emaneti bugün sırtlayan tüm arkadaşlarıma, bütün şehit ailelerine, gazilerimize, polisimize, jandarmamıza, güvenlik korucularımıza, askerimize, kahraman Mehmetçiğimize, perşembe gününden bugüne kadar, şu dakikalara kadar Tunceli Ovacık Yoğunçam'da içinde terörist bulunan bir mağaranın dışına eliyle, turnaklarıyla yapışarak orada teröristi etkisiz hâle getirmek için büyük bir mücadele ortaya koyan jandarma komandomuz ve Jandarma Özel Harekâtımıza velhasıl bugün ülkemizin huzuru ve sükûnu için mücadele eden bütün arkadaşlarımıza hepinizin huzurunda teşekkürlerimi, minnetlerimi ve Cenab-ı Allah'tan kolaylık dileklerimi iletiyorum. (AK PARTİ, MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; 21'inci yüzyıl başlarken tarih önümüze bir fotoğraf koydu ve biz 21'inci yüzyılı hep birlikte iyi hayal etmiştik, birçok gelişme 21'inci yüzyıl hakkında bize iyi emareler gösteriyordu. Ancak geldiğimiz nokta maalesef hem Batı medeniyetinin hem de Doğu medeniyetinin belki de hiç beklemediğimiz bir fotoğrafı önümüze koydu ve bu 21'inci yüzyılda tarihin önümüze koyduğu fotoğrafı daha da belirginleştirdi. Sadece hayallerimize değil, hayatın olağan seyrinin akışına aykırı işlere de hep birlikte şahit oluyoruz. Komisyonadaki konuşmamda bu tip değerlendirmeleri yaparken arkadaşlarımızın bir bölümü “Olumsuz değerlendirmeler yapıyorsun.” dedi. Yaptığım değerlendirmeler şunlardı: 21'inci yüzyılın başından itibaren yerinden edilen insan sayısı 21,1 milyondan 71,4 milyona çıkmıştı. Uyuşturucuya bağlı ölümlerin sayısı 118 binden 318 bine çıkmıştı. Terörden öldürülenlerin sayısı 5 binden 25.673'e çıkmıştı. Bu, bir dünya fotoğrafı. Değerlendirmeme “Moral bozucu.” eleştirileri gelmiş, Batı medeniyetiyle ve Avrupa'yla ilgili birtakım değerlendirmeler yaparken, birtakım öngörüler ortaya koyarken arkadaşlarımız belki de beğenmemişlerdi ama üzerinden bir ay geçmeden bugün Fransa'da sarı yeleklileri, bir taraftan Macaristan'da, bir taraftan İngiltere'de -yeni yeni başladı- ve diğer taraftan da Hollanda'da ve diğer ülkelerde bahsettiğimiz aslında Batı medeniyetinin kendi patinajını ortaya koyan bir dalgalanmayı hep birlikte görüyoruz. Çok net, on yıl önce Avrupa Birliğinin kamu borcunun toplam gayrisafi millî hasılaya oranı yüzde 57,4; şimdi 81,7. Çok basit, bir taraftan, Fransa'da yüzde 64'ken bu rakam, şu anda yüzde 98. Oysa, Türkiye rakamını söylemek isterim, konuşmamın bir bölümünde anlatacağım daha güçlü ayakta durmamız lazım gelen

Türkiye rakamını. 2002 yılında yüzde 71,9-yüzde 72, on yıl önce yüzde 39, şimdi yüzde 29. Onlar, 57'lerden 81'lere çıkarken 72'lerden, şu anda 29 seviyelerine inen bir Türkiye tablosu var.

Verdiğim küresel mülteci rakamına da itiraz etmişlerdi ama ben şunu söylememiştim: Kendi evlerinden barklarından, topraklarından... Hangi birimiz kendi toprağımızdan ayrılabiliriz? Hangi birimiz memleketimizden, sılamızdan bir başka yere gidebiliriz? Hangi birimiz doğduğumuz evi, hangi birimiz doğduğumuz, büyüdüğümüz sokağı, hangi birimiz beraber büyüdüğümüz arkadaşları unutabiliriz? 10.771 kişi 2014 ile 2018 arasında Akdeniz'de, Ege'de can verdi; bunların kimisi 3 aylıktı, kimisi 6 aylıktı, kimisi 20 yaşındaydı, kimisi de yaşlı, 60 yaşındaydı, 70 yaşındaydı.

Bugünlerde Belçika'da bir Hükümet krizi var. Fas'ta pazartesi günü Küresel Göç Mutabakatı imzaladık. Burada söylemeliyim, Küresel Göç Mutabakatı'nın bütün maddeleri, bilmenizi isterim ki Türkiye'nin önerileri ve Türkiye'nin ortaya koymuş olduğu felsefenin ta kendisidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Küresel Göç Mutabakatı'nın bütün maddeleri. Belçika Başbakanı o maddeleri imzalarken sadece o maddeleri imzalıyor diye Hükümeti düşmüştü.

İngiltere, Avrupa Birliğinden çıkmaya çalışıyor ve çıkış kararı yüzde 52'yle alındı, neredeyse "fifty-fifty" diyebileceğimiz bir oranla alındı ve Başbakan parti içerisinde oylama yaptı, 117'ye 200 bitti yani neredeyse partinin üçte 1'inden çok daha fazlası kendisine karşı durumdaydı. Almanya'da Merkel Hükümeti zor kurdu. Almanya İçişleri Bakanı göç meselesi yüzünden istifa ediyor, Hükümet dağılıyordu. İngiltere İçişleri Bakanı göç meselesi yüzünden ayrıldı, istifa etmek zorunda kaldı. Avrupa'daki birçok ülkede bunların tamamı söz konusuydu. Ayrımcılığa karşı olma Avrupa Birliğinin temel ilkelerinden biridir ancak Mart 2018 Avrupa Parlamentosu Raporu'na göre Avrupa'nın üçte 2'sinin karşı karşıya olduğu ayrımcılık, etnik köken ayrımcılığı yüzde 64'le ilk sıradadır. Ve Avrupa'da ırkçılık ve yabancı düşmanlığı göç üzerinden radikalleşmektedir. Eskiden sadece savaş tehdidi vardı, oysa bugün bir taraftan narkoterör, bir taraftan siber terör ve bir taraftan da buna benzer alt başlıklar var. Birileri bir yandan bilim ve teknolojiyle dünyayı hipnotize etmeye, öte yandan da çatışmalar üzerinden dünyayı yönetmeye çalışıyor. Avrupa'yı, dikkat ediniz, refahını kaybetme korkusuyla paniklettirip kendi aslında savunduğu medeniyet değerleriyle çatıştırıp Doğu'yu da vekâletler savaşıyla gelen yıkım, göç ve fakirlik üzerinden kimliksizleştirmeye çalışıyor. Doğulu insan sadece panik içinde kalsın istiyorlar ve çatışmayı besleyen her şeyi, uyuşturucuyu, ayrımcılığı, terörü, düzensiz göçü alabildiğine destekliyorlar. Cenevre ile Astana'yı birbiriyle savaştırmaya çalışıyorlar.

Bizim ülkemizde göç yolunda 2 çocuğundan birinin elini bırakıp ölüme terk etmek zorunda kalmış anneler var. 3 çocuğunu, yazı yazdığı elini, radyasyon sebebiyle bazı iç organlarını kaybetmiş bu ülkede yaşayan matematik profesörleri var. Zengin bir iş adamıyken kamplardaki, evet, orada ülkemizin, milletimizin, devletimizin katkısıyla bir öğün yemeğe muhtaç, çok uzun zaman değil, sekiz sene önce Suriye'nin en büyük zenginleri var. Ve sadece panik içinde kaçmışlar. Kendi devletinden, kim olduklarını bilmedikleri silahlı terörist gruplardan ve onların maalesef müttefikimiz Amerika Birleşik Devletleri tarafından bağışlanmış modern silahlarından kaçmışlar. 21'inci yüzyılın bize gösterdiği fotoğraf tam da bu fotoğraftır. İşte, bu fotoğraf söz gelimi kişi başına gelir seviyesi 100 bin dolar seviyesindeki Lüksemburg'u çok ilgilendirmeyebilir. Almanya İçişleri Bakanına da söyledim, İngiltere İçişleri Bakanına da söyledim, "Sınırlınızda kimler var sizin? -ve bir şey daha söyledim- Allah'ımızı severseniz, bizim ülkemizde sizi rahatsız eden ne var? Bir tek örnek verin. Ama sizin ülkenizde bizi

rahatsız eden çok şey var: FETÖ var, DHKP-C var, PKK var, her şey var.” (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Ve şunu ifade etmek istiyorum: Lüksemburg’un nüfusu kadardır bizim İçişleri Bakanlığımızdaki kolluk kuvvetlerimizin nüfusu. Bunu niçin verdim? Biraz önce, göç yolunda evladını kaybetmiş bir anne örneğini verdim, bizim kamplarımızda bu anneler var ama aynı zamanda bu ülkede PKK yüzünden evladını kaybetmiş şehit anneleri de var, hem de kırk yıldır var. Biz bu toplam maliyeti ve bu küresel fotoğrafı... Bilmenizi istiyorum ki bu, bizim eserimiz değildir. FETÖ’yü, DEAŞ’ı, PKK’yı, PYD’yi kim kurdu muşsa, Orta Doğu’yu kim karıştırıyorsa... Değerli milletvekilleri, ben oyunu anlatmak istiyorum. Şu anda Deyr el Zor’da DEAŞ’la PYD’nin ve PKK’nın petrol taşıma pazarlığı var, bu pazarlığı sinsi bir şekilde Amerika Birleşik Devletleri izliyor ve buradan kendi payına düşeni beklemeye çalışıyor; bu, çok nettir. Bu tabloyu görmeden ne Türkiye’yi tahlil edebiliriz ne de önümüzdeki meselelere bakabiliriz. Bugün Hükümetimizin ortaya koyduğu bütün felsefe, ortaya koyduğumuz bütün politikalar, gerçekleştirdiğimiz bütün adımlar bu fotoğrafa bu güzel ülkeyi, bu memleketi... AK PARTİ’mizin, Cumhurbaşkanımızın ve arkadaşlarımızın cansiparane bir mücadeleyi ortaya koymasının, Cumhur İttifakı’nın bu meselede canhıraş bir şekilde buna destek vermesinin temel sebebi şudur: Bu ülkeyi birileri teslim almaya çalışıyor, oyunu kurmaya çalıştılar ama biz bu oyuna müsaade etmedik. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bakın, Irak’ın kuzeyinde, sözde bir referandumla beraber yeni bir devlet kurmanın eşğine gelen ve bunu bir şekilde hem tahrik eden hem de destekleyenlere karşı aslında tarihin oyununu İran’la, Irak’la hemen bir araya gelerek biz kurduk. Şunu çok net söyleyeyim: Bu coğrafyada kimse bize rağmen oyun kuramaz, ister Almanya olsun ister İngiltere olsun ister Amerika Birleşik Devletleri olsun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bu kadar çok net ve açıktır.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Hani Kürt düşmanı değildiniz Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Türkiye tüm bu güvenlik maliyetlerine rağmen siyasi istikrarını, ekonomik istikrarını ve güvenlik istikrarını bozmamış, göç ve terör baskısı altındayken 2014’ten itibaren, bakınız, tam 6 tane seçimi, hiçbir güvenlik zafiyeti ve olumsuzluk olmadan, büyük bir demokratik olgunluk ve ciddi bir katılımı tamamlamıştır. Bu tablo, neresinden bakarsanız bakın, aziz milletimize ait bir ferasete, bizim demokrasi tarihimize ve hükümetlerimize ait bir yönetim başarısıdır. Birileri, siyasi beklentilerle, kıskançlıklarla, iktidarı siyaseten yıpratmak için vereceği zararı düşünmeden, Türkiye’yi güvensiz bir ülke fotoğrafı olarak gösterebilir. Türkiye’ye turist olarak gelinmemesini veya yatırım yapılmamasını salık veren, burada can güvenliği olmadığını söyleyen, hatta yakın zamanda söylemiş kişiler de var; bunların hiçbir kıymetiharbiyesi yoktur. Kimse kusura bakmasın, biz lafa değil çıktılara bakarız; nedir bugünkü rakamlar, biz ona bakarız.

Bakınız, bugün Türkiye’ye gelen yabancı turist sayısı -13 Aralık tarihi itibarıyla söylüyorum- sadece yabancı turist sayısı 38 milyon 282 bindir. Allah’ıma şükürler olsun. Antalya’lılar var aramızda. Bugün, biz, Antalya’da 2018 yılında 13 milyonun üzerini göreceğiz. Tarihin rekorlarını kırıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ve inşallah, Turizm Bakanımızın söylediği gibi, tüm turist sayımız yıl sonu itibarıyla 46 milyon rakamını geçecektir. Keza, sadece dünyadan gelen değil, 2016 yılında 122 bin turist gelen Diyarbakır’a, bugün, işte, Türkiye’nin geldiği huzur noktasında 500 bin turist gelmiştir son yirmi ayda. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) – Gelince sizin başarınız, gelmeyince bizim suçumuz değil mi!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Mardin’e de 3 milyon turist gelmiştir ve oraya gelenler bir tek boş oda bulamamaktadırlar.

Sadece çıktımız orada değil, Türkiye’de kadın cinayetleri geçen yıl 353’tü, bu yıl 1 Aralık itibarıyla -çok konuşulan konudur bunlar- 245 olmuştur ve yüzde 22 azalmıştır.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Bir kadın bile ölmemeli Sayın Bakan!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – 1 milyon nüfusa düşen kadın cinayetlerinde...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Bu ülkede bir kadın bile ölmemeli artık!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – ...Türkiye 26 ülke arasında...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Bir kadın bile ölmemeli!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Beni bir dinlerseniz...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Siz artırdınız!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sizin döneminizde arttı!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Ben ezbere konuşmuyorum, rakamlarla konuşuyorum.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Rakamlar onu söylüyor.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Kadınlar rakamlardan ibaret değil Sayın Bakan! Bir kadın bile çok kıymetli!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – ...3,8 oranıyla 19’uncu sıradadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Rakamlarla ifade edemezsiniz kadınları!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kadın cinayetleri döneminizde arttı, hızla artıyor.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – İngiltere ve Hollanda 3,9; Fransa 4,1; Almanya 5,1. Bir daha söyleyeyim: 3,8 Türkiye...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Rakamlarla ifade edemezsiniz kadınları!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kadın cinayetleri döneminizde arttı, arttı, hızla artıyor.

BAŞKAN – Müdahale etmeyelim arkadaşlar.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – ...Almanya 5,1; İsviçre 5,3, bizden çok daha kötü durumdadırlar.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Oh ne güzel! Kötüleri yarıştıralım o zaman, oh ne güzel!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kadın cinayetleri arttı döneminizde.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Ama bununla beraber de mücadele ediyoruz. Bence bu da bir güvenlik çıktısıdır.

Son iki yılda polise yönelik kötü muamele şikâyetleri yüzde 90 oranında azalmıştır. Başka çıktılar da var.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Siz polise 3600’ü ne zaman veriyorsunuz, onu söyleyin. 3600’ü ne zaman veriyorsunuz polise?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Türkiye AK PARTİ iktidarları döneminde katılımcı demokrasi alanında da çok ciddi bir gelişme göstermiştir.

BAŞKAN – Sayın Hürriyet, lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Sivil toplum kuruluşlarının üye sayısı 2004-2018 yılları arasında...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Müsaade edin de soralım yani.

BAŞKAN – Ama size söz vermedim ki! Bütün arkadaşlar konuşursa ne olur? Lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Hanımefendi...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Buyurun efendim, buyurun.

BAŞKAN – Sayın Bakan, devam edin.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Hanımefendi, ben gülmüyorum. Arkadaşlarınız beni iyi tanırlar. Yani eğer benimle böyle bir konuşma içerisine girecekseniz benim o konuşmalarda mahir olduğumu bilirler. Lütfen ben bu meselemi anlatayım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Biz de mahiriz evelallah! Hiç merak etmeyin, biz de mahiriz, hiç merak etmeyin.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Böyle bir üslup var mı?

BAŞKAN – Arkadaşlar, ne yapalım? İstedğini söyleyen, istemediğini iştir. Lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Türkiye’de... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, kürsüde hatip var. Yerinizden konuşmayın. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Alkış alkış! Kadınlar ölürken alkışlayın, aferin!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kadınların ölümünü alkışlıyorsunuz.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Alkışlayın kadınların ölümünü!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – 2008’de 80 kadındı, 2009’da 130 kadın, 2010’da 180 kadın, 2017’de 409 kadın öldürüldü. Hızla artıyor döneminizde kadın cinayetleri.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – En temel meselelerden birisi de şudur: Türkiye AK PARTİ iktidarları döneminde katılımcı demokrasi alanında da çok ciddi gelişmeler göstermiştir. Sivil toplum kuruluşlarının üye sayısı, altını çizerek söylüyorum, 2004-2018 yılları arasında 7 milyon 100 binden, 11,1 milyona; dernek sayısı da yüzde 63,8 artarak 114.583’e çıkmıştır.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Tüm dernekleri kapattınız ya, tüm dernekleri kapattınız!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Başka bir şey daha ifade edeyim: Türkiye’de yasal gösterilere katılım oranı -muhalafetteki arkadaşlarımızın en çok merak ettiği budur- özellikle OHAL dönemine rağmen yükselmiştir. Toplumsal olaylara katılım OHAL öncesinde yirmi üç ayda 48,1 milyonu, OHAL sonrasında yirmi üç ayda 46,32 artışla 70,5 milyon olmuştur.

MURAT EMİR (Ankara) – Onlar sizin mitingleriniz, sizin mitingleriniz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Onların düşmesiyle beraber söylüyorum.

Buna rağmen müdahale edilen olaylı eylem sayısı -bunu da söyleyeyim- yüzde 3’ken OHAL öncesi, OHAL sonrası da yüzde 1’e düşmüştür.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bravo! Faşizm yerleşti. Faşizm yerleşiyor, gurur duyun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Sokağa çıkamıyor ki insanlar! Müdahale edilmeden önce, zaten sokağa çıkarmıyorsunuz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Yine, bir önemli konu da şehir güvenliğidir. Evden hırsızlık, bekçiliğin de fonksiyonel olmasıyla azalmıştır. Geçen yıla göre günlük ortalama hırsızlık sayısı 259’dan; bakın, 259’dan toplam 203’e düşmüştür. Burada da önemli bir...

MURAT EMİR (Ankara) – Hırsızlar başka yerde de ondan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Ben hırsızın kim olduğunu söylerim, oraya oturursun ha! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) – Tabii söyleyin, göreviniz zaten, göreviniz o! Söylemezsen namertsin! Göreviniz o sizin, oradan söyleyin hırsızları!

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Görevin, görevin! Söyle hırsızın kim olduğunu, söyle!

BAŞKAN – Sayın Emir, lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Ankara’da 30’dan 11’e, İstanbul’da 78’den 55’e, İzmir’de 19’dan 9’a gerilemiştir.

Evet, 53 huzur uygulaması yaptık 2018 yılı içerisinde ve burada çeşitli suçlardan aranan 37.736 kişi yakalandı, 40 bin kilo uyuşturucu yakalandı ve birçok suç unsuru ele geçirildi. Ama önemli bir şey var: Asayişle ilgili aydınlatma oranlarını yüzde 38’den yüzde 45’e, milletimizin daha huzurlu bir şekilde yaşaması için...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Bütçeye gel, bütçeye! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Organize suçlarla mücadelede sadece 2018 yılında -altını çizerek söylüyorum ve bunu iftiharla söylüyorum- 275 suç örgütü çökertildi, bunun 5’i de ulusal bazdaydı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine ifade etmem gereken bir nokta daha var: 2016 yılında Türkiye’de PKK terör örgütünün yönlendirdiği kaçak sigara oranı, toplam piyasa payı içerisinde yüzde 21’di, 2017 yılında yüzde 12,8; şu anda da yüzde 6,4. Yani kaçak sigara oranını yüzde 21’lerden, yüzde 22’lerden yüzde 6,4’e düşüren, hem PKK’nın pazar payını düşüren hem de bu konuda Türkiye’de bir sağlıklı ortam ortaya koyan...

FETÖ ihanetiyle beraber ciddi bir dijital saldırıya maruz kalmıştık. Orada da çok iyi bir iş yaptık. Türkiye’nin toplam kapasitesi bir yılda 45 bin dijital veriyi incelemektir; Allah’ımıza şükürler olsun, bugün yılda 750 bin dijital veriyi inceleyen ve bu konuda mahkemelerimizin elini kuvvetlendiren bir çabayı da ortaya koyduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Uyuşturucuya bağlı ölümler konusunda biraz önce Avrupa rakamlarını söyledim.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – FETÖ’yü kozmik odaya sen soktun! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar...

Sayın Bakan, sayıları duyunca bağırın insanları ilk defa görüyorum. Lütfen ya, hakikaten... Niye hoplayıp zıplıyorsunuz? Dinleyin; hatip var kürsüde, söz verdik. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Şimdi Türkiye rakamlarını size veriyorum: 2016 yılında 920, 2017 yılında 941, 13 Aralık itibarıyla -Adli Tıp rakamıdır- 380.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – 3600 ek gösterge ne olacak?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Ortaya koyduğumuz mücadeleyle, hakikaten devletimiz, Hükümetimiz, bütün bakanlıklarımız, bütün arkadaşlarımız büyük bir mücadeleyle beraber uyuşturucuyu... Burada arada sırada duyuyorum “Okulların etrafında var.” diyorlar. Bir tane okulun etrafında uyuşturucu satıcısı görün, istifa etmeyen Süleyman Soylu namerttir ve alçaktır. Burada öyle bedava laf konuşmayın. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Kocaeli’de çok var, çok. Gelin Kocaeli’ye, ben size göstereyim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Yirmi dört saat çocuklarımızı bundan kurtarmak için büyük bir mücadele ediyoruz.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Kocaeli’de çok var Sayın Bakan; gelin, bakın Kocaeli’ye.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bonzai rekor kırdı ya, rekor.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Yine, şu anda 17,5 ton eroin.

Bir diğer çıktımız da trafiktir.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Memurlarınıza 3600 ek göstergeyi verecek misiniz Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Evet, denetimlerimizle beraber ilk altı aydan sonra... Şunu söyleyeyim, ilk altı ay eksiye gittik çünkü çok otobüs kazası oldu. Şimdi kazaları, ölümlü kazaları ve yaralamalı kazaları yüzde 7,5; trafik kazalarına bağlı can kayıpları sayısını da yüzde 5,7 azalttık. Evet, trafik meselesi zor bir meseledir ama aldığımız tedbirlerle, uyguladığımız politikalarla artık benim ülkem her yıl 7.400 insanın öldüğü bir ülke olmayacak. Bu da Hükümetimizin, buradaki arkadaşlarımızın ortaya koyduğu bir sonuçtur. Yüce Meclisimize teşekkür ediyorum. Bilesiniz ki trafik konusunda ortaya koyduğunuz yasa sayesinde gelecek nesiller sizi hep medyunuşükran olarak anacaktır çünkü çok önemli bir tedbir ortaya koydunuz.

Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; sözlerimi yetiştirmeye çalıştım ama zamanım bitiyor.

MURAT EMİR (Ankara) – Konuşun Sayın Bakan, konuşun.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Konuşun, konuşun.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – 3600 ek göstergeyi verecek misiniz Sayın Bakan?

BAŞKAN – Arkadaşlarımız dinlemek istiyorlarsa uzatabiliriz tabii. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Konuşsun, konuşsun.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Konuşsun, içinde kalmasın.

MURAT EMİR (Ankara) – Konuşsun ama cevap versin, sorulara cevap versin.

BAŞKAN – Sayın Emir, uzatalım mı diyorsunuz?

MURAT EMİR (Ankara) – Konuşsun ama boş konuşmasın!

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Biz akşama kadar sizin boş konuşmalarınızı dinledik! Çok ayıp!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Sayın Başkan, bana müsaade ederseniz önümde çok mesele var ama bir örnek verip...

BAŞKAN – Çok kısa özetleyelim birkaç dakikada.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – ...toplumumuzun, milletimizin nereye geldiğini, aslında nasıl bir süreçte doğru evrilmemiz gerektiğini anlatmak istiyorum.

Bundan on beş gün önce ben Ağrı'ya gittim. Arkadaşlarım bilirler, biz Ağrı'ya çok giden, defalarca orada olan kardeşleriniz. Üç yıl önce Ağrı'ya gittiğimde, Allah'a yemin olsun ki çöp dağlarından Ağrı geçilmiyordu, şimdi gittiğimde oradan dönerken şu "tweet"i atmak durumunda kaldım: "Allah'ıma hamdolsun ölsün de gam yemem, Ağrı'yı böyle gördüm." (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ben de bu memleketin evladıyım. Ben bu Ağrı'yı anlatacağım ve bitireceğim. Ağrı'ya indim. havalimanında Valimiz dedi ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika...

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Bakan, bütçeden bahsedecekse süreyi uzatın.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Sayın Başkan, ben Ağrı için sizden özel bir müsaade istedim, eğer... Teşekkür edeceğim, bırakacağım.

BAŞKAN – Tabii, buyurun, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Doğu Beyazıt'a hiç gittiniz mi Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – "Şu karşıda çok güzel bir jeotermal alanı bulduk. Şimdi oraya köprü yapıyoruz, yakın zamanda oradaki otelleri göreceksiniz." Yola çıktık. Yolun sağ tarafı olduğu gibi yeşillendirilmiş, sol tarafında bütün binalar tertemiz ve Ağrı'ya öyle giriyoruz.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ağrı'nın her tarafını... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Merak etmeyin, anlatacağlarım bu ülke var.

BAŞKAN – Sayın Yalım...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Ve ardından... (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – ...Vali Bey beni bir yere götürdü, bir spor salonuna girdik. O spor salonundan 4 tane yaptırmış. O spor salonunda 150 kadın çalışıyor. Dedi ki: "Bu spor salonundan 4 tane var. Bursa'dan ve İstanbul'dan Ağrılı tekstilcileri aldım, getirdim ve 600 kadına burada istihdam sağladım." (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yetmedi, oradan bir yere daha götürdü, tekstil kent kurmuş. 5.500 metrekare 1'inci, 5.500 metrekare 2'nci, 22 bin metrekare 3'üncü yani toplam 55 bin metrekarenin 2019'un Haziran ayında tamamlanacağı ve 2019'un Haziran ayının sonu itibarıyla 6.500 Ağrılı kadının çalışacağı -hayalimde görsem inanmam- bir tekstil merkezi ve tekstil kent kurmuş. Herkes sırada. O spor salonlarından birindeki tekstilcinin "Ne olursunuz bana da burada yer verin." diye rica ettiği bir tablo.

Bitmedi. Ağrı'yı bilenler bilir. Ağrı'ya gittiğimizde...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Bütçeye gelecek misiniz Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – İşte bizim Bakanlığımızın hizmeti bu.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Bütçe, bütçe, ne oldu bütçe? Bütçe ne oldu? 3600 ek gösterge ne oldu?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Akşam beşten sonra, altıdan sonra PKK terör örgütü yüzünden orada sokağa çıkamayan 15 yaşındaki çocuklar gecenin birinde bugün huzur içerisinde, güven içerisinde rahat şekilde dolaşıyorlar. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Teşkilatımız sahipsiz, sahipsiz!

BAŞKAN – Sayın Hürriyet...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bizim Bakanlığımızın hizmeti.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Ne oldu, 3600 ne oldu?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Yetmedi. Sadece eline silah vermeye çalıştıkları çocuklara inat bir şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Gaziler arasındaki ayrımı gidermediniz Sayın Bakan, “terörle mücadele” diyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Hürriyet, size de mi söz verdim?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Annesiniz, bunu dinleyin.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Gaziler arasındaki ayrımı bitirdiniz mi?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bakın, oradaki çocukları... (Gürültüler)

BAŞKAN – Susarsanız önce siz... Sayın Bakan, bir dakika...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Sayın Başkan, şunu da anlatıp bitireceğim, bir dakikada bitireceğim.

BAŞKAN - Sayın Bakan, tamam, tam bir dakika...

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bakın, 47.150 çocuğa -ben hayatımda böyle bir şey görmedim- bir yılda kodlama eğitimi vermişler -47.150- ve bize özel bunun sunumunu gerçekleştirdiler. Kimisi akıllı ev yapmış, kimisi robot, kimisi derslerini bilgisayara aktarmış, kimisi belki de dünyada parmak ısırılacak oyunlar gerçekleştirmiş. Benim oradaki çocuklarımla mühendis olması için, benim oradaki çocuklarımla doktor olabilmesi için, benim oradaki çocuklarımla hemşire olabilmesi için anasının dizinin dibinden teröristin onu alıp, o pislik PKK'lılara getirip sunmaması, meze yapmaması için oradaki bu çalışmalar güvenliği ilgilendirir, sizi ilgilendirir, sizi ilgilendirir, bizi ilgilendirir, hepimizi ilgilendirir ve buna devam eden bir anlayışı hep beraber ortaya koyacağız. (AK PARTİ, MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu vesileyle bu bütçenin ülkemizin yarınlara huzur getirmesini diliyor, hepimizi saygıyla ve hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ, MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan. (Gürültüler)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – 3600 yine yok.

SALİH CORA (Trabzon) – PKK'ya vuruyoruz, CHP'den ses çıkıyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Ne oldu 3600?

BAŞKAN - Önce bu bağırtılar bitsin biraz.

SALİH CORA (Trabzon) - CHP, HDP'yle yer değiştirsin.

BAŞKAN - Arkadaşlar, içinizi boşaltın, bağırın, bitince devam edeceğiz. (Gürültüler)
Arkadaşlar, Sayın Altay'ın söz talebi var.
Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Sağlık Bakanına yönelik talebini geri çektiğine çünkü talep ettiği hâlde sözleşmelerin Sayıştaya verilmemesinin TBMM'nin varlık sebebini ortadan kaldırdığına ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Biraz önce Sayın Sağlık Bakanına yaptığım talebi geri çekiyorum. Şunun için çekiyorum: Elimde Sayıştayın Kamu Hastaneleri Birliği Denetim Raporu var, 2017 Denetim Raporu var ve maalesef Türkiye Büyük Millet Meclisi adına iş gören Sayıştay, biraz önce bizim talep ettiğimiz bu sözleşmeleri istemiş, vermemiş. Hangi hakla vermemiş, ben bunu bilmem; bu da sizin sorumluluğunuzdadır. Sayıştaya bir yürütme organının, istediği belgeleri vermemesi Türkiye Büyük Millet Meclisinin varlık sebebini ortadan kaldırır; evet, evet.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) - İş Bankası da vermiyor evrakları.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Bunu takip etmenizi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığından ayrıca talep edeceğim; bir bunu söyleyeyim istedim.

Bir de Sayın İçişleri Bakanımıza sekiz sene önce Mecliste söylediğim bir lafı tekrar ederek bir şey hatırlatmak istiyorum: Çok övündüğünüz, bizim de çok övündüğümüz kahraman polisimiz -Sayın Bakan- şehit olmaktan korkmuyor, emekli olmaktan korkuyor, 3600'ü bekliyor. (CHP sıralarından alkışlar) Onların kahramanlığından burada elbette siz de onların başındaki bir yönetici olarak övünebilirsiniz. Ama onların kahramanlığının da bir mükâfatının olması gerekir ve bunu yapmak da sizin görevinizdir.

Teşekkür ederim. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Bu kadar, çok basit bir soru soruyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Altay.

Sayın Bilgen, buyurun.

34.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, atanmışlar ile seçilmişler arasındaki ilişkinin demokrasi tarihi olduğuna, AK PARTİ'nin Ağrı Belediye Başkan Adayı Savcı Sayan'ın "Kürtçe zorunlu ders olsun." ifadelerine ilişkin açıklaması

AYHAN BİLGEN (Kars) – Sayın Başkan, öncelikle, tabii, ilk defa bir Anayasa değişikliğinden sonra ve tüzük değişikliğinden sonra, Genel Kurulda yeni sisteme göre bakanlar ile Meclis arasında nasıl bir iletişim gerçekleşir, gerçekleşmesi gerekir; bunu birlikte deniyoruz. Elbette ki daha önceki sistemde bakanlar da aynı zamanda seçilmiş milletvekilleri olduğu için, gayet tabii, milletvekilleriyle kurdukları iletişim de bir milletvekilinin sahip olduğu haklarla denktir.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Süleyman Bey de seçildi.

AYHAN BİLGEN (Kars) - Biz milletvekilleri olarak birbirimize en ağır sözleri söyleyebiliriz ama yeni sistemde, bakanlar, seçilmiş Cumhurbaşkanı'nın atadığı kişilerdir.

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Süleyman Soylu seçilen biri, ekstrası var.

AYHAN BİLGEN (Kars) - Sayın Soylu, Demokrat Parti geleneğinden gelen birisi olarak, atanmışlar ile seçilmişler arasındaki ilişkinin aslında demokrasi tarihi olduğunu gayet iyi bilir. 1876'dan

beri bu parlamentolar, bu geleneğin, bu tarihî hafızanın parlamentoları padişah tarafından kapatıldı. İngilizler işgal etti, kapandı; darbeler oldu, kapandı; milletvekilleri suikasta uğradı, milletvekilleri idam edildi ama atanmışlar, Meclis çatısı altında milletvekillerine had bildirmede. Dolayısıyla da bundan sonraki bakanların da bundan önceki bakanlar gibi, bu konuda, buldukları pozisyon ve yeni sisteme uygun, tıpkı Cumhurbaşkanı Yardımcısının ilk gün yaptığı gibi, tıpkı bütçeyi sunan bakanın ve diğer bakanların yaptığı gibi bir iletişim tarzını tercih ederse galiba bu sistemin ruhuna daha uygun olur.

Sayın Başkan, iki noktaya daha değinmek istiyorum: Sayın Bakan “Ağrı” deyince ben sandım ki gündeme getirdiğimiz Sayıştay raporlarında, en çok yolsuzluk olduğu iddiası olduğu için Ağrı’yı örnek verecek çünkü raporlar ortada, çok açık. (HDP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYHAN BİLGİN (Kars) - Sayın Başkan, bakın, sadece rakamları söyleyeyim, Sayıştay raporları incelenebilir zaten: 13 milyon 621 bin lira -kayyuma ait dönemden bahsediyoruz, son yıl sadece-675.430 lira, 27 milyon lira, 25.560 lira, 2 milyon 560 bin liralık tespit edilmiş, somut, farklı hesaplarda para toplama gibi çok açık, zimmet suçu içeren şeyler var.

Son bir şey daha belirtirim: Sayın Bakan “Ağrı’yı alacağız.” diyor ama Ağrı’da şimdi, bir belediye başkanı adayı var ve bugün televizyonlarda bir konuşma yapmış, sayın belediye başkanı adayı galiba kendisini oranın havasına çok kaptırmış, toplumsal talebi çok iyi okumuş ki “Kürtçe zorunlu ders olsun.” demiş Sayın Savcı Sayan. Umarım, Sayın Bakan da arkasında duracaktır.

Teşekkür ediyoruz, sağ olun. (HDP sıralarından alkışlar)

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildirimiminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 11) (Devam)

A) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) İçişleri Bakanlığı 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Jandarma Genel Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

- 1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Personel Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sağlık Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

N) TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

O) TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU (Devam)

1) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şimdi şahsı adına, aleyhinde olmak üzere Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECIOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle ben de Ağrı adayınız hayırlı olsun diyorum; gerçekten, yakışanı bulmuşsunuz.

Bu bütçede en ilginç şey ne, biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Aslında, tefeciliğin istatistikleri, tefeciliğin artış istatistikleri. İçişleri Bakanlığı bütçesinde tefecilikteki artışı net olarak görebiliyorsunuz, ki kurduğunuz bu adaletsiz düzende aslında çok da şaşırtıcı olmasa gerek.

Yine, size başka istatistikler vermek istiyorum: 2002-2018 arasında savaş ve çatışmalarda bu ülkede ölen insan sayısı -bunu ayırmadan söylüyorum özellikle çünkü herkes insan- 6.456. 2002-2018 arasında 6.456 kişi hayatını kaybetmiş; bu, cidden çok büyük bir dram ve hani, göçten söz ediyorsunuz ya, bölgede 355 bin ila 500 bin insan arası evlerini terk edip göç etmiş. Peki, Ocak 2013-Haziran 2015 arasında, o beğenmediğiniz çözüm süreci döneminde kaç kişi ölmüş bu ülkede? Sadece 40 kişi hayatını kaybetmiş. Evet, bunu önlemeyen bir politika ve bakanlığa en büyük bütçe ayrılıyor çünkü hamaset, tehdit ve parmak sallama söylemleri her şey için yetiyor. Çözüm üreten politikalara değil, daha çok güvenlik politikalarına ihtiyaç var, daha çok güvenlik personeline ihtiyaç var. Buradaki artışı da bütçede görüyorsunuz. Zaten, Meclis bahçesindeki adım adım bariyerlerden de anlıyorsunuz aslında bu güvenlik paranoyasının boyutunu. Ama bu Mecliste kimse ölmüyor, sözlerle hamaset yapılıyor ama burada ölen yok.

Evet, hayatını kaybeden 6.456 kişi ve bunun önlenmemesinden bahsediyorum. İşte, Leyla Güven “Artık bu ölümler dursun.” diye açlık grevinde ve ben, bunca kaybettiğimiz insan gibi Leyla Güven’i de kaybetmek istemiyorum, bundan ciddi olarak endişe duyuyorum.

Arkadaşlar, bu kayıplardan başta iktidar olmak üzere hepimiz sorumluyuz çünkü bizler bu Parlamento’ya çözüm üretmek için geldik, konuşmak için geldik ama siz bunların adına “narkoterör, boşanma terörü, trafik terörü, faiz lobisi terörü, soğan lobisi terörü” gibi adlar koyarsanız gençlerin deyişiyle “Hayat size güzel. Neyin kafasını yaşıyorsunuz siz?” demek isterim gerçekten. (HDP sıralarından alkışlar) Böyle çözüm bulunmaz arkadaşlar, böyle çözüm bulunmaz, hiçbir şeye çözüm bulunmaz.

Değerli milletvekilleri, bu bütçede de görüyoruz ki sosyal devlet yerini tamamen piyasa mekanizmalarına ve yardım anlayışına bırakmış durumda. Rakamlarla netleştirirsek: 2018 yılında sosyal yardımlara 43,4 milyar lira harcanmış. Toplam millî gelirin yüzde 4’ü bu. Yani “Sosyal yardıma çok şey ayrılıyor.” diyorsunuz ya, aslında öyle bir şey yok. Peki, sosyal devletten boşalan boşluğu neresi dolduruyor? İşte, o devlet küçülürken açılan boşluk Diyanet ve bütçeden milyonlar aktarılan dinî vakıflarla dolduruluyor. Diyanetin 2018 bütçesi 7 milyar 774 milyon. 2004’teki bütçesinin 8 katı bir bütçe.

Mardin’de sabah namazı vaazında “Kur’an’la birlikte olmayan çocuklar şeytanla birlikte olur.” minvalinde konuşan, “çocuk” ile “şeytan” sözcüklerini aynı cümle içinde kullanabilen bir başkana sahip bir kurum eğitimden de sorumlu kılınıyor. Çocukları ona mı teslim edeceğiz? (HDP sıralarından alkışlar)

Evet, gerçekten kadın-erkek eşitliğini hedeflemediğinizde de bu eşitsizliği kadın cinayetlerinden iş yerinde ayrımcılığa kadar her yerde görüyorsunuz. Şule Çet diye gencecik bir kadın öldürülüyor ve beş ayın ardından, her dönemde, aslında, gerçekten askerî darbe, sivil darbe ve sivilimsi diktatörlükler döneminde rolü hiç değişmeyen bir kurum Adli Tıp beş ay sonra...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Sayın Başkan, bir buçuk dakika istiyorum.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – ...raporda mahkemenin sorularını yanıtız bırakıyor ve diyor ki: “Ölümün nasıl gerçekleştiği ve tecavüz olup olmadığının tıbben tespiti mümkün değildir.” İşte böyle yargılamalarla, böyle kurumlarla iş yapıyorsunuz.

KHK’lerle kapattığınız kadın örgütlerinden yıllarca binlerce kadın destek aldı. Flormar işçilerini duymuyorsunuz, Kızılcaköylü kadınların jeotermal santrale karşı çıkışını duymuyorsunuz; Cumartesi annelerini, barış annelerini yerlerde sürüklemekten çekinmiyorsunuz.

Biz, on üç yıldır 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü’nde İstiklal Caddesi’nde yürüyoruz. Bu yıl da karşımıza polis engeli çıktı. İşte bu fotoğraf o günden arkadaşlar. Bu fotoğraf sizi durduracak. Bu kadınlar sizi durduracaklar. (HDP sıralarından alkışlar) Evet, 31 Martta da durduracaklar, daha sonraki gelecekte de durduracaklar. Bundan hiç kuşkunuz olmasın. Aynı şekilde...

Başkanım, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Son konuşmacısınız. Tamam, size bir dakika daha veriyorum.

Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Evet, bu el, kadınların eli, bu ülkeyi özgürleştirmeyi de, adalete erştirmeyi de başaracaktır. Ben buna inanıyorum.

Flormarlı kadınlar da, Kızılcaköylü kadınlar da, rehin aldığımız belediye başkanları da, milletvekilleri de ve Cumartesi Anneleri de, aynı şekilde bir gün Özgür Gündem gazetesiyle dayanışmak için nöbetçi yayın yönetmenliği yapan ve bu büyük suçu nedeniyle bir buçuk yıl ceza alan feminist dostum Ayşe Düzkan da bunu başaracak.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Kaçırılan kız çocuklarından bahsetsene. Tacize uğrayan, tecavüze uğrayan kadınlardan bahset.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) - Gloria Steinem ne diyor biliyor musunuz arkadaşlar? “Kadınlar yaşlandıkça radikalleşirler.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Onlardan hiç bahsetmiyorsunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) - Beyaz saçlı kadınlar bir gün sessizce dünyayı ele geçirebilirler.” Evet, beyaz saçlı kadınlardan da korkun. Ergen politikacılar, ergen bakanlar; ayağınızı denk alın, bir gün dünya değişecek. (HDP sıralarından alkışlar)

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Siz ayağınızı denk alın, siz!

BAŞKAN – Evet, sayın milletvekilleri...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Muş...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, 60'a göre kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN – Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- *İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in 10 sıra sayılı 2019 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 11 sıra sayılı 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın altıncı tur görüşmelerinde aleyhte yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, her zaman bu kürsüden temiz bir dil kullanmayı tavsiye edenlerin, burada, Bakanlarımıza yönelik, gelen Bakanlarımıza yönelik kullandığı ifade kabul edilebilecek bir ifade değildir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakanın dili çok temiz ya!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Türkiye Cumhuriyeti'nin bakanıdır. Rahat ol.

MURAT EMİR (Ankara) – Bakanın kendisinin ağzı bozuk.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Murat Bey, rahat ol. Sen sakın ol Murat Bey.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika, grup başkan vekili konuşuyor.

MURAT EMİR (Ankara) – “Çirkef” diyen bir bakan bu ya!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Biz her zaman Meclisin, Gazi Meclisin ağırlığına yaraşır bir dil kullanılmasını bekleriz, her zaman da beklerdik fakat böyle “ergen bakanlar...” Küçümseyici, tepeden bakan, üstten bir kibir edasıyla yapılacak olan ifadeleri, kullanılan ifadeleri asla kabul etmemiz mümkün değildir. Bu her şeyden önce milletin kürsüsüne bir haksızlıktır. Böyle, Meclis kürsüsünden ergen ifadelerinin kullanılmasını da asla kabul etmiyoruz, olgun ifadeler bekliyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Kendisinin hangi ifadeleri kullanıp nelerden aklandığını bildiğimiz bir kişiyle ilgili çok kibar ifadeler kullandığını tahmin ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildirimiminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi

(3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 11) (Devam)

A) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İçişleri Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Personel Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

N) TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

O) TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU (Devam)

1) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, altıncı turdaki konuşmalar böylece tamamlanmıştır.

Şimdi soru-cevap işlemine geçiyoruz. Malumunuz, on dakika soru, on dakika cevap işlemi yapacağız.

Ben sabah, oturumu açtığımda arkadaşlarımız sisteme girmişlerdi, o liste bende var. O liste üzerinden başlıyoruz.

Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1) Türkiye ilaç üretiminde kendine yeterli midir? Kendine yeterlilik oranı nedir? Hangi ilaçlar ağırlıklı olarak ithal edilmektedir?

2) Devlet hastaneleri ve üniversite hastanelerinde hemşire, ebe ve yardımcı sağlık personeli açığı bulunduğu bilinmektedir. Bu açığı kapatmaya yönelik, 2019’da ne kadar atama yapmayı planlıyorsunuz?

3) Cumhuriyet Halk Partisi olarak yıllardır polislerimize 3600 ek gösterge vereceğimizi söyledik. Şimdi İçişleri Bakanına soruyorum: Bu vaadinizi siz ne zaman yerine getireceksiniz? Yani polislere ne zaman 3600 ek gösterge verilecek?

4) Kara yolları ve otoyol kenarlarında maket polis araçları var. Bu araçları bir defa keşfeden sürücüler o maketlerin yanından hızlarını azaltarak geçiyorlar. Bu maket araçlara ne kadar masraf yapıldı? Bu maket araçların çoğu da bozuk. Bu maket araçların trafik kazalarını azalttığı yönünde bir bilgi var mı?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Maket onlar, maket.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Evet, evet çoğu bozuk. Ben çoğu yerde geziyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaplan Hürriyet ...

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Başkanım, benim yerime Aydın Özer...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özer.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Antalya’da bir süredir kuduz aşısı yokluğu yaşanmaktadır. İl Sağlık Müdürlüğüne sorduğumuzda hafta içerisinde aşının geleceği söylenmekte. Bu meselenin hayati önemi çok büyük.

Sağlık Bakanına sormak istiyorum: Antalya’da kuduz aşısının bulunamamasının sebebi nedir? Bu süreçte kaç hasta aşılanmamıştır? Başka şehirlerimizde de kuduz aşısı sıkıntısı var mıdır? Varsa sebebi nedir? Son bir yılda ülke genelinde kaç kuduz vakası yaşanmıştır? Ölümle sonuçlanan olmuş mudur? Türkiye’de neden aşı üretimi yapılamamaktadır? Yıllık kaç doz kuduz aşısı ithal edilmektedir? Maliyeti nedir? 2019 yılı için toplam aşı ithalatına ayrılan bütçe ne kadardır?

Öte yandan, malum, kış mevsimi geldi. Grip aşısı yaptırmak isteyenler de aile hekimliklerinde aşı bulamadıklarını söylüyorlar, doğru mudur?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur...

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın İçişleri Bakanım, Hatay yedi yıldır ekmeğini, aşını, suyunu, yolunu, hastanesini Suriyeli 600 bin misafirle paylaşıyor. Geleneği göreneği, atadan kalma derin hoşgörüsüyle bu ağırlamayı da hiçbir sorun çıkarmadan, ah vah çekmeden yapıyor. Bunu yapıyor çünkü gelene “Tanrı misafiri” diye bakıyor; barış sağlanacak, ülkelerine geri dönecekler diye yapıyor. Ancak son günlerde Hatay’da ilçe nüfus müdürlüklerinin içi dışı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı almak isteyen Suriyelilerle dolup taşıyor.

Sayın Bakan, bu hummalı çalışmanın sebebi nedir? Bugüne kadar Hatay’da kaç Suriyeliye vatandaşlık verdiniz? Vatandaşlık verirken hangi kriterleri kullandınız? Daha kaç Suriyeliye vatandaşlık vereceksiniz? Hatay’da yerel seçimlerde oy kullanacak Suriyeli sayısı ne olacaktır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sorum Sağlık Bakanımıza: SMA hastalarıyla ilgili Bakanlık ne tür çalışmalar yapıyor?

Yine, sağlık marketi çalışmaları hakkında bilgi verebilir misiniz?

Ayrıca Sayın Başkanım, 2002’de AK PARTİ iktidar olduğunda yoğun bakım yatak sayısı 869’du, bugün 37.498 olmuş yani yüzde 4.315 oranında bir artış var. Seçim bölgem olan Kocaeli’de 26’yken bugün 874 olmuş. Buradaki artış da yüzde 3.362 oranında. Palyatif bakım yatak sayısı 2002’de 35’ken bugün 4.500 olmuş. Evde bakım hizmeti 2002’de yokken AK PARTİ iktidarıyla birlikte 1 milyon 200 bin kişi yararlanmış. Seçim bölgemde de palyatif bakım 2002’de yoktu, şu anda 78 yatak var; evde bakım hizmetinden yararlananlar da 14.212 kişi olmuş, daha önceden yokmuş. Bu hizmetleri yapan, başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere, bakanlarımıza teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum Sayın Sağlık Bakanımıza olacak. 2003 yılından beri sağlık yatırımlarımızda yaşanan güzel gelişmelerin seçim bölgem Mersin’deki yansımalarına baktığımızda, on altı yıllık süreçte, başta 1.300 yataklı Mersin Şehir Hastanesi olmak üzere, toplamda 2.050 nitelikli yatak kapasiteli, her yönüyle modern hastanelerimizde vatandaşlarımıza hizmet edilmektedir. Yapımı devam eden -600 yataklı Tarsus Devlet Hastanesi ile 150 yataklı Anamur Devlet Hastanesi olmak üzere- 750 yatak kapasiteli hastane yatırımlarımızın tamamlanmasıyla ilimizdeki nitelikli yatak sayısı 2.800 olacaktır. Ayrıca, toplamda 110 ünitelik ağız dış sağlığı hastaneleriyle vatandaşlarımıza hizmet edilmektedir. Mersin’deki bu yatırımların yapılmasından dolayı Sayın Cumhurbaşkanımıza, Sağlık bakanlarımıza teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, konuşmanızda Türkiye'nin sağlık üssü konumuna geleceğini ve şehir hastanelerinin bunun için bir fırsat olduğunu söylediniz. Sağlık turizminde yaptığımız faaliyetler ile USHAŞ'ın faaliyetlerini anlatır mısınız? Hedefiniz nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sağ olun.

İçişleri Bakanlığına: 280 sayfalık bütçe sunuşunda sözcük olarak “hukuk” 4, “insan hakları” 4, “adalet” 1 kez yer alıyor; “Anayasa” ise hiç yer almıyor. Anayasa’ya sadakat andın ortak paydası olduğu hâlde AK PARTİ vekillerinin sürekli referansı tek kişi. Buna göre 15 Temmuz hain darbe girişimini bastıran kişi on altı yılda ülkeyi şahlandırdı. Anayasa değişikliği kişi projesi olarak tasarlandı. Şimdi geleceğe yönelik olarak kişi ve lider fetişizmi yapılıyor.

Sayın Bakan, soruyorum:

1) 15 Temmuz giden yolda Anayasa ihlallerinin payı nedir?

2) 15 Temmuz akşamı MİT Müsteşarının İçişleri Bakanı, Başbakan ve Cumhurbaşkanı haberdar etmek yerine Diyanet İşleri Başkanı ve Suriyeli muhalifle akşam yemeğine gittiği doğru mu?

3) İki yüzyıllık kurumsallaşma deneyimi bulunan Türkiye tek kişi tarafından yönetilebilir mi?

BAŞKAN – Sayın Yılmaz...

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Sağlık Bakanımıza sormak istiyorum. Düzce Atatürk Devlet Hastanesinde uzman doktor açığı had safhadadır. Özellikle kadın doğum uzmanı 10 tane olması gerekirken 2 tane vardır; kardiyojoloji, dâhiliye, gastroenteroloji ve nefroloji bölümlerinde uzman hekimimiz yoktur. Biz artık Düzce'nin il olarak sağlık sorunlarını dile getirmekten utanıyoruz.

Akçakoca, yazın nüfusu 150 bini bulan bir ilçemizdir. Devlet hastanesinin 2015 yılında yıkım kararı alınmıştır, üç buçuk sene geçmesine rağmen hâlâ devlet hastanesine başlanmamıştır.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Arık...

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum Sayın Sağlık Bakanına. Sayın Bakan, sayıları 100 bini bulan tıbbi sekreterlik mezunu kardeşlerimiz umutsuzca iş ararken niçin iki ayda sertifika alanlara tıbbi sekreterlik yaptırılıyorsunuz? 2019 yılında ne kadar tıbbi sekreter almayı düşünüyorsunuz?

Yine ülkemizde yaklaşık 80 bin anestezi teknisyeni boşta geziyor. Bakanlık olarak ne kadar alım yapmayı planlıyorsunuz?

Dünyanın ve Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri de obezite. Bugün 16 bin diyetisyenimiz işsiz geziyor. 2019'da ne kadar diyetisyen almayı düşünüyorsunuz?

Yine, atanamayan fizyoterapistlerin sayısı hızla artıyor. 2019'da ne kadar fizyoterapist almayı planlıyorsunuz?

Yine, atama bekleyen binlerce ATT ve paramedik varken niçin binlerce taşeronu şoför olarak alım yaptınız? 2019'da planlanan ATT ve paramedik sayısı kaçtı?

Atama bekleyen binlerce radyoloji teknisyen ve teknikeri için 2019'da bir müjdeniz olacak mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

İMİRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Dönemimizde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca Kahramanmaraş'ta 1 milyar 643 milyon TL'lik yardım yapılmıştır. Yine dönemimizde, ilimizde Sağlık Bakanlığınca tamamlanan 93 adet yatırım için 429 milyon TL harcanmış, ayrıca projelendirilen 25 adet yatırım için ise 361 milyon TL harcanması planlanmıştır. İl Emniyet Müdürlüğümüzün yeni modern hizmet binası yapım işinde yüzde 30'luk fiziki gerçekleştirme sağlanmış olup tamamlanması için çalışmalar devam etmektedir.

Huzur ve kardeşlik şehri Kahramanmaraş'ımızda geçmiş menfur olaylar uluslararası bir tezgâhin neticesidir ve tüm Maraşlılar derin acılar çekip birçok zararlar gördük, yaralarımızı uzun yıllarda zor sardık. Şimdi tuzu kuru birilerinin hariçten gazel okuyarak bu yaramızı yeniden kaşması bizi üzmektedir. Bunları kınıyor ve çekin elinizi üzerimizden, Kahramanmaraş'la uğraşmayın, yazıktır, ayıptır, günahtır diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Öztunç...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Evet, Sayın Soylu'ya soruyorum: Sayın Bakan, konuşmanızda dış politikadan bahsettiniz, Antalya'nın turizmini konuştunuz, Ağrı'nın ekonomisini konuştunuz ama İçişleri personelini unuttunuz galiba. 3600 ek gösterge ne olacak, özlük hakları ne olacak? Mesai saatlerine ilişkin değerlendirmeniz var mı, yok mu? Sayın Bakan bütün bunları konuşunca hayırdır diyor insan, acaba bunlar kesmiyor mu? İçişleri artık sizi kesmiyor mu, hepsine toptan mı bakmayı düşünüyorsunuz? Doğru Yol Partisindeki Genel Başkanlık süreciniz de böyle başlamıştı. Adalet ve Kalkınma Partisinde Genel Başkanlığa aday mı olmak istiyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özalan...

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum Sayın Sağlık Bakanımıza: Yurt dışında yaşadığım ülkelerde sağlık hizmetlerine ulaşmak hem çok pahalı hem de çok sıkıntılı. Ülkemize yurt dışından sağlık turizmi açısından gelen turist sayısı nedir, bu konuda sizin bir özel çalışmanız var mıdır?

Teşekkür ederim?

BAŞKAN – Sayın Hancıoğlu...

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum Sayın Sağlık Bakanına: Atamaları gerçekleştiği hâlde aylardır göreve başlatılmayan gençlerimizin sorununu bir kez daha dikkatlerinize sunuyorum. Bu gençlerimizin görevi hayat kurtarmak, insanlara şifa dağıtmak. Hayatlarının baharındaki bu gencecik evlatlarımız çalışmış, didinmiş, bütün engelleri aşıp devlette kadroyu hak etmişler, şimdi önlerinde tek bir prosedür kalmış: Güvenlik soruşturmaları. Ama bu soruşturmalar aylardır tamamlanmıyor. Mayıs ayından beri zimmete düşürülmeyi yani göreve başlamayı bekleyen gençlerimiz var. Gelin, bu süreci hızlandırın, soruşturmaları tamamlayın; bu gençlerimizin umutlarıyla, gelecekleleriyle oynamayın.

Buradan şu anda gençlerimize müjdeli haberi verecek misiniz yoksa umutsuzluğun büyümesine hizmet mi edeceksiniz?

BAŞKAN – Sayın Enginyurt.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın İçişleri Bakanımıza teşekkür ediyorum. 3600 ek göstergeyle ilgili de Plan Bütçe Komisyonunda bir sözü vardı, tekrar bunu hatırlatırken uzman jandarmalar 3600 ek göstergeden faydalanmak istiyorlar. Yine, uzman jandarma olan arkadaşlarımız okullarda okudukları sürelerin hizmete sayılmasını talep ediyorlar ve uzman jandarma arkadaşlarımız yine astsubaylık sınavına girerken 45 yaşının emniyette olduğu gibi kendilerine verilmesini rica ediyorlar.

Bir de Sayın Bakanım, Ağrı'yı anlatırken çok duygulandım, gözlerim yaşardı. Sizi en kısa zamanda Ordu'ya bekliyorum. Ordulu kadınlar da sizden inşallah böyle güzel tekstil fabrikaları hizmetini bekliyor.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, cevap kısmına geliyoruz.

Hangi bakanımız başlıyor? Sağlık Bakanı.

Buyurun Sayın Bakanım.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Süreyi güncelleyeceğiz, değil mi Sayın Başkanım?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYLAN SOYLU – Süre yedi dakika kalmış da...

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Teşekkür ederim Başkanım.

Öncelikle aşı konusuyla ilgili cevap vermek istiyorum. Kuduz aşısıyla ilgili herhangi bir sorunuz bulunmamaktadır, bugün pazar olmasına rağmen sabah 70 bin doz bütün ülkeye dağıtılmaya başlanmıştır. Bunun dışında, gelecek yıl, 2019 için yerleşme kapsamında difteri-tetanoz aşısı ruhsatı alınmış olarak bize teslim edilecektir yerel bir aşı olarak. Ayrıca hepatit A, suçiçeği, kızamık, kızamıkçık, kabakulak ve hepatit B için de yerleşme çalışmaları devam etmektedir. Grip aşısı 6 Kasım'da 170 bin doz, kasım ayı sonunda ise 160 bin dozla piyasaya verilmiştir, herhangi bir sorun yoktur.

Sağlık turizmiyle ilgili... Özellikle sağlık turizmini çok önemsiyoruz. Bu dönemde 2018'i ortalama 1,5 milyar dolara yakın kapatmış olacağız ama önümüzde 2023 yılı için bunu en az 5 kat medikal turizm olarak artırmayı ve şu dönemde 550 bin gelen sağlık turistini 1 milyon 500 bin sağlık turistine 2023 yılında çıkarmayı hedefliyoruz ve ülkemizi marka hâline getirmek istiyoruz. Bunun için Mecliste geçen USHAŞ adında kurulan bir şirketimiz oldu biliyorsunuz. Profesyonel anlamda sadece kamunun değil, üniversitelerimiz, özel sektör, şehir hastaneleri ve kamu dâhil olmak üzere bütün sağıktaki birikimimizi yurt dışına özellikle açan ve birçok hedeflediğimiz ülkede aktif ofisleri olan bir yapı hızla organizasyonunu yapmaya başladı.

Ayrıca Sağlık Marketle ilgili... Sağlık Market şu dönemde Devlet Malzeme Ofisi üzerinden alımlarına başladı. Bu Sağlık Market üzerinden sadece kamunun değil, özel sektör ve üniversitelerimiz dâhil olmak üzere kritik gördüğümüz önemli ilaç ve malzemenin tedariki sağlanmış olacak. İlk örneğini biyoteknoloji kulakta hayata geçirdik. Bu çerçevede dolardaki dalgalanmayla birlikte biliyorsunuz medya ve siyasetin gündemine de girdiğini ve o süreçte özellikle yabancı firmaların, 4 firmanın yüksek fiyat talebi oldu ve bu yüksek fiyat talebinin olduğu dönemden sonra toplu alım Sağlık Market üzerinden yapıldı, bir üst modeli yarı fiyatına alınarak bütün üniversitelerimiz ve hastanelerimize dağıtım yapıldı. Bunu diğer birçok önemli gördüğümüz, kritik gördüğümüz ve erken dönemde kalp pilleri dâhil olmak üzere birçok alanda da yapmak istiyoruz.

SMA konusu da çok çarpıtılan bir konu. SMA bir vekil arkadaşımız yıllardır verilmeyen bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bakan, şöyle, zaten hepsine cevap verebilmek mümkün değil, yazılı olarak verirsiniz, diğer bakanlarımız da cevap versinler.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – SMA’yla bitiriyorum Sayın Başkan.

Yıllardır verilmeyen bir durumdan bahsettiler. SMA ilacı 2016’nın Aralık ayında dünyada piyasaya çıktı yani yıllar önce bu ilaç çıkmadı, iki yıl öncesinden bahsediyoruz. Tip 1 için 2016 Aralık ayında dünyada yani Amerika’da çıkan ilaç Türkiye, temmuz ayında Tip 1 hastalarının hepsine vermeye başladı, dünyada yeni çıkan bir ilaçtan bahsediyoruz. Tip 2 ve Tip 3 içinse klinik çalışmaları 2018 nisan ayında bitti, bunun özellikle altını çiziyorum. Tip 2 ve Tip 3 için nisan ayında bitti yani beş altı ay öncesinden bahsediyorum. Ve bu dönemde, ilaç firması özellikle ruhsat alımı için ruhsat müracaatı yapmadı, tek firma olduğu için.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – SMA’ydı, başka bir konuya da girdik.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Ve biz fiyat düzenlemesi yapmak için pazarlık yaptığımız dönemde bile pazarlığın sonucunu beklemeden “Bu ilacı bütün hastalarımıza veriyoruz.” diye duyurusunu yaptık. Dolayısıyla, bu konuda herhangi bir sorun yaşamıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sağlık Bakanımıza.

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Sayın Bakan, atamalara cevap vermediniz?

BAŞKAN - Sayın Bakanım, buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Teşekkür ediyorum.

Sorulara cevap olarak ilk önce polislerimizin 3600 ek göstergesiyle başlamak isterim. Bunu Millî Eğitim Bakanımız da söyledi, Sayın Cumhurbaşkanımız da; polislere, öğretmenlere, hemşirelere – yanılmıyorsam imamlara- 3600 verilecek, iki iki daha dört. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Ne zaman, ne zaman Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - En kısa zamanda.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Ne zaman? Çok net bir soru ne zaman, kaç yüz gün lazım?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - En kısa zaman ne zamansa o zaman. Meclisin bunu gerçekleştirebileceği en kısa zamanda.

Yine, maket araçlarla ilgili Okan Bey bir soru sordu bana. Ya maket araç bunlar, tahta yani neresi bozulacak onu bilmiyorum.

METİN İLHAN (Kırşehir) - Işıkları yanmıyor.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Şimdi, bunların bir maliyeti yok arkadaşlar, bunlara ayırdığımız bir bütçe de yok. Bakın, ölümlü kazaları yüzde 7,5 azalttı maket araçlar. Çok önemli bir... Bu, bizim şu politikamıza destek sağlıyor: Görünür olabilme politikamızda destek sağlıyor ve biz bundan fayda elde ettik. Sürekli olarak jandarmamız, polisimiz de bunların yerlerini değiştiriyorlar.

“Ne kadar Suriyeli’yi vatandaş yaptık?” Söyleyeyim. “Bir kriteriniz var mı?” Benim ülkemde 380 bin çocuk doğdu. Allah izin verse de Meclis de yardımcı olsa da keşke bu 380 bin çocuğu doğar doğmaz Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı yapsak.

Bakın, bir şey söyleyeyim: Bu çocukların -anneleri babaları değil belki ama- kendilerini Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı yapmak, bizim yüzlerce yıl sonraya yapabileceğimiz en büyük kardeşlik yatırımıdır, bu çok önemli bir şey.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İmkân var, kanun değişikliğiyle Türkiye’de doğan kişi Türk vatandaşı sayılır.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Keşke yapabilesek, keşke.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kanun yapabilirsiniz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ama tabii bu bir kanun hadisedir, Meclisin iradesidir; ben sadece gönlümden geçeni söylüyorum.

“Biz kimleri yapıyoruz?” Öğretmen, mühendis, doktor, hâkim, avukat, üst düzey yönetici, mimar, akademisyen, esnaf, iş adamı; bunları yapıyoruz. Şu ana kadar 36 bin reşit kişiyi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı yaptık, 36 bin de çocukları var; 72 bin; bu bir. İki: Bunların geçen seçimde 28 bininin oy kullanma hakkı vardı. Bu seçimde reşitlerden hesap ederseniz en fazla 36 bin kişinin oy kullanma hakkı var, gizli kapaklı da bir iş yapılmıyor. Yani, bir dönem çok şikâyet edildi biliyorsunuz “En kabiliyetlileri yurt dışına gidiyor, başka ülkelere gidiyorlar, başka ülkelerde yaşıyorlar.” diye. Bunun üzerine biz bu çetelevi yukarıdan aşağıya aldık ve çok ciddi bir çalışma yaptık. Hem Göç İdaresine hem de Nüfus ve Vatandaşlık İdaresine huzurunuzda teşekkür etmek istiyorum.

Yine, bir söz söylendi “Jandarmada bir tarikat bağı...” Bakın arkadaşlar, zinhar reddetmemiz gereken bir şeydir bu. Bunun sözünü bile buralarda bir yerde etmememiz lazım. Böyle bir şey kesinlikle, kesinlikle söz konusu değildir. Sabahtan akşama kadar... Şu anda 11.500 jandarmamız dağlarda operasyon yapıyor, biz burada duruyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunu onlara yaftalamak büyük bir haksızlıktır.

Sonra, bir şey daha söyleyeyim, bilinmiyor. Jandarmanın istihbarat yetkisi var ama Türkiye Cumhuriyeti son zamanların en önemli koordinasyonunu sağladı. Jandarma İstihbarat, Emniyet İstihbarat, Millî İstihbarat ve Genelkurmay İstihbarat bir yumruk gibi bugün çalışıyor Türkiye’ye gelebilecek bütün tehlikelere karşı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Mahkeme kararıyla o yetkiyi aldılar Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yok öyle bir şey.

Yine, bunun ötesinde, Jandarma ve Türk Silahlı Kuvvetlerindeki ankesörlerle ilgili söylemek istiyorum. Bakın arkadaşlar, değerli milletvekillerimiz; belki de çok önemli bir meseleyi çözdük. Konuşmam devam etseydi bunu anlatabilecektim. Çok önemli bir meseleyi çözdük ve bunu da Türk istihbaratı çözdü, Emniyet istihbaratımız çözdü ve uzun zamandan beri çalıştı, bu bağın nasıl oluştuğunu gördü ve gerek Türk Silahlı Kuvvetleri gerek Jandarma gerekse bazı yerlerdeki bu tip bağlantıları çok net bir şekilde ortaya koydu ve bu arınma sürecimiz aynı şekilde devam etmektedir. Yani FETÖ’yle ilgili mücadelede çok yol aldık ama bu her şeyin bittiği anlamına gelmez. Burada tekrar söylüyorum, acırsak acınacak duruma düşeriz, kimse kusura bakmasın.

Yine, burada özellikle nüfus müdürlükleriyle ilgili bir şey geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Nüfusa yaklaşık 1.170 yeni eleman aldık. Aslında bir 500-600 civarında geçen yıl da almıştık. Aynı zamanda, bunların teknik kabiliyetlerini de yükseltiyoruz. İki yılda yaklaşık 30,5 milyon yeni kimlik kartı verdik. Bu bir rekordur ve biz verdikçe nüfus idarelerine talep çoğalıyor. Yılda 20 milyon insan nüfus idarelerine giriyor. Şu ana kadar, 2 Nisandan bugüne kadar, üçü bir araya geldikten sonra 2,5 milyon ehliyet; 1,2 milyon pasaport; 15,5 milyon kimlik verdik. Yani nüfus idareleri hakikaten çok yüksek bir kapasiteyle ama tam anlamıyla iyi bir modernizasyona getirdiğimiz arkadaşlarımız tarafından yönetilmekte ve idare edilmektedir.

Herhâlde diğerlerine yazılı olarak...

BAŞKAN – Yazılı olarak cevap verirsiniz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ha, pardon. Bir cümle...

Bir şey söylendi, şu: HDP'nin sözcüsü söyledi zannediyorum. Bir kere bunu şiddetle reddetmek lazım. Hangi dönem olursa olsun polisle uyuşturucuyu bir araya getirmek bühtandır.

İki, uyuşturucuyla PKK bir araya gelir, 1,5 milyar dolar buradan gelir elde etmektedir ve şu anda bütün dünya Türkiye'nin, polisimiz ve jandarmamızın uyuşturucuyla mücadelesini ayakta alkışlamaktadır. Türkiye rekorlar üzerine rekorlar kırmaktadır.

Ve, yine Ağrı'yla ilgili 27 milyon borç –Sayın Bilgen, bir araştırırsanız- Ağrı'da görevden aldığımız sizin çok sevdiğiniz arkadaşın elektrik idaresine ödemediği borcun bizim tarafımızdan muhasebeleştirilmesidir.

Yine bir şey daha söyleyeyim: Bir arabada kaç tane haciz olur? 1 olur, 3 olur, 5 olur. Ağrı Belediyesinin bütün araçlarında 300, 400, 450 hacizler vardı. 12,5 milyon, Ağrı'da bize bırakılan, yani arkadaşlarımıza bırakılan borcu kapattı. Lütfen, o bölgeden milletvekili seçiliyorsunuz, o yollara, çocuk parklarına, gençlik merkezlerine, kadın merkezlerine, mezralara kadar giden yollara... Ve şunu bu ülkenin bir evladı olarak söylerim, şöyle büyüdük biz -son cümlem- “Doğu ile batı arasında fark var, problemler bundan kaynaklanıyor.” Allah'a yemin ederim ki ölçeğine göre bu ülkede doğu ile batı arasında hiçbir fark kalmamıştır artık, şükürler olsun.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan...

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Hatay'la ilgili cevap verir misiniz? Ben Hatay'la ilgili sormuştum.

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur, yazılı olarak versin onu artık. Tamam.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Tamamında söyledim, hepsinin çerçevesini verdim, özel bir çalışmamız yok.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Hatay, Suriyelilerle ilgili.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ha, pardon. Hatay'da siz daha iyi bilirsiniz...

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Bakan, Sayın Soylu, tamam, siz onu yazılı olarak verirsiniz artık yani çok uzadı. Lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bir cümle söyleyeyim.

BAŞKAN – Peki, bir cümle...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hatay'da gittim –siz de zannediyorum sevinirsiniz o işe- yaklaşık 1.500-2.000 civarında Afgan Özbek'i vardı.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Teşekkür ediyoruz Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Kırk yıldır yaşıyorlar mı orada? “Biz uzun zamandır burada yaşıyoruz ve bu ülkeye vatandaş olmak istiyoruz.” dediler, biz de -Allah’a şükürler olsun- bütün araştırmalarını yaptık, tertemiz çıktılar -helalühöş olsun- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı oldular, yaptığımız bu. (AK PARTİ, MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir dakika... Sayın Kaboğlu, lütfen, cevap işlemindeyiz. Yani aklımıza bir şey gelince hemen...

Buyurun Sayın Bakan.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK – Direkt soru gelmedi ama ben daha önce...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Hiç kibar değilsin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Kim o, bağıryor?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Ben, ben.

BAŞKAN – Sayın Tanrıkulu, niye bağıırıyorsun?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Kibar değilsin, kibar değilsin. Biraz önce yüce Meclise “Bağırın, bağırın.” diye bağıırıyordun. Şimdi Hocamıza biraz daha kibar seslenebilirsiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Kibar değilsiniz, nezaketli değilsiniz.

BAŞKAN – Sen çok kibarsın! Bir kere aynaya baksan, gecenin bu saatinde korkutacaksın insanları, şu tipe bak, lütfen ya...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Vereceğin cevap bu mudur?

BAŞKAN – Şuraya bak, bu ne ya?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Ayıp, ayıp!

BAŞKAN – Sen merak etme, Hocayla bizim hukukumuz senden daha fazla.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Nezaket, nezaket biraz!

BAŞKAN – Sana düşmez Hocayı savunmak, sana düşmez.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Bana düşer, bana düşer.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) - Nezaket, nezaket biraz.

BAŞKAN – Fazla kaçırılmışın galiba bu akşam.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Bu Parlamentonun olmazsa olmazı nezaket.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Aaa!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, olmuyor ama.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Olmaz ama yani.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK – Şimdi, daha öncesinde...

MAHİR POLAT (İzmir) – Başkan, bu saatte bir sayın vekile öyle demek yakışıyor mu size?

BAŞKAN – Ne oldu, ne oldu?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakanın mikrofonunu açmadınız.

MAHİR POLAT (İzmir) – Ne demek “Fazla kaçırmışsınız.” demek?

BAŞKAN – Ne, anlayamıyorum, ne oldu?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Utanmazsınız!

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu söz istiyor, oradan bir şey çıkıyor ya.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Utanmazsınız, utanmaz!

BAŞKAN – Lütfen...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Gel beraber alkol muayenesine gidelim.

BAŞKAN – Hadi, söz vermeden konuşmasın kimse, lütfen...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Ayıp!

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK – Sayın milletvekilleri...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Utanmaz bir adamsınız, utanmaz!

BAŞKAN – Usul belli, İç Tüzük’e göre...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sana “utanmaz” diyorum.

BAŞKAN – Zorlama beni Sayın Tanrikulu, lütfen...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sana “utanmaz” diyorum, gel beraber muayene gidelim.

BAŞKAN – Lütfen, söz almadan konuşma!

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Gel beraber muayene gidelim.

BAŞKAN – Ne diyor, anlamıyorum ben ya.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Utanmaz adamsınız!

BAŞKAN – Ne diyor?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Gel beraber gidelim.

BAŞKAN – Ne toparlaması ya, ne diyor?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Siz öyle diyemezsiniz.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Gel, beraber gideceğiz, gel, beraber muayeneye gideceğiz.

BAŞKAN – Gideriz, gideriz.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından bir grup milletvekilinin birbirlerinin üzerine yürümesi, gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, özür dileyin bence. Hiç doğru bir şey değil.

BAŞKAN – Sayın Başarır, nasıl?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Özür dilemeniz lazım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ama kalkıp bana hakaret ediyor orada. Olacak iş mi ya!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Düzelt bunu, düzelt!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Başkanlık böyle mi olur!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Başkan, özür dile!

BAŞKAN – Sayın Bakan, şu soru-cevap işlemini tamamlayalım, söz taleplerini karşılayacağım.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK – Bana direkt soru gelmedi ama ben daha önceki eleştirilerden birkaç tanesini cevaplamış olayım, geri kalanı da zaten yazılı vereceğiz.

Öncelikle “2018 yılında sosyal yardımlara 43,4 milyar ayrılmış. Bu rakam aslında çok az.” diyor ama yine aynı partiden başka bir vekilimiz “İnsanlar yoksul çünkü siz varsınız, yoksulluk sizin politikalarınız yüzünden var.” diyor. Dolayısıyla, birbiriyle çelişkili ifadeler ama ben şöyle cevaplayayım: 2002 yılında sadece binde 3 olan sosyal harcamalar 2018 yılında 1,16’ya çıktı. Yine, 2016 yılında 36 milyar lira olan Türkiye’nin sosyal yardım harcamaları da 2018 yılında 43,4’e çıkarak yüzde 21’lik artış gösterdi.

Yine, konuşmamda belirttiğim üzere, Sürdürebilir Kalkınma Hedefleri Atlası’nda da yoksulluk oranlarını dünyada en fazla azaltan ülkelerden birisiyiz. Dolayısıyla bizim sosyal yardım anlayışımızı artırmamızın sebebi yoksulluğun artması değil, bizim daha fazla yardımlara eriştirmemiz sonucu oluyor.

“Seçimlerde dağıtacağımız kömür, makarna parasını belediyeye fatura edeceksiniz; seçimlere endeksli.” Bizim yaptığımız hiçbir yardım seçim takvimiyle endeksli değil, seçim takviminden bağımsız, gayet takvimi belli şekilde yapılan yardımlar. Dolayısıyla yürütülen yardımlarla seçimler arasında bir bağ kurmanın rasyonel bir yaklaşım olduğunu da söyleyemem. Ayrıca bir de “makarna, kömür dağıtan devlet” ithamından da kurtulmamız gerekiyor çünkü sosyal yardımların yüzde 90’ını şu anda nakdi olarak yapıyoruz, makarna, kömür dağıtmıyoruz, dağıtılan kömürleri de belediyelere de fatura etmiyoruz. TYP’ler de seçime endeksli olarak yapılmamakta.

Yine, İşsizlik Sigortası Fonu’yla ilgili eleştiri geldi. İşsizlik Sigortası Fonu Kaynaklarının Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve Kamu Hastanelerine Dair Genel Tebliği çerçevesinde yapılıyor bütün işlemler. Şu anda fonda 127 milyar liralık bir fonumuz var. Yarın sabah... Bugün dağıtıldığını düşünüyorum, sizlere ilettiğimiz kitapçıkta da, bütçe kitapçığımızda da gördüğünüz gibi yani trendimiz de çok olumlu bir şekilde devam ediyor. Biz bütün bu yatırımların, fonların değerlendirmesini İŞKUR Yönetim Kurulumuz aracılığıyla, İŞKUR Yönetim Kurulumuzda TESK, TİSK, TÜRK-İŞ ve Bakanlık temsilciğimiz ve Hazine ve Maliye Bakanlığımızın temsilcilerinin olduğu gayet şeffaf bir ortamda yapılmakta. Aynı zamanda fon Sayıştay denetiminden bağımsız değil, aynı zamanda bağımsız denetim kuruluşları tarafından da üç aylık dönemler hâlinde de denetlenmekte.

“Emeklileri korumuyoruz.” denildi. Biz emeklilerimizi daime koruyoruz. Yılda iki defa emekli ikramiyesi veriyoruz ayrıca promosyon ödemelerini de yapıyoruz. Sizin de takip ettiğiniz üzere 1.000 TL’nin altında emekli aylığı kalmaması yönündeki teklif Plan ve Bütçe Komisyonundan geçti. Dolayısıyla bundan sonra 1.000 TL’nin altında emekli maaşı alan emeklilerimiz de kalmayacak. Yine rakamlar, eğer emeklilerimizi biz korumuyorsak... 2002’de gayrisafi yurt içi hasıla içindeki oran, emeklilere yapılan ödeme oranımız yüzde 4,6’ya bu rakam şu anda yüzde 6,97. Dolayısıyla nasıl oluyor da emeklilerimizi korumuyoruz?

Emeklilikte yaşa takılanlar... “Bu konuda hiç konuşmuyor.” deniyor, bu konuda zaten Cumhurbaşkanımız gündemimizde olmadığını belirtti ama öncelikle ben de konuşmuş olmak adına, sorunuza cevaplamış olmak adına şunu söylemek isterim: Burada bir yanlış algılama var, emeklilikte yaşa takılma yanlış bir kavramsallaştırma çünkü emekliliğin temel şartlarından biri ve olmazsa olmazı belirli bir yaşa tamamlamak. Bütün dünyada emeklilik için de bir yaş sınırı mevcut.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK – Şunu bitireyim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Bakanım.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK – İlk defa, Türkiye’de, 1992’de yaş şartı kaldırıldı ama sistem de çökme noktasına geldi ve 1999 yılında bu yaş şartı tekrar getirildi. “1999” diyorum yani bu yaş şartını getiren de AK PARTİ hükûmetleri değil.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sizsiniz, siz; 2006 Sayın Bakan, 65 yaşını siz getirdiniz.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK – Ek göstergeye gelince... Cumhurbaşkanımızın verdiği her sözün biz arkasında durduk ve Cumhurbaşkanımızın verdiği her söz de tutuldu. Dolayısıyla AK PARTİ bugüne kadar vermiş bulunduğu her sözü eksiksiz olarak yerine getirdi. Takip ediyor musunuz bilmiyorum ama daha üç gün önce, 13 Aralık 2018 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından kamuoyuna açıklanan İkinci 100 Günlük Eylem Planı’nda öğretmenlerin ek göstergelerinin 3600’e çıkarılacağına dair madde bulunmakta.

Diğer soruları da yazılı olarak cevaplayacağım inşallah.

Onun haricinde, ben demin konuşmamda –tabii, geçen sene kırk altı dakika süren konuşmamı bu sene yirmi üç dakikada bitirmek durumunda kalınca hızlıca- özellikle Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın tüm çalışanlarına teşekkür etmeyi unuttum. Tüm çalışan arkadaşlarıma -mesai arkadaşlarım burada- çok teşekkür ediyorum; inşallah onlarla beraber çok güzel hizmetlere devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Altay, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Mustafa Şentop’tan İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu için sarf ettiği ifadelerin kastı aşan ifadeler olduğundan bahisle özür dilemesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, burası Parlamento, elbet farklı görüşlerdeyiz, farklı anlayışlardayız; zaman zaman Parlamentoda milletvekillerinin kastı aşan ifadeleri olur. Umarım ve dilerim ki oturumu yöneten Başkan olarak, sizin böyle bir hakkınız da yok ama, biraz önce İstanbul Milletvekilimiz Sayın Sezgin Tanrıkulu için sarf ettiğiniz sözler kastı aşan sözlerdir ya da biz yanlış anlamışızdır. Sizin yerinden uygulamanızla ilgili tepki gösteren -haklı, haksız- bir sayın milletvekiline, efendim “Fazla kaçırılmışsın.” “Aynaya bak.” “Tipine bak...”

Sayın Başkan, bunlar kabul edilebilir şeyler değil. Bunu, sadece Cumhuriyet Halk Partisi Grubu değil, hiçbir sayın milletvekilinin de kabul edeceğine ihtimal vermem.

Sayın Tanrıkulu’nun, bu sizin ifadeleriniz üzerine daha çok sinirlenmesi, hiddetlenmesi gayet de normal ve size bir teklifi de var “Buyurun, ikimiz birlikte alkol muayenesine gidelim.” der. Bu duruma düşmemeliydiniz, Meclisi bu duruma düşürmemeliydiniz.

Özür dilemek de bir erdemdir. Zaman zaman gruplarda bunlar olur. Sizin, oturumu yöneten Başkan olarak, gecenin bu ilerleyen saatinde, yorgunluğunuzdan kaynaklı kastı aşan bir ifade olduğundan bahisle -bunu umuyorum- özür dilemenizi talep ediyorum efendim. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bilgen, buyurun.

37.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Şevket Bülent Yahnici'nin "Eğer polis temiz olursa toplum temiz olur ama polisin içerisinde bu tip işlere bulaşanları teşhir etmek de aslında kurumu yıpratmak değil, tam tersine hukuka bağlılıktır." sözlerine ilişkin açıklaması

AYHAN BİLGEN (Kars) – Sayın Başkan, ben konuşmamda özellikle isimler vermedim uyuşturucuyla ilgili, ne milletvekili ismi verdim ne de diğer isimleri verdim muhatapları burada olmadığı için ama kaynaklarını söyledim; emniyetten bir kaynak söyledim bir de Şevket Bülent Yahnici'nin röportajını söyledim.

Kaynaklar net, isterse Sayın Bakan da bakar ama, 3 tane haber, hemen şimdi hızlı söyleyeyim: 2013 yılı, İnternethaber'de "Lice'de Karakol Manzaralı Hint Keneviri Tarlası." Haberin başlığı böyle. İnternethaber, kaynakları da söylüyorum.

Hürriyet gazetesinde, 27/8/2012 tarihli haber: "Karakol çatısında esrar yakalandı."

Habertürk'te çok daha yeni, 16/4/2018, "Erzincan'da 98 kilo, polis..." Yine, aynı şekilde.

Burada bir kurumu hedef almadığımızı Şevket Bülent Yahnici'nin düzeltmesi üzerinden de söyledim. O da tam şu cümleyi söylüyor zaten, diyor ki: "Eğer polis temiz olursa toplum temiz olur ama polisin içerisinde bu tip işlere bulaşanları teşhir etmek de aslında kurumu yıpratmak değil, tam tersine hukuka bağlılıktır."

Ağrı'yla ilgili de sadece şunu aktarayım: Biraz önce, görevden alınan, yerine kayyum atanan belediye başkanımızla görüştük. Kendisinden önceki belediye başkanının Ağrı'daki namı "Haso Dizo" yani "Hırsız Hasan" diye biliniyor. 150 trilyon borç gözüküyor ama bizim belediye başkanımız Sırrı Sakık görevden alındığında da kasada 20 trilyon para olduğunu söylüyor.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Hiç öyle değil.

AYHAN BİLGEN (Kars) – Eğer biz yanlış beyanda bulunuyorsak...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Öyle.

AYHAN BİLGEN (Kars) – ...bir araştırma komisyonu kurarız, siz bilgilendirirsiniz, gerçekleri kamuoyuyla paylaşıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Görürüz.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, ifade ettiği sözlerin İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu'nun durumuyla, hâliyle ilgili olmadığına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Altay'ın beyanı üzerine sözlerimi ifade edeceğim açıklama, tavzih mahiyetinde.

Bir kere, Sayın Tanrıkulu'yla bizim hukukumuz buradaki pek çok arkadaşımızdan daha eski. Ben Sayın Tanrıkulu'na "Aynaya bak." derken kastettiğim, öfkeli hâlini ifade etmektir. Bu bir. İkincisi, "fazla kaçırma" meselesi ölçüyü kaçırma ile ilgili. Benim burada bir arkadaşımızın durumuyla, hâliyle ilgili bir şey ifade etmem söz konusu değil. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYHAN BARUT (Adana) – “Gece korkarlar.” dediniz Başkanım.

BAŞKAN – Ben böyle bir şeyi ifade etsem de arkasında dururum maliyetine bakmadan. Kimsenin bundan şüphesi olmasın.

Sayın Muş, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- *İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada şunu ifade etmemiz gerekir: Sayın Bilgen bir lakap takma peşine gitmiştir. Bizim 2014'e kadar belediye başkanlığını yapan isimle alakalı, halk arasında “Hırsız Hasan” denildiğini ifade etmiştir. Kusura bakmayın, yani siz istediğinize istediğiniz lakabı takacaksınız, “Halk arasında böyle söylüyorlar, halk arasında şöyle söylüyorlar...” Bunu getirip Meclis kürsüsünde doğruymuş gibi lanse etmek sizin haddiniz değildir. Bakın, şunu da söyleyeyim...

AYHAN BİLGEN (Kars) – “Araştırılım, komisyon kuralım.” dedim, çıksın gerçek ortaya.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bir saniye Sayın Bilgen, bir saniye...

Şimdi neden buralara müdahale edilmiştir? Çok açık, bunları tartıştık. Meclis kayıtlarında mevcuttur. Devlet bir zarurettten dolayı buraya bu kayyumları atamıştır. Bakın, konuşmalara bakın. Sürekli çatışma, savaş, çatışma, savaş. Sistematik şekilde bunu şimdi de belediye başkanıyla alakalı “Hırsızdı, ‘hırsız’ diyorlardı.” Konya'yla alakalı başka bir şey... Doğruluğu olmayan fakat sürekli bir tekrarlarla beraber bir maksada ulaşma hedefi.

Şimdi, Sayın Başkan, şu düzeltmeleri yapalım, bir: Belediye başkanımız 2014'te, doğrudur, seçimi kaybetmiştir ama hırsız değildir, o sizin yakıştırmanızdır. O lafları size iade ediyorum Sayın Bilgen.

İkincisi: Savaş, çatışma... Değerli arkadaşlar, savaş iki devlet arasında olur. Türkiye Cumhuriyeti devletinin yaptığı, terörle mücadeledir, terörün üzerine gitmedir, vatandaşın can ve mal güvenliğini sağlamaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla kavramları doğru kullanmakta fayda görüyoruz. Parlamentoda eğer seviyeli ve doğru kavramlar üzerinden tartışma yapılacaksa biz de buna aynı karşılığı veririz ama farklı bir yaklaşım görürsek bizim tarafımızdan da misliyle karşılık görüleceğini bilmenizi isterim.

AYHAN BİLGEN (Kars) – Sayın Başkan, son kez istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bilgen.

39.- *Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Sayıştay raporlarının gereğinin yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması*

AYHAN BİLGEN (Kars) – Ben net rakamlar söyledim. Sizin elinizdeki imkânlar bizden daha fazla. Siz 2014'teki Mart seçimlerinde belediyenin ne kadar borcu var, rakamları ortaya koyarsınız, kayyumun göreve başladığındaki rakamları ortaya koyarsınız, gerçek ortaya çıkar. Biz bu araştırılınsı diyoruz.

Ama ben size daha somut bir hikâye anlatayım isterseniz çok kısaca. Ben burada milletvekiliyken Van'dan iki kişi geldiler ellerinde bir senetle, dediler ki: “Bizim bir tahsilat işimiz var. Bunu yapamıyoruz. Belediye başkanına aracılık yapar mısınız?” Ben de şaşırardım, dedim ki: Nedir bu? Sonunda çıkardılar. Van Büyükşehir Belediye Başkanının, bizden önceki Belediye Başkanının kendi kurduğu şirkete

verdiği sahte senetler değerli arkadaşlar. Yani belediyeleri nasıl devrettiğinize dair elimizde çok şey var. Ben Sayıştay raporlarındaki rakamları okuyorum. Siz bana “iade” diyorsunuz. Bana iade diyeceğinize Sayıştay raporlarının gereğini yapın. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, eğer bir bulgu varsa Türkiye bir hukuk devletidir, hukuk gereğini yapar.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Dürüst olun, dürüst!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Benim size iade ettiğim... Ve siz bir hakka giriyorsunuz Sayın Bilgen. Bir belediye başkanıyla alakalı, çıkıyor “Onun namı Hırsız Hasan’dır.” diyor. Böyle bir hakkınız yok sizin arkadaşlar.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sizin de öyle bir hakkınız yok, hırsızlığın üstünü örtme hakkınız yok.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yarın öbür gün başka birisi size bu ifadeyi kullansa hoşunuza gider mi? Gitmez. Dolayısıyla hoşunuza gitmeyecek bir şeyi kullanmayın.

AYHAN BİLGEN (Kars) – Ben rakamları söylüyorum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Şunu söyleyebilirsiniz: Kötü yönetildiğiyle ilgili eleştirebilirsiniz. Siz adama nasıl bir lakap takarsınız? Böyle bir hakkınız var mı?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Halk takmış, halk.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yaşayanlar takmış, yaşayanlar.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Başka bir şey söyleyeyim size? Halk arasında bir araştırma yapın, o “seçilmiş” dediğiniz belediye başkanlarına da “Kandil’in adamları, kayyumları” diyorlar. Bir araştırma yapın, onun üzerine gidin siz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, sayın grup başkan vekilleri; karşılıklı konuşmayalım.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 11) (Devam)

A) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

- 1) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) İçişleri Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Jandarma Genel Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

- 1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

- 1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Personel Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sağlık Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

N) TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

O) TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU (Devam)

1) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, soru-cevapta Sayın Gürer'e bir söz vereceğim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Tanrıkulu'ya da bir söz talep ediyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamam, Sayın Gürer'e söz veriyorum, arkasından kendisine söz vereceğim.

Buyurun Sayın Gürer.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Emeklilikte yaşa takılanlar konusunda Sayın Bakanın verdiği bilgilere katılmıyoruz, gerçekçi değil.

Taşeronda kadrosuz kalan, kadro bekleyenlere, kamuda kiralık araç şoförlerine, hastane bilgi işlem çalışanlarına, sosyal tesis çalışanlarına, Karayolları, PTT, Demiryolları, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı çalışanlarına kadro verilecek mi?

Millî Eğitim Bakanlığı toplum yararına çalışanlara kadro verecek mi?

Sigorta öncesi doğum yapan kadınlardan sigorta hakkı tanınması için bekleyenlere, stajyer ve çırak olarak işe başlayanlardan işe başladığı gün, yaşlılık sigortası yapılmasını bekleyenlere, emeklilik intibak yasaının çıkarılmasını bekleyenlere çözüm getirecek mi?

4 Aralık mağdurlarına, mevsimlik ve geçici işçi kadrosunda bekleyenlere, belediye şirket çalışanlarına kadro verilecek mi? Belediye ve il özel idarede beş ay yirmi dokuz gün çalışan dokuz ay yirmi dokuz güne çıkarılmasını bekleyenlere hak verilecek mi?

Asgari ücretin 2.200 liraya çıkarılması konusunda düşünceniz nedir?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Tanrıkulu...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Mustafa Şentop'un hem milletvekilleriyle olan kişisel hukukuna hem de Parlamento hukukuna hâle gelmemesi için üslubunu gözden geçirmesinde yarar olduğuna ilişkin açıklaması

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, kuşkusuz, hukukumuz eski, öyle bir hukukumuz var ancak bu Parlamentonun da bir hukuku var. Yani ben sizin bugün hem kişisel hukukumuz hem de bu Parlamentonun hukukuna uygun davranmadığınızı düşünüyorum. Biraz önce sözlerinizi düzeltmeye çalıştınız ama öyle tahmin ediyorum ki sonuçta bütün Parlamentonun bu düzeltmenin ne anlama geldiği konusunda bir kanısı var ama şunu ifade edeyim: Ben sizinle sürekli bir nezaket çerçevesinde konuştum, bundan sonra da öyle konuşacağım. Bugün hem eski hukukunuz olan bana karşı hem de Hocamız İbrahim Kaboğlu'na karşı ve öncesinde de bütün Parlamento'ya -ki ben en arkadaydım- yani böyle bütün Parlamentonun

hukukunu küçümseyen ve azarlayan bir biçimde... Bence üslubunuzu bundan sonrası bakımından, kişisel hukuka ve bu Parlatentonun hukukuna halel gelmemesi bakımından gözden geçirmenizde yarar var. Kuşkusuz, ben bundan kendime yönelik de bir özeleştiri yaparım ama Parlatentoyu yöneten sizsiniz, sizin bizden 10 kat daha özenli olmanız lazım.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 10) (Devam)

2.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan, 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39); 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41); 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 11) (Devam)

A) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İçişleri Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Ğ) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Personel Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

N) TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU (Devam)

1) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

O) TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU (Devam)

1) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şimdi oylamalara geçiyoruz.

6'ncı turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunu ve bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

İçişleri Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*10) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI**1) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	8.572.166.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) İçişleri Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	7.434.922.302,14
Bütçe Gideri	6.950.628.252,58
Ödenek Üstü Gider	11.389,86
İptal Edilen Ödenek	484.305.439,42
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	314.076.637,66

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*10.82) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	33.676.247.000
--------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğünün 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	17.942.943.564,27
Bütçe Gideri	23.421.927.672,89
Ödenek Üstü Gider	7.721.011.453,67
İptal Edilen Ödenek	2.239.669.934,10
Ertesi Yıla Devredilen	2.149.505.626,72

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğünün 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

10.81) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 19.604.133.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 11.874.908.703,39

Bütçe Gideri 11.270.118.914,47

İptal Edilen Ödenek 604.481.336,52

Ertesi Yıla Devredilen Ödenek 603.233.801,73

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Sahil Güvenlik Komutanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

10.83) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 869.313.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sahil Güvenlik Komutanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir

Sahil Güvenlik Komutanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Sahil Güvenlik Komutanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	747.801.592,33
Bütçe Gideri	580.724.828,73
İptal Edilen Ödenek	167.076.763,60
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	153.128.717,21

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sahil Güvenlik Komutanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

10.85) *GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ*

1) *Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 2.307.541.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	519.156.436,10
Bütçe Gideri	446.302.930,51
İptal Edilen Ödenek	72.853.505,59

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabı kabul edilmiştir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

10.86) *AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI*

1) *Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.406.671.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	3.333.599.451,20
Bütçe Gideri	3.185.728.670,26
İptal Edilen Ödenek	147.870.780,94
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	1.494.862,12

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

10.84.) *KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI*

1) *Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	18.748.500,00
Bütçe Gideri	11.354.507,67
İptal Edilen Ödenek	7.393.992,33

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabı kabul edilmiştir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

24) *AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI*

1) *Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM

103.091.801.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

*18) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI**1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	57.208.921.942,00
Bütçe Gideri	57.172.290.138,01
İptal Edilen Ödenek	32.597.525,28
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	21.447.270,20

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabı kabul edilmiştir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

*24) AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI**1) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	24.679.144.090,87
Bütçe Gideri	24.395.988.087,50
İptal Edilen Ödenek	279.605.156,00
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	164.352.964,75

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabı kabul edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*40.50) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI**1) Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 29.372.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 38.634.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	29.867.650,00
Bütçe Gideri	24.565.808,60
İptal Edilen Ödenek	5.301.841,40
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	17.713.000,00
Tahsilat	28.782.047,36
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Devlet Personel Başkanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

18.75) *DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI*

1) *Devlet Personel Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 36.020.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Personel Başkanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Devlet Personel Başkanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Devlet Personel Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	30.287.000,00
Bütçe Gideri	27.350.102,55
Ödenek Üstü Gider	1.003.450,60
İptal Edilen Ödenek	3.940.348,05
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Devlet Personel Başkanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Sağlık Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

15) SAĞLIK BAKANLIĞI

1) Sağlık Bakanlığının 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	48.437.276.000
--------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sağlık Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Sağlık Bakanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Sağlık Bakanlığının 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	13.037.529.022,08
Bütçe Gideri	12.717.057.140,83
Ödenek Üstü Gider	8.621.254,16
İptal Edilen Ödenek	328.214.508,01
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	15.048.524,86

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sağlık Bakanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

40.19) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

GELİR CETVELİ

GENEL TOPLAM	138.755.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	298.442.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	583.536.280,00
Bütçe Gideri	304.535.968,21
İptal Edilen Ödenek	279.000.311,79
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	152.553.191,00

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	219.274.000,00
Tahsilat	285.733.933,16
Ret ve İadeler	276.933,01
Net Tahsilat	285.457.000,15

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

40.59) *TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU*

1) *Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

GELİR CETVELİ

GENEL TOPLAM 157.221.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 154.221.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	134.943.401,36
Bütçe Gideri	131.752.447,29
Ödenek Üstü Gider	0,01
İptal Edilen Ödenek	3.190.954,08

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Gelir Tahmini	130.496.000,00
Tahsilat	155.722.936,92
Ret ve İadeler	1.031.292,02
Net Tahsilat	154.691.644,90

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

40.62) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	50.136.000
--------------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	50.136.000
--------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2019 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	54.652.600,00
Bütçe Gideri	16.455.429,13
İptal Edilen Ödenek	38.197.170,87
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Gelir Tahmini	51.080.000,00
Tahsilat	18.039.792,50
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumunun 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

15.75) TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU

1) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	12.328.860.446,39
Bütçe Gideri	12.339.399.489,49
Ödenek Üstü Gider	109.012.208,64
İptal Edilen Ödenek	98.473.165,54

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumunun 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabı kabul edilmiştir.

Türkiye Halk Sağlığı Kurumunun 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

15.76) TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU

1) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2017 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	7.463.063.707,85
Bütçe Gideri	7.463.048.183,63
İptal Edilen Ödenek	15.524,22

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Halk Sağlığı Kurumunun 2017 yılı merkezî yönetim kesin hesabı kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, böylece altıncı turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir. Hayırlı olmalarını temenni ediyorum.

Böylece altıncı tur görüşmeleri tamamlanmıştır.

Programa göre, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 17 Aralık 2018 Pazartesi günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.51

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 2

34'ÜNCÜ BİRLEŞİM
16 ARALIK 2018 PAZAR
SAAT: 11.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1.-2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesinhesap Kanunu Tasarısının yapılacak görüşmelerinde, gruplar ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi halinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütme adına yapılacak konuşmaların 5'inci ve 8'inci turlarda 60'ar dakika, diğer turlarda 70'er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların beşer dakika olması, Bütçe görüşmelerinin sonunda gruplara ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi halinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütmeye 80'er dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) önerilmiştir.

(Genel Kurulun 10.12.2018 tarihli 28'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİSİ

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesinhesap Kanunu Tasarısının Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 10 Aralık 2018 Pazartesi günü gündeminin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci ve 2'nci sıralarında yer alması; bütçe görüşmelerine 10 Aralık 2018 Pazartesi günü saat 13.00'te başlanması, Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesinhesap Kanunu Tasarısının görüşmelerinin bitimine kadar, resmi tatil günleri dahil, her gün saat 11.00'den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalara devam olunması,

Görüşmelerin oniki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 21 Aralık 2018 Cuma günü görüşmelere saat 14.00'te başlanması ve bu birleşimde Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesinhesap Kanunu Tasarısının görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalara devam olunması,

Başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde Yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, gruplar ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi halinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütmeye de 60'ar dakika söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), kişisel konuşmaların ise onar dakika ile sınırlandırılması,

Kamu idarelerinin bütçe ve kesinhesapları üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesinhesaplarının görüşülme günlerini belirten programın TBMM Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesinhesap Kanunu Tasarısının maddelerinin oylanması,

Tüm turlarda yapılacak görüşmelerde, gruplar ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi halinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütme adına yapılacak konuşmaların 60'ar dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların beşer dakika olması, kişisel konuşmalarda her turda İçtüzük'ün 61'nci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere iki üyeye söz verilmesi ve bir üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırması,

Bütçe görüşmelerinde soruların gerekçesiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

Bütçe görüşmelerinin sonunda gruplara ve İçtüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi halinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütmeye 60'ar dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), İçtüzük'ün 86'nci maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların ise onar dakika olması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 4.12.2018 tarihli 25'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

34'ÜNCÜ BİRLEŞİM

16 ARALIK 2018 PAZAR

SAAT: 11.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 10) 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 07.12.2018) (X)

2.- (S. Sayısı: 11) 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275), 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2017 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/38), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2017 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2017 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/39), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2017 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/41), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 183 Adedi Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine, 2 Adedi Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve 10 Adedi Diğer Kamu İdarelerine Ait Olmak Üzere Toplam 195 Adet Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/40) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi:07.12.2018) (X)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

BUGÜNKÜ PROGRAM

7'nci Gün

16.12.2018 PAZAR

Saat : 11.00 – Program bitimine kadar

VI. TUR

- 214-.İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)
215-.EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Bütçe + Kesinhesap)
216-.JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)
217-.SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)
218-.GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Bütçe + Kesinhesap)
219-.AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)
220-.KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI (Kesinhesap)
221-.AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI (Bütçe)
222-.ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Kesinhesap)
223-.AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI (Kesinhesap)
224-.MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU (Özel Bütçe)(Bütçe + Kesinhesap)
225-.DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)
226-.SAĞLIK BAKANLIĞI (Bütçe + Kesinhesap)
227-.TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
(Özel Bütçe)(Bütçe + Kesinhesap)
228-.TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Özel Bütçe)(Bütçe + Kesinhesap)
229-.TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Özel Bütçe)(Bütçe + Kesinhesap)
230-.TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU (Kesinhesap)
231-.TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU (Kesinhesap)

(AK PARTİ , HDP ,CHP, MHP, İYİ PARTİ)

**(Siyasi parti grupları ve istemi hâlinde Yürütme adına yapılacak konuşma süresi:
70'er dakika)**

(Kişisel konuşmaların süresi biri lehte ve biri aleyhte olmak üzere: 5'er dakika)

(Soru – Cevap işlemi: 10 dakika soru - 10 dakika cevap)

TBMM Basımevi / 2018